

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۵/۱۳

آزمون
یکم
حضورى

تجربى | رافى | انسانى

سال تحصیلى
۱۴۰۲-۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)	تاریخ (۱)	جغرافیای (۱)	منطق (۱)	اقتصاد
فصل اول، کل فصل (معادله درجه دوم) صفحه‌های ۳۸ تا ۹	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «مبانی» «کنش‌های ما» تا پایان درس «تاریخ» ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری) صفحه‌های ۱ تا ۴۶	فصل اول، درس ۱ تا ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «کنش‌های ما» تا پایان درس «پیمادهای جهان اجتماعی») صفحه‌های ۱ تا ۵۰	درس ۱ + درس ۳ + درس ۴ صفحه‌های ۱۰ تا ۳۳، ۴۶ تا ۴۶ (تذکر: با توجه به این‌که درس ۳ و ۴ مربوط به پایانی‌های تالیف ترمید است، در این آزمون به جای درس ۲ از درس ۴ سوال طرح می‌شود و به درس ۲ در آزمون ۳ پرداخته می‌شود)	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، کل فصل درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «تاریخ و تاریخ‌نگاری» تا پایان درس «یونان و روم») صفحه‌های ۱ تا ۶۰	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ و ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر» تا پایان درس «ناهمواری‌های ایران») صفحه‌های ۱ تا ۳۲	درس ۱ تا ۴ اندیشه: «منطق تراوی» «تاریخ و شریای تعریف» «اقتصاد و شریای تعریف» صفحه‌های ۱ تا ۳۸	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۵ درس ۱ تا ۵ (از ابتدای درس «کسب و کار و کارآفرینی» تا پایان درس «بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟») صفحه‌های ۱ تا ۵۴
ریاضی و آمار (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	جامعه‌شناسی (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)	تاریخ (۲)	جغرافیای (۲)	فلسفه (۱)	روان‌شناسی
فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۱ (آشنایی با منطق و استدلال ریاضی + تابع تا پایان «تابع همنان») صفحه‌های ۱ تا ۳۳	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «تاریخ» ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، تا پایان درس «سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم» سبک عراقی) صفحه‌های ۱ تا ۴۱	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۵ و ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «چگونگی تشکیل فرهنگ معاصر عربی») صفحه‌های ۱ تا ۵۴	درس ۱ تا ۳ صفحه‌های ۱ تا ۴۶	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ تا ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی» تا پایان درس «امویان بر مسند قدرت») صفحه‌های ۱ تا ۶۵	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ و ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «معنا و مفهوم ناحیه» تا پایان درس «ناهمواری و اشکال زمین») صفحه‌های ۱ تا ۵۲	فصل اول، کل فصل درس ۱ تا ۵ (از ابتدای درس «چیستی فلسفه» تا پایان درس «زندگی بر اساس اندیشه») صفحه‌های ۱ تا ۴۲	درس ۱ تا ۳ (از ابتدای درس «روان‌شناسی»: تعریف و روش مورد مطالعه» تا پایان درس «احساس، توجه، ادراک») صفحه‌های ۸ تا ۸۷

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	درس	از شماره	تا شماره	تعداد سؤال	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زوج‌درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار دهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
		ریاضی و آمار یازدهم	۱	۱۰			
۲	زوج‌درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی دهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
		علوم و فنون ادبی یازدهم	۱۱	۲۰			
۳	زوج‌درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی دهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		جامعه‌شناسی یازدهم	۲۱	۳۰			
۴	زوج‌درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن دهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		عربی، زبان قرآن یازدهم	۳۱	۴۵			
۵	زوج‌درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای دهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		تاریخ و جغرافیای یازدهم	۴۶	۶۰			
۶	زوج‌درس فلسفه و منطق	منطق دهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		فلسفه یازدهم	۶۱	۷۰			
۷	زوج‌درس اقتصاد و روان‌شناسی	اقتصاد دهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		روان‌شناسی یازدهم	۷۱	۸۰			

داوطلب گرامی:

لطفاً در هر درس، از بین سؤالات پایه دهم و سؤالات پایه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید.

توجه داشته باشید که درس‌های «اقتصاد» و «روان‌شناسی» با هم زوج درس هستند و باید به یکی از آن‌ها پاسخ بدهید.

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱ تا ۱۰، از بین سؤالات ریاضی و آمار دهم و ریاضی و آمار یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۹ تا ۳۸

۱- مقدار شکر به کاررفته در یک نوع بستنی، ۴ برابر مقدار وانیل و $\frac{2}{5}$ مقدار شیر است. برای درست کردن ۱۰۵۰۰ گرم از این نوع بستنی، چند گرم وانیل مورد نیاز است؟

(۱) ۴۰۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۶۰۰ (۴) ۷۰۰

۲- اگر مجموع جواب‌های معادله $(x+2a)(x-5a)=0$ برابر با ۱۲ باشد، a کدام است؟

(۱) -۳ (۲) ۳ (۳) -۴ (۴) ۴

۳- جواب بزرگ‌تر معادله $x+9=(x-1)^2$ کدام است؟

(۱) $\frac{5}{2}$ (۲) $\frac{7}{2}$ (۳) $\frac{9}{2}$ (۴) $\frac{11}{2}$

۴- معادله $ax^2+2x+c=0$ دارای ریشه مضاعف ۴ است. مقدار c کدام است؟

(۱) ۸ (۲) -۸ (۳) ۴ (۴) -۴

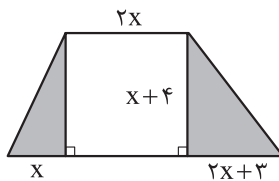
۵- در معادله $2x^2+mx+m+2=0$ ، مجموع معکوس ریشه‌های معادله $\frac{-4}{3}$ است. m کدام است؟

(۱) ۸ (۲) -۸ (۳) ۶ (۴) -۶

۶- اگر اختلاف ریشه‌های معادله $3x^2-8x+m=0$ برابر با $\frac{4}{3}$ باشد، m کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

۷- در شکل زیر، مساحت قسمت رنگی، ۳ واحد مربع از مساحت قسمت سفید بیشتر است. محیط مستطیل سفید

کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۰

(۳) ۲۲ (۴) ۲۴

۸- جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} = \frac{x+2}{x-2}$ کدام است؟

(۱) ۶ و -۱ (۲) -۶ و ۱ (۳) -۳ و ۴ (۴) ۳ و -۲

۹- اگر $x=2$ یکی از جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} + \frac{x-m}{x+1} = \frac{1-4x}{x^2-m}$ باشد، مقادیر m کدام است؟

(۱) ۵ و ۲۵ (۲) ۷ و ۲۰ (۳) ۶ و ۲۴ (۴) ۱۰ و ۱۵

محل انجام محاسبات

- ۱۰- گلدانی نقره‌ای داریم که نسبت وزن نقره خالص به وزن مس خالص آن برابر ۸ است. آن را ذوب کرده و ۱۲۰ گرم مس و ۲۸۰ گرم نقره به آن اضافه می‌کنیم. اگر $\frac{4}{5}$ وزن گلدان جدید نقره باشد، وزن گلدان قبل از ذوب شدن چند گرم بوده است؟
- (۱) ۴۵۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۵۵۰ (۴) ۶۰۰

ریاضی و آمار یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۳

۱- کدام گزینه زیر یک گزاره محسوب می‌شود؟

- (۱) تعداد کاربران گوشی‌های آیفون از تعداد کاربران گوشی‌های سامسونگ بیشتر است.
 (۲) والیبال از بسکتبال جذاب‌تر است.
 (۳) امروز چند شنبه است؟
 (۴) فردا بیا کافه تا ببینمت.

۲- کدام گزینه یک گزاره عطفی با ارزش درست را نشان می‌دهد؟

- (۱) «۲۷ عددی اول است» یا «۳۶ مربع کامل است»
 (۲) « $|x^2| = x^2$ » یا « $2^5 > 3^4$ »
 (۳) « $\sqrt{25} = \pm 5$ » و « $|-3| = 3$ »
 (۴) « $4^\circ = 1$ » و « $\sqrt{0/25} > 0/25$ »

۳- گزاره $(p \vee q) \vee \sim q \Rightarrow p$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

- (۱) $p \vee q$ (۲) $p \vee \sim q$ (۳) همواره درست (۴) $p \Leftrightarrow q$

۴- گزاره $(p \Leftrightarrow q) \vee (p \wedge \sim q)$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

- (۱) $p \Rightarrow q$ (۲) $\sim p \Rightarrow q$ (۳) $p \Rightarrow \sim q$ (۴) $q \Rightarrow p$

۵- جاهای خالی زیر با کدام گزینه تکمیل شود، تا گزاره داده‌شده، مغالطه باشد؟

مقدمه ۱: اگر زیاد پشت میز بنشینیم، آن‌گاه گردن درد می‌گیرم.

مقدمه ۲:

نتیجه:

- (۱) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.} \\ \text{نتیجه: گردن درد گرفتم.} \end{array} \right\}$
 (۲) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: گردن درد گرفتم.} \\ \text{نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.} \end{array} \right\}$

- (۳) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.} \\ \text{نتیجه: گردن درد نگرفتم.} \end{array} \right\}$
 (۴) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: گردن درد نگرفتم.} \\ \text{نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.} \end{array} \right\}$

محل انجام محاسبات

۶- اگر $f = \{(-1, a+9), (a, b^2+a), (7, c-a)\}$ تابعی ثابت باشد، حداقل مقدار $c+b-2a$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۹ (۴) ۱۲

۷- اگر $f(x) = (2x+a)(x-2) + bx^2 + 7x$ تابعی ثابت باشد، مقدار $f(5) + 4f(1)$ کدام است؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۲۵ (۳) ۳۰ (۴) ۳۵

۸- در تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 + 2x - 7 & x \geq a \\ x^2 - 4x + 11 & x \leq a \end{cases}$ مقدار $f(2 - \sqrt{a})$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۹- اگر f تابعی همانی و $f(a^2 - 1) - f(3a^2) = f(8a - 11)$ باشد، بیشترین مقدار $\frac{f(a-3)}{f(a+1)}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۴

۱۰- تابع ثابت f و تابع همانی g در نقطه $A(2-3a, a+10)$ متقاطع اند. مقدار $f(a) + g(\frac{a}{4})$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰، از بین سؤالات علوم و فنون ادبی دهم و علوم و فنون ادبی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۴۶

۱۱- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

گل‌گذاری ز گلستان جهان ما را بس	زین چمن سایه آن سرو روان ما را بس
من و هم‌صحبتی اهل ریا دورم باد	از گرانان جهان، رطل گران ما را بس
قصر فردوس به پاداش عمل می‌بخشند	ما که رندیم و گدا، دیر مغان ما را بس
بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین	کاین اشارت ز جهان گذران، ما را بس
نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان	گر شما را نه بس این سود و زیان ما را بس
(الف) قالب شعر غزل است.	(ب) کاربرد «را»ی حرف اضافه
(ج) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم	(د) نوع ادبی این شعر، حماسی است.

(ه) حذف فعل به قرینه در شعر به چشم می‌خورد.

(۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ج - د (۴) ج - ه

۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست؟

(۱) شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند.
(۲) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «تعلیمی» و «مدحی» است.
(۳) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.
(۴) به‌کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است.

۱۳- همه گزینه‌ها از منظر تاریخ ادبیات صحیح هستند، به‌جز

(۱) ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت ساسانی پدید آمد.
(۲) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود.
(۳) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
(۴) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی شده است.

۱۴- هر یک از ابیات زیر به‌ترتیب مربوط به کدام نوع ادبی هستند؟

(الف) باز آی و دل تنگ مرا مونس جان باش	وین سوخته را محرم اسرار نهان باش
(ب) به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز	وگر نه سیل چو بگرفت، سد نشاید بست
(ج) نماند ایچ بر نیزه بند و سنان	به چپ باز بردند هر دو عنان

(۱) غنایی - تعلیمی - حماسی (۲) حماسی - تعلیمی - غنایی

(۳) تعلیمی - حماسی - غنایی (۴) غنایی - حماسی - تعلیمی

۱۵- شاعر در کدام بیت از «واج آرایی» بهره بیشتری برده است؟

- (۱) دلت به وصل گل ای بلبل صبا خوش باد
(۲) خواب نوشین بامداد رحیل
(۳) مرا مادرم نام مرگ تو کرد
(۴) شبی چون شبه روی شسته به قیر
- که در چمن همه گلبانگ عاشقانه توست
باز دارد پیاده را ز سبیل
زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
نه بهرام پیدا، نه کیوان، نه تیر

۱۶- در کدام ابیات، «واج آرایی» و «واژه آرایی»، هر دو وجود دارد؟

- (الف) هرگز نشان ز چشمه کوثر شنیده‌ای؟
(ب) مرغان نگر باز از هوا مانند بلبل در نوا
(ج) خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد
(د) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر
(ه) به یاد یار و دیار آن چنان بگریم زار
- کاو را نشانی از دهن بی‌نشان توست
گویی که بلقیس از سبا سوی سلیمان می‌رسد
که تا ز خال تو خاکم شود عبیرآمیز
کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو
که از جهان ره و رسم سفر براندازم
- (۱) الف - ج - د
(۲) ب - ج - د
(۳) الف - ه - د
(۴) ب - د - ه

۱۷- حس و حال عاطفی حاکم بر فضای کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) بهار آمد و مردم به عیش خود مشغول
(۲) از دیده‌ام به جستن آن دانه گهر
(۳) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد
(۴) مجلس ما دگر امروز به بستان ماند
- دو چشم من نگران هر طرف که یار آید
هر قطره سرشک به سویی نهاده رخ
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
عیش خلوت به تماشای گلستان ماند

۱۸- ابیات کدام گزینه آهنگ و موسیقی یکسان دارند؟

- (الف) نه حلال است که دیدار تو بیند هر کس
(ب) تو را خود یک زمان با ما سر صحرانمی باشد
(ج) چو خورشید تابنده شد ناپدید
(د) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار
(ه) روی مپوشان که بهشتی بود
- که حرام است بر آن کش نظری طاهر نیست
چو شمس‌ت خاطر رفتن به جز تنها نمی‌باشد
در حجره بستند و گم شد کلید
که توسنی چو فلک رام تازیانه توست
هر که ببیند چو تو حور ای صنم
- (۱) ج - ه
(۲) الف - ب
(۳) ب - د
(۴) ه - د

۱۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «تا خار غم عشقت، آویخته در دامن»
(۱) چه بزم او که رامش چه روضه رضوان
(۲) بیا که وقت بهار است تا من و تو به هم
(۳) در آن دیار که آن روی لاله‌گون باشد
(۴) اگر دو هفته بود چهره گلستان سرخ
- کوتاه نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها
چه دست او که بخشش چه چشمه حیوان
به دیگران بگذاریم باغ و صحرا را
به گل زند چمن‌آرا در گلستان را
مدام از می لعلی است روی جانان سرخ

۲۰- بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

- «ما را سری است با تو که گر خلق روزگار دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم»
 (۱) هزار دشمن اگر بر سرند سعدی را
 (۲) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
 (۳) گو کم یار برای دل اغیار نگیر
 (۴) گر دوست می آید برم یا تیغ دشمن بر سرم
 به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست
 به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
 دشمن این نیک پسندد که تو گیری کم دوست
 من با کسی افتاده ام کز وی نپردازم به کس

علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۴۱

۱۱- کدام گزینه با توجه به تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) مغولان در اوایل قرن هفتم به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و عطار در این یورش کشته شدند.
 (۲) شعر دوره عراقی نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد؛ قصیده کم‌رنگ شد و غزل گسترش یافت.
 (۳) خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر مقتدر غازان خان و هلاکو است و مهم‌ترین کتاب او جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
 (۴) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است؛ مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

۱۲- در مورد ویژگی‌های زبانی نثر دوره عراقی، کدام گزینه کاملاً درست است؟

- (۱) نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آن‌جا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد.
 (۲) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت، هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود؛ مانند کتاب «ظفرنامه شامی» که قدیمی‌ترین تاریخ درباره تیمور است.
 (۳) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت. حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر فنی بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.
 (۴) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی در دوره تیمور سرعت گرفت؛ اما سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر، به وجود نیامد.

۱۳- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی شعر دوره عراقی است؟

- (۱) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله - جایگزینی «در» به جای «اندر»
 (۲) کم‌شدن لغات فارسی اصیل قدیم - توجه بیشتر به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع»
 (۳) کاربرد بسیار اندک «آیدون، ایدر، آبا و آبر و ...» - جایگزینی «می» به جای «همی»
 (۴) از رونق افتادن قصیده و رواج غزل عارفانه و عاشقانه - در هم آمیختگی مختصات نو و کهن

۱۴- در همه گزینه‌ها همه ارکان تشبیه حاضر هستند، به جز

- (۱) چو گل سوار شود بر هوا سلیمان وار
- (۲) به سان سوسن اگر ده زبان شود حافظ
- (۳) اگر هزار فغان کرده است بلبل مست
- (۴) گفتمش قدّ بلندت به صنوبر ماند
- (۱) سحر که مرغ درآید به نغمه داوود
- (۲) چو غنچه پیش تواس مهر بر دهن باشد
- (۳) چو غنچه پرده براندازد از هزار چه غم؟
- (۴) گفت کاین دل شده رابین که چه کوتاه نظر است

۱۵- در همه گزینه‌ها به جز گزینه «تشبیه» وجود دارد.

- (۱) به جز ابروی تو، محراب دل حافظ نیست
- (۲) یا رب تو آن جوان دلاور نگاه دار
- (۳) گدایی در میخانه طُرفه اکسیری است
- (۴) جمال یار ندارد حجاب و پرده ولی
- (۱) طاعت غیر تو، در مذهب ما نتوان کرد
- (۲) کز تیر آه گوشه‌نشینان حذر نکرد
- (۳) گر این عمل بکنی، خاک زر توانی کرد
- (۴) غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد

۱۶- در کدام گزینه تعداد پایه‌های آوایی متفاوت است؟

- (۱) گر برآرد عشقت از جانم قیامت
- (۲) همین حاصلت باشد از عمر باقی
- (۳) محبت با کسی دارم کز او با خود نمی‌آیم
- (۴) خسته تیغ فراقم سخت مشتاقم به غایت
- (۱) من نخواهم کرد بر عاشق ملامت
- (۲) اگر هم چنینش به آخر رسانی
- (۳) چو بلبل کز نشاط گل فراغ از آشیان دارد
- (۴) ای صبا آخر چه گردد گر کنی یک دم عنایت؟

۱۷- در کدام گزینه همه پایه‌های آوایی تنها سه هجا دارند؟

- (۱) چو بر روی زمین باشی توانایی غنیمت دان
- (۲) بی ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود
- (۳) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
- (۴) ترک عالم گیر و عالم گیر شو زیرا که ما
- (۱) که دوران ناتوانی‌ها بسی زیر زمین دارد
- (۲) دامی به راهی می‌نهم مرغی به دامی می‌زنم
- (۳) ز بامی که برخاست مشکل نشیند
- (۴) هر زمانی خویشتن را در مکانی یافتیم

۱۸- پایه‌های آوایی بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«از عشق آن جان جهان بگذشتم از جان و جهان وز مهر آن سرو روان از نارون باز آمدم»

- (۱) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آ ز / ج ا نُ جَ هان - وَ ز مِهر آن سَر / وِ رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا مَ دَم
- (۲) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آ ز / ج ا نُ جَ هان - وَ ز مِهر آن سَر / وِ رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا مَ دَم
- (۳) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آ ز / ج ا نُ جَ هان - وَ ز مِهر آن سَر / وِ رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا مَ دَم
- (۴) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آ ز / ج ا نُ جَ هان - وَ ز مِهر آن سَر / وِ رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا مَ دَم

۱۹- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

- «از لعل تو گر یابم انگشتی زنهار صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد»
 (۱) خاک است هستی تو و خواهی که زر شوی از کیمیای نیستیش بهره‌مند کن
 (۲) در انگشتت اگر دیدی سلیمان خاتم دولت سلیمان را بماندی در دهان انگشت چون خاتم
 (۳) برگذرم ز نه فلک گر گذری به کوی من پای نهم بر آسمان گر به سرم امان دهی
 (۴) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی که براتم به لب چشمه کوثر نکنی

۲۰- ابیات زیر با همه گزینه‌ها به جز گزینه ارتباط معنایی دارد.

- «مرد آزاده در میان گروه گرچه خوش‌خو و عاقل و دانا است
 محترم‌انگهی تواند بود که از ایشان به مالش استغناست
 وان که محتاج خلق شد، خوار است گرچه در علم، بوعلی سیناست»
 (۱) دست طمع چو پیش کسان می‌کنی دراز پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
 (۲) گرچه گردآلود فقرم شرم باد از همتم گر به آب چشمه خورشید دامن تر کنم
 (۳) جانا، به حاجتی که تو را هست با خدای آخر دمی بپرس که ما را چه حاجت است
 (۴) عزت ز قناعت است و خواری ز طمع با عزت خود بساز و خواری مطلب

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰، از بین سؤالات جامعه‌شناسی دهم و جامعه‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۰

۲۱- عبارت درست در ارتباط با پیامدهای ارادی کنش انسانی و عبارت نادرست در ارتباط با پیامدهای غیرارادی کنش انسانی، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) پیامدهای طبیعی کنش انسانی هستند که رخ دادن یا ندادن آن‌ها احتمالی است. - ترک یا معتادشدن به مواد مخدر، پیامد غیرارادی مصرف این مواد توسط انسان‌ها است.
- (۲) این پیامدها، به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر و افراد دیگر وابسته است. - این دسته از پیامدهای غیرطبیعی، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند.
- (۳) این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را اراده کند. - پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی هستند، یعنی حتماً انجام می‌شوند.
- (۴) پاکیزه‌شدن دست و صورت پس از وضوگرفتن، از پیامدهای ارادی کنش است. - پیامدهای غیرارادی، نتیجه طبیعی کنش هستند که به اراده انسان بستگی ندارند.

۲۲- نحوه تحقق و شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان را کدام نمودار به درستی ترسیم می‌کند؟

- (۱) کنش اجتماعی ← تحقق ارزش‌ها و هنجارها ← ضروری‌ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تداوم بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۲) کنش اجتماعی ← گرایش و تمایل افراد به ارزش‌های اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها به نظام رفتاری افراد ← ضروری‌ساختن تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه ← تداوم‌بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۳) کنش اجتماعی ← تحقق پدیده‌های اجتماعی خرد ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان
- (۴) کنش اجتماعی ← جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال فرهنگ با تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان

۲۳- به ترتیب «تفاوت جهان اجتماعی با موجودات زنده»، «نوع شناخت سازنده جهان اجتماعی» و «حاصل کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها» کدام است؟

- (۱) اعتباری‌بودن نظم و عضویت اعضا در جهان اجتماعی - مشترک و عمومی - پدیده‌های اعتباری
- (۲) انتقال جهان اجتماعی به نسل بعد از طریق فرهنگ - غیرارادی و تکوینی - جهان اجتماعی
- (۳) تکوینی‌بودن آگاهی و شناخت موجود در جهان اجتماعی - فردی و خصوصی - جهان انسانی
- (۴) وابستگی اعضا به یکدیگر برای حفظ حیات موجود زنده - اعتباری و ارادی - پدیده‌های اجتماعی

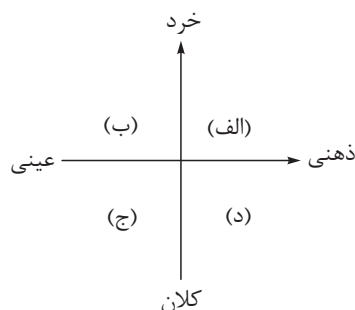
۲۴- به ترتیب، علت هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی
- معنادار بودن کنش انسان‌ها
- فروریختن جهان اجتماعی

(۱) توجه به دیگران در انجام کنش - آگاهانه، ارادی و هدفدار بودن کنش‌های انسانی - ناتوانی یک نسل در حفظ فرهنگ خود
(۲) انجام کنش در حضور فیزیکی دیگران - ویژگی‌های متمایزکننده کنش انسان از رفتار سایر موجودات - مخالفت با فرهنگ عمومی
(۳) ناظر بودن اراده و آگاهی انسان به دیگران - توجه به هنجارها و ارزش‌های اجتماعی - ناتوانی افراد در انتقال فرهنگ به نسل‌های بعدی
(۴) متناسب بودن کنش‌های انسانی با یکدیگر - آگاهانه و ارادی بودن رفتارهای انسان‌ها - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

۲۵- به ترتیب موارد کدام گزینه، می‌توانند مصداق مناسبی برای جایگاه‌های

«الف»، «ب»، «ج» و «د» باشند؟

- (۱) تصور معلم کلاس اول - خانه مسکونی - علائم راهنمایی و رانندگی - نظم
- (۲) مدرسه - نگارش کتاب - کنش‌های بیرونی - تصور صلح جهانی
- (۳) کشور - نظام آموزشی - جنگ جهانی اول - بیکاری
- (۴) تفکر درباره فوتبال - کلاس درس - بحران زیست‌محیطی - عدالت

۲۶- در ارتباط با تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) جوامع، نظریه «جهان‌های اجتماعی در طول هم» معتقد است که:

- (۱) حرکت جهان‌های اجتماعی به دو مرحله تقسیم می‌شود؛ در جوامع ارگانیکی تقسیم کار شکل نگرفته است و در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- (۲) تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی، از نوع تفاوت‌های ذاتی است؛ همانند تفاوت دو گونه متفاوت از موجودات زنده که هر یک مراحل رشد متناسب با خود را دنبال می‌کنند.
- (۳) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ از این رو براساس نظریه استعمار، جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته و صنعتی را الگوی کار و حرکت خود قرار دهند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند می‌توانند به صورت فعالانه و سالم از یکدیگر تجربه کسب کنند؛ اما مسیر متفاوتی را دنبال کنند.

۲۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کدام بخش‌ها از جهان اجتماعی می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد؟
- پیامد تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی چیست؟
- در چه صورتی نهادهای اجتماعی همچون نهاد خانواده و تعلیم و تربیت آشکار می‌شوند؟

- (۱) نمادها و هنجارها - پذیرفته شدن تغییرات درون یک جهان اجتماعی - وقتی مجموعه‌ای از ارزش‌ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می‌کند.
- (۲) لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - تبدیل جهان اجتماعی به جهان دیگر - وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- (۳) لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی - رخ دادن تغییرات درون جهان اجتماعی واحد - وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- (۴) هنجارها و نهادهای اجتماعی - تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف - وقتی مجموعه‌ای از ارزش‌ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می‌کند.

۲۸- در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر، هر دو عبارت کدام گزینه با بیت زیر مرتبط است؟

«در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است»

(۱) در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند. - جهان از موادی ساخته شده که هیچ‌گونه قداستی ندارند.

(۲) در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. - رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر جامعه را عقلانیت ابزاری می‌نامند.

(۳) جهان متجدد، علمی که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند را علم نمی‌داند. - علوم تجربی، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از مسائل طبیعی را می‌دهد.

(۴) جهان صرفاً از موجودات خامی ساخته شده است که در اختیار و کنترل بشرند. - در جهان متجدد، عناصر مقدس و معنوی طرد می‌شوند.

۲۹- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام فرهنگ و جهان اجتماعی است؟

• خلافت و کرامت انسان، از اعتقادات و ارزش‌های اصلی آن است.

• طبیعت را محصور رازها و افسون‌های فوق‌طبیعی می‌داند.

• بخش‌هایی که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند.

• ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان را به فراموشی می‌سپارد.

(۱) فرهنگ معنوی - جهان اساطیری - فرهنگ عمومی - فرهنگ دنیوی

(۲) جهان اجتماعی اسلام - جهان سکولار - فرهنگ آرمانی - جهان اساطیری

(۳) اسلام - فرهنگ اساطیری - فرهنگ عمومی - جهان اجتماعی سکولار

(۴) جهان دینی - جهان اجتماعی معنوی - خرده‌فرهنگ موافق - جهان متجدد

۳۰- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

• پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی مخلوق انسان نیستند.

• هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

• کم و زیاد شدن جمعیت یک جامعه یا رشد و افول اقتصاد آن، نشان از ظهور جهان اجتماعی جدیدی دارد.

• عبارت «انسان تربیت‌پذیر است» نشان‌دهنده یکی از ارزش‌های نهاد تعلیم و تربیت است.

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست

(۲) درست - نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست - درست

۲۱- دربارهٔ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی، کدام‌یک به ترتیب در ارتباط با دیدگاه طبیعت‌گرایان نادرست، و در ارتباط با دیدگاه متفکران مسلمان درست است؟

- (۱) جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است و علوم طبیعی با علوم انسانی تفاوت دارد - جهان فرهنگی مهم‌تر از سایر جهان‌ها و در تعامل با جهان تکوینی است.
- (۲) جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود - برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
- (۳) ظرفیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود - جهان ذهنی و تکوینی، اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
- (۴) جهان تکوینی براساس حکمت خداوند، با جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد - جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تأکید می‌کند.

۲۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب در صورت فقدان کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی به وقوع می‌پیوندند؟

- تفرقه بین جوامع و تباه‌شدن منابع و امکانات بشر
- تبدیل انسان‌ها به موجوداتی منفعل
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود
- فراهم شدن زمینه نفوذ سلطه‌گران

- (۱) معنویت - تعهد - عقلانیت - مسئولیت و تعهد
- (۲) عدالت و قسط - مسئولیت - حقیقت - مسئولیت و تعهد
- (۳) عدالت - مسئولیت - عقلانیت - عدالت و قسط
- (۴) مسئولیت و تعهد - عقلانیت - حقیقت - آزادی و حریت

۲۳- عبارت زیر با کدام‌یک از گزینه‌ها ارتباط بیشتری دارد؟

«مغولان پس از فتح ایران، چین و هند، تحت تأثیر فرهنگ این اقوام قرار گرفتند و حتی غازان‌خان، اسلام آورد و اسلام را دین رسمی اعلام کرد.»

- (۱) امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی، حضور نظامی سربازان و قدرت نظامی شکل می‌گیرد و اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوانی همراه است.
- (۲) برخی فرهنگ‌ها و جوامع، سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌دانند و در گذشته تاریخ، فرهنگ‌های سلطه‌گر و استکباری، امپراتوری‌های بزرگی به وجود آورده‌اند.
- (۳) در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان بر دیگر اقوام تسلط پیدا کرده‌اند، اما غلبهٔ نظامی آن‌ها، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نداشته است.
- (۴) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد؛ با تضعیف قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال نظامی خود را به دست آورد.

۲۴- عبارات‌های مرتبط با مفاهیم «استعمار نو»، «مدینه تغلب»، «امپریالیسم فرهنگی» و «مدینه فاسقه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره - همکاری مردم برای غلبه‌یافتن بر سایر ملت‌ها - پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- (۲) شکل‌گیری پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره - دنبال کردن هدف خوار و مقهور کردن دیگران - تصرف بازارها و مواد خام کشورهای دیگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها
- (۳) استفاده از کودتای نظامی برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته - کشورگشایی، قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان - از بین رفتن مقاومت فرهنگی یک جامعه - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- (۴) استفاده از ابزارهای فرهنگی به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات - خوار و بی‌ارزش‌شمردن مردم جوامع دیگر - اشغال نظامی توسط جوامع استعمارگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها

۲۵- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- پذیرش عقاید و ارزش‌ها توسط انسان‌ها
 - سازش قدرت سیاسی جوامع اسلامی با دولت‌های غربی
 - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان در تاریخ فرهنگ اسلامی
- (۱) عمق و غنای معرفتی عقاید و ارزش‌های اسلامی - سلطه و نفوذ سیاسی جوامع غربی بر فرهنگ اسلامی - هضم و جذب گروه‌های مهاجم درون فرهنگ اسلامی
 - (۲) ورود هنجارها و رفتارها به عرصه فرهنگ بشری - پیوند قدرت حاکمان جوامع اسلامی با جهان غرب - رفتار قدرت‌های جوامع اسلامی در چارچوب‌های قومی و قبیله‌ای
 - (۳) جلوه و نمود تاریخی پیدا کردن عقاید و ارزش‌ها - تبدیل استبداد ایلی و قومی به استبداد استعماری - آشکارنشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن
 - (۴) ورود عقاید و ارزش‌ها به عرصه فرهنگ بشری - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی در استبداد ایلی و قومی - استفاده از مفاهیم و ارزش‌های غیراسلامی توسط حاکمان جوامع اسلامی

۲۶- عبارات کدام گزینه، به ترتیب جاهای

خالی جدول مقابل را تکمیل می‌کند؟

روشنگری در معنای خاص		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
«ب»	عقل‌گرایی و نفی وحی	قرون هفدهم و هجدهم
دانش سکولار	«الف»	قرون نوزدهم و بیستم
«ج»	«د»	پایان قرن بیستم

- (۱) افول تجربه‌گرایی - دئیسم - پدیدآمدن علم فاقد توانایی داوری - نفی عقل و وحی
- (۲) نفی عقل و وحی - پدیدآمدن دانش ابزاری - بحران معرفتی - ناتوانی در تشخیص درست و غلط
- (۳) نفی تجربه - بحران معرفت‌شناختی - ناتوانی در تشخیص خوب یا بد بودن رفتارها - افول تجربه‌گرایی
- (۴) حس‌گرایی - اعتقاد به خدای بدون برنامه برای سعادت بشر - بحران معرفتی - نفی عقل و وحی

۲۷- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- کدام مورد از ویژگی‌های استبداد استعماری رضاشاه محسوب می‌شود؟
 - وقتی فردی اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند، وارد کدام جهان می‌شود؟
 - تفاوت ادبیات قرون وسطی با ادبیات اومانیستی دوره مدرن چیست؟
- (۱) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات اومانیستی برخلاف ادبیات قرون وسطی، بر بعد معنوی انسان تأکید ندارد.
- (۲) هویت غیراسلامی - جهان انسانی و اجتماعی - در ادبیات اومانیستی، نویسندگان چهره انسان‌های اسوه را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کنند.
- (۳) تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب - جهان فرهنگی - ادبیات قرون وسطی، برخلاف ادبیات مدرن، به سلوک‌های معنوی و مشاهدات الهی انسان توجه دارد.
- (۴) دوری از رویارویی با فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات دوره مدرن، حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی را منعکس می‌کند.

۲۸- روند انکار دخالت دین در امور دنیوی، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) مواجهه اروپائیان با مسلمانان ← از اعتبار انداختن ایمان و وحی ← دنیاگرایی و سکولاریسم عملی ← انتقاد از عملکرد آباء کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۲) جنگ‌های صلیبی ← فرو ریختن اقتدار کلیسا ← ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا ← رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۳) فرو ریختن اقتدار کلیسا ← به بندگی گرفتن بندگان خداوند از سوی آباء کلیسا ← از اعتبار افتادن عقل و وحی ← انتقاد از عملکرد آباء کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۴) پوشش دینی رفتار دنیاگرایانه آباء کلیسا ← دنبال کردن سکولاریسم عملی در کلیسا ← ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا ← تلاش برای حذف کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی

۲۹- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

- فرهنگ جاهلی در مقابل اسلام مقاومت آشکار می‌کرد.
 - زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.
 - استعمار نو، جایگزین روش‌های استعمار قدیم شد.
- (۱) پس از فتح مکه - بعد از شکل‌گیری حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته در کشورهای مستعمره
- (۲) عصر نبوی تا فتح مکه - پس از بالا گرفتن تب طلا در دوره رنسانس - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه در قرن بیستم
- (۳) پس از فتح مکه - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه در قرن بیستم
- (۴) عصر نبوی تا فتح مکه - به دنبال رشد تجارت و کشف آمریکا - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته در کشورهای استعمارگر

۳۰- توضیحات چه تعداد از مفاهیم زیر، در مقابل آن به درستی ذکر شده است؟

الف) فرهنگ سلطه: به دنبال آوردن تسلط یک قوم، گروه و جامعه

ب) ناسیونالیسم: اصل قرار دادن دلبستگی به ملت و سرزمین و نژاد

ج) پروتستانتیسم: نتیجه رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی

د) اومانیسم: اصالت روش تجربی در شناخت حقیقت

ه) رنسانس: بازگشت جهان غرب به فرهنگ مسیحیت

و) لیبرالیسم: جایزدانستن همه امور در قیاس با خواست انسان

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۵، از بین سؤالات عربی، زبان قرآن دهم و عربی، زبان قرآن یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰، ۲۳ تا ۴۶

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

- (۱) و از آسمان آبی نازل شده است که با آن از میوه‌ها برای شما رزقی قرار داد!
- (۲) و از آسمان آبی را فرو فرستاده است و با آن برای شما از میوه‌ها رزقی را بیرون آورد!
- (۳) و آب را از آسمان نازل کرد تا به وسیله آن میوه‌هایی را برای شما روزی قرار دهد!
- (۴) و آبی را از آسمان نازل کرد، پس با آن میوه‌ها را به عنوان روزی شما بیرون آورد!

۳۲- «يُمْكِنُ لِلسِّيَّاحِ أَنْ يُشَاهِدُوا تَسَاقُطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ فِي الْهِنْدُورَاسِ مَرَّتَيْنِ سَنَوِيًّا!»:

- (۱) گردشگران ممکن است که پی‌درپی افتادن ماهی‌ها را از آسمان هندوراس سالانه بارها مشاهده کنند!
- (۲) برای گردشگران ممکن است که در هندوراس سقوط پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان سالانه دو بار ببینند!
- (۳) گردشگران این امکان را دارند که هر سال در هندوراس افتادن پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان دوباره ببینند!
- (۴) برای گردشگران در هندوراس دو بار در یک سال ممکن است که سقوط ماهی‌ها از آسمان را مشاهده کنند!

۳۳- «رَبِّي هُوَ الَّذِي جَهَّزَ النَّاسَ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةٍ لِيَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلِيمًا وَيَجْتَنِبُوا الْعُدْوَانَ!»:

- (۱) پروردگارم کسی است که مردم را به اندیشه نیرومند مجهز ساخته تا با یکدیگر زندگی سالم داشته باشند و از دشمنان دوری کنند!
- (۲) همان کسی که مردم را به نیروی اندیشه مجهز نموده تا با یکدیگر مسالمت‌آمیز زندگی کنند و از دشمنان اجتناب نمایند، پروردگار من است!
- (۳) پروردگار من همان است که مردم را به نیرویی اندیشمند مجهز نموده تا با هم مسالمت‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی خودداری کنند!
- (۴) پروردگارم همان کسی است که مردم را به نیرویی اندیشمند مجهز کرد تا با یکدیگر صلح‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی دوری کنند!

۳۴- «كُلَّ صَبَاحٍ تَتَجَلَّى الشَّمْسُ بِجُذُوتِهَا الْمُسْتَعْرَةِ أَقُولُ فِي نَفْسِي: هَذِهِ فَرْصَةٌ لِي حَتَّى أُحَاوِلَ وَ أُتَنَفِّعَ بِالْحَيَاةِ!»:

- (۱) هر صبح اخگر فروزان خورشید جلوه‌گر می‌شود و من با خودم می‌گویم: «این فرصت برای من است تا تلاش کنم و از زندگی‌ام بهره ببرم!»
- (۲) هر صبحی که خورشید با پرتوهای آتشین خود جلوه‌گر می‌شود با خودم می‌گویم: «این فرصتی برای من است که بکوشم و از زندگی سود ببرم!»
- (۳) هر صبح که خورشید با اخگر فروزان نمایان می‌گردد با خودم می‌گویم: «این یک فرصت برای من است تا این‌که تلاش کنم و از زندگی بهره‌مند شوم!»
- (۴) هر صبح که اخگر فروزان خورشید نمایان می‌شود با خودم می‌گویم: «این یک فرصت است، پس تلاش می‌کنم تا از زندگی بهره‌مند شوم!»

۳۵- عین الخطأ:

- (۱) الإنسان بعد أن يموت يتنبه و يحصد ما زرع: آدمی پس از آن که بمیرد، بیدار می‌شود و آن چه را کاشته درو می‌کند!
- (۲) الأمطار تُصير الأرض بعد إغبار خضرة: باران‌ها زمین را پس از غبارآلودگی سرسبز می‌گردانند!
- (۳) يحتفل الإيرانيون في كل سنة بيوم يُسمونه بالتوروز: ایرانیان هرساله روزی را که «نوروز» می‌نامند، جشن می‌گیرند!
- (۴) يُحب المؤمن أن يقوم بعمل يفرح الفقراء: مؤمن دوست دارد کاری را انجام دهد که فقیران خوشحال شوند!

۳۶- «دانشمندان گروه‌هایی را برای آشنایی با آن پدیده فرستادند!»:

- (۱) أرسلوا العلماء فريقاً لمعرفة تلك الظاهرة!
- (۲) العلماء أرسلوا أفرقةً للتعرف على تلك الظاهرة!
- (۳) العلماء أرسلوا أفرقة ليعرفوا هذه الظاهرة!
- (۴) أرسل العلماء فريقاً للتعرف على ذلك الظاهرة!

• اقرأ النَّصَّ التالي ثم أجب عن الأسئلة (۳۷ - ۳۹) بما يناسب النَّصَّ:

«يُوجد نوع من السمك في إفريقيا يستتر نفسه في موادّ تخرج من فمه عندما يشعر بأنّ الأرض صارت جافة. ينام هذا السمك تحت الأرض أكثر من سنة و هو لا يحتاج إلى ما تحتاج إليه الأحياء و ينتظر نزول الأمطار. حين يختفي السمك يبحث الصيادون عن مكان اختفائه فيصيدونه و يبيعونه لمن يُحبون الأسماك العجيبة. هذا السمك من أعجب الأسماك التي تعرف عليها الإنسان و سَمَاهُ السمك المدفون.»

۳۷- «الأرض الجافة هي الأرض التي ...!»: عین الصحيح:

- (۱) لا تنمو فيها نبات!
- (۲) لا يعيش فيها كائن!
- (۳) ليس فيها أثر من الماء!
- (۴) لا ينزل المطر عليها أبداً!

۳۸- «السمك المدفون ...!»: عین الصحيح:

- (۱) عندما يختفي تحت الأرض لا يحتاج إلى الهواء!
- (۲) لا يقدر أن يعيش في القارات الأخرى!
- (۳) يصيده الصيادون عندما يموت من الجوع!
- (۴) يستتر نفسه تحت الأرض عندما يحسّ بأنّ المطر ينزل!

۳۹- عین الصحيح عن التحليل الصرفي و الإعراب: «الأرض - ينتظر - تعرف - المدفون»

- (۱) الأرض: اسم - مفرد مذکر - جمعه المكسّر: «أراضي» / مضاف إليه
- (۲) ينتظر: فعل مضارع - للمفرد المذکر - ماضيه: انتظر - لازم
- (۳) تعرف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريف) - لازم
- (۴) المدفون: اسم - مفرد مذکر - على وزن «مفعول» - حروفه الأصلية: «دفن» / صفة

• عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية:

۴۰- عین الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) هَلْ تُصَدِّقُ تَسَاطُطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَالْمَطَرِ! (۲) الصَّيْنُ أَوَّلُ دَوْلَةٍ إِسْتَحْدِمَتِ التُّقُوذَ الْوَرَقِيَّةَ!
(۳) لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ؛ الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ! (۴) هُوَ اللَّهُ الَّذِي ذُو حِكْمَةٍ بِالْغَةِ وَقُدْرَةٍ مُقْتَدِرَةٍ!

۴۱- «عین الأقرب من مفهوم العبارة: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ».

- (۱) ور در این جا جهل و نادانی بُود اندر آن عالم پشیمانی بُود
(۲) ندارد کار نادان هیچ سامان که نادانی ندارد هیچ درمان
(۳) طلب کردم ز دانی یکی پند مرا فرمود با نادان مییوند
(۴) پرس هر چه ندانی که ذلّ پرسیدن دلیل راه تو باشد به عزّ دانی

۴۲- عین ما فيه الاسم المثني:

- (۱) قد ينزل المطر في قرنتنا لمدة ساعتين فتملاً الأنهار و تفرّح الفلاحين!
(۲) أتعلمين أنّ المسلمين خمس سكاّن العالم يعيش أكثرهم في «آسيا»؟
(۳) قامَ شرطيّ الجمارك بتفتيش حقيبتني فوجد فيها فرشاة الأسنان و فساتين!
(۴) عندما يأتي الربيع تجد العين أغصان الأشجار نضرة و تفرح بها!

۴۳- عین «السين» ليست من الحروف الأصلية للفعل:

- (۱) كان العلماء قد يتسوا من معرفة أسرار مطر السمك!
(۲) ﴿ لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾
(۳) ﴿ لَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُوا اللَّهَ ﴾
(۴) ﴿ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَاسْتَغْفِرْ لَذَنْبِكَ ﴾

۴۴- عین فعلاً الحروف الزائدة فيه أقل:

- (۱) تخرّج طلاب فرع «الفيزياء» من الجامعة بعد أربع سنوات!
(۲) زملائي تعلّموا الدّرس الثّاني جيّداً مع أنّه صعب جدّاً!
(۳) هناك في القرآن آيات تؤكّد على حرّية العقيدة!
(۴) تحيّر الناس جميعاً عند مشاهدة هذا الفلم عن الدّلافين!

۴۵- عین ما ليس فيه فعل متعد:

- (۱) ارحم من في الأرض يرحمك من في السماء!
(۲) ﴿ بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَلَ ﴾
(۳) البلاد الإسلامية مجموعة من الشعوب تختلف في لغاتها و ألوانها!
(۴) ﴿ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ﴾

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾

(۱) در راه رفتن آهسته باش و صدایت را پایین بیاور چه زشت‌ترین صداها، صدای خران است!

(۲) وقتی راه می‌روی میانه‌رو باش و صدایت پایین باشد زیرا صدای خران صدایی زشت است!

(۳) در راه رفتن میانه‌رو باش و صدای خود را پایین بیاور زیرا زشت‌ترین صداها، صدای خران است!

(۴) وقت راه رفتن آهسته برو و صدایت را بالا نیاور چون صدای خران صدای بسیار زشتی است!

۳۲- «إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْمُعْجَبِ بِنَفْسِهِ، فَإِنَّهُ يُؤْثِرُ نَفْسَهُ عَلَيْكَ وَ يُمَرِّرُ حَيَاتَكَ!»:

(۱) از دوستی با خودشیفته پرهیز کن زیرا او خودش را بر تو ترجیح می‌دهد و زندگی‌ات را تلخ می‌کند!

(۲) از دوست خودپسند بر حذر باش چراکه نفسش بر تو تأثیر می‌گذارد و زندگی‌ات را به تلخی می‌کشاند!

(۳) از دوستی با خودپسند دوری کن زیرا او خودش را از تو برتر دانسته و باعث تلخی زندگی‌ات می‌شود!

(۴) با انسان خودشیفته دوستی نکن همانا او بر نفس تو تأثیر می‌گذارد و زندگی تو را تلخ می‌نماید!

۳۳- «مَنْ حَاوَلَ رُؤْيَةَ جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ عِنْدَمَا يَطِيرُ لَا يَقْدِرُ لِإِنْهَمَا يَتَحَرَّكَانِ ثَمَانِينَ مَرَّةً تَقْرِيْباً فِي الثَّانِيَةِ الْوَاحِدَةِ!»:

(۱) اگر کسی تلاش کند بال‌های مرغ مگس را هنگام پرواز ببیند، نمی‌تواند زیرا آن‌ها حدوداً هشتاد بار در ثانیه حرکت می‌کنند!

(۲) کسی که بخواهد بال مرغ مگس را وقتی می‌پرد ببیند، نمی‌تواند زیرا تقریباً در هر ثانیه آن‌ها را هشتاد بار تکان می‌دهد!

(۳) هر کس تلاش نماید که بال‌های مرغ مگس را وقتی پرواز می‌کند ببیند، نمی‌تواند چون آن‌ها تقریباً هشتاد بار در

یک ثانیه تکان می‌خورند!

(۴) کسی نمی‌تواند بال‌های مرغ مگس را وقتی در حال پرواز است ببیند چون آن‌ها را تقریباً هشتاد بار در یک ثانیه به

حرکت در می‌آورد!

۳۴- «كَثِيرٌ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ مَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَشَاهِدُوا الْمُبَارَاةَ النَّهَائِيَّةَ فِي الْمَلْعَبِ لِأَنَّهُ قَدْ امْتَلَأَ قَبْلَ سَاعَتَيْنِ!»:

(۱) بیشتر تماشاگران قادر نیستند که مسابقه پایانی را در ورزشگاه ببینند زیرا آن ساعت‌ها قبل پر شده بود!

(۲) تعداد زیادی از تماشاگران نتوانستند مسابقه پایانی را مشاهده کنند زیرا آن‌جا از دو ساعت پیش پر است!

(۳) بسیاری از تماشاگران نتوانستند که مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند زیرا آن‌ها از دو ساعت قبل پر شده است!

(۴) تماشاگران زیادی نتوانستند مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند چون ورزشگاه از ساعت‌ها قبل پر شده است!

۳۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) يُعْجِبُنَا الْجُنُودُ الْمُدَافِعُونَ عَنْ وَطَنِنَا الْإِسْلَامِيِّ: از سربازانی که از میهن اسلامی‌مان دفاع می‌کنند، خوشمان می‌آید!

(۲) لَا أَدْعُ حَبْكَ أَبَدًا حَتَّى أُبَدَلَ إِلَى رِفَاتٍ: عشق تو را هرگز رها نمی‌کنم تا این‌که به استخوان‌هایی پوسیده تبدیل شوم!

(۳) أَحَبُّكُمْ عِنْدَنَا مَنْ يَقُومُ بِتَحْسِينِ خَلْقِهِ: محبوب‌ترین شما نزد ما کسی است که اخلاقش را نیکو گرداند!

(۴) لَا تُشَبِّهْ أَحَدًا بِالْحَيَوَانَاتِ فَيُسَخِّطَ اللَّهُ: کسی را به حیوانات تشبیه نکن زیرا خداوند را خشمگین می‌کند!

۳۶- «این ورزشکار یک نمونه تربیتی است که با او جوانان هدایت می شوند!»

- (۱) هذا اللاعب نموذجٌ تربويّ يَهْدِي به السَّباب!
- (۲) هذا الرّياضيّ نموذجٌ لتربية السَّباب و هدايتهم!
- (۳) هذا الرّياضيّ نموذجٌ تربويّ يَهْتَدِي به السَّباب!
- (۴) هذا اللاعب من نماذج تربويّة يَهْتَدِي بها السَّباب!
- اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما يناسب النّصّ:

«التَّنَفُّس هو أحد أهمّ الخصائص المشتركة لجميع الكائنات الحيّة فلا يُمكن لها الاستمرار في الحياة بدونه. بالطبع، يمكن للكائنات الحيّة أحياناً أن تدوم حياتها لمُدّة مُعيّنة دون أن تتنَفَّس. على سبيل المثال قد يستطيع بعض الثّاس أن يتوقّفوا عن التَّنَفُّس لمُدّة خمس دقائق أو أكثر. هناك نوع من السّمك في إفريقيا يمكن له العيش لأكثر من عام بدون الماء و الطّعام و الهواء. الأكسجين الذي يدخل جسم الإنسان عن طريق التنفس يصل إلى جميع أعضاء الجسم عبر تيّار الدّم و إذا نقص مقدار الأكسجين في الدّم تُهدّد حياة الإنسان.»

۳۷- عَيِّن الصّحيح:

- (۱) ليست للكائنات الحيّة خصائص مشتركة إلّا التَّنَفُّس!
- (۲) قد يمكن أن نرى كائناً حيّاً يعيش دون أن يتنَفَّس!
- (۳) كلّ إنسان يستطيع أن يتوقّف عن التَّنَفُّس أكثر من خمس دقائق!
- (۴) الكائنات الحيّة تُوصل الأكسجين إلى أعضائها عن طريق الدّم!

۳۸- عَيِّن الخطأ:

- (۱) يُوجد سمك إفريقيا يعيش لمُدّة طويلة دون أن يتنَفَّس!
- (۲) إذا امتنع الإنسان عن التَّنَفُّس ينقص مقدار الأكسجين في دمه!
- (۳) لا يقدر الإنسان أن يجذب الأكسجين إلّا عن طريق التَّنَفُّس!
- (۴) أهمّ ما يهدّد حياة البشر هو نقص الأكسجين في دم الإنسان!

۳۹- عَيِّن الخطأ عن التّحليل الصّرفيّ و الإعراب: «أهمّ - يُمكن - مُعيّنة - تتنَفَّس»

- (۱) أهمّ: مفرد مذكّر - اسم تفضيل (مصدره: اهتمام) - معرب / صفة و مرفوع
- (۲) يُمكن: فعل مضارع - للمفرد المذكّر - مزيد ثلاثيّ (ماضيّه: أمكن) - لازم / فاعله «الاستمرار»
- (۳) مُعيّنة: مفرد مؤنث - اسم مفعول (مأخوذ من فعل «عَيّن») - معرب / صفة و مجرور
- (۴) تتنَفَّس: مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثيّ (له حرفان زائدان) - لازم / فعل و فاعل و الجملة فعليّة

• عَيِّن الجواب الصّحيح عن الأسئلة التالية:

۴۰- عَيِّن الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) اِشْتَرَيْتُ سَراوِيلَ و فَساتينَ مِنَ المُتَاجِرِ بِأسعارٍ رَخيصةٍ!
- (۲) المُلَمَّعاتُ هي أشعارٌ فارسيّةٌ تُوجَدُ فيها أبياتٌ عَرَبِيّةٌ!
- (۳) العَشِيّةُ هي نِهايَةُ النّهارِ و بِدائيَةُ ظلامِ اللَّيلِ!
- (۴) الكَذّابُ يُقَرِّبُ عَلَيكَ البَعيدَ و يُبَعِّدُ عَلَيكَ القَريبَ!

٤١- عَيْنَ عبارة لا تناسب العبارات الأخرى في المفهوم:

(١) إِنِّي رَأَيْتُ دَهْرًا مِنْ هَجْرِكَ الْقِيَامَةَ!

(٢) فِي بَعْدِهَا عَذَابٌ فِي قَرِيبِهَا السَّلَامَةُ!

(٣) وَإِنْ هَجَرْتَ سِوَاءَ عَشِيَّتِي وَغَدَاتِي!

(٤) أَحَبَّتِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ غَدَاتِي!

٤٢- عَيْنَ ما فيه اسم التفضيل:

(١) إِنَّ الْأَحْمَقَ يَرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ وَلَكِنْ يَضُرُّكَ!

(٢) الْحَوْتَ الْأَزْرَقَ يَبْلُغُ وَزَنَهُ مِثَّةً وَ سَبْعِينَ طُنًّا تَقْرِيْبًا!

(٣) أَهْدَى الْكَلِمَاتِ مَا يَعْمَلُ بِهَا صَاحِبُهَا!

(٤) مَا أَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ!

٤٣- عَيْنَ ما فيه اسم المبالغة و اسم المكان معاً:

(١) يَجْتَهِدُ الْعَمَالُ الْإِيرَانِيِّونَ فِي الْمَصَانِعِ لِإِنْتِاجِ مَا نَحْتَاجُ إِلَيْهِ!

(٢) نَزَلَتِ الطَّيْارَةُ فِي الْمَطَارِ بِصُعُوبَةٍ لِأَنَّ جَنَاحَهَا كَانَ مِنْكَسِرًا!

(٣) الزَّوَارُ يَأْتُونَ إِلَى هَذِهِ الْمَنَاطِقِ الْقَدِيمَةِ لَزِيَارَةِ آثَارِهَا التَّارِيخِيَّةِ!

(٤) أَسْعَارُ النِّظَارَاتِ الشَّمْسِيَّةِ وَ الطَّبِيَّةِ فِي هَذَا السُّوقِ غَالِيَةٌ جَدًّا!

٤٤- عَيْنَ جملة ليست شرطية:

(١) مَنْ فَتَّسَ عَمَّا لَا يَرْتَبِطُ بِهِ فَهُوَ الْخَاسِرُ!

(٢) مَنْ ذَاقَ حَلَاوَةَ الْعِلْمِ لَا يَتَعَبُ فِي طَلْبِهِ!

(٣) مَنْ أَهَانَ زَمِيلِي الَّذِي يَنْصَحُ أَصْدِقَاءَهُ فِي عِيُوبِهِمْ!

(٤) مَنْ يَتَفَكَّرُوا فِي خَلْقِ الْعَالَمِ يَجِدُوا لَهُ خَالِقًا حَكِيمًا!

٤٥- عَيْنَ «ما» يختلف نوعه:

(١) مَا أَقَامَ الْمُؤْمِنُ مِنَ الْفَرَاثِضِ يَقْرَبُهُ مِنَ اللَّهِ وَ يَغْضِبُ الشَّيْطَانَ!

(٢) مَا أَسْرَعَ اللَّهَ فِي مَعَاقِبَةِ الْمُسْتَبِدِّ الَّذِي لَا يَرَى لِأَحَدٍ عَلَيْهِ حَقًّا!

(٣) مَا أَغْرَبَ طَرِيقَةَ التَّمْسَاحِ فِي تَنْظِيفِ أَسْنَانِهِ بَعْدَ تَنَاوُلِ الطَّعَامِ!

(٤) مَا أَحْسَنَ خُلُقَ مُعَلِّمِنَا فِي الصَّفِّ فَيُحِبُّهُ التَّلَامِيذُ كَثِيرًا!

داوطلب گرامی، برای پاسخ گویی به سؤال های ۴۶ تا ۶۰، از بین سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم و تاریخ و جغرافیای یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه های درست زوج درس ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون های تابستان، زوج درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای یازدهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

تاریخ دهم: صفحه های ۱ تا ۶۰ / جغرافیای دهم: صفحه های ۱ تا ۳۲

۴۶- به دنبال پیشرفت های فکری و علمی دوره رنسانس، چه تحولی در علم تاریخ پدید آمد؟

- (۱) فقط رویدادها ثبت می شدند و توجه چندانی به علل، آثار و نتایج رویدادها تاریخی نمی شد.
- (۲) مورخان درباری می کوشیدند که از اسناد و مدارک دولتی برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.
- (۳) سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان پردازی، اساس تاریخ نگاری قرار گرفت.
- (۴) کار تاریخ نگاری را وقایع نویسانی بر عهده گرفتند که شاهان و حاکمان را در مسافرت ها و جنگ ها همراهی می کردند.

۴۷- کدام گزینه درباره گاه شماری «خورشیدی - قمری بابلی» درست است؟

- (۱) سال، دوازده ماه ۳۰ روزه داشت.
- (۲) هر سه سال، یک ماه به سال اضافه می شد.
- (۳) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد.
- (۴) گاه شماری رومی به دستور امپراتور روم براساس آن اصلاح شد.

۴۸- کدام یک از آثار باستانی زیر، به صورت اتفاقی و توسط سربازان فرانسوی کشف شده است؟

- (۱) سنگ نوشته روزتا (۲) آرامگاه شی هوانگ تی (۳) بقایای شهر پمپئی (۴) نقاشی غار لاسکو

۴۹- در «عصر نوسنگی»، کدام تحول رخ داد؟

- (۱) انسان توانست هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گیرد.
- (۲) با اختراع خط و گسترش یکجانشینی، دوره تاریخی زندگی بشر آغاز شد.
- (۳) کشف آتش، بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط تأثیر گذاشت.
- (۴) بشر با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

۵۰- کدام موارد درباره تمدن «مصر باستان» درست است؟

- (الف) مردم مصر، خدایان خود را مهربان تر و دوستانه تر از خدایان سومری می پنداشتند.
- (ب) فرعون ها از شخصی با عنوان کارگزار کل کشور برای اداره امور کشور استفاده می کردند.
- (ج) در دوره امپراتوری میانه، قدرت فرعون ها در اوج بود و اهرام سه گانه به دستور آنان ساخته شد.
- (د) توتنخامون، از فرعون های دوره جدید، یگانه پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید ترویج کرد.

- (۱) د - الف (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - د

۵۱- کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی سلسله «هان» بر سرزمین چین درست است؟

- (الف) جاده‌ای که چین را به اروپا متصل می‌کرد، گشایش یافت.
- (ب) با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت و کتاب‌هایش سوزانده شد.
- (ج) با اتصال بخش‌های مختلف دیوار چین به یکدیگر، دژی محکم بنا شد.
- (د) آیین بودا به چین راه یافت و مورد پذیرش تعدادی از مردم چین قرار گرفت.

(۱) د - ج (۲) ب - الف

(۳) ج - ب (۴) الف - د

۵۲- «عصر تاریکی» در تاریخ یونان باستان در پی کدام واقعه آغاز شد؟

- (۱) ضعف و انحطاط تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و بروز جنگ‌های داخلی
- (۲) ویران شدن شهرهای میسنی در پی هجوم طایفه‌های بیابان‌گرد دشت‌های اروپای شرقی
- (۳) تسلط یافتن ارتش جنگجو و نیرومند فیلیپ مقدونی بر دولت - شهرهای خسته و متفرق یونان
- (۴) قرارگرفتن حکومت یونان در سرایشی سقوط به دنبال تداوم نزاع میان دولت - شهرهای آتن و اسپارت

۵۳- کدام رویداد زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم آورد؟

- (۱) گرویدن امپراتور کنستانتین به مسیحیت
- (۲) انتخاب بیزانسیون به عنوان پایتخت امپراتوری روم
- (۳) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس علیه امپراتور کنستانتین
- (۴) حمله ترکان عثمانی به مرزهای شرقی امپراتوری روم

۵۴- کدام یک از عملکردهای انسان، تعادل محیط را در طولانی مدت حفظ می‌کند؟

- (الف) ایجاد پیست اسکی در ارتفاعات زاگرس
- (ب) احداث نیروگاه‌های تولید برق آبی و بادی
- (ج) حفر چاه‌های عمیق برای تأمین آب کارخانه‌ها
- (د) انتقال آب از استان اصفهان به مزارع استان یزد

(۱) الف - د (۲) ج - ب

(۳) ب - الف (۴) د - ج

۵۵- چرا جغرافی‌دانان با دید ترکیبی، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کنند؟

- (۱) میان دانش جغرافیا و سایر علوم و فنون رابطه‌ای دوسویه وجود دارد.
- (۲) اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- (۳) محیط انسانی حاصل تعامل محیط طبیعی و محیط جغرافیایی است.
- (۴) مطالعه پدیده‌ها بدون کل‌نگری، تعادل محیط طبیعی را بر هم می‌زند.

۵۶- در کدام یک از پرسش های جغرافیایی زیر، روابط متقابل انسان و محیط مورد توجه قرار گرفته است؟

- (۱) عوامل مؤثر در خشک شدن دریاچه ارومیه کدامند؟
- (۲) احداث سدها چه تأثیری بر تعادل جریان رودها دارد؟
- (۳) چرا تداوم خشکسالی، بحران ریزگردها را تشدید می کند؟
- (۴) از بین رفتن پوشش گیاهی چگونه باعث ایجاد سیل می شود؟

۵۷- با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«پس از جمع آوری و طبقه بندی اطلاعات،»

- (۱) پژوهشگر ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان پژوهش می برد
- (۲) نوبت به ارائه دلایل علمی و منطقی برای تأیید یا رد فرضیه ها می رسد
- (۳) حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش آغاز می شود
- (۴) پژوهشگر پی می برد به سؤالی مشابه سؤال او قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر

۵۸- کدام گزینه به علت اهمیت خلیج فارس اشاره دارد؟

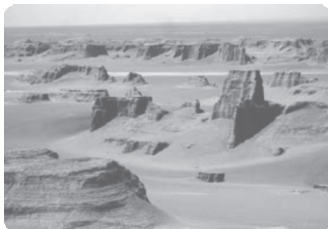
- (۱) حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
- (۲) به دلیل جنس سواحل و مجاورت با اقیانوس هند، از نظر نظامی اهمیت بسیاری دارد.
- (۳) به خاطر مجاورت با آب های آزاد، به بازار بزرگ مصرف آسیای میانه دسترسی دارد.
- (۴) دروازه خروجی نفت و یکی از گذرگاه های استراتژیک و تجاری مهم جهان است.

۵۹- کدام موارد درباره ناهمواری های کشورمان ایران درست اند؟

- (الف) بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می دهد.
- (ب) ناهمواری های کشور ما بیشتر در اواخر دوره سوم زمین شناسی پدید آمده اند.
- (ج) در مناطق پست داخلی ایران، تغییرات اقلیمی مشغول تغییر شکل ناهمواری ها است.
- (د) قله های مهم منطقه کوهستانی آذربایجان حاصل میلیون ها سال کوهزایی مواد رسوبی اند.

(۱) الف - د (۲) ب - ج

(۳) د - ب (۴) ج - الف

۶۰- دشتی که در تصویر مقابل مشاهده می شود، در اثر چه عاملی ایجاد شده است؟

- (۱) انحلال مواد آهکی در نتیجه فرسایش آبی و هموارشدن زمین های اطراف
- (۲) رسوب گذاری و انباشت مواد حاصل از فرسایش در مجاورت نواحی پست و هموار
- (۳) چین خوردن برخی از ناهمواری های موجود در حد فاصل تاقدیس ها یا در میان ناودیس ها
- (۴) ایجاد ناهمواری های جدید بر اثر فرسایش بادی روی بقایای به جامانده از دوران های قدیم زمین شناسی

تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۶۵ / جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۲

۴۶- کدام گزینه درباره نوعی از تاریخ‌نگاری که «تاریخ طبری» از مهم‌ترین نمونه‌های آن به شمار می‌رود، درست است؟

- (۱) از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
 - (۲) با رواج در میان سلسله‌های مختلف، با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
 - (۳) دربردارنده اطلاعات ارزشمند درباره تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است.
 - (۴) انگیزه اصلی نویسندگان آن، نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.
- ۴۷- با توجه به انواع روش‌های تاریخ‌نگاری، کدام کتاب‌ها به روشی واحد نگارش یافته‌اند؟

- (۱) «تجارب الامم» و «اخبار الطوال»
- (۲) «فتوح البلدان» و «مروج الذهب»
- (۳) «تاریخ بیهقی» و «تجارب الامم»
- (۴) «مروج الذهب» و «تاریخ طبری»

۴۸- کدام موارد درباره نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شبه جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام درست‌اند؟

- (الف) هر یک از طایفه‌ها، خود را به یکی از سه قبیله عدنانی، قحطانی یا قریشی منسوب می‌کردند.
 - (ب) تنها قدرت نفوذ قریش متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم بود.
 - (ج) برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.
 - (د) مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت.
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) ب - الف (۴) ج - د

۴۹- کدام گزینه درباره مهم‌ترین رویداد سال دهم هجری درست است؟

- (۱) رسول خدا به حضرت علی مأموریت داد که برای ابلاغ سوره براءت عازم شهر مکه شود.
- (۲) حاکمان عمان، بحرین و نجران به اسلام گرویدند و با بستن پیمان، تابع حکومت مدینه شدند.
- (۳) کعبه از بت‌ها پاک‌سازی شد و پس از آن، قبیله‌های اطراف شهر مکه نیز به تدریج اسلام را پذیرفتند.
- (۴) پیامبر ضمن معرفی امام علی به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.

۵۰- پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر، کدام گروه‌ها به مخالفت با حکومت وی برخاستند؟

- (الف) کسانی که در واپسین سال‌های حیات پیامبر (ص) اسلام آورده بودند و با تعالیم آن آشنایی نداشتند.
 - (ب) مسلمانان غیرعرب به خصوص ایرانیان که به بذل و بخشش بیت‌المال به امویان اعتراض داشتند.
 - (ج) مهاجرانی که به انتصاب انصار در سمت‌های فرماندهی سپاه و حکومت شهرها معترض بودند.
 - (د) آن‌هایی که با پدیدارشدن آثار بیماری در حضرت محمد (ص)، ادعای پیامبری کردند.
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) الف - د (۴) د - ج

۵۱- چرا مسلمانان درصدد برآمدند تا مصر را تسخیر کنند؟

- (۱) تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و عربستان در معرض خطر قرار می‌داد.
- (۲) فتح مصر، زمینه را برای پیشروی مسلمانان در مناطق میانی قاره اروپا فراهم می‌کرد.
- (۳) مصریان به امپراتوری روم شرقی برای مقابله با اعراب مسلمان کمک می‌کردند.
- (۴) شهر اسکندریه در جنوب مصر، از ثروت و آبادانی بسیاری برخوردار بود.

۵۲- واگذاری حکومت عراق به حجاج بن یوسف، بیانگر کدام ویژگی خلافت خاندان اموی است؟

- (۱) قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای
- (۲) استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت
- (۳) ترویج تفکر جبرگرایی و پذیرش تقدیر الهی
- (۴) تأمین منافع شخصی در توزیع درآمدهای عمومی

۵۳- کدام گزینه دربارهٔ اوضاع سیاسی جهان اسلام پس از مرگ «هشام بن عبدالملک» درست است؟

- (۱) عبدالرحمن بن اشعث به همراه سپاهیان خود علیه خلیفهٔ جدید اموی شورش کرد.
- (۲) با تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت شبکهٔ تبلیغاتی عباسیان گسترش یافت.
- (۳) خاندان آل عباس، شبکهٔ منظمی از داعیان را به وجود آورد و مرکز فعالیت خود را خراسان قرار داد.
- (۴) عمل به کتاب خدا و سنت پیامبر که توسط خلفای پیشین کنار گذاشته شده بود، مجدد از سر گرفته شد.

۵۴- ویژگی اصلی هر ناحیهٔ جغرافیایی چیست؟

- (۱) قابلیت تقسیم به نواحی کوچک‌تر طبیعی و انسانی
- (۲) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی
- (۳) تفاوت و تمایز آشکار با سایر بخش‌های پیرامونی
- (۴) شباهت با نواحی مجاور و تفاوت با نواحی دورتر

۵۵- کدام موارد از مصادیق این مفهوم که «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند» به شمار می‌روند؟

- (الف) تصمیمات اوپک دربارهٔ صدور نفت بر اقتصاد اروپا اثر می‌گذارد.
 - (ب) کشورهای کوهستانی مانند افغانستان فاقد خطوط راه‌آهن هستند.
 - (ج) امکان تولید برق خورشیدی در استان سمنان بیشتر از استان ایلام است.
 - (د) افزایش قیمت برنج مازندران می‌تواند نوع تغذیهٔ مردم تهران را تغییر دهد.
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) د - الف

۵۶- کدام گزینه دربارهٔ نواحی طبیعی و انسانی و مرزهای آن‌ها نادرست است؟

- (۱) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است و مرزهای آن‌ها قابلیت تغییر دارد.
 - (۲) تعیین مرزهای نواحی انسانی دشوارتر از ترسیم مرزهای نواحی طبیعی است.
 - (۳) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.
 - (۴) نواحی انسانی برخلاف نواحی طبیعی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
- ۵۷- با توجه به کمربندهای فشار و گردش عمومی جو، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ناحیهٔ معتدلهٔ حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه،»

- (۱) بر اثر صعود هوا، یک منطقهٔ کم‌فشار تشکیل می‌شود
- (۲) هوا سنگین شده، فرو می‌نشیند و یک منطقهٔ پرفشار ایجاد می‌کند
- (۳) رطوبت هوا پس از حرکت به سوی عرض‌های بالاتر، به صورت باران فرومی‌ریزد
- (۴) هوای صعودکرده، در نواحی فوقانی جو، تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود

۵۸- کدام گزینه دربارهٔ منطقهٔ آب‌وهوایی (E) در طبقه‌بندی «کوپن» درست است؟

- (۱) میانگین سردترین ماه سال بین ۱۸+ تا ۳- درجهٔ سانتی‌گراد است که زمینهٔ رشد جنگل‌های خزان‌دار را فراهم می‌سازد.
- (۲) اگرچه اختلاف دما زیاد است، اما به علت بارش زیاد در تمام سال، برای رویش جنگل‌های بارانی مناسب می‌باشد.
- (۳) هیچ ماهی بیشتر از ۱۰ درجهٔ سانتی‌گراد نیست و به علت کمبود بارش، برای رشد گیاهان نامناسب است.
- (۴) بارش در تابستان بیشتر از زمستان است که همین امر باعث رویش جنگل‌های مخروطی می‌شود.

۵۹- کدام موارد درباره انواع ناهمواری‌ها و اشکال زمین درست‌اند؟

- (الف) فلات‌ها، کوه‌ها، دره‌ها و دشت‌ها، چهار ناهمواری اصلی و عمده سطح زمین به شمار می‌روند.
 (ب) فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع، بسیار وسیع و نسبتاً همواری هستند که در میان کوه‌ها محصورند.
 (ج) دشت‌ها از مهم‌ترین شکل‌های زمین هستند که با وسعت‌های مختلف در همه قاره‌های جهان وجود دارند.
 (د) اگرچه کوه‌ها از تپه‌ها مرتفع‌ترند، اما درباره ارتفاع کوه‌ها و تپه‌ها و تفاوت آن‌ها با یکدیگر اتفاق نظر وجود ندارد.
- (۱) الف - د (۲) ج - ب (۳) ب - الف (۴) د - ج

۶۰- کدام گزینه درباره شکلی از فرسایش که در تصویر زیر مشاهده می‌شود، درست است؟

- (۱) رایج‌ترین شکل فرسایش تراکمی در بیابان‌ها به شمار می‌رود.
 (۲) می‌تواند طی یک سال، ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کند.
 (۳) در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شود.
 (۴) در دشت‌های ریگی و نواحی دارای شن‌ها و ماسه‌های ریز و درشت شکل می‌گیرد.

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰، از بین سؤالات منطق دهم و فلسفه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات منطق دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات فلسفه یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

منطق دهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۸

۶۱- کدام عبارت ابزاری بودن منطق را به طریقه روشن‌تری به تصویر کشیده است؟

- (۱) منطق، مانند بتن است که در لابه‌لای افکار انسان ریخته می‌شود و آن را مستحکم می‌کند.
- (۲) آجرهایی که یک بنا استفاده می‌کند تا بنای یک ساختمان را به اجرا درآورد، مانند منطق است.
- (۳) منطق همچون شاقول بتایی است که بنای فکری انسان را مستحکم می‌کند.
- (۴) منطق را می‌توان به یک بنا تشبیه کرد که سعی می‌کند از ابزار مختلف برای استحکام ساختار فکری استفاده کند.

۶۲- مقدمات یک استدلال چگونه هستند و ویژگی آن‌ها کدام است؟

- (۱) تصدیق معلوم - در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.
- (۲) تصدیق معلوم - به واقعیت داشتن یا نداشتن آن‌ها کاری نداریم.
- (۳) تصدیق مجهول - ارتباط آن‌ها با سایر امور اهمیتی ندارد.
- (۴) تصدیق مجهول - در آن‌ها حکم و قضاوت وجود دارد.

۶۳- در صورت مجهول‌بودن کدام گزینه می‌توانیم از تعریف کمک بگیریم؟

- (۱) مور، چه می‌داند که بر دیواره اهرام می‌گذرد یا بر خشتی خام؟
- (۲) یا رب مباد آن‌که گدا معتبر شود!
- (۳) دنیا همه هیچ و کار دنیا همه هیچ
- (۴) بسی رنج بردم در این سال سی

۶۴- اگر بخواهیم دلالت التزامی واژه «سر» را بیان کنیم، کدام گزینه یاری‌دهنده ما خواهد بود؟

- (۱) سعید هفته پیش سر و سامان گرفت.
- (۲) در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کانجا/ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت
- (۳) سارا از شدت غم، سر در گریبان فروبرد.
- (۴) او همیشه سربه‌زیر است.

۶۵- کدام گزینه نمی‌تواند از راه الفاظ ایجاد مغالطه کند؟

- (۱) ندانستم که این دریا چه موج خون‌فشان دارد
- (۲) مریم و برادرش چهار سال اختلاف دارند.
- (۳) بی‌تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم
- (۴) تا توانی به جهان خدمت محتاجان کن

۶۶- در متن زیر چند مفهوم جزئی به کار رفته است؟

«امروز، روزنامه مارکای اسپانیا اعلام کرد کریستیانو رونالدو قرارداد خود را با یک باشگاه فوتبال عربستانی به نام النصر، امضا کرده است.»

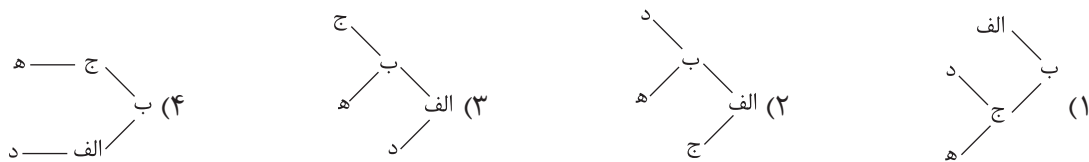
- (۱) چهار مورد (۲) سه مورد (۳) شش مورد (۴) پنج مورد

۶۷- کدام گزینه می‌تواند از نظر نسبت‌های چهارگانه با سایر گزینه‌ها متفاوت باشد و یا وارد نسب اربعه نشود؟

- (۱) گیاه و جاندار
- (۲) فدراسیون بسکتبال و فدراسیون ورزشی
- (۳) غزل و شعر
- (۴) کولر آبی و وسیله سرمایشی

۶۸- با توجه به قضایای صادق زیر، کدام دسته‌بندی مفهومی درست است؟

«هر ب الف است»، «بعضی ب ج است»، «بعضی د ب نیست»، «هیچ ه ج نیست»

۶۹- کدام تعریف نشان‌دهنده شکل زیر می‌باشد؟

- (۱) خفاش: پستانداری که پرواز می‌کند.
 - (۲) مربع: شکلی چهارضلعی که اضلاع آن دوه‌دو موازی است.
 - (۳) مصدر: عبارتی که بیانگر وقوع یک حالت است.
 - (۴) عینک طبی: وسیله‌ای برای بهتر دیدن
- ۷۰- در تعریف مفهومی «آینه» به «شیء صیقلی جیوه‌اندود انعکاس‌دهنده نور»، امر خاص کدام است؟

- (۱) شیء صیقلی جیوه‌اندود
- (۲) انعکاس‌دهنده نور
- (۳) جیوه‌اندود انعکاس‌دهنده نور
- (۴) جیوه‌اندود

فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۴۲

۶۱- کدام گزینه دیدگاه ملاصدرا را درباره مراتب تفکر نشان می‌دهد؟

- (۱) همه انسان‌ها، حتماً در طول زندگی وارد فطرت ثانی خواهند شد.
- (۲) پرداختن به فطرت اول شایسته انسان نیست و باید خود را از آن دور کنیم.
- (۳) فطرت ثانی مرحله‌ای برتر و عالی‌تر از فطرت اول است که برای رسیدن به آن باید از فطرت اول عبور کرد.
- (۴) هر انسانی توان ورود به فطرت اول را ندارد و باید جدیت و پیوستگی داشته باشد.

۶۲- نتیجه پردازش آن دسته از ویژگی‌های موجودات که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست، توسط فیلسوف، کدام است؟

- (۱) فلسفه دارای موضوع ویژه‌ای است که یک وجود خاص می‌باشد.
- (۲) تمام تلاش فلسفه بررسی دقیق وجود مطلق و شناساندن آن به سایر مردم است.
- (۳) فلسفه دارای موضوع خاصی است که یکی از راه‌های بررسی آن روش استدلالی است.
- (۴) فلسفه مادر سایر علوم و پایه و اساس مباحث آن‌ها است.

۶۳- اگر بخواهیم رابطه بخش‌های مختلف ریشه فلسفه را به تصویر بکشیم، کدام گزینه یاریگر ما در این مسیر خواهد بود؟

- (۱) ستون‌های فلسفه هر کدام ما را به معرفت درستی درباره موضوعات مربوط به مطلق وجود می‌رساند.
- (۲) بررسی جریان قانون علیت در معرفت‌شناسی انجام می‌شود و با توجه به آن به شناخت درباره وجود می‌رسیم.
- (۳) معرفت‌شناسی زیرمجموعه هستی‌شناسی است و امکان شناخت وجود، مقدم بر معرفت به وجود است.
- (۴) معرفت‌شناسی و وجودشناسی مسائل اساسی فلسفه‌های مضاف را به دانش‌های خاص منتقل می‌کنند.

۶۴- با توجه به آن چه در متن زیر آمده است، کدام گزینه دربارهٔ جامعهٔ ترسیم شده در این متن صادق است؟
«جامعه با افراد هویت می یابد و هرگاه تعدادی از افراد دور هم جمع شوند، یک جامعه را تشکیل داده اند. آن چه مهم است این است که باید از ایجاد تعاونی های اقتصادی پرهیز کرد و طبق منافع سرمایه داران جامعه را هدایت کرد.»

- (۱) در سیاست به سوسیالیسم گرایش دارند.
- (۲) قائل به تقویت مدارس دولتی هستند.
- (۳) لیبرالیسم منحصر به این افراد است.
- (۴) یکی از مبانی اجتماعی آن ها آزادی است.

۶۵- کدام گزینه نشان دهندهٔ ثمره های از تفکر فلسفی است که بدون بهره بردن از منطق می توان به آن دست یافت؟
(۱) تشخیص مغالطه ها و خارج کردن آن ها از باورها و بیان مغالطات فلسفی جهت عبرت گرفتن دیگران.
(۲) عدم اتکا به افراد و اشخاص در مسائل فلسفی و تبعیت از برهان و استدلال در این مسائل.
(۳) معنایابی زندگی و تعیین اهداف براساس باورهای انسان.
(۴) تلاش برای رهایی از باورهایی که بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد ایجاد شده اند.

۶۶- کدام تشبیه وصف حال کسی است که طبق تمثیل غار افلاطون، ناگهان زنجیرهایش پاره شد و با حقیقت مواجه شده است؟

- (۱) خوردن شیرینی زیاد، دل انسان را می زند و از آن دست می کشد.
- (۲) چشیدن مقدار اندک فلفل و منصرف شدن از خوردن ادامه آن.
- (۳) کفش تنگی که با راه رفتن زیاد به مرور پای انسان را می زند.
- (۴) وقتی صدای ضبط زیاد است و به مرور احساس سردرد به شنونده دست می دهد.

۶۷- کدام گزینه نشان دهندهٔ نظر فردی است که لفظ «فلسفه» را برای اولین بار بیان کرد؟

- (۱) آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.
- (۲) اعداد و اصول اعداد، همان عنصر اولیه همهٔ موجودات هستند.
- (۳) به جای آموزش علوم باید به فن سخنوری و تلاش برای پیروزی بر رقیب روی آورد.
- (۴) نخستین مجموعه ها یا قطعاتی که با زبان فلسفی در یونان باستان نگاشته شده است.

۶۸- کدام عبارت دربارهٔ دیدگاه های هراکلیتوس و پارمنیدس درست است؟

- (۱) پارمنیدس برای اولین بار مفاهیم «بودن» و «شدن» را معنا کرد.
- (۲) پارمنیدس وجود هرگونه حرکت و تغییر در جهان را انکار می کند.
- (۳) متناسب با نظر هراکلیتوس، وحدت اضداد، زمینه ساز تحول دائمی جهان است.
- (۴) طبق نظر هراکلیتوس علی رغم وجود «بودن» و «شدن» در کنار هم، «شدن» واقعیت دارد.

۶۹- کدام گزینه بیانگر راهی است که سقراط با استفاده از آن اعتقاد خویش به خدا را نشان داد؟

- (۱) قبول وجود آتش با دیدن و حس کردن آن
- (۲) قبول چاقو با پذیرش برندگی آن
- (۳) پذیرش انسان و قبول صفات مختلف او
- (۴) پذیرش ماوراء و فوق بشر

۷۰- کدام عبارت دربارهٔ زندگی فلسفی سقراط و دادگاه محاکمه او، نادرست است؟

- (۱) هدف او همنشینی با توانگران و تهیدستان بوده است تا از او سؤال بپرسند و به سخنان او گوش فرادهند.
- (۲) سقراط گریز از بدی را دشوارتر از گریز از مرگ می داند، چراکه بدی تندتر می دود.
- (۳) تنها کسی که می تواند از نصیب و بهره هر فرد آگاه باشد، خداوند متعال است و ما نمی توانیم قضاوتی در این مورد داشته باشیم.
- (۴) تلاش سقراط برای دستیابی به اسرار آسمان ها و زمین یکی از اتهامات که نه سقراط بوده است.

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰، از بین سؤالات اقتصاد دهم و روان‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات اقتصاد دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات روان‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

اقتصاد دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۴

۷۱- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هر یک از عبارت‌های: «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند. - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.» به کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟

(ب) کدام گزینه در خصوص ویژگی افرادی که راه‌های کسب درآمد نامشروع را انتخاب کرده‌اند، نادرست است؟

(ج) تولیدکننده‌ای که دچار ضرر و زیان شده است، تلاش می‌کند تا با و از وضعیت زیان دوری کند.

(۱) (الف) تیزبین - پرانگیزه - خوش‌بین / (ب) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند. /

(ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

(۲) (الف) پرانگیزه - خوش‌بین - تیزبین / (ب) آن‌ها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوء استفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. / (ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

(۳) (الف) تیزبین - پرانگیزه - خوش‌بین / (ب) معمولاً به دنبال گران خریدن و ارزان فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها را به صورت رقابتی درمی‌آورند. / (ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

(۴) (الف) پرانگیزه - خوش‌بین - تیزبین / (ب) به دلیل زودتر آشکار شدن کارهای نامشروعشان در شهرها، آن‌ها ترجیح می‌دهند به روستاها کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند. / (ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

۷۲- با توجه به اطلاعات زیر که مربوط به یک کارگاه تولیدی فرضی در طول یک سال است، مشخص کنید عملکرد سالیانه این کارگاه تولیدی چگونه است؟

• حقوق ماهیانه هر یک از کارگران: ۵ میلیون تومان (در مجموع ۶ کارگر)

• هزینه سالانه خرید مواد اولیه: ۱۵۶ میلیون تومان

• بهای سالانه خدمات آب، برق، گاز و تلفن: $\frac{1}{3}$ هزینه سالانه خرید مواد اولیه

• هزینه استهلاک سالیانه: $\frac{1}{5}$ حقوق سالانه کارگران

• هزینه خرید خودروی فرزند مدیر کارخانه: ۸۰ میلیون تومان

• قیمت متوسط هر دستگاه تولیدی در سال: ۴۵۰ هزار تومان

• تعداد دستگاه تولیدی سالیانه: ۱۵۰۰ دستگاه

(۲) ۳۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۱) ۳۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

(۴) ۴۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۳) ۴۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

محل انجام محاسبات

۷۳- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل کننده جملات خالی عبارات زیر است؟

- (الف) تقسیم سود در شرکتها است.
- (ب) توزیع سود احتمالی در تعاونیها در پایان دوره، است.
- (ج) مالکیت کامل سود از کسب و کار است.
- (د) برای این که تصمیم گیری منطقی باشد، باید کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه ای که شما انتخاب کرده اید، است.
- (ه) مرز امکانات تولید به ما اجازه می دهد تا یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می کند، مجسم کنیم.
- (۱) (الف) به تناسب مالکیت سهام / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) معایب - شرکتی / (د) هزینه های هدررفته را محاسبه - میزان هزینه های هدررفته حداقل / (ه) هزینه های هدررفته
- (۲) (الف) به تناسب مالکیت سهام / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) تمام منافع را با تمام هزینه ها مقایسه - منافع بیشتر از هزینه ها / (ه) هزینه فرصت
- (۳) (الف) بر اساس هر نفر یک سهم / (ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) هزینه های هدررفته را محاسبه - میزان هزینه های هدررفته حداقل / (ه) هزینه های هدررفته
- (۴) (الف) بر اساس هر نفر یک سهم / (ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / (ج) معایب - شرکتی / (د) تمام منافع را با تمام هزینه ها مقایسه - منافع بیشتر از هزینه ها / (ه) هزینه فرصت

۷۴- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

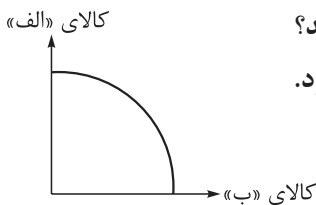
- (الف) در برآورد و مقایسه میان هزینه ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم برای تمام افراد یکسان و مشخص است و وابسته به موقعیتها و ارزشهای فرهنگی و اجتماعی نیست.
- (ب) کشورها برخلاف مردم، با کمیابی منابع روبه رو نیستند. اگر منابع بیشتری برای تولید یک کالا و خدمات اختصاص داده شود، به همین میزان منابع برای تولید کالا و خدمات دیگر باقی می ماند.
- (ج) مثال: «پدر مریم اخیراً علی رغم نبود مشتری کافی برای میوه آناناس تصمیم گرفته است زمین بیشتری به این محصول اختصاص دهد.» به عامل اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن، از جمله اشتباهات رایج در تصمیم گیریها اشاره دارد.
- (د) هر نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید، نقطه ای است که غیرقابل دستیابی است، زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

محل انجام محاسبات

۷۵- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک کارخانه فرضی است که دو کالای «الف» و «ب» را تولید می کند،

هر یک از موارد زیر به ترتیب، چه وضعیتی را برای منحنی مرز امکانات تولید به وجود می آورند؟
 الف) با پیدایش یک فناوری جدید، کارخانه قادر به افزایش تولید هر دو کالا خواهد بود.
 ب) با افزایش تقاضای مشتریان، میزان تولید کالای «الف» در کارخانه افزایش می یابد.
 ج) صاحب کارخانه تصمیم می گیرد تا کالای «ب» را بیشتر از کالای «الف» تولید کند.
 د) صاحب کارخانه، نیروی انسانی جدید برای تولید کالای «ب» استخدام می کند.

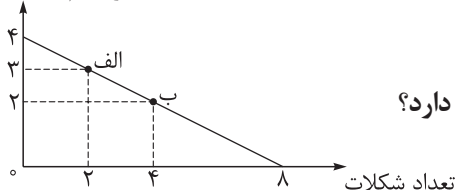

ه) کارخانه با وضع تحریم مالی و میسرنبودن انتقال پول برای تحویل بخشی از مواد اولیه کالاهای تولیدی مواجه شده است.

۱) الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / د) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل
 ۲) الف) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / د) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل
 ۳) الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / د) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل
 ۴) الف) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ب) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ج) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / د) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / ه) انتقال مرز امکانات تولید به خارج

۷۶- در نمودار قید بودجه روبه رو نحوه انتخاب بین دو کالای موز و شکلات، نمایش

تعداد موز
(هر کدام ۱۰,۰۰۰ تومان)

(هر کدام ۵,۰۰۰ تومان)

داده شده است. در این صورت:

الف) این فرد چند واحد پولی برای خرید کالاها در اختیار دارد؟

ب) با خرید ۳۰,۰۰۰ تومان شکلات، فرد توانایی خرید چه تعداد موز را دارد؟

ج) کدام گزینه در خصوص حرکت از نقطه «ب» به «الف» صحیح است؟

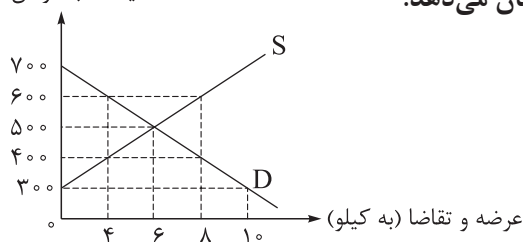
۱) الف) ۴۰ هزار تومان / ب) ۱ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.
 ۲) الف) ۸۰ هزار تومان / ب) ۲ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.
 ۳) الف) ۸۰ هزار تومان / ب) ۲ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۱ عدد بیشتر از کالای موز را خریداری کنیم.
 ۴) الف) ۴۰ هزار تومان / ب) ۱ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.

- ۷۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری‌های غیرمنطقی اشاره دارد؟
- الف) فردی برای وارد شدن به یک حرفه جدید بدون آمادگی لازم و اطلاعات کافی در خصوص این کسب و کار، خانه و خودروی خود را می‌فروشد.
- ب) فردی درآمد فعلی کسب و کار خود را کافی می‌داند و به پیشنهاد پسرش برای گسترش کسب و کارش توجهی نمی‌کند.
- ج) فردی با وجود نداشتن توانایی مالی، برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، مبلغ زیادی را قرض کرده است.
- د) فردی در یک دوره آموزشی عکاسی ثبت‌نام کرده است و بعد از چند جلسه متوجه بی‌کیفیت بودن کلاس می‌شود، اما به دلیل پرداخت کامل شهریه آن، کلاس را تا انتها می‌رود.

- ۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
- ۲) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
- ۳) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد
- ۴) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

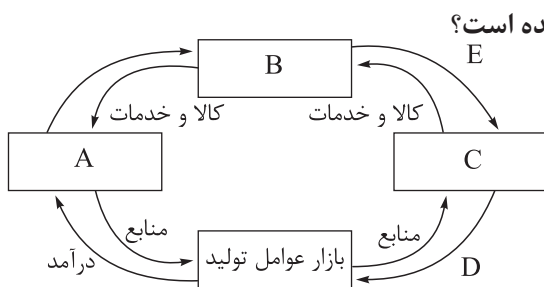
قیمت (به تومان)

۷۸- با توجه به نمودار روبه‌رو که وضعیت بازار یک کالای خاص را نشان می‌دهد:

- الف) در قیمت ۶۰۰ تومان بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟
- ب) به ترتیب منحنی «عرضه - قیمت» و «تقاضا - قیمت» کدام است و هر یک در چه وضعیتی قرار دارند؟
- ج) در کدام شرایط «اتفاق زیر» رخ می‌دهد؟
- «افزایش قیمت» تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله میان «عرضه و تقاضا» از بین برود و تعادل در «بازار» حفظ شود، این «سطح قیمت» همان «قیمت تعادلی» است.

- د) در قیمت: ۳۰۰ تومان، کمبود عرضه نسبت به مقدار عرضه تعادلی چه قدر است؟
- ه) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟
- ۱) الف) ۸ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد تقاضا / د) ۴ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان
- ۲) الف) ۴ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود عرضه / د) ۴ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان
- ۳) الف) ۴ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد عرضه / د) ۱۰ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان
- ۴) الف) ۸ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود تقاضا / د) ۱۰ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان

۷۹- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه، مطرح شده است؟

(الف) در شکل مقابل هر یک از موارد A تا E به ترتیب کدام‌اند؟

(ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف کالای معمولی و کالای

پست هر کدام، چه تغییری می‌کند؟

(ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با «.....» اثر «.....» بر

مقدار تولید و عرضه دارند.

(د) هنگامی که در بازار یک کالا «مازاد تقاضا» وجود دارد

(۱) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) گروهی از تولیدکنندگان موفق به فروش کالای خود نمی‌شوند؛ در نتیجه قیمت کاهش می‌یابد و بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

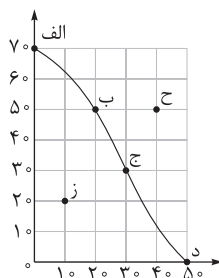
(۲) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) قیمت کالا افزایش می‌یابد، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان داده و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود می‌کاهند و با افزایش قیمت کالا، فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

(۳) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف هر دو کالا یک اندازه کاهش می‌یابد. / (ج) افزایش هزینه‌ها - منفی / (د) برخی از مصرف‌کنندگان قادر به خرید کالای مورد نظر خود نمی‌شوند، در این حالت کاهش قیمت سبب کاهش تولید عرضه‌کنندگان شده و فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

(۴) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف هر دو کالا افزایش می‌یابد. / (ج) بیکاری کارگران - منفی / (د) تولیدکنندگان حاضر به کاهش قیمت کالا می‌شوند و هم‌زمان با افزایش تقاضا و مصرف تقاضاکنندگان، بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

۸۰- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید داده‌شده که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:

مقدار کالای B تولیدی (به کیلوگرم)

مقدار کالای A تولیدی (به کیلوگرم)

(الف) چند واحد کالای B و چند واحد کالای A در نقطه «د» تولید شده است؟

(ب) اگر بنگاه در نقطه تولیدی «ج» باشد، هزینه فرصت تولید ۲۰ کیلو بیشتر از

کالای B کدام است؟

(ج) به ترتیب تولید در کدام نقطه ناکارا و کدام نقطه با ثابت‌ماندن منابع کشور،

غیرقابل دستیابی است؟

(۱) (الف) ۷۰ - صفر / (ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / (ج) ز - ح

(۲) (الف) صفر - ۵۰ / (ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / (ج) ح - ز

(۳) (الف) صفر - ۵۰ / (ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ز - ح

(۴) (الف) ۵۰ - صفر / (ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ح - ز

محل انجام محاسبات

۷۱- استاد درس جرم‌شناسی، پس از آموختن نکات مهم در کشف جرم به افسران تحت تعلیم خود، بخشی از لحظه وقوع جنایت در یک فیلم جنایی را نشان داده و از آنان می‌خواهد که «هر کدام براساس شّم خود حدس بزنند که چه کسی قاتل است؟» و سپس بخش دیگری از آن فیلم را نشان داده و می‌خواهد «برای حدس خود شواهدی ارائه دهند». در این روش هر یک از افسران در کشف جرم و پاسخ به سؤالات استاد، به ترتیب از کدام منبع کسب دانش استفاده کرده‌اند؟

(۱) شهودی - فلسفی

(۲) استناد به سخن و عمل بزرگان - تجربی

(۳) تجربی - شهودی

(۴) دریافت درونی - تجربی

۷۲- کدام یک از عبارات زیر، فرضیه‌ای است که دستیابی به دومین هدف علم روان‌شناسی را ممکن می‌سازد؟

(۱) آیا ناتوانی در حل مسئله موجب احساس ناکامی و پرخاشگری می‌شود؟

(۲) برای کاهش پرخاشگری در افراد باید مهارت‌های حل مسئله را به آنان آموخت.

(۳) فشار روانی تغییری است که موجب برهم خوردن تعادل زندگی می‌شود.

(۴) تداوم تعارض در افراد موجب بروز بیماری‌های جسمانی در آنان می‌گردد.

۷۳- در مورد ارتباط بین مفاهیم، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) اقدام بدون هدف ← تفاوت فرد عادی با دانشمند

(۲) دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی ← تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی

(۳) علت محدودیت در تبیین پدیده‌های انسانی ← پیچیدگی انسان

(۴) رسیدن به برداشت یکسان از مفهوم پدیده‌ها ← تعریف عملیاتی

۷۴- پاسخ به سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) دلیل نرسیدن به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم در تعریف یک علم چیست؟

ب) چه شباهتی بین پردازش ادراکی و پردازش مفهومی وجود دارد؟

ج) دانشمند با چه چیزی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند؟

(۱) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - روش علمی

(۲) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - تحت تأثیر ویژگی‌های حسی بودن هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

(۳) تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی - تحت تأثیر ویژگی‌های حسی بودن هر دو نوع پردازش - روش علمی

(۴) تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

۷۵- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) فراخنای زندگی به معنای شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی است.
 (ب) جنبه‌های مختلف رشد می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند؛ برای مثال رشد شناختی و اجتماعی، بر رشد اخلاقی دوره نوجوانی اثر می‌گذارد.
 (ج) رشد به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، گفته می‌شود که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن داشته و مستقل از عوامل محیطی است.
 (د) برخی از روان‌شناسان پایان دوره نوجوانی را با عواملی مانند شروع به کار و استقلال از والدین مشخص می‌کنند.
- (۱) د - ن - ن - ن (۲) د - د - ن - د (۳) ن - ن - د - د (۴) ن - د - د - ن

۷۶- هر یک از ویژگی‌های مطرح‌شده در عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از تغییرات رشدی هم‌زمان است؟

- (الف) لیوان بلند و باریک را به لیوان پهن و کوتاه ترجیح می‌دهد.
 (ب) کار اخلاقی را به خاطر این انجام می‌دهد تا دوستش را خوشحال کند.
 (ج) برای استدلال از واقعیت‌های ملموس و عینی استفاده می‌کند.
- (۱) بازی‌های موازی - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی
 (۲) بازی‌های موازی - بازی‌های قاعده‌مند - پردازش ادراکی
 (۳) هیجانات مرکب - بازی‌های قاعده‌مند - پردازش ادراکی
 (۴) هیجانات مرکب - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی

۷۷- دلیل وقوع هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) احساس توانمندی زیاد
 (ب) ارزیابی دوره نوجوانی به عنوان یک بحران
 (ج) ارتقای سلامت روان
- (۱) رشد جنسی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی
 (۲) رشد جنسی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت
 (۳) رشد اندام‌های داخلی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت
 (۴) رشد اندام‌های داخلی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی

۷۸- عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موضوعات مربوط هستند؟

- (الف) موجودات زنده به‌خصوص انسان به احساس، نیاز دارند.
 (ب) اگر چند موضوع را با یک حس دریافت کنیم، عملکرد ما کاهش می‌یابد.
 (ج) پخش موسیقی یا صدا قبل از اعلام خبر اصلی آمادگی فرد را افزایش می‌دهد.
- (۱) حیاتی‌بودن احساس - دریافت تک‌حسی - یکنواختی و ثبات نسبی
 (۲) شرایط محرومیت حسی - دریافت چندحسی - آماده‌سازی
 (۳) حیاتی‌بودن احساس - توجه پراکنده - تغییرات درونی محرک‌ها
 (۴) شرایط محرومیت حسی - توجه ناقص - آگاهی نسبی

۷۹- اگر بازی گل یا پوچ را به کارکردهای توجه تشبیه کنیم، در کدام یک از حالات زیر به ترتیب در فرد موقعیت‌های «اصابت» و «هشدار کاذب» اتفاق افتاده است؟

(۱) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است.

(۲) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است.

(۳) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است.

(۴) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است.

۸۰- در بسیاری از مواقع زمانی که افراد داخل استخر می‌روند، پاهایشان به دلیل شکست نور از زمانی که بیرون از آب هستند کوتاه‌تر به نظر می‌رسد. این موضوع به کدام یک از موارد زیر مربوط است؟

(۱) همه آن چه را که احساس می‌کنیم ادراک نمی‌شوند.

(۲) گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم.

(۳) آن چه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم.

(۴) ادراک تحت تأثیر نوع پردازش قرار می‌گیرد.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳
۱۴۰۲/۰۵/۱۳

آزمون
یکم
حضورى

سال تحصیلی
۱۴۰۲-۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)	تاریخ (۱)	جغرافیای (۱)	منطق (۱)	اقتصاد
فصل اول، کل فصل (معادله درجه دوم) صفحه‌های ۳۸ تا ۹	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «مبانی» «کنش‌های ما» تا پایان درس تحلیل متن» تا پایان درس «تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری») صفحه‌های ۱ تا ۴۶	فصل اول، درس ۱ تا ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «کنش‌های ما» تا پایان درس «پیمادهای جهان اجتماعی») صفحه‌های ۱ تا ۵۰	درس ۱ + درس ۳ + درس ۴ صفحه‌های ۱۰ تا ۳۳، ۴۶ تا ۴۶ (تذکر: با توجه به این که درس ۳ و ۴ مربوط به پایانی‌های تالیف میزبان است، در این آزمون به جای درس ۲ از درس ۴ سوال طرح می‌شود و به درس ۲ در آزمون ۳ پرداخته می‌شود)	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، کل فصل درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «تاریخ و تاریخ‌نگاری» تا پایان درس «یونان و روم») صفحه‌های ۱ تا ۶۰	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ و ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر» تا پایان درس «ناهمواری‌های ایران») صفحه‌های ۱ تا ۳۲	درس ۱ تا ۴ اندیشه» تا پایان درس «اقسام و شرایط تعریف» صفحه‌های ۳۸ تا ۳۸ «بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟» صفحه‌های ۵۴ تا ۵۴	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۵ درس ۱ تا ۵ (از ابتدای درس «کسب و کار و کارآفرینی» تا پایان درس «بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟» صفحه‌های ۵۴ تا ۵۴)
ریاضی و آمار (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	جامعه‌شناسی (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)	تاریخ (۲)	جغرافیای (۲)	فلسفه (۱)	روان‌شناسی
فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۱ (آشنایی با منطق و استدلال ریاضی + تابع تا پایان «تابع همنان») صفحه‌های ۱ تا ۳۳	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم» تا پایان درس «سیک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم» سبک عراقی») صفحه‌های ۱ تا ۴۱	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۵ و ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «چگونگی تشکیل فرهنگ معاصر عربی») صفحه‌های ۱ تا ۵۴	درس ۱ تا ۳ صفحه‌های ۱ تا ۴۶	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ تا ۶ درس ۱ تا ۶ (از ابتدای درس «منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی» تا پایان درس «امویان بر مسند قدرت») صفحه‌های ۱ تا ۶۵	فصل اول، کل فصل + فصل دوم، درس ۳ و ۴ درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «معنا و مفهوم ناحیه» تا پایان درس «ناهمواری و اشکال زمین») صفحه‌های ۱ تا ۵۲	فصل اول، کل فصل درس ۱ تا ۵ (از ابتدای درس «چیستی فلسفه» تا پایان درس «زندگی بر اساس اندیشه») صفحه‌های ۱ تا ۴۲	درس ۱ تا ۳ (از ابتدای درس «روان‌شناسی» تعریف و روش مورد مطالعه» تا پایان درس «احساس، توجه، ادراک») صفحه‌های ۸۷ تا ۸۷

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	درس	از شماره	تا شماره	تعداد سؤال	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زوج‌درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار دهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
		ریاضی و آمار یازدهم	۱	۱۰			
۲	زوج‌درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی دهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
		علوم و فنون ادبی یازدهم	۱۱	۲۰			
۳	زوج‌درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی دهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		جامعه‌شناسی یازدهم	۲۱	۳۰			
۴	زوج‌درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن دهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		عربی، زبان قرآن یازدهم	۳۱	۴۵			
۵	زوج‌درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای دهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
		تاریخ و جغرافیای یازدهم	۴۶	۶۰			
۶	زوج‌درس فلسفه و منطق	منطق دهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		فلسفه یازدهم	۶۱	۷۰			
۷	زوج‌درس اقتصاد و روان‌شناسی	اقتصاد دهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
		روان‌شناسی یازدهم	۷۱	۸۰			

داوطلب گرامی:

لطفاً در هر درس، از بین سؤالات پایه دهم و سؤالات پایه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید.

توجه داشته باشید که درس‌های «اقتصاد» و «روان‌شناسی» با هم زوج درس هستند و باید به یکی از آن‌ها پاسخ بدهید.

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱ تا ۱۰، از بین سؤالات ریاضی و آمار دهم و ریاضی و آمار یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۹ تا ۳۸

۱- مقدار شکر به کار رفته در یک نوع بستنی، ۴ برابر مقدار وانیل و $\frac{2}{5}$ مقدار شیر است. برای درست کردن ۱۰۵۰۰ گرم از این نوع بستنی، چند گرم وانیل مورد نیاز است؟

(۱) ۴۰۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۶۰۰ (۴) ۷۰۰

۲- اگر مجموع جواب‌های معادله $(x+2a)(x-5a)=0$ برابر با ۱۲ باشد، a کدام است؟

(۱) -۳ (۲) ۳ (۳) -۴ (۴) ۴

۳- جواب بزرگ‌تر معادله $x+9=(x-1)^2$ کدام است؟

(۱) $\frac{5}{2}$ (۲) $\frac{7}{2}$ (۳) $\frac{9}{2}$ (۴) $\frac{11}{2}$

۴- معادله $ax^2+2x+c=0$ دارای ریشه مضاعف ۴ است. مقدار c کدام است؟

(۱) ۸ (۲) -۸ (۳) ۴ (۴) -۴

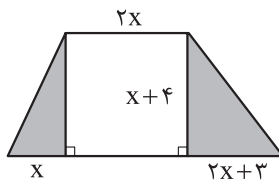
۵- در معادله $2x^2+mx+m+2=0$ ، مجموع معکوس ریشه‌های معادله $\frac{-4}{3}$ است. m کدام است؟

(۱) ۸ (۲) -۸ (۳) ۶ (۴) -۶

۶- اگر اختلاف ریشه‌های معادله $3x^2-8x+m=0$ برابر با $\frac{4}{3}$ باشد، m کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

۷- در شکل زیر، مساحت قسمت رنگی، ۳ واحد مربع از مساحت قسمت سفید بیشتر است. محیط مستطیل سفید

کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۰

(۳) ۲۲ (۴) ۲۴

۸- جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} = \frac{x+2}{x-2}$ کدام است؟

(۱) ۶ و -۱ (۲) -۶ و ۱ (۳) ۳ و -۲ (۴) ۴ و -۳

۹- اگر $x=2$ یکی از جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} + \frac{x-m}{x+1} = \frac{1-4x}{x^2-m}$ باشد، مقادیر m کدام است؟

(۱) ۵ و ۲۵ (۲) ۷ و ۲۰ (۳) ۶ و ۲۴ (۴) ۱۰ و ۱۵

محل انجام محاسبات

- ۱۰- گلدانی نقره‌ای داریم که نسبت وزن نقره خالص به وزن مس خالص آن برابر ۸ است. آن را ذوب کرده و ۱۲۰ گرم مس و ۲۸۰ گرم نقره به آن اضافه می‌کنیم. اگر $\frac{4}{5}$ وزن گلدان جدید نقره باشد، وزن گلدان قبل از ذوب شدن چند گرم بوده است؟
- (۱) ۴۵۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۵۵۰ (۴) ۶۰۰

ریاضی و آمار یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۳

۱- کدام گزینه زیر یک گزاره محسوب می‌شود؟

- (۱) تعداد کاربران گوشی‌های آیفون از تعداد کاربران گوشی‌های سامسونگ بیشتر است.
 (۲) والیبال از بسکتبال جذاب‌تر است.
 (۳) امروز چند شنبه است؟
 (۴) فردا بیا کافه تا ببینمت.

۲- کدام گزینه یک گزاره عطفی با ارزش درست را نشان می‌دهد؟

- (۱) «۲۷ عددی اول است» یا «۳۶ مربع کامل است»
 (۲) « $|x^2| = x^2$ » یا « $2^5 > 3^4$ »
 (۳) « $\sqrt{25} = \pm 5$ » و « $|-3| = 3$ »
 (۴) « $4^\circ = 1$ » و « $\sqrt{0/25} > 0/25$ »

۳- گزاره $(p \vee q) \vee \sim q \Rightarrow p$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

- (۱) $p \vee q$ (۲) $p \vee \sim q$ (۳) همواره درست (۴) $p \Leftrightarrow q$

۴- گزاره $(p \Leftrightarrow q) \vee (p \wedge \sim q)$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

- (۱) $p \Rightarrow q$ (۲) $\sim p \Rightarrow q$ (۳) $p \Rightarrow \sim q$ (۴) $q \Rightarrow p$

۵- جاهای خالی زیر با کدام گزینه تکمیل شود، تا گزاره داده‌شده، مغالطه باشد؟

مقدمه ۱: اگر زیاد پشت میز بنشینیم، آنگاه گردن درد می‌گیرم.

مقدمه ۲:

نتیجه:

- (۱) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.} \\ \text{نتیجه: گردن درد گرفتم.} \end{array} \right\}$

- (۲) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: گردن درد گرفتم.} \\ \text{نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.} \end{array} \right\}$

- (۳) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.} \\ \text{نتیجه: گردن درد نگرفتم.} \end{array} \right\}$

- (۴) $\left. \begin{array}{l} \text{مقدمه ۲: گردن درد نگرفتم.} \\ \text{نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.} \end{array} \right\}$

محل انجام محاسبات

۶- اگر $f = \{(-1, a+9), (a, b^2+a), (7, c-a)\}$ تابعی ثابت باشد، حداقل مقدار $c+b-2a$ کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۹ (۴) ۱۲

۷- اگر $f(x) = (2x+a)(x-2) + bx^2 + 7x$ تابعی ثابت باشد، مقدار $f(5) + 4f(1)$ کدام است؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۲۵ (۳) ۳۰ (۴) ۳۵

۸- در تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 + 2x - 7 & x \geq a \\ x^2 - 4x + 11 & x \leq a \end{cases}$ مقدار $f(2 - \sqrt{a})$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۹- اگر f تابعی همانی و $f(a^2 - 1) - f(3a^2) = f(8a - 11)$ باشد، بیشترین مقدار $\frac{f(a-3)}{f(a+1)}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۴

۱۰- تابع ثابت f و تابع همانی g در نقطه $A(2-3a, a+10)$ متقاطع اند. مقدار $f(a) + g(\frac{a}{4})$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰، از بین سؤالات علوم و فنون ادبی دهم و علوم و فنون ادبی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۴۶

۱۱- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

گل‌عداری ز گلستان جهان ما را بس	زین چمن سایه آن سرو روان ما را بس
من و هم‌صحبتی اهل ریا دوزم باد	از گرانان جهان، رطل گران ما را بس
قصر فردوس به پاداش عمل می‌بخشند	ما که رندیم و گدا، دیر مغان ما را بس
بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین	کاین اشارت ز جهان گذران، ما را بس
نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان	گر شما را نه بس این سود و زیان ما را بس

(الف) قالب شعر غزل است.
(ج) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم
(ه) حذف فعل به قرینه در شعر به چشم می‌خورد.
(ب) کاربرد «را»ی حرف اضافه
(د) نوع ادبی این شعر، حماسی است.

(۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ج - د (۴) ج - ه

۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست؟

(۱) شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند.
(۲) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «تعلیمی» و «مدحی» است.
(۳) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.
(۴) به‌کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است.

۱۳- همه گزینه‌ها از منظر تاریخ ادبیات صحیح هستند، به‌جز

(۱) ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت ساسانی پدید آمد.
(۲) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود.
(۳) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
(۴) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی شده است.

۱۴- هر یک از ابیات زیر به‌ترتیب مربوط به کدام نوع ادبی هستند؟

(الف) باز آی و دل تنگ مرا مونس جان باش	وین سوخته را محرم اسرار نهان باش
(ب) به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز	وگر نه سیل چو بگرفت، سد نشاید بست
(ج) نماند ایچ بر نیزه بند و سنان	به چپ باز بردند هر دو عنان

(۱) غنایی - تعلیمی - حماسی
(۲) حماسی - تعلیمی - غنایی
(۳) تعلیمی - حماسی - غنایی
(۴) غنایی - حماسی - تعلیمی

۱۵- شاعر در کدام بیت از «واج آرایی» بهره بیشتری برده است؟

- (۱) دلت به وصل گل ای بلبل صبا خوش باد
(۲) خواب نوشین بامداد رحیل
(۳) مرا مادرم نام مرگ تو کرد
(۴) شبی چون شبه روی شسته به قیر
- که در چمن همه گلبانگ عاشقانه توست
باز دارد پیاده را ز سبیل
زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
نه بهرام پیدا، نه کیوان، نه تیر

۱۶- در کدام ابیات، «واج آرایی» و «واژه آرایی»، هر دو وجود دارد؟

- (الف) هرگز نشان ز چشمه کوثر شنیده‌ای؟
(ب) مرغان نگر باز از هوا مانند بلبل در نوا
(ج) خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد
(د) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر
(ه) به یاد یار و دیار آن چنان بگریم زار
- کاو را نشانی از دهن بی‌نشان توست
گویی که بلقیس از سبا سوی سلیمان می‌رسد
که تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز
کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو
که از جهان ره و رسم سفر براندازم
- (۱) الف - ج - د
(۲) ب - ج - د
(۳) الف - ه - د
(۴) ب - د - ه

۱۷- حس و حال عاطفی حاکم بر فضای کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) بهار آمد و مردم به عیش خود مشغول
(۲) از دیده‌ام به جستن آن دانه گهر
(۳) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد
(۴) مجلس ما دگر امروز به بستان ماند
- دو چشم من نگران هر طرف که یار آید
هر قطره سرشک به سویی نهاده رخ
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
عیش خلوت به تماشای گلستان ماند

۱۸- ابیات کدام گزینه آهنگ و موسیقی یکسان دارند؟

- (الف) نه حلال است که دیدار تو بیند هر کس
(ب) تو را خود یک زمان با ما سر صحرانمی باشد
(ج) چو خورشید تابنده شد ناپدید
(د) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار
(ه) روی مپوشان که بهشتی بود
- که حرام است بر آن کش نظری طاهر نیست
چو شمس‌ت خاطر رفتن به جز تنها نمی‌باشد
در حجره بستند و گم شد کلید
که توسنی چو فلک رام تازیانه توست
هر که ببیند چو تو حور ای صنم
- (۱) ج - ه
(۲) الف - ب
(۳) ب - د
(۴) ه - د

۱۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «تا خار غم عشقت، آویخته در دامن»
(۱) چه بزم او که رامش چه روضه رضوان
(۲) بیا که وقت بهار است تا من و تو به هم
(۳) در آن دیار که آن روی لاله‌گون باشد
(۴) اگر دو هفته بود چهره گلستان سرخ
- کوته‌نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها»
چه دست او که بخشش چه چشمه حیوان
به دیگران بگذاریم باغ و صحرا را
به گل زند چمن‌آرا در گلستان را
مدام از می لعلی است روی جانان سرخ

۲۰- بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

- «ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم»
- (۱) هزار دشمن اگر بر سرند سعدی را
به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست
- (۲) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
- (۳) گو کم یار برای دل اغیار نگیر
دشمن این نیک پسندد که تو گیری کم دوست
- (۴) گر دوست می آید برم یا تیغ دشمن بر سرم
من با کسی افتاده ام کز وی نپردازم به کس

علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۴۱

۱۱- کدام گزینه با توجه به تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) مغولان در اوایل قرن هفتم به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و عطار در این یورش کشته شدند.
- (۲) شعر دوره عراقی نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد؛ قصیده کم‌رنگ شد و غزل گسترش یافت.
- (۳) خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر مقتدر غازان خان و هلاکو است و مهم‌ترین کتاب او جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
- (۴) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است؛ مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

۱۲- در مورد ویژگی‌های زبانی نثر دوره عراقی، کدام گزینه کاملاً درست است؟

- (۱) نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد.
- (۲) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت، هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود؛ مانند کتاب «ظفرنامه شامی» که قدیمی‌ترین تاریخ درباره تیمور است.
- (۳) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت. حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر فنی بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.
- (۴) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی در دوره تیمور سرعت گرفت؛ اما سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر، به وجود نیامد.

۱۳- کدام گزینه از ویژگی‌های زبانی شعر دوره عراقی است؟

- (۱) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله - جایگزینی «در» به جای «اندر»
- (۲) کم‌شدن لغات فارسی اصیل قدیم - توجه بیشتر به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع»
- (۳) کاربرد بسیار اندک «آیدون، ایدر، آبا و آبر و ...» - جایگزینی «می» به جای «همی»
- (۴) از رونق افتادن قصیده و رواج غزل عارفانه و عاشقانه - در هم آمیختگی مختصات نو و کهن

۱۴- در همه گزینه‌ها همه ارکان تشبیه حاضر هستند، به جز

- (۱) چو گل سوار شود بر هوا سلیمان‌وار
- (۲) به سان سوسن اگر ده زبان شود حافظ
- (۳) اگر هزار فغان کرده است بلبل مست
- (۴) گفتمش قدّ بلندت به صنوبر ماند
- (۱) سحر که مرغ درآید به نغمه داوود
- (۲) چو غنچه پیش تواس مهر بر دهن باشد
- (۳) چو غنچه پرده براندازد از هزار چه غم؟
- (۴) گفت کاین دل‌شده را بین که چه کوتاه‌نظر است

۱۵- در همه گزینه‌ها به جز گزینه «تشبیه» وجود دارد.

- (۱) به جز ابروی تو، محراب دل حافظ نیست
- (۲) یا رب تو آن جوان دلاور نگاه دار
- (۳) گدایی در میخانه طُرفه اکسیری است
- (۴) جمال یار ندارد حجاب و پرده ولی
- (۱) طاعت غیر تو، در مذهب ما نتوان کرد
- (۲) کز تیر آه گوشه‌نشینان حذر نکرد
- (۳) گر این عمل بکنی، خاک زر توانی کرد
- (۴) غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد

۱۶- در کدام گزینه تعداد پایه‌های آوایی متفاوت است؟

- (۱) گر برآرد عشقت از جانم قیامت
- (۲) همین حاصلت باشد از عمر باقی
- (۳) محبت با کسی دارم کز او با خود نمی‌آیم
- (۴) خسته تیغ فراقم سخت مشتاقم به غایت
- (۱) من نخواهم کرد بر عاشق ملامت
- (۲) اگر هم‌چنینش به آخر رسانی
- (۳) چو بلبل کز نشاط گل فراغ از آشیان دارد
- (۴) ای صبا آخر چه گردد گر کنی یک دم عنایت؟

۱۷- در کدام گزینه همه پایه‌های آوایی تنها سه هجا دارند؟

- (۱) چو بر روی زمین باشی توانایی غنیمت دان
- (۲) بی ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود
- (۳) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
- (۴) ترک عالم گیر و عالم‌گیر شو زیرا که ما
- (۱) که دوران ناتوانی‌ها بسی زیر زمین دارد
- (۲) دامی به راهی می‌نهم مرغی به دامی می‌زنم
- (۳) ز بامی که برخاست مشکل نشیند
- (۴) هر زمانی خویشتن را در مکانی یافتیم

۱۸- پایه‌های آوایی بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«از عشق آن جان جهان بگذشتم از جان و جهان وز مهر آن سرو روان از نارون باز آمدم»

- (۱) از عِش قِ آن / جا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آز / جا نُ جَ هان - وَز مِهر آن سَر / وَ رَ وَا ن / از نا ر وَن / با زا مَ دَم
- (۲) از عِش قِ آن / جا نِ جَ هان / بُگ دَش تَ مَز / جا نُ جَ هان - وَز مِهرِ آن سَر / وَ رَ وَا ن / از نا ر وَن / با زا مَ دَم
- (۳) از عِشَقِ آن جا / نِ جَ هان بُگ / دَش تَم آز جا / نُ جَ هان - وَز مِهر آن سَر / وَ رَ وَا نَز / نا ر وَن با / زا مَ دَم
- (۴) از عِش قِ آن / جا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم آز / جا نُ جَ هان - وَز مِهرِ آن سَر / وَ رَ وَا ن / از نا ر وَن / باز آ مَ دَم

۱۹- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

- «از لعل تو گر یابم انگشتی زنهار صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد»
 (۱) خاک است هستی تو و خواهی که زر شوی از کیمیای نیستیش بهره‌مند کن
 (۲) در انگشتت اگر دیدی سلیمان خاتم دولت سلیمان را بماندی در دهان انگشت چون خاتم
 (۳) برگذرم ز نه فلک گر گذری به کوی من پای نهم بر آسمان گر به سرم امان دهی
 (۴) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی که براتم به لب چشمه کوثر نکنی

۲۰- ابیات زیر با همه گزینه‌ها به جز گزینه ارتباط معنایی دارد.

- «مردِ آزاده در میان گروه گرچه خوش‌خو و عاقل و دانا است
 محترم‌انگهی تواند بود که از ایشان به مالش استغناست
 وان که محتاج خلق شد، خوار است گرچه در علم، بوعلی سیناست»
 (۱) دستِ طمع چو پیش کسان می‌کنی دراز پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
 (۲) گرچه گردآلود فقرم شرم باد از همتم گر به آب چشمه خورشید دامن تر کنم
 (۳) جانا، به حاجتی که تو را هست با خدای آخر دمی بپرس که ما را چه حاجت است
 (۴) عزّت ز قناعت است و خواری ز طمع با عزّت خود بساز و خواری مطلب

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰، از بین سؤالات جامعه‌شناسی دهم و جامعه‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۰

۲۱- عبارت درست در ارتباط با پیامدهای ارادی کنش انسانی و عبارت نادرست در ارتباط با پیامدهای غیرارادی کنش انسانی، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) پیامدهای طبیعی کنش انسانی هستند که رخ دادن یا ندادن آن‌ها احتمالی است. - ترک یا معتادشدن به مواد مخدر، پیامد غیرارادی مصرف این مواد توسط انسان‌ها است.
- (۲) این پیامدها، به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر و افراد دیگر وابسته است. - این دسته از پیامدهای غیرطبیعی، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند.
- (۳) این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را اراده کند. - پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی هستند، یعنی حتماً انجام می‌شوند.
- (۴) پاکیزه‌شدن دست و صورت پس از وضوگرفتن، از پیامدهای ارادی کنش است. - پیامدهای غیرارادی، نتیجه طبیعی کنش هستند که به اراده انسان بستگی ندارند.

۲۲- نحوه تحقق و شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان را کدام نمودار به درستی ترسیم می‌کند؟

- (۱) کنش اجتماعی ← تحقق ارزش‌ها و هنجارها ← ضروری‌ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تداوم بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۲) کنش اجتماعی ← گرایش و تمایل افراد به ارزش‌های اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها به نظام رفتاری افراد ← ضروری‌ساختن تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه ← تداوم‌بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۳) کنش اجتماعی ← تحقق پدیده‌های اجتماعی خرد ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان
- (۴) کنش اجتماعی ← جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال فرهنگ با تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان

۲۳- به ترتیب «تفاوت جهان اجتماعی با موجودات زنده»، «نوع شناخت سازنده جهان اجتماعی» و «حاصل کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها» کدام است؟

- (۱) اعتباری‌بودن نظم و عضویت اعضا در جهان اجتماعی - مشترک و عمومی - پدیده‌های اعتباری
- (۲) انتقال جهان اجتماعی به نسل بعد از طریق فرهنگ - غیرارادی و تکوینی - جهان اجتماعی
- (۳) تکوینی‌بودن آگاهی و شناخت موجود در جهان اجتماعی - فردی و خصوصی - جهان انسانی
- (۴) وابستگی اعضا به یکدیگر برای حفظ حیات موجود زنده - اعتباری و ارادی - پدیده‌های اجتماعی

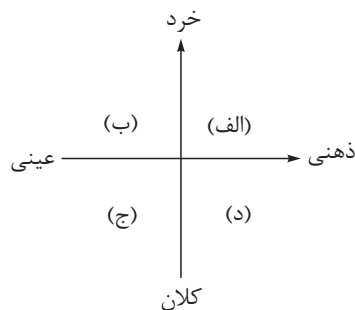
۲۴- به ترتیب، علت هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی
- معنادار بودن کنش انسان‌ها
- فروریختن جهان اجتماعی

(۱) توجه به دیگران در انجام کنش - آگاهانه، ارادی و هدفدار بودن کنش‌های انسانی - ناتوانی یک نسل در حفظ فرهنگ خود
(۲) انجام کنش در حضور فیزیکی دیگران - ویژگی‌های متمایزکننده کنش انسان از رفتار سایر موجودات - مخالفت با فرهنگ عمومی
(۳) ناظر بودن اراده و آگاهی انسان به دیگران - توجه به هنجارها و ارزش‌های اجتماعی - ناتوانی افراد در انتقال فرهنگ به نسل‌های بعدی
(۴) متناسب بودن کنش‌های انسانی با یکدیگر - آگاهانه و ارادی بودن رفتارهای انسان‌ها - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

۲۵- به ترتیب موارد کدام گزینه، می‌توانند مصداق مناسبی برای جایگاه‌های

«الف»، «ب»، «ج» و «د» باشند؟

- (۱) تصور معلم کلاس اول - خانه مسکونی - علائم راهنمایی و رانندگی - نظم
- (۲) مدرسه - نگارش کتاب - کنش‌های بیرونی - تصور صلح جهانی
- (۳) کشور - نظام آموزشی - جنگ جهانی اول - بیکاری
- (۴) تفکر درباره فوتبال - کلاس درس - بحران زیست‌محیطی - عدالت

۲۶- در ارتباط با تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) جوامع، نظریه «جهان‌های اجتماعی در طول هم» معتقد است که:

- (۱) حرکت جهان‌های اجتماعی به دو مرحله تقسیم می‌شود؛ در جوامع ارگانیکی تقسیم کار شکل نگرفته است و در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- (۲) تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی، از نوع تفاوت‌های ذاتی است؛ همانند تفاوت دو گونه متفاوت از موجودات زنده که هر یک مراحل رشد متناسب با خود را دنبال می‌کنند.
- (۳) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ از این رو براساس نظریه استعمار، جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته و صنعتی را الگوی کار و حرکت خود قرار دهند.
- (۴) جهان‌های اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند می‌توانند به صورت فعالانه و سالم از یکدیگر تجربه کسب کنند؛ اما مسیر متفاوتی را دنبال کنند.

۲۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کدام بخش‌ها از جهان اجتماعی می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد؟
- پیامد تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی چیست؟
- در چه صورتی نهادهای اجتماعی همچون نهاد خانواده و تعلیم و تربیت آشکار می‌شوند؟

- (۱) نمادها و هنجارها - پذیرفته شدن تغییرات درون یک جهان اجتماعی - وقتی مجموعه‌ای از ارزش‌ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می‌کند.
- (۲) لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - تبدیل جهان اجتماعی به جهان دیگر - وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- (۳) لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی - رخ دادن تغییرات درون جهان اجتماعی واحد - وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- (۴) هنجارها و نهادهای اجتماعی - تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف - وقتی مجموعه‌ای از ارزش‌ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می‌کند.

۲۸- در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر، هر دو عبارت کدام گزینه با بیت زیر مرتبط است؟

«در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است»

- (۱) در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند. - جهان از موادی ساخته شده که هیچ‌گونه قداستی ندارند.
- (۲) در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. - رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر جامعه را عقلانیت ابزاری می‌نامند.
- (۳) جهان متجدد، علمی که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند را علم نمی‌داند. - علوم تجربی، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از مسائل طبیعی را می‌دهد.
- (۴) جهان صرفاً از موجودات خامی ساخته شده است که در اختیار و کنترل بشرند. - در جهان متجدد، عناصر مقدس و معنوی طرد می‌شوند.

۲۹- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام فرهنگ و جهان اجتماعی است؟

- خلافت و کرامت انسان، از اعتقادات و ارزش‌های اصلی آن است.
- طبیعت را محصور رازها و افسون‌های فوق‌طبیعی می‌داند.
- بخش‌هایی که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند.
- ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان را به فراموشی می‌سپارد.

- (۱) فرهنگ معنوی - جهان اساطیری - فرهنگ عمومی - فرهنگ دنیوی
- (۲) جهان اجتماعی اسلام - جهان سکولار - فرهنگ آرمانی - جهان اساطیری
- (۳) اسلام - فرهنگ اساطیری - فرهنگ عمومی - جهان اجتماعی سکولار
- (۴) جهان دینی - جهان اجتماعی معنوی - خرده‌فرهنگ موافق - جهان متجدد

۳۰- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی مخلوق انسان نیستند.

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.
- کم و زیاد شدن جمعیت یک جامعه یا رشد و افول اقتصاد آن، نشان از ظهور جهان اجتماعی جدیدی دارد.
- عبارت «انسان تربیت‌پذیر است» نشان‌دهنده یکی از ارزش‌های نهاد تعلیم و تربیت است.

- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
- (۲) درست - نادرست - نادرست - درست
- (۳) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۴) درست - درست - نادرست - درست

۲۱- دربارهٔ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی، کدام‌یک به ترتیب در ارتباط با دیدگاه طبیعت‌گرایان نادرست، و در ارتباط با دیدگاه متفکران مسلمان درست است؟

- (۱) جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است و علوم طبیعی با علوم انسانی تفاوت دارد - جهان فرهنگی مهم‌تر از سایر جهان‌ها و در تعامل با جهان تکوینی است.
- (۲) جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود - برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
- (۳) ظرفیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود - جهان ذهنی و تکوینی، اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
- (۴) جهان تکوینی براساس حکمت خداوند، با جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد - جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تأکید می‌کند.

۲۲- هر یک از موارد زیر، به ترتیب در صورت فقدان کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی به وقوع می‌پیوندند؟

- تفرقه بین جوامع و تباه‌شدن منابع و امکانات بشر
- تبدیل انسان‌ها به موجوداتی منفعل
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود
- فراهم شدن زمینه نفوذ سلطه‌گران

- (۱) معنویت - تعهد - عقلانیت - مسئولیت و تعهد
- (۲) عدالت و قسط - مسئولیت - حقیقت - مسئولیت و تعهد
- (۳) عدالت - مسئولیت - عقلانیت - عدالت و قسط
- (۴) مسئولیت و تعهد - عقلانیت - حقیقت - آزادی و حریت

۲۳- عبارت زیر با کدام‌یک از گزینه‌ها ارتباط بیشتری دارد؟

«مغولان پس از فتح ایران، چین و هند، تحت تأثیر فرهنگ این اقوام قرار گرفتند و حتی غازان‌خان، اسلام آورد و اسلام را دین رسمی اعلام کرد.»

- (۱) امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی، حضور نظامی سربازان و قدرت نظامی شکل می‌گیرد و اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوانی همراه است.
- (۲) برخی فرهنگ‌ها و جوامع، سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌دانند و در گذشته تاریخ، فرهنگ‌های سلطه‌گر و استکباری، امپراتوری‌های بزرگی به وجود آورده‌اند.
- (۳) در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان بر دیگر اقوام تسلط پیدا کرده‌اند، اما غلبهٔ نظامی آن‌ها، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نداشته است.
- (۴) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد؛ با تضعیف قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال نظامی خود را به دست آورد.

۲۴- عبارات‌های مرتبط با مفاهیم «استعمار نو»، «مدینه تغلب»، «امپریالیسم فرهنگی» و «مدینه فاسقه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره - همکاری مردم برای غلبه‌یافتن بر سایر ملت‌ها - پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- ۲) شکل‌گیری پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره - دنبال کردن هدف خوار و مقهور کردن دیگران - تصرف بازارها و مواد خام کشورهای دیگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها
- ۳) استفاده از کودتای نظامی برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته - کشورگشایی، قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان - از بین رفتن مقاومت فرهنگی یک جامعه - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- ۴) استفاده از ابزارهای فرهنگی به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات - خوار و بی‌ارزش‌شمردن مردم جوامع دیگر - اشغال نظامی توسط جوامع استعمارگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها

۲۵- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- پذیرش عقاید و ارزش‌ها توسط انسان‌ها
 - سازش قدرت سیاسی جوامع اسلامی با دولت‌های غربی
 - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان در تاریخ فرهنگ اسلامی
- ۱) عمق و غنای معرفتی عقاید و ارزش‌های اسلامی - سلطه و نفوذ سیاسی جوامع غربی بر فرهنگ اسلامی - هضم و جذب گروه‌های مهاجم درون فرهنگ اسلامی
 - ۲) ورود هنجارها و رفتارها به عرصه فرهنگ بشری - پیوند قدرت حاکمان جوامع اسلامی با جهان غرب - رفتار قدرت‌های جوامع اسلامی در چارچوب‌های قومی و قبیله‌ای
 - ۳) جلوه و نمود تاریخی پیدا کردن عقاید و ارزش‌ها - تبدیل استبداد ایلی و قومی به استبداد استعماری - آشکارنشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن
 - ۴) ورود عقاید و ارزش‌ها به عرصه فرهنگ بشری - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی در استبداد ایلی و قومی - استفاده از مفاهیم و ارزش‌های غیراسلامی توسط حاکمان جوامع اسلامی

۲۶- عبارات کدام گزینه، به ترتیب جاهای

خالی جدول مقابل را تکمیل می‌کند؟

روشنگری در معنای خاص		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
«ب»	عقل‌گرایی و نفی وحی	قرون هفدهم و هجدهم
دانش سکولار	«الف»	قرون نوزدهم و بیستم
«ج»	«د»	پایان قرن بیستم

- ۱) افول تجربه‌گرایی - دئیسم - پدیدآمدن علم فاقد توانایی داوری - نفی عقل و وحی
- ۲) نفی عقل و وحی - پدیدآمدن دانش ابزاری - بحران معرفتی - ناتوانی در تشخیص درست و غلط
- ۳) نفی تجربه - بحران معرفت‌شناختی - ناتوانی در تشخیص خوب یا بد بودن رفتارها - افول تجربه‌گرایی
- ۴) حس‌گرایی - اعتقاد به خدای بدون برنامه برای سعادت بشر - بحران معرفتی - نفی عقل و وحی

۲۷- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- کدام مورد از ویژگی‌های استبداد استعماری رضاشاه محسوب می‌شود؟
 - وقتی فردی اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند، وارد کدام جهان می‌شود؟
 - تفاوت ادبیات قرون وسطی با ادبیات اومانیستی دوره مدرن چیست؟
- (۱) حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات اومانیستی برخلاف ادبیات قرون وسطی، بر بعد معنوی انسان تأکید ندارد.
- (۲) هویت غیراسلامی - جهان انسانی و اجتماعی - در ادبیات اومانیستی، نویسندگان چهره انسان‌های اسوه را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کنند.
- (۳) تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب - جهان فرهنگی - ادبیات قرون وسطی، برخلاف ادبیات مدرن، به سلوک‌های معنوی و مشاهدات الهی انسان توجه دارد.
- (۴) دوری از رویارویی با فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات دوره مدرن، حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این‌جهانی را منعکس می‌کند.

۲۸- روند انکار دخالت دین در امور دنیوی، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) مواجهه اروپائیان با مسلمانان - از اعتبار انداختن ایمان و وحی - دنیاگرایی و سکولاریسم عملی - انتقاد از عملکرد آباء کلیسا - انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۲) جنگ‌های صلیبی - فرو ریختن اقتدار کلیسا - ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا - رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب کلیسا - انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۳) فرو ریختن اقتدار کلیسا - به بندگی گرفتن بندگان خداوند از سوی آباء کلیسا - از اعتبار افتادن عقل و وحی - انتقاد از عملکرد آباء کلیسا - انکار دخالت دین در امور دنیوی
- (۴) پوشش دینی رفتار دنیاگرایانه آباء کلیسا - دنبال کردن سکولاریسم عملی در کلیسا - ظهور پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا - تلاش برای حذف کلیسا - انکار دخالت دین در امور دنیوی

۲۹- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

- فرهنگ جاهلی در مقابل اسلام مقاومت آشکار می‌کرد.
 - زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.
 - استعمار نو، جایگزین روش‌های استعمار قدیم شد.
- (۱) پس از فتح مکه - بعد از شکل‌گیری حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته در کشورهای مستعمره
- (۲) عصر نبوی تا فتح مکه - پس از بالا گرفتن تب طلا در دوره رنسانس - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه در قرن بیستم
- (۳) پس از فتح مکه - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی - پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه در قرن بیستم
- (۴) عصر نبوی تا فتح مکه - به دنبال رشد تجارت و کشف آمریکا - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته در کشورهای استعمارگر

۳۰- توضیحات چه تعداد از مفاهیم زیر، در مقابل آن به درستی ذکر شده است؟

الف) فرهنگ سلطه: به دنبال آوردن تسلط یک قوم، گروه و جامعه

ب) ناسیونالیسم: اصل قرار دادن دلبستگی به ملت و سرزمین و نژاد

ج) پروتستانتیسم: نتیجه رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی

د) اومانیسم: اصالت روش تجربی در شناخت حقیقت

ه) رنسانس: بازگشت جهان غرب به فرهنگ مسیحیت

و) لیبرالیسم: جایزدانستن همه امور در قیاس با خواست انسان

۴) پنج

۳) چهار

۲) سه

۱) دو

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۵، از بین سؤالات عربی، زبان قرآن دهم و عربی، زبان قرآن یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰، ۲۳ تا ۴۶

• عَيْنِ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

- (۱) و از آسمان آبی نازل شده است که با آن از میوه‌ها برای شما رزقی قرار داد!
- (۲) و از آسمان آبی را فرو فرستاده است و با آن برای شما از میوه‌ها رزقی را بیرون آورد!
- (۳) و آب را از آسمان نازل کرد تا به وسیله آن میوه‌هایی را برای شما روزی قرار دهد!
- (۴) و آبی را از آسمان نازل کرد، پس با آن میوه‌ها را به عنوان روزی شما بیرون آورد!

۳۲- «يُمْكِنُ لِلسِّيَّاحِ أَنْ يُشَاهِدُوا تَسَاقُطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ فِي الْهِنْدُورَاسِ مَرَّتَيْنِ سَنَوِيًّا!»:

- (۱) گردشگران ممکن است که پی‌درپی افتادن ماهی‌ها را از آسمان هندوراس سالانه بارها مشاهده کنند!
- (۲) برای گردشگران ممکن است که در هندوراس سقوط پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان سالانه دو بار ببینند!
- (۳) گردشگران این امکان را دارند که هر سال در هندوراس افتادن پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان دوباره ببینند!
- (۴) برای گردشگران در هندوراس دو بار در یک سال ممکن است که سقوط ماهی‌ها از آسمان را مشاهده کنند!

۳۳- «رَبِّي هُوَ الَّذِي جَهَّزَ النَّاسَ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةٍ لِيَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلِيمًا وَيَجْتَنِبُوا الْعُدْوَانَ!»:

- (۱) پروردگارم کسی است که مردم را به اندیشه نیرومند مجهز ساخته تا با یکدیگر زندگی سالم داشته باشند و از دشمنان دوری کنند!
- (۲) همان کسی که مردم را به نیروی اندیشه مجهز نموده تا با یکدیگر مسالمت‌آمیز زندگی کنند و از دشمنان اجتناب نمایند، پروردگار من است!
- (۳) پروردگار من همان است که مردم را به نیرویی اندیشمند مجهز نموده تا با هم مسالمت‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی خودداری کنند!
- (۴) پروردگارم همان کسی است که مردم را به نیرویی اندیشمند مجهز کرد تا با یکدیگر صلح‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی دوری کنند!

۳۴- «كُلَّ صَبَاحٍ تَتَجَلَّى الشَّمْسُ بِجُذُوتِهَا الْمُسْتَعْرَةِ أَقُولُ فِي نَفْسِي: هَذِهِ فَرْصَةٌ لِي حَتَّى أُحَاوِلَ وَ أُتَنَفَّعَ بِالْحَيَاةِ!»:

- (۱) هر صبح اخگر فروزان خورشید جلوه‌گر می‌شود و من با خودم می‌گویم: «این فرصت برای من است تا تلاش کنم و از زندگی‌ام بهره ببرم!»
- (۲) هر صبحی که خورشید با پرتوهای آتشین خود جلوه‌گر می‌شود با خود می‌گویم: «این فرصتی برای من است که بکوشم و از زندگی سود ببرم!»
- (۳) هر صبح که خورشید با اخگر فروزان نمایان می‌گردد با خودم می‌گویم: «این یک فرصت برای من است تا این‌که تلاش کنم و از زندگی بهره‌مند شوم!»
- (۴) هر صبح که اخگر فروزان خورشید نمایان می‌شود با خودم می‌گویم: «این یک فرصت است، پس تلاش می‌کنم تا از زندگی بهره‌مند شوم!»

۳۵- عین الخطأ:

- (۱) الإنسان بعد أن يموت يتنبه و يحصد ما زرع: آدمی پس از آن که بمیرد، بیدار می‌شود و آن چه را کاشته درو می‌کند!
- (۲) الأمطار تُصير الأرض بعد إغبار خضرة: باران‌ها زمین را پس از غبارآلودگی سرسبز می‌گردانند!
- (۳) يحتفل الإيرانيون في كل سنة بيوم يُسمونه بالتوروز: ایرانیان هرساله روزی را که «نوروز» می‌نامند، جشن می‌گیرند!
- (۴) يُحب المؤمن أن يقوم بعمل يفرح الفقراء: مؤمن دوست دارد کاری را انجام دهد که فقیران خوشحال شوند!

۳۶- «دانشمندان گروه‌هایی را برای آشنایی با آن پدیده فرستادند!»:

- (۱) أرسلوا العلماء فريقاً لمعرفة تلك الظاهرة!
- (۲) العلماء أرسلوا أفرقةً للتعرف على تلك الظاهرة!
- (۳) العلماء أرسلوا أفرقة ليعرفوا هذه الظاهرة!
- (۴) أرسل العلماء فريقاً للتعرف على ذلك الظاهرة!

• اقرأ النَّصَّ التالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (۳۷ - ۳۹) بما يناسب النَّصَّ:

«يُوجد نوع من السمك في إفريقيا يستتر نفسه في موادّ تخرج من فمه عندما يشعر بأنّ الأرض صارت جافة. ينام هذا السمك تحت الأرض أكثر من سنة و هو لا يحتاج إلى ما تحتاج إليه الأحياء و ينتظر نزول الأمطار. حين يختفي السمك يبحث الصيادون عن مكان اختفائه فيصيدونه وبييعونه لمن يُحبون الأسماك العجيبة. هذا السمك من أعجب الأسماك التي تعرف عليها الإنسان و سمّاه السمك المدفون.»

۳۷- «الأرض الجافة هي الأرض التي...!»: عین الصحيح:

- (۱) لا تنمو فيها نبات!
- (۲) لا يعيش فيها كائن!
- (۳) ليس فيها أثر من الماء!
- (۴) لا ينزل المطر عليها أبداً!

۳۸- «السمك المدفون...!»: عین الصحيح:

- (۱) عندما يختفي تحت الأرض لا يحتاج إلى الهواء!
- (۲) لا يقدر أن يعيش في القارات الأخرى!
- (۳) يصيده الصيادون عندما يموت من الجوع!
- (۴) يستتر نفسه تحت الأرض عندما يحسّ بأنّ المطر ينزل!

۳۹- عین الصحيح عن التحليل الصرفي و الإعراب: «الأرض - ينتظر - تعرف - المدفون»

- (۱) الأرض: اسم - مفرد مذكر - جمعه المكسّر: «أراضي» / مضاف إليه
- (۲) ينتظر: فعل مضارع - للمفرد المذكر - ماضيه: انتظر - لازم
- (۳) تعرف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريف) - لازم
- (۴) المدفون: اسم - مفرد مذكر - على وزن «مفعول» - حروفه الأصلية: «دفن» / صفة

• عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية:

۴۰- عین الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) هَلْ تُصَدِّقُ تَسَاطُطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَالْمَطَرِ! (۲) الصَّيْنُ أَوَّلُ دَوْلَةٍ إِسْتَحْدِمَتِ التُّقُوْدَ الْوَرَقِيَّةَ!
(۳) لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ؛ الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ! (۴) هُوَ اللَّهُ الَّذِي ذُو حِكْمَةٍ بِالْغَةِ وَقُدْرَةٍ مُقْتَدِرَةٍ!

۴۱- «عین الأقرب من مفهوم العبارة: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ».

- (۱) ور در این جا جهل و نادانی بُود اندر آن عالم پشیمانی بُود
(۲) ندارد کار نادان هیچ سامان که نادانی ندارد هیچ درمان
(۳) طلب کردم ز دانی یکی پند مرا فرمود با نادان مییوند
(۴) پرس هر چه ندانی که ذلّ پرسیدن دلیل راه تو باشد به عزّ دانی

۴۲- عین ما فيه الاسم المثني:

- (۱) قد ينزل المطر في قرنتنا لمدة ساعتين فتملاً الأنهار و تفرّح الفلاحين!
(۲) أتعلمين أنّ المسلمين خمس سكاّن العالم يعيش أكثرهم في «آسيا»؟
(۳) قامَ شرطيّ الجمارك بتفتيش حقيبتني فوجد فيها فرشاة الأسنان و فساتين!
(۴) عندما يأتي الربيع تجد العين أغصان الأشجار نضرة و تفرح بها!

۴۳- عین «السين» ليست من الحروف الأصلية للفعل:

- (۱) كان العلماء قد يتسوا من معرفة أسرار مطر السمك!
(۲) ﴿ لَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾
(۳) ﴿ لَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُوا اللَّهَ ﴾
(۴) ﴿ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَاسْتَغْفِرْ لَذَنْبِكَ ﴾

۴۴- عین فعلاً الحروف الزائدة فيه أقل:

- (۱) تخرّج طلاب فرع «الفيزياء» من الجامعة بعد أربع سنوات!
(۲) زملائي تعلّموا الدّرس الثّاني جيّداً مع أنّه صعب جدّاً!
(۳) هناك في القرآن آيات تؤكّد على حرّية العقيدة!
(۴) تحيّر الناس جميعاً عند مشاهدة هذا الفلم عن الدّلافين!

۴۵- عین ما ليس فيه فعل متعد:

- (۱) ارحم من في الأرض يرحمك من في السماء!
(۲) ﴿ بِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَ بِالْحَقِّ نَزَلَ ﴾
(۳) البلاد الإسلامية مجموعة من الشعوب تختلف في لغاتها و ألوانها!
(۴) ﴿ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا ﴾

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾

(۱) در راه رفتن آهسته باش و صدایت را پایین بیاور چه زشت‌ترین صداها، صدای خران است!

(۲) وقتی راه می‌روی میانه‌رو باش و صدایت پایین باشد زیرا صدای خران صدایی زشت است!

(۳) در راه رفتن میانه‌رو باش و صدای خود را پایین بیاور زیرا زشت‌ترین صداها، صدای خران است!

(۴) وقت راه رفتن آهسته برو و صدایت را بالا نیاور چون صدای خران صدای بسیار زشتی است!

۳۲- «إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْمُعْجَبِ بِنَفْسِهِ، فَإِنَّهُ يُؤْثِرُ نَفْسَهُ عَلَيْكَ وَ يُمَرِّرُ حَيَاتَكَ!»:

(۱) از دوستی با خودشیفته پرهیز کن زیرا او خودش را بر تو ترجیح می‌دهد و زندگی‌ات را تلخ می‌کند!

(۲) از دوست خودپسند بر حذر باش چراکه نفسش بر تو تأثیر می‌گذارد و زندگی‌ات را به تلخی می‌کشاند!

(۳) از دوستی با خودپسند دوری کن زیرا او خودش را از تو برتر دانسته و باعث تلخی زندگی‌ات می‌شود!

(۴) با انسان خودشیفته دوستی نکن همانا او بر نفس تو تأثیر می‌گذارد و زندگی تو را تلخ می‌نماید!

۳۳- «مَنْ حَاوَلَ رُؤْيَةَ جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ عِنْدَمَا يَطِيرُ لَا يَقْدِرُ لِإِنَّهُمَا يَتَحَرَّكَانِ ثَمَانِينَ مَرَّةً تَقْرِيْباً فِي الثَّانِيَةِ الْوَاحِدَةِ!»:

(۱) اگر کسی تلاش کند بال‌های مرغ مگس را هنگام پرواز ببیند، نمی‌تواند زیرا آن‌ها حدوداً هشتاد بار در ثانیه حرکت می‌کنند!

(۲) کسی که بخواهد بال مرغ مگس را وقتی می‌پرد ببیند، نمی‌تواند زیرا تقریباً در هر ثانیه آن‌ها را هشتاد بار تکان می‌دهد!

(۳) هر کس تلاش نماید که بال‌های مرغ مگس را وقتی پرواز می‌کند ببیند، نمی‌تواند چون آن‌ها تقریباً هشتاد بار در

یک ثانیه تکان می‌خورند!

(۴) کسی نمی‌تواند بال‌های مرغ مگس را وقتی در حال پرواز است ببیند چون آن‌ها را تقریباً هشتاد بار در یک ثانیه به

حرکت در می‌آورد!

۳۴- «كَثِيرٌ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ مَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَشَاهِدُوا الْمُبَارَاةَ النَّهَائِيَّةَ فِي الْمَلْعَبِ لِأَنَّهُ قَدْ امْتَلَأَ قَبْلَ سَاعَتَيْنِ!»:

(۱) بیشتر تماشاگران قادر نیستند که مسابقه پایانی را در ورزشگاه ببینند زیرا آن ساعت‌ها قبل پر شده بود!

(۲) تعداد زیادی از تماشاگران نتوانستند مسابقه پایانی را مشاهده کنند زیرا آن‌جا از دو ساعت پیش پر است!

(۳) بسیاری از تماشاگران نتوانستند که مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند زیرا آن‌ها از دو ساعت قبل پر شده است!

(۴) تماشاگران زیادی نتوانستند مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند چون ورزشگاه از ساعت‌ها قبل پر شده است!

۳۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) يُعْجِبُنَا الْجُنُودُ الْمُدَافِعُونَ عَنْ وَطَنِنَا الْإِسْلَامِيِّ: از سربازانی که از میهن اسلامی‌مان دفاع می‌کنند، خوشمان می‌آید!

(۲) لَا أَدْعُ حَبْكَ أَبَدًا حَتَّى أُبَدَلَ إِلَى رِفَاتٍ: عشق تو را هرگز رها نمی‌کنم تا این‌که به استخوان‌هایی پوسیده تبدیل شوم!

(۳) أَحَبُّكُمْ عِنْدَنَا مَنْ يَقُومُ بِتَحْسِينِ خَلْقِهِ: محبوب‌ترین شما نزد ما کسی است که اخلاقش را نیکو گرداند!

(۴) لَا تُشَبِّهْ أَحَدًا بِالْحَيَوَانَاتِ فَيُسَخِّطَ اللَّهُ: کسی را به حیوانات تشبیه نکن زیرا خداوند را خشمگین می‌کند!

۳۶- «این ورزشکار یک نمونه تربیتی است که با او جوانان هدایت می‌شوند!»

- (۱) هذا اللاعب نموذجٌ تربويّ يَهْدِي به السَّباب!
- (۲) هذا الرّياضيّ نموذجٌ لتربية السَّباب و هدايتهم!
- (۳) هذا الرّياضيّ نموذجٌ تربويّ يَهْتَدِي به السَّباب!
- (۴) هذا اللاعب من نماذج تربويّة يَهْتَدِي بها السَّباب!
- اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۳۷-۳۹) بما يناسب النّصّ:

«التَّنَفُّس هو أحد أهمّ الخصائص المشتركة لجميع الكائنات الحيّة فلا يُمكن لها الاستمرار في الحياة بدونه. بالطبع، يمكن للكائنات الحيّة أحياناً أن تدوم حياتها لمدة مُعيّنة دون أن تتنَفَّس. على سبيل المثال قد يستطيع بعض الثّاس أن يتوقّفوا عن التَّنَفُّس لمدة خمس دقائق أو أكثر. هناك نوع من السمك في إفريقيا يمكن له العيش لأكثر من عام بدون الماء و الطّعام و الهواء. الأكسجين الذي يدخل جسم الإنسان عن طريق التنفس يصل إلى جميع أعضاء الجسم عبر تيّار الدّم و إذا نقص مقدار الأكسجين في الدّم تُهدّد حياة الإنسان.»

۳۷- عيّن الصّحيح:

- (۱) ليست للكائنات الحيّة خصائص مشتركة إلّا التَّنَفُّس!
- (۲) قد يمكن أن نرى كائناً حيّاً يعيش دون أن يتنَفَّس!
- (۳) كلّ إنسان يستطيع أن يتوقّف عن التَّنَفُّس أكثر من خمس دقائق!
- (۴) الكائنات الحيّة تُوصل الأكسجين إلى أعضائها عن طريق الدّم!

۳۸- عيّن الخطأ:

- (۱) يُوجد سمك إفريقيا يعيش لمدة طويلة دون أن يتنَفَّس!
- (۲) إذا امتنع الإنسان عن التَّنَفُّس ينقص مقدار الأكسجين في دمه!
- (۳) لا يقدر الإنسان أن يجذب الأكسجين إلّا عن طريق التَّنَفُّس!
- (۴) أهمّ ما يهدّد حياة البشر هو نقص الأكسجين في دم الإنسان!

۳۹- عيّن الخطأ عن التّحليل الصّرفيّ و الإعراب: «أهمّ - يُمكن - مُعيّنة - تتنَفَّس»

- (۱) أهمّ: مفرد مذكّر - اسم تفضيل (مصدره: اهتمام) - معرب / صفة و مرفوع
- (۲) يُمكن: فعل مضارع - للمفرد المذكّر - مزيد ثلاثيّ (ماضيّه: أمكن) - لازم / فاعله «الاستمرار»
- (۳) مُعيّنة: مفرد مؤنث - اسم مفعول (مأخوذ من فعل «عيّن») - معرب / صفة و مجرور
- (۴) تتنَفَّس: مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثيّ (له حرفان زائدان) - لازم / فعل و فاعل و الجملة فعليّة

• عيّن الجواب الصّحيح عن الأسئلة التالية:

۴۰- عيّن الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) اِشْتَرَيْتُ سَراويلَ و فَساتينَ مِنَ المُتَاجِرِ بِأسعارٍ رَخيصةٍ!
- (۲) المُلَمَعاتُ هي أشعارٌ فارسيّةٌ تُوجَدُ فيها أبياتٌ عربيّةٌ!
- (۳) العَشيّةُ هي نَهايةُ النّهارِ و بِدايةُ ظلامِ اللَّيلِ!
- (۴) الكَذّابُ يُقَرِّبُ عَلَيكَ البَعيدَ و يُبَعِّدُ عَلَيكَ القَريبَ!

٤١- عین عبارة لا تناسب العبارات الأخرى في المفهوم:

(١) إني رأيتُ دهرًا من هجرك القيامة!

(٢) في بعدها عذاب في قريبا السلامة!

(٣) وإن هجرتَ سواءَ عشيتي و غداتي!

(٤) أحبتي هجروني كما تشاءُ غداتي!

٤٢- عین ما فيه اسم التفضيل:

(١) إنَّ الأحمق يريد أن ينفعك و لكن يضرَّك!

(٢) الحوت الأزرق يبلغ وزنه مئة و سبعين طناً تقريباً!

(٣) أهدى الكلمات ما يعمل بها صاحبها!

(٤) ما أرضى المؤمنُ ربَّه بمثل الحِلْم!

٤٣- عین ما فيه اسم المبالغة و اسم المكان معاً:

(١) يجتهد العمال الإيرانيون في المصانع لإنتاج ما نحتاج إليه!

(٢) نزلت الطيارة في المطار بصعوبة لأنَّ جناحها كان منكسراً!

(٣) الزوّار يأتون إلى هذه المناطق القديمة لزيارة آثارها التاريخية!

(٤) أسعار النظارات الشمسية و الطبية في هذا السوق غالية جداً!

٤٤- عین جملة ليست شرطية:

(١) من فتنَّ عمّا لا يرتبط به فهو الخاسر!

(٢) من ذاق حلاوة العلم لا يتعب في طلبه!

(٣) من أهانَ زميلي الذي ينصح أصدقاءه في عيوبهم!

(٤) من يتفكروا في خلق العالم يجدوا له خالقاً حكيماً!

٤٥- عین «ما» يختلف نوعه:

(١) ما أقامَ المؤمن من الفرائض يقربه من الله و يغضب الشيطان!

(٢) ما أسرع الله في معاقبة المستبدِّ الذي لا يرى لأحد عليه حقاً!

(٣) ما أغرب طريقة التمساح في تنظيف أسنانه بعد تناول الطعام!

(٤) ما أحسن خلق معلّماً في الصفِّ فيحبّه التلاميذ كثيراً!

داوطلب گرامی، برای پاسخ گویی به سؤال های ۴۶ تا ۶۰، از بین سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم و تاریخ و جغرافیای یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه های درست زوج درس ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون های تابستان، زوج درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای یازدهم پاسخ می دهید، در پاسخ برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

تاریخ دهم: صفحه های ۱ تا ۶۰ / جغرافیای دهم: صفحه های ۱ تا ۳۲

۴۶- به دنبال پیشرفت های فکری و علمی دوره رنسانس، چه تحولی در علم تاریخ پدید آمد؟

- (۱) فقط رویدادها ثبت می شدند و توجه چندانی به علل، آثار و نتایج رویدادها تاریخی نمی شد.
- (۲) مورخان درباری می کوشیدند که از اسناد و مدارک دولتی برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.
- (۳) سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان پردازی، اساس تاریخ نگاری قرار گرفت.
- (۴) کار تاریخ نگاری را وقایع نویسانی بر عهده گرفتند که شاهان و حاکمان را در مسافرت ها و جنگ ها همراهی می کردند.

۴۷- کدام گزینه درباره گاه شماری «خورشیدی - قمری بابلی» درست است؟

- (۱) سال، دوازده ماه ۳۰ روزه داشت.
- (۲) هر سه سال، یک ماه به سال اضافه می شد.
- (۳) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد.
- (۴) گاه شماری رومی به دستور امپراتور روم براساس آن اصلاح شد.

۴۸- کدام یک از آثار باستانی زیر، به صورت اتفاقی و توسط سربازان فرانسوی کشف شده است؟

- (۱) سنگ نوشته روزتا (۲) آرامگاه شی هوانگ تی (۳) بقایای شهر پمپئی (۴) نقاشی غار لاسکو

۴۹- در «عصر نوسنگی»، کدام تحول رخ داد؟

- (۱) انسان توانست هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گیرد.
- (۲) با اختراع خط و گسترش یکجانشینی، دوره تاریخی زندگی بشر آغاز شد.
- (۳) کشف آتش، بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط تأثیر گذاشت.
- (۴) بشر با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

۵۰- کدام موارد درباره تمدن «مصر باستان» درست است؟

- (الف) مردم مصر، خدایان خود را مهربان تر و دوستانه تر از خدایان سومری می پنداشتند.
- (ب) فرعون ها از شخصی با عنوان کارگزار کل کشور برای اداره امور کشور استفاده می کردند.
- (ج) در دوره امپراتوری میانه، قدرت فرعون ها در اوج بود و اهرام سه گانه به دستور آنان ساخته شد.
- (د) توتنخامون، از فرعون های دوره جدید، یگانه پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید ترویج کرد.

- (۱) د - الف (۲) ب - ج (۳) الف - ب (۴) ج - د

۵۱- کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی سلسله «هان» بر سرزمین چین درست است؟

- (الف) جاده‌ای که چین را به اروپا متصل می‌کرد، گشایش یافت.
- (ب) با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت و کتاب‌هایش سوزانده شد.
- (ج) با اتصال بخش‌های مختلف دیوار چین به یکدیگر، دژی محکم بنا شد.
- (د) آیین بودا به چین راه یافت و مورد پذیرش تعدادی از مردم چین قرار گرفت.

(۱) د - ج (۲) ب - الف

(۳) ج - ب (۴) الف - د

۵۲- «عصر تاریکی» در تاریخ یونان باستان در پی کدام واقعه آغاز شد؟

- (۱) ضعف و انحطاط تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و بروز جنگ‌های داخلی
- (۲) ویران شدن شهرهای میسنی در پی هجوم طایفه‌های بیابان‌گرد دشت‌های اروپای شرقی
- (۳) تسلط یافتن ارتش جنگجو و نیرومند فیلیپ مقدونی بر دولت - شهرهای خسته و متفرق یونان
- (۴) قرارگرفتن حکومت یونان در سرایشی سقوط به دنبال تداوم نزاع میان دولت - شهرهای آتن و اسپارت

۵۳- کدام رویداد زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم آورد؟

- (۱) گرویدن امپراتور کنستانتین به مسیحیت
- (۲) انتخاب بیزانسیون به عنوان پایتخت امپراتوری روم
- (۳) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس علیه امپراتور کنستانتین
- (۴) حمله ترکان عثمانی به مرزهای شرقی امپراتوری روم

۵۴- کدام یک از عملکردهای انسان، تعادل محیط را در طولانی مدت حفظ می‌کند؟

- (الف) ایجاد پیست اسکی در ارتفاعات زاگرس
- (ب) احداث نیروگاه‌های تولید برق آبی و بادی
- (ج) حفر چاه‌های عمیق برای تأمین آب کارخانه‌ها
- (د) انتقال آب از استان اصفهان به مزارع استان یزد

(۱) الف - د (۲) ج - ب

(۳) ب - الف (۴) د - ج

۵۵- چرا جغرافی‌دانان با دید ترکیبی، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کنند؟

- (۱) میان دانش جغرافیا و سایر علوم و فنون رابطه‌ای دوسویه وجود دارد.
- (۲) اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- (۳) محیط انسانی حاصل تعامل محیط طبیعی و محیط جغرافیایی است.
- (۴) مطالعه پدیده‌ها بدون کل‌نگری، تعادل محیط طبیعی را بر هم می‌زند.

۵۶- در کدام یک از پرسش های جغرافیایی زیر، روابط متقابل انسان و محیط مورد توجه قرار گرفته است؟

- (۱) عوامل مؤثر در خشک شدن دریاچه ارومیه کدامند؟
- (۲) احداث سدها چه تأثیری بر تعادل جریان رودها دارد؟
- (۳) چرا تداوم خشکسالی، بحران ریزگردها را تشدید می کند؟
- (۴) از بین رفتن پوشش گیاهی چگونه باعث ایجاد سیل می شود؟

۵۷- با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«پس از جمع آوری و طبقه بندی اطلاعات،»

- (۱) پژوهشگر ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان پژوهش می برد
- (۲) نوبت به ارائه دلایل علمی و منطقی برای تأیید یا رد فرضیه ها می رسد
- (۳) حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش آغاز می شود
- (۴) پژوهشگر پی می برد به سؤالی مشابه سؤال او قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر

۵۸- کدام گزینه به علت اهمیت خلیج فارس اشاره دارد؟

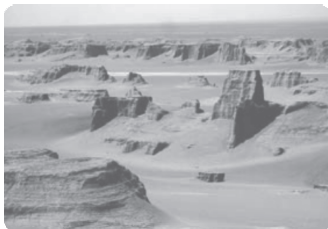
- (۱) حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
- (۲) به دلیل جنس سواحل و مجاورت با اقیانوس هند، از نظر نظامی اهمیت بسیاری دارد.
- (۳) به خاطر مجاورت با آب های آزاد، به بازار بزرگ مصرف آسیای میانه دسترسی دارد.
- (۴) دروازه خروجی نفت و یکی از گذرگاه های استراتژیک و تجاری مهم جهان است.

۵۹- کدام موارد درباره ناهمواری های کشورمان ایران درست اند؟

- (الف) بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می دهد.
- (ب) ناهمواری های کشور ما بیشتر در اواخر دوره سوم زمین شناسی پدید آمده اند.
- (ج) در مناطق پست داخلی ایران، تغییرات اقلیمی مشغول تغییر شکل ناهمواری ها است.
- (د) قله های مهم منطقه کوهستانی آذربایجان حاصل میلیون ها سال کوهزایی مواد رسوبی اند.

(۱) الف - د (۲) ب - ج

(۳) د - ب (۴) ج - الف

۶۰- دشتی که در تصویر مقابل مشاهده می شود، در اثر چه عاملی ایجاد شده است؟

- (۱) انحلال مواد آهکی در نتیجه فرسایش آبی و هموارشدن زمین های اطراف
- (۲) رسوب گذاری و انباشت مواد حاصل از فرسایش در مجاورت نواحی پست و هموار
- (۳) چین خوردن برخی از ناهمواری های موجود در حد فاصل تاقدیس ها یا در میان ناودیس ها
- (۴) ایجاد ناهمواری های جدید بر اثر فرسایش بادی روی بقایای به جامانده از دوران های قدیم زمین شناسی

تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۶۵ / جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۲

۴۶- کدام گزینه درباره نوعی از تاریخ‌نگاری که «تاریخ طبری» از مهم‌ترین نمونه‌های آن به شمار می‌رود، درست است؟

- (۱) از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
- (۲) با رواج در میان سلسله‌های مختلف، با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
- (۳) دربردارنده اطلاعات ارزشمند درباره تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است.
- (۴) انگیزه اصلی نویسندگان آن، نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

۴۷- با توجه به انواع روش‌های تاریخ‌نگاری، کدام کتاب‌ها به روشی واحد نگارش یافته‌اند؟

- (۱) «تجارب الامم» و «اخبار الطوال»
- (۲) «فتوح البلدان» و «مروج الذهب»
- (۳) «تاریخ بیهقی» و «تجارب الامم»
- (۴) «مروج الذهب» و «تاریخ طبری»

۴۸- کدام موارد درباره نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شبه جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام درست‌اند؟

- (الف) هر یک از طایفه‌ها، خود را به یکی از سه قبیله عدنانی، قحطانی یا قریشی منسوب می‌کردند.
 - (ب) تنها قدرت نفوذ قریش متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم بود.
 - (ج) برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.
 - (د) مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت.
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) ب - الف (۴) ج - د

۴۹- کدام گزینه درباره مهم‌ترین رویداد سال دهم هجری درست است؟

- (۱) رسول خدا به حضرت علی مأموریت داد که برای ابلاغ سوره براءت عازم شهر مکه شود.
- (۲) حاکمان عمان، بحرین و نجران به اسلام گرویدند و با بستن پیمان، تابع حکومت مدینه شدند.
- (۳) کعبه از بت‌ها پاک‌سازی شد و پس از آن، قبیله‌های اطراف شهر مکه نیز به تدریج اسلام را پذیرفتند.
- (۴) پیامبر ضمن معرفی امام علی به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.

۵۰- پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر، کدام گروه‌ها به مخالفت با حکومت وی برخاستند؟

- (الف) کسانی که در واپسین سال‌های حیات پیامبر (ص) اسلام آورده بودند و با تعالیم آن آشنایی نداشتند.
 - (ب) مسلمانان غیرعرب به‌خصوص ایرانیان که به بذل و بخشش بیت‌المال به امویان اعتراض داشتند.
 - (ج) مهاجرانی که به انتصاب انصار در سمت‌های فرماندهی سپاه و حکومت شهرها معترض بودند.
 - (د) آن‌هایی که با پدیدارشدن آثار بیماری در حضرت محمد (ص)، ادعای پیامبری کردند.
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) الف - د (۴) د - ج

۵۱- چرا مسلمانان درصدد برآمدند تا مصر را تسخیر کنند؟

- (۱) تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و عربستان در معرض خطر قرار می‌داد.
- (۲) فتح مصر، زمینه را برای پیشروی مسلمانان در مناطق میانی قاره اروپا فراهم می‌کرد.
- (۳) مصریان به امپراتوری روم شرقی برای مقابله با اعراب مسلمان کمک می‌کردند.
- (۴) شهر اسکندریه در جنوب مصر، از ثروت و آبادانی بسیاری برخوردار بود.

۵۲- واگذاری حکومت عراق به حجاج بن یوسف، بیانگر کدام ویژگی خلافت خاندان اموی است؟

- (۱) قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای
- (۲) استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت
- (۳) ترویج تفکر جبرگرایی و پذیرش تقدیر الهی
- (۴) تأمین منافع شخصی در توزیع درآمدهای عمومی

۵۳- کدام گزینه دربارهٔ اوضاع سیاسی جهان اسلام پس از مرگ «هشام بن عبدالملک» درست است؟

- (۱) عبدالرحمن بن اشعث به همراه سپاهیان خود علیه خلیفهٔ جدید اموی شورش کرد.
- (۲) با تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت شبکهٔ تبلیغاتی عباسیان گسترش یافت.
- (۳) خاندان آل عباس، شبکهٔ منظمی از داعیان را به وجود آورد و مرکز فعالیت خود را خراسان قرار داد.
- (۴) عمل به کتاب خدا و سنت پیامبر که توسط خلفای پیشین کنار گذاشته شده بود، مجدد از سر گرفته شد.

۵۴- ویژگی اصلی هر ناحیهٔ جغرافیایی چیست؟

- (۱) قابلیت تقسیم به نواحی کوچک‌تر طبیعی و انسانی
- (۲) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی
- (۳) تفاوت و تمایز آشکار با سایر بخش‌های پیرامونی
- (۴) شباهت با نواحی مجاور و تفاوت با نواحی دورتر

۵۵- کدام موارد از مصادیق این مفهوم که «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند» به شمار می‌روند؟

- (الف) تصمیمات اوپک دربارهٔ صدور نفت بر اقتصاد اروپا اثر می‌گذارد.
 - (ب) کشورهای کوهستانی مانند افغانستان فاقد خطوط راه‌آهن هستند.
 - (ج) امکان تولید برق خورشیدی در استان سمنان بیشتر از استان ایلام است.
 - (د) افزایش قیمت برنج مازندران می‌تواند نوع تغذیهٔ مردم تهران را تغییر دهد.
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) د - الف

۵۶- کدام گزینه دربارهٔ نواحی طبیعی و انسانی و مرزهای آن‌ها نادرست است؟

- (۱) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است و مرزهای آن‌ها قابلیت تغییر دارد.
 - (۲) تعیین مرزهای نواحی انسانی دشوارتر از ترسیم مرزهای نواحی طبیعی است.
 - (۳) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.
 - (۴) نواحی انسانی برخلاف نواحی طبیعی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
- ۵۷- با توجه به کمربندهای فشار و گردش عمومی جو، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ناحیهٔ معتدلهٔ حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه،»

- (۱) بر اثر صعود هوا، یک منطقهٔ کم‌فشار تشکیل می‌شود
- (۲) هوا سنگین شده، فرو می‌نشیند و یک منطقهٔ پرفشار ایجاد می‌کند
- (۳) رطوبت هوا پس از حرکت به سوی عرض‌های بالاتر، به صورت باران فرومی‌ریزد
- (۴) هوای صعودکرده، در نواحی فوقانی جو، تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود

۵۸- کدام گزینه دربارهٔ منطقهٔ آب‌وهوایی (E) در طبقه‌بندی «کوپن» درست است؟

- (۱) میانگین سردترین ماه سال بین ۱۸+ تا ۳- درجهٔ سانتی‌گراد است که زمینهٔ رشد جنگل‌های خزان‌دار را فراهم می‌سازد.
- (۲) اگرچه اختلاف دما زیاد است، اما به علت بارش زیاد در تمام سال، برای رویش جنگل‌های بارانی مناسب می‌باشد.
- (۳) هیچ ماهی بیشتر از ۱۰ درجهٔ سانتی‌گراد نیست و به علت کمبود بارش، برای رشد گیاهان نامناسب است.
- (۴) بارش در تابستان بیشتر از زمستان است که همین امر باعث رویش جنگل‌های مخروطی می‌شود.

۵۹- کدام موارد درباره انواع ناهمواری‌ها و اشکال زمین درست‌اند؟

- (الف) فلات‌ها، کوه‌ها، دره‌ها و دشت‌ها، چهار ناهمواری اصلی و عمده سطح زمین به شمار می‌روند.
 (ب) فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع، بسیار وسیع و نسبتاً همواری هستند که در میان کوه‌ها محصورند.
 (ج) دشت‌ها از مهم‌ترین شکل‌های زمین هستند که با وسعت‌های مختلف در همه قاره‌های جهان وجود دارند.
 (د) اگرچه کوه‌ها از تپه‌ها مرتفع‌ترند، اما درباره ارتفاع کوه‌ها و تپه‌ها و تفاوت آن‌ها با یکدیگر اتفاق نظر وجود ندارد.
- (۱) الف - د (۲) ج - ب (۳) ب - الف (۴) د - ج

۶۰- کدام گزینه درباره شکلی از فرسایش که در تصویر زیر مشاهده می‌شود، درست است؟

- (۱) رایج‌ترین شکل فرسایش تراکمی در بیابان‌ها به شمار می‌رود.
 (۲) می‌تواند طی یک سال، ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کند.
 (۳) در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شود.
 (۴) در دشت‌های ریگی و نواحی دارای شن‌ها و ماسه‌های ریز و درشت شکل می‌گیرد.

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰، از بین سؤالات منطق دهم و فلسفه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات منطق دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات فلسفه یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

منطق دهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۸

۶۱- کدام عبارت ابزاری بودن منطق را به طریقه روشن‌تری به تصویر کشیده است؟

- (۱) منطق، مانند بتن است که در لابه‌لای افکار انسان ریخته می‌شود و آن را مستحکم می‌کند.
- (۲) آجرهایی که یک بتن استفاده می‌کند تا بنای یک ساختمان را به اجرا درآورد، مانند منطق است.
- (۳) منطق همچون شاقول بتایی است که بنای فکری انسان را مستحکم می‌کند.
- (۴) منطق را می‌توان به یک بتن تشبیه کرد که سعی می‌کند از ابزار مختلف برای استحکام ساختار فکری استفاده کند.

۶۲- مقدمات یک استدلال چگونه هستند و ویژگی آن‌ها کدام است؟

- (۱) تصدیق معلوم - در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.
- (۲) تصدیق معلوم - به واقعیت داشتن یا نداشتن آن‌ها کاری نداریم.
- (۳) تصدیق مجهول - ارتباط آن‌ها با سایر امور اهمیتی ندارد.
- (۴) تصدیق مجهول - در آن‌ها حکم و قضاوت وجود دارد.

۶۳- در صورت مجهول بودن کدام گزینه می‌توانیم از تعریف کمک بگیریم؟

- (۱) مور، چه می‌داند که بر دیواره اهرام می‌گذرد یا بر خشتی خام؟
- (۲) یا رب مباد آن که گدا معتبر شود!
- (۳) دنیا همه هیچ و کار دنیا همه هیچ
- (۴) بسی رنج بردم در این سال سی

۶۴- اگر بخواهیم دلالت التزامی واژه «سر» را بیان کنیم، کدام گزینه یاری‌دهنده ما خواهد بود؟

- (۱) سعید هفته پیش سر و سامان گرفت.
- (۲) در زلف چون کمندش ای دل مپیچ کانجا/ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت
- (۳) سارا از شدت غم، سر در گریبان فروبرد.
- (۴) او همیشه سربه‌زیر است.

۶۵- کدام گزینه نمی‌تواند از راه الفاظ ایجاد مغالطه کند؟

- (۱) ندانستم که این دریا چه موج خون‌فشان دارد
- (۲) مریم و برادرش چهار سال اختلاف دارند.
- (۳) بی‌تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم
- (۴) تا توانی به جهان خدمت محتاجان کن

۶۶- در متن زیر چند مفهوم جزئی به کار رفته است؟

«امروز، روزنامه مارکای اسپانیا اعلام کرد کریستیانو رونالدو قرارداد خود را با یک باشگاه فوتبال عربستانی به نام النصر، امضا کرده است.»

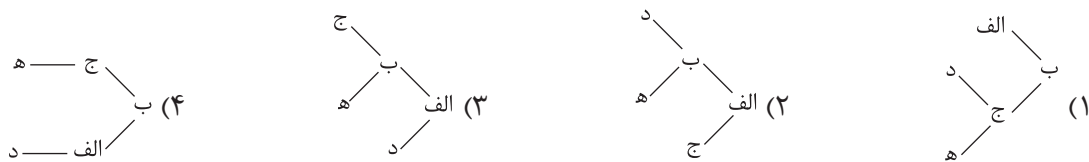
(۱) چهار مورد	(۲) سه مورد	(۳) شش مورد	(۴) پنج مورد

۶۷- کدام گزینه می‌تواند از نظر نسبت‌های چهارگانه با سایر گزینه‌ها متفاوت باشد و یا وارد نسب اربعه نشود؟

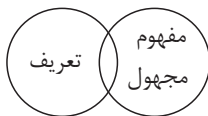
- (۱) گیاه و جاندار
- (۲) فدراسیون بسکتبال و فدراسیون ورزشی
- (۳) غزل و شعر
- (۴) کولر آبی و وسیله سرمایشی

۶۸- با توجه به قضایای صادق زیر، کدام دسته‌بندی مفهومی درست است؟

«هر ب الف است»، «بعضی ب ج است»، «بعضی د ب نیست»، «هیچ ه ج نیست»

۶۹- کدام تعریف نشان‌دهنده شکل زیر می‌باشد؟

- (۱) خفاش: پستانداری که پرواز می‌کند.
 - (۲) مربع: شکلی چهارضلعی که اضلاع آن دوه‌دو موازی است.
 - (۳) مصدر: عبارتی که بیانگر وقوع یک حالت است.
 - (۴) عینک طبی: وسیله‌ای برای بهتر دیدن
- ۷۰- در تعریف مفهومی «آینه» به «شیء صیقلی جیوه‌اندود انعکاس‌دهنده نور»، امر خاص کدام است؟

- (۱) شیء صیقلی جیوه‌اندود
- (۲) انعکاس‌دهنده نور
- (۳) جیوه‌اندود انعکاس‌دهنده نور
- (۴) جیوه‌اندود

فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۴۲

۶۱- کدام گزینه دیدگاه ملاصدرا را درباره مراتب تفکر نشان می‌دهد؟

- (۱) همه انسان‌ها، حتماً در طول زندگی وارد فطرت ثانی خواهند شد.
- (۲) پرداختن به فطرت اول شایسته انسان نیست و باید خود را از آن دور کنیم.
- (۳) فطرت ثانی مرحله‌ای برتر و عالی‌تر از فطرت اول است که برای رسیدن به آن باید از فطرت اول عبور کرد.
- (۴) هر انسانی توان ورود به فطرت اول را ندارد و باید جدیت و پیوستگی داشته باشد.

۶۲- نتیجه پردازش آن دسته از ویژگی‌های موجودات که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست، توسط فیلسوف، کدام است؟

- (۱) فلسفه دارای موضوع ویژه‌ای است که یک وجود خاص می‌باشد.
- (۲) تمام تلاش فلسفه بررسی دقیق وجود مطلق و شناساندن آن به سایر مردم است.
- (۳) فلسفه دارای موضوع خاصی است که یکی از راه‌های بررسی آن روش استدلالی است.
- (۴) فلسفه مادر سایر علوم و پایه و اساس مباحث آن‌ها است.

۶۳- اگر بخواهیم رابطه بخش‌های مختلف ریشه فلسفه را به تصویر بکشیم، کدام گزینه یاریگر ما در این مسیر خواهد بود؟

- (۱) ستون‌های فلسفه هر کدام ما را به معرفت درستی درباره موضوعات مربوط به مطلق وجود می‌رساند.
- (۲) بررسی جریان قانون علیت در معرفت‌شناسی انجام می‌شود و با توجه به آن به شناخت درباره وجود می‌رسیم.
- (۳) معرفت‌شناسی زیرمجموعه هستی‌شناسی است و امکان شناخت وجود، مقدم بر معرفت به وجود است.
- (۴) معرفت‌شناسی و وجودشناسی مسائل اساسی فلسفه‌های مضاف را به دانش‌های خاص منتقل می‌کنند.

۶۴- با توجه به آن چه در متن زیر آمده است، کدام گزینه دربارهٔ جامعهٔ ترسیم شده در این متن صادق است؟
«جامعه با افراد هویت می‌یابد و هرگاه تعدادی از افراد دور هم جمع شوند، یک جامعه را تشکیل داده‌اند. آن چه مهم است این است که باید از ایجاد تعاونی‌های اقتصادی پرهیز کرد و طبق منافع سرمایه‌داران جامعه را هدایت کرد.»

- (۱) در سیاست به سوسیالیسم گرایش دارند.
- (۲) قائل به تقویت مدارس دولتی هستند.
- (۳) لیبرالیسم منحصر به این افراد است.
- (۴) یکی از مبانی اجتماعی آن‌ها آزادی است.

۶۵- کدام گزینه نشان‌دهندهٔ ثمره‌ای از تفکر فلسفی است که بدون بهره‌بردن از منطق می‌توان به آن دست یافت؟
(۱) تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورها و بیان مغالطات فلسفی جهت عبرت گرفتن دیگران.
(۲) عدم اتکا به افراد و اشخاص در مسائل فلسفی و تبعیت از برهان و استدلال در این مسائل.
(۳) معنایابی زندگی و تعیین اهداف براساس باورهای انسان.
(۴) تلاش برای رهایی از باورهایی که بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد ایجاد شده‌اند.

۶۶- کدام تشبیه وصف حال کسی است که طبق تمثیل غار افلاطون، ناگهان زنجیرهایش پاره شد و با حقیقت مواجه شده است؟

- (۱) خوردن شیرینی زیاد، دل انسان را می‌زند و از آن دست می‌کشد.
- (۲) چشیدن مقدار اندک فلفل و منصرف شدن از خوردن ادامهٔ آن.
- (۳) کفش تنگی که با راه رفتن زیاد به مرور پای انسان را می‌زند.
- (۴) وقتی صدای ضبط زیاد است و به مرور احساس سردرد به شنونده دست می‌دهد.

۶۷- کدام گزینه نشان‌دهندهٔ نظر فردی است که لفظ «فلسفه» را برای اولین بار بیان کرد؟

- (۱) آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.
- (۲) اعداد و اصول اعداد، همان عنصر اولیهٔ همهٔ موجودات هستند.
- (۳) به جای آموزش علوم باید به فن سخنوری و تلاش برای پیروزی بر رقیب روی آورد.
- (۴) نخستین مجموعه‌ها یا قطعاتی که با زبان فلسفی در یونان باستان نگاشته شده است.

۶۸- کدام عبارت دربارهٔ دیدگاه‌های هراکلیتوس و پارمنیدس درست است؟

- (۱) پارمنیدس برای اولین بار مفاهیم «بودن» و «شدن» را معنا کرد.
- (۲) پارمنیدس وجود هرگونه حرکت و تغییر در جهان را انکار می‌کند.
- (۳) متناسب با نظر هراکلیتوس، وحدت اضداد، زمینه‌ساز تحول دائمی جهان است.
- (۴) طبق نظر هراکلیتوس علی‌رغم وجود «بودن» و «شدن» در کنار هم، «شدن» واقعیت دارد.

۶۹- کدام گزینه بیانگر راهی است که سقراط با استفاده از آن اعتقاد خویش به خدا را نشان داد؟

- (۱) قبول وجود آتش با دیدن و حس کردن آن
- (۲) قبول چاقو با پذیرش برندگی آن
- (۳) پذیرش انسان و قبول صفات مختلف او
- (۴) پذیرش ماوراء و فوق بشر

۷۰- کدام عبارت دربارهٔ زندگی فلسفی سقراط و دادگاه محاکمهٔ او، نادرست است؟

- (۱) هدف او همنشینی با توانگران و تهیدستان بوده است تا از او سؤال بپرسند و به سخنان او گوش فرادهند.
- (۲) سقراط گریز از بدی را دشوارتر از گریز از مرگ می‌داند، چراکه بدی تندتر می‌دود.
- (۳) تنها کسی که می‌تواند از نصیب و بهرهٔ هر فرد آگاه باشد، خداوند متعال است و ما نمی‌توانیم قضاوتی در این مورد داشته باشیم.
- (۴) تلاش سقراط برای دستیابی به اسرار آسمان‌ها و زمین یکی از اتهامات که نه سقراط بوده است.

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰، از بین سؤالات اقتصاد دهم و روان‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است، گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات اقتصاد دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات روان‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

اقتصاد دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۴

۷۱- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هر یک از عبارت‌های: «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند. - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.» به کدام‌یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟

(ب) کدام گزینه در خصوص ویژگی افرادی که راه‌های کسب درآمد نامشروع را انتخاب کرده‌اند، نادرست است؟

(ج) تولیدکننده‌ای که دچار ضرر و زیان شده است، تلاش می‌کند تا با و از وضعیت زیان دوری کند.

(۱) (الف) تیزبین - پرانگیزه - خوش‌بین / (ب) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند. /

(ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

(۲) (الف) پرانگیزه - خوش‌بین - تیزبین / (ب) آن‌ها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند،

سوء استفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. / (ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

(۳) (الف) تیزبین - پرانگیزه - خوش‌بین / (ب) معمولاً به دنبال گران خریدن و ارزان فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از

کالاها را به صورت رقابتی درمی‌آورند. / (ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

(۴) (الف) پرانگیزه - خوش‌بین - تیزبین / (ب) به دلیل زودتر آشکار شدن کارهای نامشروعشان در شهرها، آن‌ها ترجیح

می‌دهند به روستاها کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند. / (ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

۷۲- با توجه به اطلاعات زیر که مربوط به یک کارگاه تولیدی فرضی در طول یک سال است، مشخص کنید عملکرد

سالیانه این کارگاه تولیدی چگونه است؟

• حقوق ماهیانه هر یک از کارگران: ۵ میلیون تومان (در مجموع ۶ کارگر)

• هزینه سالانه خرید مواد اولیه: ۱۵۶ میلیون تومان

• بهای سالانه خدمات آب، برق، گاز و تلفن: $\frac{1}{3}$ هزینه سالانه خرید مواد اولیه

• هزینه استهلاک سالیانه: $\frac{1}{5}$ حقوق سالانه کارگران

• هزینه خرید خودروی فرزند مدیر کارخانه: ۸۰ میلیون تومان

• قیمت متوسط هر دستگاه تولیدی در سال: ۴۵۰ هزار تومان

• تعداد دستگاه تولیدی سالیانه: ۱۵۰۰ دستگاه

(۲) ۳۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۱) ۳۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

(۴) ۴۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۳) ۴۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

محل انجام محاسبات

۷۳- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل کننده جملات خالی عبارات زیر است؟

- (الف) تقسیم سود در شرکتها است.
 (ب) توزیع سود احتمالی در تعاونیها در پایان دوره، است.
 (ج) مالکیت کامل سود از کسب و کار است.
 (د) برای این که تصمیم گیری منطقی باشد، باید کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه ای که شما انتخاب کرده اید، است.
 (ه) مرز امکانات تولید به ما اجازه می دهد تا یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می کند، مجسم کنیم.

- (۱) الف) به تناسب مالکیت سهام / ب) به نسبت سرمایه هر عضو / ج) معایب - شرکتی / د) هزینه های هدررفته را محاسبه - میزان هزینه های هدررفته حداقل / ه) هزینه های هدررفته
 (۲) الف) به تناسب مالکیت سهام / ب) به نسبت سرمایه هر عضو / ج) مزایای - شخصی / د) تمام منافع را با تمام هزینه ها مقایسه - منافع بیشتر از هزینه ها / ه) هزینه فرصت
 (۳) الف) بر اساس هر نفر یک سهم / ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / ج) مزایای - شخصی / د) هزینه های هدررفته را محاسبه - میزان هزینه های هدررفته حداقل / ه) هزینه های هدررفته
 (۴) الف) بر اساس هر نفر یک سهم / ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / ج) معایب - شرکتی / د) تمام منافع را با تمام هزینه ها مقایسه - منافع بیشتر از هزینه ها / ه) هزینه فرصت

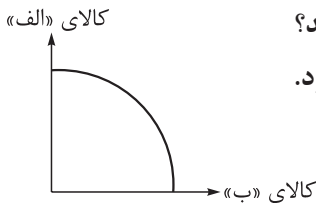
۷۴- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

- (الف) در برآورد و مقایسه میان هزینه ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم برای تمام افراد یکسان و مشخص است و وابسته به موقعیتها و ارزشهای فرهنگی و اجتماعی نیست.
 (ب) کشورها برخلاف مردم، با کمیابی منابع روبه رو نیستند. اگر منابع بیشتری برای تولید یک کالا و خدمات اختصاص داده شود، به همین میزان منابع برای تولید کالا و خدمات دیگر باقی می ماند.
 (ج) مثال: «پدر مریم اخیراً علی رغم نبود مشتری کافی برای میوه آناناس تصمیم گرفته است زمین بیشتری به این محصول اختصاص دهد.» به عامل اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن، از جمله اشتباهات رایج در تصمیم گیری ها اشاره دارد.
 (د) هر نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید، نقطه ای است که غیر قابل دستیابی است، زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

محل انجام محاسبات

- ۷۵- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک کارخانه فرضی است که دو کالای «الف» و «ب» را تولید می کند، هر یک از موارد زیر به ترتیب، چه وضعیتی را برای منحنی مرز امکانات تولید به وجود می آورند؟
- (الف) با پیدایش یک فناوری جدید، کارخانه قادر به افزایش تولید هر دو کالا خواهد بود.
- (ب) با افزایش تقاضای مشتریان، میزان تولید کالای «الف» در کارخانه افزایش می یابد.
- (ج) صاحب کارخانه تصمیم می گیرد تا کالای «ب» را بیشتر از کالای «الف» تولید کند.
- (د) صاحب کارخانه، نیروی انسانی جدید برای تولید کالای «ب» استخدام می کند.

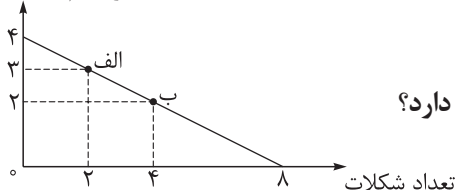

- (ه) کارخانه با وضع تحریم مالی و میسرنبودن انتقال پول برای تحویل بخشی از مواد اولیه کالاهای تولیدی مواجه شده است.
- (۱) (الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / (ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ج) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / (د) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل
- (۲) (الف) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ج) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / (د) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / (ه) انتقال مرز امکانات تولید به خارج
- (۳) (الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / (ب) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ج) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (د) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / (ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل
- (۴) (الف) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (ب) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / (ج) جابه جاشدن در طول مرز امکانات تولید / (د) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / (ه) انتقال مرز امکانات تولید به خارج

۷۶- در نمودار قید بودجه روبه رو نحوه انتخاب بین دو کالای موز و شکلات، نمایش

داده شده است. در این صورت:

تعداد موز
(هر کدام ۱۰,۰۰۰ تومان)

(هر کدام ۵,۰۰۰ تومان)

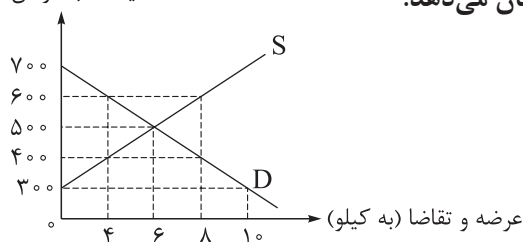
- (الف) این فرد چند واحد پولی برای خرید کالاها در اختیار دارد؟
- (ب) با خرید ۳۰,۰۰۰ تومان شکلات، فرد توانایی خرید چه تعداد موز را دارد؟
- (ج) کدام گزینه در خصوص حرکت از نقطه «ب» به «الف» صحیح است؟
- (۱) (الف) ۴۰ هزار تومان / (ب) ۱ عدد / (ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.
- (۲) (الف) ۸۰ هزار تومان / (ب) ۲ عدد / (ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.
- (۳) (الف) ۸۰ هزار تومان / (ب) ۲ عدد / (ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۱ عدد بیشتر از کالای موز را خریداری کنیم.
- (۴) (الف) ۴۰ هزار تومان / (ب) ۱ عدد / (ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.

- ۷۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری‌های غیرمنطقی اشاره دارد؟
- الف) فردی برای وارد شدن به یک حرفه جدید بدون آمادگی لازم و اطلاعات کافی در خصوص این کسب و کار، خانه و خودروی خود را می‌فروشد.
- ب) فردی درآمد فعلی کسب و کار خود را کافی می‌داند و به پیشنهاد پسرش برای گسترش کسب و کارش توجهی نمی‌کند.
- ج) فردی با وجود نداشتن توانایی مالی، برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، مبلغ زیادی را قرض کرده است.
- د) فردی در یک دوره آموزشی عکاسی ثبت‌نام کرده است و بعد از چند جلسه متوجه بی‌کیفیت بودن کلاس می‌شود، اما به دلیل پرداخت کامل شهریه آن، کلاس را تا انتها می‌رود.

- ۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
- ۲) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
- ۳) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد
- ۴) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

قیمت (به تومان)

۷۸- با توجه به نمودار روبه‌رو که وضعیت بازار یک کالای خاص را نشان می‌دهد:

الف) در قیمت ۶۰۰ تومان بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

ب) به ترتیب منحنی «عرضه - قیمت» و «تقاضا - قیمت» کدام است

و هر یک در چه وضعیتی قرار دارند؟

ج) در کدام شرایط «اتفاق زیر» رخ می‌دهد؟

«افزایش قیمت» تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله میان «عرضه و تقاضا» از بین برود و تعادل در «بازار» حفظ شود، این «سطح قیمت» همان «قیمت تعادلی» است.

د) در قیمت: ۳۰۰ تومان، کمبود عرضه نسبت به مقدار عرضه تعادلی چه قدر است؟

ه) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

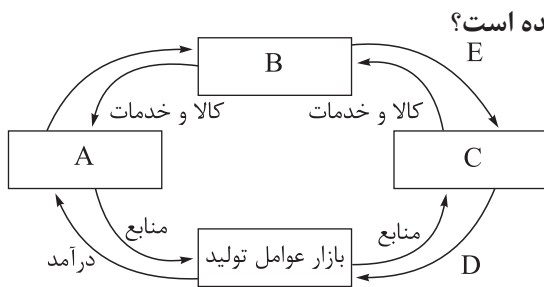
۱) الف) ۸ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد تقاضا / د) ۴ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان

۲) الف) ۴ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود عرضه / د) ۴ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان

۳) الف) ۴ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد عرضه / د) ۱۰ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان

۴) الف) ۸ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود تقاضا / د) ۱۰ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان

محل انجام محاسبات

۷۹- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه، مطرح شده است؟

(الف) در شکل مقابل هر یک از موارد A تا E به ترتیب کدام‌اند؟

(ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف کالای معمولی و کالای

پست هر کدام، چه تغییری می‌کند؟

(ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با «.....» اثر «.....» بر

مقدار تولید و عرضه دارند.

(د) هنگامی که در بازار یک کالا «مازاد تقاضا» وجود دارد

(۱) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) گروهی از تولیدکنندگان موفق به فروش کالای خود نمی‌شوند؛ در نتیجه قیمت کاهش می‌یابد و بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

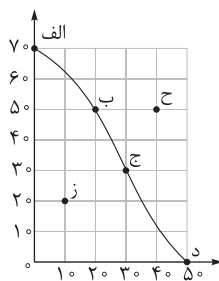
(۲) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) قیمت کالا افزایش می‌یابد، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان داده و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود می‌کاهند و با افزایش قیمت کالا، فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

(۳) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف هر دو کالا یک اندازه کاهش می‌یابد. / (ج) افزایش هزینه‌ها - منفی / (د) برخی از مصرف‌کنندگان قادر به خرید کالای مورد نظر خود نمی‌شوند، در این حالت کاهش قیمت سبب کاهش تولید عرضه‌کنندگان شده و فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

(۴) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف هر دو کالا افزایش می‌یابد. / (ج) بیکاری کارگران - منفی / (د) تولیدکنندگان حاضر به کاهش قیمت کالا می‌شوند و هم‌زمان با افزایش تقاضا و مصرف تقاضاکنندگان، بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

۸۰- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید داده‌شده که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:

مقدار کالای B تولیدی (به کیلوگرم)

مقدار کالای A تولیدی (به کیلوگرم)

(الف) چند واحد کالای B و چند واحد کالای A در نقطه «د» تولید شده است؟

(ب) اگر بنگاه در نقطه تولیدی «ج» باشد، هزینه فرصت تولید ۲۰ کیلو بیشتر از

کالای B کدام است؟

(ج) به ترتیب تولید در کدام نقطه ناکارا و کدام نقطه با ثابت‌ماندن منابع کشور،

غیرقابل دستیابی است؟

(۱) (الف) ۷۰ - صفر / (ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / (ج) ز - ح

(۲) (الف) صفر - ۵۰ / (ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / (ج) ح - ز

(۳) (الف) صفر - ۵۰ / (ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ز - ح

(۴) (الف) ۵۰ - صفر / (ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ح - ز

محل انجام محاسبات

۷۱- استاد درس جرم‌شناسی، پس از آموختن نکات مهم در کشف جرم به افسران تحت تعلیم خود، بخشی از لحظه وقوع جنایت در یک فیلم جنایی را نشان داده و از آنان می‌خواهد که «هر کدام براساس شّم خود حدس بزنند که چه کسی قاتل است؟» و سپس بخش دیگری از آن فیلم را نشان داده و می‌خواهد «برای حدس خود شواهدی ارائه دهند». در این روش هر یک از افسران در کشف جرم و پاسخ به سؤالات استاد، به ترتیب از کدام منبع کسب دانش استفاده کرده‌اند؟

(۱) شهودی - فلسفی

(۲) استناد به سخن و عمل بزرگان - تجربی

(۳) تجربی - شهودی

(۴) دریافت درونی - تجربی

۷۲- کدام یک از عبارات زیر، فرضیه‌ای است که دستیابی به دومین هدف علم روان‌شناسی را ممکن می‌سازد؟

(۱) آیا ناتوانی در حل مسئله موجب احساس ناکامی و پرخاشگری می‌شود؟

(۲) برای کاهش پرخاشگری در افراد باید مهارت‌های حل مسئله را به آنان آموخت.

(۳) فشار روانی تغییری است که موجب برهم خوردن تعادل زندگی می‌شود.

(۴) تداوم تعارض در افراد موجب بروز بیماری‌های جسمانی در آنان می‌گردد.

۷۳- در مورد ارتباط بین مفاهیم، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) اقدام بدون هدف ← تفاوت فرد عادی با دانشمند

(۲) دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی ← تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی

(۳) علت محدودیت در تبیین پدیده‌های انسانی ← پیچیدگی انسان

(۴) رسیدن به برداشت یکسان از مفهوم پدیده‌ها ← تعریف عملیاتی

۷۴- پاسخ به سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) دلیل نرسیدن به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم در تعریف یک علم چیست؟

ب) چه شباهتی بین پردازش ادراکی و پردازش مفهومی وجود دارد؟

ج) دانشمند با چه چیزی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند؟

(۱) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - روش علمی

(۲) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - تحت تأثیر ویژگی‌های حسی بودن هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

(۳) تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی - تحت تأثیر ویژگی‌های حسی بودن هر دو نوع پردازش - روش علمی

(۴) تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

۷۵- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) فراخنای زندگی به معنای شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی است.
 (ب) جنبه‌های مختلف رشد می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند؛ برای مثال رشد شناختی و اجتماعی، بر رشد اخلاقی دوره نوجوانی اثر می‌گذارد.
 (ج) رشد به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، گفته می‌شود که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن داشته و مستقل از عوامل محیطی است.
 (د) برخی از روان‌شناسان پایان دوره نوجوانی را با عواملی مانند شروع به کار و استقلال از والدین مشخص می‌کنند.
- (۱) د - ن - ن - ن (۲) د - د - ن - د (۳) ن - ن - د - د (۴) ن - د - د - ن

۷۶- هر یک از ویژگی‌های مطرح‌شده در عبارات زیر به ترتیب با کدام‌یک از تغییرات رشدی هم‌زمان است؟

- (الف) لیوان بلند و باریک را به لیوان پهن و کوتاه ترجیح می‌دهد.
 (ب) کار اخلاقی را به خاطر این انجام می‌دهد تا دوستش را خوشحال کند.
 (ج) برای استدلال از واقعیت‌های ملموس و عینی استفاده می‌کند.
- (۱) بازی‌های موازی - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی
 (۲) بازی‌های موازی - بازی‌های قاعده‌مند - پردازش ادراکی
 (۳) هیجانات مرکب - بازی‌های قاعده‌مند - پردازش ادراکی
 (۴) هیجانات مرکب - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی

۷۷- دلیل وقوع هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) احساس توانمندی زیاد
 (ب) ارزیابی دوره نوجوانی به عنوان یک بحران
 (ج) ارتقای سلامت روان
- (۱) رشد جنسی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی
 (۲) رشد جنسی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت
 (۳) رشد اندام‌های داخلی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت
 (۴) رشد اندام‌های داخلی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی

۷۸- عبارات زیر به ترتیب به کدام‌یک از موضوعات مربوط هستند؟

- (الف) موجودات زنده به‌خصوص انسان به احساس، نیاز دارند.
 (ب) اگر چند موضوع را با یک حس دریافت کنیم، عملکرد ما کاهش می‌یابد.
 (ج) پخش موسیقی یا صدا قبل از اعلام خبر اصلی آمادگی فرد را افزایش می‌دهد.
- (۱) حیاتی‌بودن احساس - دریافت تک‌حسی - یکنواختی و ثبات نسبی
 (۲) شرایط محرومیت حسی - دریافت چندحسی - آماده‌سازی
 (۳) حیاتی‌بودن احساس - توجه پراکنده - تغییرات درونی محرک‌ها
 (۴) شرایط محرومیت حسی - توجه ناقص - آگاهی نسبی

۷۹- اگر بازی گل یا پوچ را به کارکردهای توجه تشبیه کنیم، در کدام یک از حالات زیر به ترتیب در فرد موقعیت‌های «اصابت» و «هشدار کاذب» اتفاق افتاده است؟

(۱) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است.

(۲) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است.

(۳) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است.

(۴) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است.

۸۰- در بسیاری از مواقع زمانی که افراد داخل استخر می‌روند، پاهایشان به دلیل شکست نور از زمانی که بیرون از آب هستند کوتاه‌تر به نظر می‌رسد. این موضوع به کدام یک از موارد زیر مربوط است؟

(۱) همه آن چه را که احساس می‌کنیم ادراک نمی‌شوند.

(۲) گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم.

(۳) آن چه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم.

(۴) ادراک تحت تأثیر نوع پردازش قرار می‌گیرد.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

آزمون آزمایشی خلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہابی - محسن فراہانی - محمد یگانہ
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیر سلیمانی - کوروش بقائی راوری - بہناز رجبی - زہرا صادقی - مہدی ضیایی - بہنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی الدین
جامعہ شناسی	سید ہانی رکن الدینی - فاطمہ صفری - محمد ابراہیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	زہرا نعمتی
جغرافیہ	زہرا نعمتی
فلسفہ و منطق	علی اکبر آخوندی - محمد جواد سہدھی
اقتصاد	سعید بہروزی فر - علیرضا رضایی - سارا شریفی
روان شناسی	مہدی جاہدی - سید ہانی رکن الدینی - سیمین زاہدی

نام درس	مستقل درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامہ	کارشناسان علمی - محتوایی بہ ترتیب حروف الفبا	ویراستاران بہ ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہابی	علی شہابی	علی شہابی	مرتضی محمدی نژاد	شقایق راہبریان - زہرا فتحی
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	مہدی کرانی	جمال طباطبائی نژاد - سعید ہمایونفر	الہہ آرائی حصاری - نواب رحیمی پور
جامعہ شناسی	حبیبہ صالح نژاد	محمد ابراہیم مازنی	محمد ابراہیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - سعید ستودہ مہر
زبان عربی	کوروش بقائی راوری	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال الدین ہنرور - امیر حسین ثابتی - حسام حاج مومن	مختار حسامی - سمانہ ریحانی
تاریخ	زہرا نعمتی	زہرا نعمتی	زہرا نعمتی	علیرضا کاہیدوند - محمد علی معصومی	الہام میرزایی
جغرافیہ	زہرا نعمتی	زہرا نعمتی	زہرا نعمتی	علیرضا کاہیدوند	الہام میرزایی
فلسفہ و منطق	محمد جواد سہدھی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقا جانپور	فرہاد علی نژاد - احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مہدی ضیایی	سعید بہروزی فر - احمد منصوری
روان شناسی	سیمین زاہدی	سیمین زاہدی	سیمین زاہدی	محسن پیر حسینلو - محمد جواد حیدر - مہدی جاہدی	کوثر صادقی - فرہاد علی نژاد

سرپرست محتوایی: فاطمہ آقا جانپور

مشاور محتوایی: محمد ابراہیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۹ تا ۳۸

تست و پاسخ ۱

مقدار شکر به کاررفته در یک نوع بستنی، ۴ برابر مقدار وانیل و $\frac{2}{5}$ مقدار شیر است. برای درست کردن ۱۰۵۰۰ گرم از این نوع بستنی، چند گرم وانیل مورد نیاز است؟

۷۰۰ (۴)

۶۰۰ (۳)

۵۰۰ (۲)

۴۰۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره وزن وانیل را x در نظر بگیرد و وزن شکر و شیر را برحسب x بنویسد.

پاسخ تشریحی

نکته بعضی وقت‌ها سؤال، معادله را مستقیم به ما نمی‌دهد و با یک جمله در مورد یک مجهول با ما صحبت می‌کند. ما باید آن مجهول را x بگیریم و با اطلاعاتی که سؤال به ما می‌دهد، یک معادله برحسب x بنویسیم و آن را حل کنیم.

گام اول: مقدار وانیل (یعنی خواسته سؤال) را x می‌گیریم:

گام دوم: مقدار شکر و شیر را برحسب x می‌نویسیم:

• شکر ۴ برابر وانیل است که می‌شود $4x$.

• شکر، $\frac{2}{5}$ شیر است؛ یعنی شیر $\frac{5}{2}$ شکر است.

گام سوم: معادله را تشکیل می‌دهیم. مجموع وزن ۳ ماده برابر با ۱۰۵۰۰ است، پس:

$$10500 = x + 4x + \frac{5}{2}x \Rightarrow 10500 = x + 4x + 2.5x \Rightarrow 10500 = 7.5x \Rightarrow x = \frac{10500}{7.5} = 1400$$

تست و پاسخ ۲

اگر مجموع جواب‌های معادله $(x+2a)(x-5a)=0$ برابر با ۱۲ باشد، a کدام است؟

۴ (۴)

-۴ (۳)

۳ (۲)

-۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره همیشه با توجه به صورت معادله، روش حل مناسب را انتخاب کنید.

خودت حل کنی بهتره اگر حاصل ضرب ۲ یا چند پرانتز صفر باشد، هر کدام می‌توانند صفر باشند.

پاسخ تشریحی

نکته اگر $A \times B = 0$ باشد، آن‌گاه $A = 0$ یا $B = 0$.

گام اول: حاصل ضرب دو پرانتز صفر شده، پس هر کدام می‌توانند صفر باشند:

$$(x+2a)(x-5a)=0 \Rightarrow \begin{cases} x+2a=0 \Rightarrow x_1=-2a \\ x-5a=0 \Rightarrow x_2=5a \end{cases}$$

$$-2a+5a=12 \Rightarrow 3a=12 \Rightarrow a=4$$

گام دوم: مجموع جواب‌ها ۱۲ است، پس:

تست و پاسخ ۳

جواب بزرگ‌تر معادله $2(x-1)^2 = x+9$ کدام است؟

 $\frac{11}{2}$ (۴) $\frac{9}{2}$ (۳) $\frac{7}{2}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره هر وقت بین انتخاب روش‌ها گیج شدید، سراغ روش دلتا بروید.

خودت حل کنی بهتره معادله را به شکل $ax^2 + bx + c = 0$ بنویسید و بعد دلتا بگیرید.

درس نامه روش کلی حل معادله درجه دو

برای حل معادله درجه دوم به روش کلی (دلتا) گام‌های زیر را می‌رویم:

(۱) معادله را به فرم $ax^2 + bx + c = 0$ می‌نویسیم.

(۲) دلتا را از رابطه روبه‌رو حساب می‌کنیم:

(۳) ریشه‌های معادله برابر است با:

$$\Delta = b^2 - 4ac$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

نکته دو حالت پرتکرار در معادلات درجه دوم به فرم $ax^2 + bx + c = 0$ داریم:

مثال	ریشه‌ها	رابطه بین ضرایب	
$3x^2 - 7x + 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \frac{4}{3} \end{cases}$	۱ و $\frac{c}{a}$	$a + b + c = 0$	۱
$5x^2 - 8x - 13 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = \frac{13}{5} \end{cases}$	-۱ و $\frac{-c}{a}$	$a + c = b$	۲

راه حل اول: گام اول: معادله را به فرم استاندارد می‌نویسیم:

$$2(x-1)^2 = x+9 \Rightarrow 2(x^2 - 2x + 1) = x+9 \Rightarrow 2x^2 - 4x + 2 = x+9 \Rightarrow \underbrace{2x^2}_a - \underbrace{4x}_b - \underbrace{7}_c = 0$$

اتحاد مربع

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-4)^2 - 4(2)(-7) = 16 + 56 = 72$$

گام دوم: دلتا را حساب می‌کنیم:

گام سوم: ریشه‌ها عبارت‌اند از:

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{4 \pm \sqrt{72}}{2(2)} = \frac{4 \pm 6}{4} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-4}{4} = -1 \\ x_2 = \frac{10}{4} = \frac{5}{2} \end{cases} \rightarrow \text{ریشه بزرگتر}$$

راه حل دوم: گام اول: معادله را به فرم استاندارد می‌نویسیم:

$$2(x-1)^2 = x+9 \Rightarrow 2(x^2 - 2x + 1) = x+9 \Rightarrow 2x^2 - 4x + 2 = x+9 \Rightarrow \underbrace{2x^2}_a - \underbrace{4x}_b - \underbrace{7}_c = 0$$

اتحاد مربع

گام دوم: چون بین ضرایب، رابطه $a + c = b$ برقرار است، پس ریشه‌های معادله $x_1 = -1$ و $x_2 = \frac{-c}{a} = \frac{7}{2}$ هستند.

تست و پاسخ ۴

معادله $ax^2 + 2x + c = 0$ دارای ریشه مضاعف ۴ است. مقدار c کدام است؟

-۴ (۴)

۴ (۳)

-۸ (۲)

۸ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره بحث روی تعداد جواب‌های معادله درجه دو، به علامت دلتا مربوط می‌شود.

خودت حل کنی بهتره معادله به شکل $a(x-k)^2 = 0$ ، ریشه مضاعف k دارد.

پاسخ تشریحی

نکته معادله درجه دومی که دارای ریشه مضاعف x_1 باشد، به صورت $a(x-x_1)^2 = 0$ است.

گام اول: معادله درجه دومی که دارای ریشه مضاعف $x_1 = 4$ است به صورت روبه‌رو است: $a(x-x_1)^2 = 0 \xrightarrow{x_1=4} a(x-4)^2 = 0$

گام دوم: معادله بالا را باز می‌کنیم: $a(x^2 - 8x + 16) = 0 \Rightarrow ax^2 - 8ax + 16a = 0$

گام سوم: معادله بالا باید به شکل $ax^2 + 2x + c = 0$ درآید. ضرایب x معادله‌ها را با هم برابر قرار می‌دهیم: $-8a = 2 \Rightarrow a = \frac{-2}{8} = \frac{-1}{4}$

گام چهارم: در معادله $ax^2 - 8ax + 16a = 0$ ، به جای a ، $\frac{-1}{4}$ قرار می‌دهیم:

$$ax^2 - 8ax + 16a = 0 \xrightarrow{a=\frac{-1}{4}} \left(\frac{-1}{4}\right)x^2 + 2x - 4 = 0$$

$\downarrow$ $\downarrow$
 a c

پس: $c = -4$

تست و پاسخ ۵

در معادله $2x^2 + mx + m + 2 = 0$ ، مجموع معکوس ریشه‌های معادله $\frac{-4}{3}$ است. m کدام است؟

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2}$$

-۶ (۴)

۶ (۳)

-۸ (۲)

۸ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

نکته جمع، ضرب و اختلاف ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $\Delta > 0$)

	مجموع $(x_1 + x_2)$	ضرب $(x_1 x_2)$	اختلاف $(x_1 - x_2)$
فرمول کلی	$S = \frac{-b}{a}$	$P = \frac{c}{a}$	$M = \frac{\sqrt{\Delta}}{ a }$
مثال برای $2x^2 - 6x + 3 = 0$	$S = \frac{-(-6)}{2} = 3$	$P = \frac{3}{2}$	$M = \frac{\sqrt{36 - 24}}{2} = \frac{\sqrt{12}}{2} = \sqrt{3}$

$$\frac{2}{a}x^2 + \frac{m}{b}x + \frac{m+2}{c} = 0$$

پاسخ تشریحی **گام اول:** ضرایب معادله را تعیین می‌کنیم:

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-m}{2}$$

گام دوم: مجموع ریشه‌ها برابر است با:

$$P = \frac{c}{a} = \frac{m+2}{2}$$

حاصل ضرب ریشه‌ها برابر است با:

گام سوم: معکوس ریشه‌ها یعنی $\frac{1}{x_1}$ و $\frac{1}{x_2}$ مجموعشان را حساب کنیم:

$$\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = \frac{x_2 + x_1}{x_1 x_2} = \frac{S}{P} = \frac{\frac{-m}{2}}{\frac{m+2}{2}} = \frac{-m}{m+2}$$

$$\frac{-m}{m+2} = \frac{-4}{3} \Rightarrow -4m - 8 = -3m \Rightarrow m = -8$$

گام چهارم: کسر بالا باید برابر با $\frac{-4}{3}$ باشد:

تست و پاسخ ۶

اگر اختلاف ریشه‌های معادله $3x^2 - 8x + m = 0$ برابر با $\frac{4}{3}$ باشد، m کدام است؟

-۴ (۴)

۴ (۳)

-۲ (۲)

۲ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: ضرایب معادله را مشخص می کنیم:

$$\frac{3}{a}x^2 - \frac{8}{b}x + \frac{m}{c} = 0$$

$$M = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{|a|} = \frac{\sqrt{(-8)^2 - 4(3)(m)}}{|3|} = \frac{\sqrt{64 - 12m}}{3}$$

گام دوم: اختلاف ریشه ها را حساب می کنیم:

$$\frac{\sqrt{64 - 12m}}{3} = \frac{4}{3} \Rightarrow \sqrt{64 - 12m} = 4$$

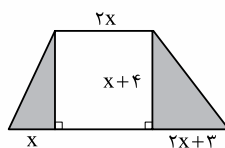
گام سوم: عبارت بالا باید برابر با $\frac{4}{3}$ باشد:

$$64 - 12m = 16 \Rightarrow 12m = 48 \Rightarrow m = 4$$

گام چهارم: وقتی جذر عبارتی 4 شده، آن عبارت 16 بوده؛ پس:

تست و پاسخ ۷

در شکل زیر، مساحت قسمت رنگی، 3 واحد مربع از مساحت قسمت سفید بیشتر است. محیط مستطیل سفید کدام است؟

۲۰ (۲)

۱۸ (۱)

۲۴ (۴)

۲۲ (۳)

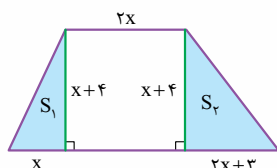
پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در چند سال اخیر، سوالات هندسی که به معادله درجه دو ختم شوند، زیاد بوده است. محیطها و مساحتها را بلد باشید.

خودت حل کنی بهتره

$$S_{\text{مستطیل}} + 3 = S_{\text{مثلث راست}} + S_{\text{مثلث چپ}}$$

پاسخ تشریحی گام اول: مساحت قسمت های رنگی را حساب می کنیم:

$$S_1 = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{(x+4)(x)}{2} = \frac{x^2 + 4x}{2}$$

$$S_2 = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{(x+4)(2x+3)}{2} = \frac{2x^2 + 3x + 8x + 12}{2} = \frac{2x^2 + 11x + 12}{2}$$

$$S_{\text{رنگی}} = S_1 + S_2 = \frac{x^2 + 4x}{2} + \frac{2x^2 + 11x + 12}{2} = \frac{3x^2 + 15x + 12}{2}$$

مجموعشان برابر است با:

گام دوم: مساحت مستطیل سفید را حساب می کنیم:

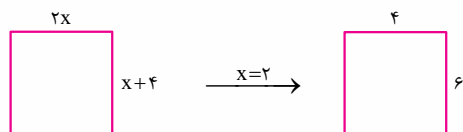
$$S_{\text{مستطیل}} = \text{عرض} \times \text{طول} = (x+4)(2x) = 2x^2 + 8x$$

گام سوم: مساحت قسمت رنگی، 3 واحد مربع از مساحت قسمت سفید بیشتر است؛ پس:

$$S_{\text{رنگی}} = S_{\text{سفید}} + 3 \Rightarrow \frac{3x^2 + 15x + 12}{2} = 2x^2 + 8x + 3 \xrightarrow{\times 2} 3x^2 + 15x + 12 = 4x^2 + 16x + 6$$

$$\Rightarrow x^2 + x - 6 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه با اتحاد جمله مشترک}} (x+3)(x-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -3 \times (\text{چون اضلاع منفی نمی شوند}) \\ x = 2 \checkmark \end{cases}$$

گام چهارم: با جای گذاری $x = 2$ ، اضلاع مستطیل را حساب می کنیم:

$$2 \times (\text{طول} + \text{عرض}) = 2(6 + 4) = 20$$

گام پنجم: محیط مستطیل برابر است با:

تست و پاسخ ۸

جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} = \frac{x+2}{x-2}$ کدام است؟

- (۱) ۶ و -۱ (۲) -۶ و ۱ (۳) -۳ و ۴ (۴) ۳ و -۲

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره طرفین وسطین کنید.

نکته برای حل معادله‌های گویا به شکل $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ ، ابتدا طرفین وسطین می‌کنیم تا معادله از شکل کسری درآید، بعد آن را حل می‌کنیم:

$$\frac{A}{B} = \frac{C}{D} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} AD = BC$$

نکته بعد از به دست آوردن ریشه‌های معادله گویا، باید چک کنیم که مخرج کسرها را صفر نکنند. اگر یکی از مخرج‌ها را هم صفر کنند، قابل قبول نیستند.

پاسخ تشریحی

گام اول: طرفین وسطین می‌کنیم:

$$\frac{2x+4}{x-1} = \frac{x+2}{x-2} \Rightarrow (2x+4)(x-2) = (x+2)(x-1)$$

$$2x^2 - 4x + 4x - 8 = x^2 + x - 2 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0$$

گام دوم: دو طرف را ساده می‌کنیم:

$$(x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 3 \\ x_2 = -2 \end{cases}$$

گام سوم: عبارت سمت چپ تساوی بالا را به کمک اتحاد جمله مشترک تجزیه می‌کنیم:

گام چهارم: جواب‌های به دست آمده مخرج‌ها را صفر نمی‌کنند، پس هر دو قابل قبول‌اند.

تست و پاسخ ۹

اگر $x = 2$ یکی از جواب‌های معادله $\frac{2x+4}{x-1} + \frac{x-m}{x+1} = \frac{1-4x}{x^2-m}$ باشد، مقادیر m کدام است؟

- (۱) ۵ و ۲۵ (۲) ۷ و ۲۰ (۳) ۶ و ۲۴ (۴) ۱۰ و ۱۵

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره جای x ها، ۲ قرار دهید.

پاسخ تشریحی

گام اول: چون $x = 2$ جواب معادله است، پس می‌توانیم جای تمام x های معادله، ۲ قرار دهیم:

$$\frac{2x+4}{x-1} + \frac{x-m}{x+1} = \frac{1-4x}{x^2-m} \xrightarrow{x=2} \frac{4+4}{2-1} + \frac{2-m}{2+1} = \frac{1-8}{4-m} \Rightarrow 8 + \frac{2-m}{3} = \frac{-7}{4-m}$$

$$8 \times 3(4-m) + \frac{2-m}{3} \times 3(4-m) = \frac{-7}{4-m} \times 3(4-m)$$

گام دوم: دو طرف را در $3(4-m)$ ضرب می‌کنیم:

$$24(4-m) + (2-m)(4-m) = -21 \Rightarrow 96 - 24m + 8 - 2m - 4m + m^2 = -21 \Rightarrow m^2 - 30m + 125 = 0$$

گام سوم: معادله بالا را به کمک تجزیه با اتحاد جمله مشترک، حل می‌کنیم. باید دوتا عدد پیدا کنیم که جمعشان -30 و ضربشان 125 باشد.

$$m^2 - 30m + 125 = 0 \Rightarrow (m-5)(m-25) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 5 \\ m = 25 \end{cases}$$

این دو عدد -25 و -5 هستند:

تست و پاسخ ۱۰

گلدانی نقره‌ای داریم که نسبت وزن نقره خالص به وزن مس خالص آن برابر ۸ است. آن را ذوب کرده و 120 گرم مس و 280 گرم نقره به آن اضافه می‌کنیم. اگر $\frac{4}{5}$ وزن گلدان جدید نقره باشد، وزن گلدان قبل از ذوب شدن چند گرم بوده است؟

- (۱) ۴۵۰ (۲) ۵۰۰ (۳) ۵۵۰ (۴) ۶۰۰

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره از مسائل مربوط به معادله گویای کتاب درسی غافل نشوید. این سؤال بسیار شبیه تمرین کتاب درسی است.

خودت حل کنی بهتره وزن مس و نقره اولیه را به ترتیب X و $8X$ بگیرد.

پاسخ تشریحی گام اول: وزن مس را X می گیریم. چون وزن نقره ۸ برابر مس است، پس آن را $8X$ می گیریم.

گام دوم: 120 گرم به مس و 280 گرم به نقره اضافه کردیم. وزن جدید آن ها به صورت زیر است:

$$\left. \begin{array}{l} \text{وزن مس جدید} = X + 120 \\ \text{وزن نقره جدید} = 8X + 280 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{وزن کل محصول جدید} = (X + 120) + (8X + 280) = 9X + 400$$

گام سوم: $\frac{4}{5}$ گلدان نقره است، پس:

$$\frac{\text{وزن نقره جدید}}{\text{وزن کل گلدان جدید}} = \frac{4}{5} \Rightarrow \frac{8X + 280}{9X + 400} = \frac{4}{5} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 40X + 1400 = 36X + 1600 \Rightarrow 4X = 200 \Rightarrow X = 50$$

گام چهارم: وزن اولیه گلدان $8X + X$ یعنی $9X$ بود که می شود $9 \times 50 = 450$.

ریاضی و آمار یازدهم: صفحه های ۱ تا ۳۳

تست و پاسخ ۱

کدام گزینه زیر یک گزاره محسوب می شود؟

(۱) تعداد کاربران گوشی های آیفون از تعداد کاربران گوشی های سامسونگ بیشتر است.

(۲) والیبال از بسکتبال جذاب تر است.

(۳) امروز چند شنبه است؟

(۴) فردا بیا کافه تا ببینمت.

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره از تعاریف و حفظیات کتاب درسی غافل نشوید.

خودت حل کنی بهتره دنبال جمله خبری با ارزش درست یا نادرست باشید.

درس نامه •• گزاره

به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده)، دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست را به آن نسبت دهیم، گزاره می گوئیم.

مثال ۱: عدد ۲۸ عددی اول است. (جمله خبری با ارزش نادرست).

مثال ۲: تعداد گل های زده بارسلونا در فصل قبل لالیگا، ۱۲۰ گل بوده است. (ممکنه الان نروئیم ۱۲۰ بوده یا نه، ولی می شه آمارشو در آورده).

موارد زیر، گزاره محسوب نمی شوند:

نوع جمله	مثال
جمله امری	خود کارت را بده به من
جمله عاطفی یا احساسی	چه هوای خوبی!
جمله سؤالی	فردا میای دانشگاه؟
جمله خبری که نتوانیم ارزش آن را تعیین کنیم.	قهوه از نسکافه بهتر است.

پاسخ تشریحی در هر گام یکی از گزینه ها را بررسی می کنیم:

گام اول: تعداد کاربران گوشی های آیفون از تعداد کاربران گوشی های سامسونگ بیشتر است — خبری که ارزش آن قابل تعیین کردن است — گزاره.

گام دوم: والیبال از بسکتبال جذاب تر است — خبری که ارزش آن قابل تعیین کردن نیست — گزاره نیست.

گام سوم: امروز چند شنبه است؟ — جمله سؤالی — گزاره نیست.

گام چهارم: فردا بیا کافه تا ببینمت ← جمله امری ← گزاره نیست.
پس فقط ۱ گزاره محسوب می شود.

تست و پاسخ ۲

کدام گزینه یک گزاره عطفی با ارزش درست را نشان می دهد؟

- (۱) «۲۷ عددی اول است» یا «۳۶ مربع کامل است»
(۲) « $|x^2| = x^2$ » یا « $2^5 > 3^4$ »
(۳) « $\sqrt{25} = \pm 5$ » و « $|-3| = 3$ »
(۴) « $4^\circ = 1$ » و « $\sqrt{0/25} > 0/25$ »

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره در گزاره عطفی، بین p و q، حرف اضافه «و» قرار می گیرد.

درس نامه • گزاره فصلی و عطفی

گزاره	نماد ریاضی	چه می خوانیم؟	جدول ارزش گذاری			کی ارزشش درسته؟
			گزاره	q	p	
فصلی	$p \vee q$	q یا p	T	T	T	وقتی حداقل یکی شون درست باشه.
			T	F	T	
			F	T	T	
			F	F	F	
عطفی	$p \wedge q$	q و p	T	T	T	فقط وقتی هر دو شون درست باشن.
			T	F	F	
			F	T	F	
			F	F	F	

پاسخ تشریحی در هر گام یکی از گزینه ها را بررسی می کنیم:

گام اول: «۲۷ عددی اول است» یا «۳۶ مربع کامل است» ← چون عطفی نیست، رد می شود.

گزاره فصلی است.

گام دوم: « $|x^2| = x^2$ » یا « $2^5 > 3^4$ » ← چون عطفی نیست، رد می شود.

گزاره فصلی است.

گام سوم: « $\sqrt{25} = \pm 5$ » و « $|-3| = 3$ » ← عطفی است، ولی چون یکی از گزاره ها نادرست است؛ پس نادرست می شود.

عطفی

تذکر حاصل $\sqrt{25}$ فقط برابر با +۵ است.

گام چهارم: « $\sqrt{0/25} > 0/25$ » و « $4^\circ = 1$ » ← عطفی با ارزش درست درست

تذکر اعداد بین صفر و یک، جذرشان از خودشان بزرگ تر است.

تست و پاسخ ۳

گزاره $(\sim(p \vee q) \vee \sim q) \Rightarrow p$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

$$p \Leftrightarrow q \quad (۴)$$

$$(۳) \text{ همواره درست}$$

$$p \vee \sim q \quad (۲)$$

$$p \vee q \quad (۱)$$

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره قوانین جبر گزاره‌ها را حتماً بلد باشید. در حل سریع‌تر سؤالات به شما کمک می‌کنند.

خودت حل کنی بهتره اول از دموگران، بعد از جذب و در آخر از تبدیل شرطی به فصلی استفاده کنید.

درس‌نامه قوانین مهم جبر گزاره‌ها که باید آن‌ها را بلد باشیم در جدول زیر آمده است:

اسم قانون	فرم ریاضی
جابه‌جایی	$p \vee q \equiv q \vee p$ $p \wedge q \equiv q \wedge p$
شرکت‌پذیری	$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$ $p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$
پخشی	$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$ $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$
دمورگان	$\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$
جذب	$p \vee (p \wedge q) \equiv p$ $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
تبدیل شرطی به فصلی	$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$
تبدیل دو شرطی به شرطی	$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
عکس نقیض گزاره شرطی	$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

$$(\sim(p \vee q) \vee \sim q) \Rightarrow p \equiv ((\sim p \wedge \sim q) \vee \sim q) \Rightarrow p$$

پاسخ تشریحی گام اول: از قانون دموگران استفاده می‌کنیم:

$$((\sim p \wedge \sim q) \vee \sim q) \Rightarrow p \equiv \sim q \Rightarrow p$$

گام دوم: از قانون جذب استفاده می‌کنیم:

پرواب می‌شه اون‌ی که تکرار شده، یعنی $\sim q$

$$\sim q \Rightarrow p \equiv q \vee p$$

$$q \vee p \equiv p \vee q$$

گام سوم: حالا گزاره شرطی را به فصلی تبدیل می‌کنیم:

گام چهارم: با توجه به گزینه‌ها، از جابه‌جایی استفاده می‌کنیم:

تست و پاسخ ۴

گزاره $(p \Leftrightarrow q) \vee (p \wedge \sim q)$ با کدام گزاره زیر هم‌ارز است؟

$$q \Rightarrow p \quad (۴)$$

$$p \Rightarrow \sim q \quad (۳)$$

$$\sim p \Rightarrow q \quad (۲)$$

$$p \Rightarrow q \quad (۱)$$

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره از جدول ارزش‌گذاری کمک بگیرید.

پاسخ تشریحی گام اول: برای گزاره داده‌شده در صورت سؤال و هر چهار گزاره داده‌شده در گزینه‌ها، جدول می‌کشیم:

صورت سؤال											
p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \Leftrightarrow q$	$p \wedge \sim q$	$(p \Leftrightarrow q) \vee (p \wedge \sim q)$	$p \Rightarrow q$	$\sim p \Rightarrow q$	$p \Rightarrow \sim q$	$q \Rightarrow p$	
T	T	F	F	T	F	T	T	T	F	T	۱
T	F	F	T	F	T	T	F	T	T	T	۲
F	T	T	F	F	F	F	T	T	T	F	۳
F	F	T	T	T	F	T	T	F	T	T	۴

گام دوم: ارزش گزاره داده شده با ارزش گزاره ۴، یکسان شد؛ پس این دو گزاره، هم‌ارز هستند.

تست و پاسخ ۵

جاهای خالی زیر با کدام گزینه تکمیل شود، تا گزاره داده شده، مغالطه باشد؟

مقدمه ۱: اگر زیاد پشت میز بنشینیم، آن‌گاه گردن درد می‌گیرم.

مقدمه ۲:

نتیجه:

مقدمه ۲: گردن درد گرفتم.
نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.

مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.
نتیجه: گردن درد گرفتم.

مقدمه ۲: گردن درد نگرفتم.
نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.

مقدمه ۲: زیاد پشت میز نشستم.
نتیجه: گردن درد نگرفتم.

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ● استدلال‌های قیاس استثنایی و مغالطه

استدلال	فرم فارسی	فرم ریاضی	کی درست، کی نادرست؟
قیاس استثنایی	مقدمه ۱: اگر p ، آن‌گاه q . مقدمه ۲: p نتیجه: q	$[(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow q$	همیشه درست!
مغالطه	مقدمه ۱: اگر p ، آن‌گاه q . مقدمه ۲: q نتیجه: p	$[(p \Rightarrow q) \wedge q] \Rightarrow p$	فقط وقتی p غلط و q درست باشد، نادرست.

پاسخ تشریحی گام اول: در مقدمه ۱، گزاره p و q را مشخص می‌کنیم: اگر زیاد پشت میز بنشینیم، آن‌گاه گردن درد می‌گیرم.

گام دوم: مقدمه ۲ و نتیجه به ترتیب باید q و p باشند:

مقدمه ۲: گردن درد گرفتم.
نتیجه: زیاد پشت میز نشستم.

تست و پاسخ ۶

اگر $f = \{(-1, a+9), (a, b^2+a), (7, c-a)\}$ تابعی ثابت باشد، حداقل مقدار $c+b-2a$ کدام است؟

۱۲ (۴)

۹ (۳)

۶ (۲)

۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره باید مؤلفه‌های دوم تمام زوج مرتب‌ها یکسان باشد.

پاسخ تشریحی گام اول: مؤلفه‌های دوم تمام زوج مرتب‌ها را برابر قرار می‌دهیم.

$$f = \{(-1, a+9), (a, b^2+a), (7, c-a)\} \Rightarrow a+9 = b^2+a = c-a$$

$$a+9 = b^2+a \Rightarrow b^2=9 \Rightarrow b=\pm 3$$

$$a+9 = c-a \Rightarrow c=2a+9$$

گام دوم: از تساوی $a+9 = b^2+a$ ، نتیجه می‌گیریم:

گام سوم: از $a+9 = c-a$ ، نتیجه می‌گیریم:

گام چهارم: عبارت $c + b - 2a$ را ساده می‌کنیم:

$$\begin{array}{c} c + b - 2a = \cancel{2a} + 9 + b - \cancel{2a} = 9 + b \\ \downarrow \\ 2a + 9 \end{array}$$

$$\min(9 + b) = 9 + (-3) = 6$$

گام پنجم: برای آن‌که $9 + b$ حداقل شود، b را -3 می‌گیریم:

تست و پاسخ ۷

اگر $f(x) = (2x + a)(x - 2) + bx^2 + 7x$ تابعی ثابت باشد، مقدار $f(5) + 4f(1)$ کدام است؟

۳۵ (۴)

۳۰ (۳)

۲۵ (۲)

۲۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره ضریب x^2 و x باید صفر باشد.

پاسخ تشریحی گام اول: ضابطه را ساده می‌کنیم:

$$f(x) = (2x + a)(x - 2) + bx^2 + 7x = 2x^2 - 4x + ax - 2a + bx^2 + 7x$$

جملات هم‌درجه را کنار هم می‌نویسیم:

$$f(x) = \underbrace{2x^2 + bx^2}_{\text{فاکتوراز } x^2} - \underbrace{4x + ax + 7x}_{\text{فاکتوراز } x} - 2a = (2 + b)x^2 + (-4 + a + 7)x - 2a = (2 + b)x^2 + (3 + a)x - 2a$$

$$\begin{cases} 2 + b = 0 \Rightarrow b = -2 \\ 3 + a = 0 \Rightarrow a = -3 \end{cases}$$

گام دوم: ضریب x^2 و x باید صفر باشد:

$$f(x) = \underbrace{(2 + b)x^2}_{\text{حذف}} + \underbrace{(3 + a)x}_{\text{حذف}} - 2a = -2(-3) = 6$$

پس ضابطه f به شکل مقابل است:

گام سوم: ضابطه f به شکل $f(x) = 6$ شد؛ پس هر جا $f(\text{cloud})$ دیدیم، به جایش 6 قرار می‌دهیم:

$$\underbrace{f(5)}_6 + 4\underbrace{f(1)}_6 = 6 + 24 = 30$$

تست و پاسخ ۸

$$f(x) = \begin{cases} x^2 + 2x - 7 & x \geq a \\ x^2 - 4x + 11 & x \leq a \end{cases} \quad \text{در تابع مقدار } f(2 - \sqrt{a}) \text{ کدام است؟}$$

۱۰ (۴)

۹ (۳)

۸ (۲)

۷ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

نکته برای آن‌که ضابطه به فرم $\begin{cases} A & x \geq a \\ B & x \leq a \end{cases}$ تابع باشد، باید مقادیر A و B به ازای $x = a$ برابر باشند.

پاسخ تشریحی گام اول: در هر دو ضابطه بالا و پایین، جای x ها، a قرار می‌دهیم: $x^2 + 2x - 7 \xrightarrow{x=a} a^2 + 2a - 7$ ضابطه بالا

$$x^2 - 4x + 11 \xrightarrow{x=a} a^2 - 4a + 11 \quad \text{ضابطه پایین}$$

گام دوم: باید دو مقدار به دست آمده برابر باشند (در غیر این صورت، رابطه ما تابع نیست):

$$a^2 + 2a - 7 = a^2 - 4a + 11 \Rightarrow 2a + 4a = 11 + 7 \Rightarrow 6a = 18 \Rightarrow a = 3$$

گام سوم: برای به دست آوردن $f(2 - \sqrt{3})$ باید سراغ ضابطه با دامنه $x \leq 3$ برویم:

$$x \leq 3: f(x) = x^2 - 4x + 11 = \underbrace{x^2 - 4x + 4}_{\text{مربع کامل}} + 7 = (x - 2)^2 + 7 \xrightarrow{x=2-\sqrt{3}} f(2 - \sqrt{3}) = (\cancel{2} - \sqrt{3} - \cancel{2})^2 + 7$$

$$= (-\sqrt{3})^2 + 7 = 3 + 7 = 10$$

تست و پاسخ ۹

اگر f تابعی همانی و $f(a^2 - 1) - f(3a^2) = f(8a - 11) = f(a + 1)$ باشد، بیشترین مقدار $\frac{f(a-3)}{f(a+1)}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۴

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، $f(\text{cloud})$ قرار دهید.

نکته اگر f تابعی همانی باشد، آن گاه: $f(\text{cloud}) = \text{cloud}$

پاسخ تشریحی گام اول: جای تمام $f(\text{cloud})$ ها، $f(\text{cloud})$ را قرار می دهیم:

$$\underbrace{f(a^2 - 1)}_{a^2 - 1} - \underbrace{f(3a^2)}_{3a^2} = \underbrace{f(8a - 11)}_{8a - 11} \Rightarrow a^2 - 1 - 3a^2 = 8a - 11 \Rightarrow 2a^2 + 8a - 10 = 0$$

گام دوم: با تقسیم طرفین معادله بالا بر ۲، آن را حل می کنیم:

$$a^2 + 4a - 5 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (a + 5)(a - 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a_1 = -5 \\ a_2 = 1 \end{cases}$$

گام سوم: در هر دو حالت، مقدار $\frac{f(a-3)}{f(a+1)}$ را حساب می کنیم:

$$\frac{f(a-3)}{f(a+1)} = \frac{a-3}{a+1} \begin{cases} \xrightarrow{a_1 = -5} \frac{-5-3}{-5+1} = \frac{-8}{-4} = 2 \\ \xrightarrow{a_2 = 1} \frac{1-3}{1+1} = \frac{-2}{2} = -1 \end{cases}$$

پس بیشترین مقدارش برابر با ۲ است.

تست و پاسخ ۱۰

تابع ثابت f و تابع همانی g در نقطه $A(2-3a, a+10)$ متقاطع اند. مقدار $f(a) + g(\frac{a}{4})$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴) ۹

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: نقطه $A(2-3a, a+10)$ روی تابع همانی g قرار دارد؛ پس طول و عرضش برابر است:

$$2 - 3a = a + 10 \Rightarrow -4a = 8 \Rightarrow a = -2$$

$$A(\underbrace{2-3a}_8, \underbrace{a+10}_8) \Rightarrow A(8, 8)$$

گام دوم: با جایگذاری $a = -2$ ، نقطه A به صورت مقابل می شود:

گام سوم: چون نقطه $(8, 8)$ روی تابع ثابت f قرار دارد و ضابطه تابع ثابت به صورت $f(x) = c$ است؛ پس c باید ۸ باشد: $f(x) = 8$

$$f(a) + g(\frac{a}{4}) = \overset{\text{ثابت}}{\underset{\uparrow}{f(-2)}} + \overset{\text{همانی}}{\underset{\uparrow}{g(-1)}} = 8 + (-1) = 7$$

گام چهارم:

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۴۶

تست و پاسخ ۱۱

با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

گل‌گذاری ز گلستان جهان ما را بس
من و هم‌صحبتی اهل ریا دوزم باد
قصر فردوس به پاداش عمل می‌بخشند
بنشین بر لب جوی و گذر عمر ببین
نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان
الف) قالب شعر غزل است.
ب) کاربرد «را»ی حرف اضافه
ج) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم
د) نوع ادبی این شعر، حماسی است.
ه) حذف فعل به قرینه در شعر به چشم می‌خورد.

(۴) ج - ه

(۳) ج - د

(۲) الف - ب

(۱) الف - د

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: قالب شعر ذکر شده، غزل است (رد ۱ و ۲). هم‌چنین در این غزل فعل «است» از پایان ردیف به قرینه معنوی حذف شده است؛ پس عبارت «ه» نیز درست است (رد ۴). موارد ذکر شده در عبارات «ج» و «د» نادرست‌اند. در این غزل «کاربرد متمم با دو حرف اضافه دیده نمی‌شود و نوع ادبی آن نیز حماسی نیست» بلکه غنایی است.

راه حل تستی: با توجه به موردی که تحلیل آن برای شما راحت‌تر است و نسبت به آن اطمینان دارید، ردّ گزینه کنید.

تست و پاسخ ۱۲

کدام گزینه از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نیست؟

(۱) شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند.
(۲) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «تعلیمی» و «مدحی» است.
(۳) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.
(۴) به‌کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره: به افعال منفی در صورت سؤال دقت کنید، مبادا شما را به اشتباه بیندازد.

پاسخ تشریحی: رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسی، مدحی و غنایی بود. سایر موارد درست ذکر شده‌اند.

تست و پاسخ ۱۳

همه گزینه‌ها از منظر تاریخ ادبیات صحیح هستند، به‌جز

(۱) ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت ساسانی پدید آمد.
(۲) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خطّ عربی بود.
(۳) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
(۴) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی شده است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

ادبیات فارسی دری پس از برافتادن دولت ساسانی (هم‌زمان با طاهریان) به وجود آمد.

مطالب ذکر شده در سایر گزینه‌ها صحیح است.

دام تستی

در سؤالات «تاریخ ادبیات» و هم‌چنین «سبک‌شناسی» مراقب نام‌های مشابه باشید. مبدا آن‌ها را به جای یکدیگر به کار ببرید؛ مانند: دولت ساسانی- دولت سامانی.

تست و پاسخ ۱۴

هر یک از ابیات زیر به ترتیب مربوط به کدام نوع ادبی هستند؟

الف) باز آی و دل تنگ مرا مونس جان باش	وین سوخته را محرم اسرار نهان باش
ب) به روزگار سلامت سلاح جنگ بساز	وگر نه سیل چو بگرفت، سد نشاید بست
ج) نماند ایچ بر نیزه بند و سنان	به چپ باز بردند هر دو عنان
۱) غنایی - تعلیمی - حماسی	۲) حماسی - تعلیمی - غنایی
۳) تعلیمی - حماسی - غنایی	۴) غنایی - حماسی - تعلیمی

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

بیت «الف» حماسی یا تعلیمی نیست و ویژگی‌های شعر حماسی را ندارد و و حاوی پند و اندرز هم نیست؛ پس گزینه‌هایی که حماسی یا تعلیمی بودن این بیت را پیشنهاد داده‌اند، یعنی ۲ و ۳ حذف می‌شوند. این بیت مربوط به ادبیات غنایی است. در بیت «ب» نکته‌ای رفتاری توصیه می‌شود؛ پس این بیت مربوط به ادبیات تعلیمی است؛ بنابراین ۴ نیز حذف می‌شود. حماسی‌بودن بیت «ج» نیز پیدا و هویداست.

راه حل تستی

چنین سؤالاتی را به همان صورت که در پاسخ این سؤال دیدید، به روش ردّ گزینه پاسخ دهید تا هم زودتر به پاسخ برسید و هم از درست‌بودن پاسخ خود مطمئن باشید.

تست و پاسخ ۱۵

شاعر در کدام بیت از «واج‌آرایی» بهره بیشتری برده است؟

۱) دلت به وصل گل ای بلبل صبا خوش باد	که در چمن همه گلبانگ عاشقانه توست
۲) خواب نوشین بامداد رحیل	باز دارد پیاده را ز سبیل
۳) مرا مادرم نام مرگ تو کرد	زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
۴) شبی چون شبه روی شسته به قیر	نه بهرام پیدا، نه کیوان، نه تیر

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳)

در این بیت واج‌آرایی صامت‌های /م/ مصوت بلند «ا»، /ر/، /ک/ (و/گ) و حتی /ت/ وجود دارد.

توجه

/ک/ و /گ/ هم واجگاه‌اند و تکرار آن‌ها در یک بیت واج‌آرایی ایجاد می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در ۱) واج‌آرایی صامت‌های /ل/، /ب/ وجود دارد.

در ۲) واج‌آرایی مصوت‌های /ِ/، /ا/ وجود دارد.

در ۴) واج‌آرایی صامت /ش/ وجود دارد.

تست و پاسخ ۱۶

در کدام ابیات، «واج آرایی» و «واژه آرایی»، هر دو وجود دارد؟

- الف) هرگز نشان ز چشمه کوثر شنیده‌ای؟
 ب) مرغان نگر باز از هوا مانند بلبل در نوا
 ج) خیال خال تو با خود به خاک خواهیم برد
 د) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر
 ه) به یاد یار و دیار آن چنان بگیریم زار
- کاو را نشانی از دهن بی‌نشان توست
 گویی که بلقیس از سبا سوی سلیمان می‌رسد
 که تا ز خال تو خاکم شود عبیرآمیز
 کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو
 که از جهان ره و رسم سفر براندازم

۱) الف - ج - د

۲) ب - ج - د

۳) الف - ه - د

۴) ب - د - ه

(علوم فنون ادبی دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی: در بیت «ب» تکرار دیده نمی‌شود (رد ۲ و ۴).

در بیت «ه» نیز این آرایه وجود ندارد (رد ۳).

بررسی آرایه‌ها در ابیات ۱: بیت «الف»: واژه آرایی: تکرار واژه «نشان» / واج آرایی: تکرار واج‌های / ش / ، / ن / .

بیت «ج»: واژه آرایی: تکرار واژه‌های «خال»، «تو» و «خاک» / واج آرایی: تکرار واج‌های / خ / ، / ا / .

بیت «د»: واژه آرایی: تکرار واژه‌های «سر» و «تو» / واج آرایی: تکرار واج‌های / ش / ، / - / ، / ر / ، / س / .

راه حل تستی: با «واژه آرایی» که مطمئن تر است، رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۱۷

حس و حال عاطفی حاکم بر فضای کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) بهار آمد و مردم به عیش خود مشغول
 ۲) از دیده‌ام به جستن آن دانه گهر
 ۳) شب عاشقان بی‌دل چه شی دراز باشد
 ۴) مجلس ما دگر امروز به بستان ماند
- دو چشم من نگران هر طرف که یار آید
 هر قطره سرشک به سویی نهاده رخ
 تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
 عیش خلوت به تماشای گلستان ماند

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: حس و حال حاکم بر بیت ۴، شادی و نشاط است؛ در حالی که فضای عاطفی سایر گزینه‌ها، نمایانگر غم و اندوه و انتظار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اگرچه بهار آمده و مردم به خوش‌گذرانی مشغول‌اند، ولی شاعر از دوری یار خود نگران و اندوهگین است و چشم انتظار اوست.

۲) سرازیر شدن اشک شاعر در جست‌وجوی محبوب، نشانگر فضای غم‌آلود شعر است.

۳) دوری یار و درازبودن شب فراق برای عاشق، فضای غم و اندوه را به مخاطب القا می‌کند.

نکته: برای درک حس و حال عاطفی شعر، توجه به یک یا چند واژه کافی نیست؛ بلکه باید کلیت یک مفهوم را در نظر گرفت. برای مثال

در ۱) وجود واژه «عیش» و حتی مفهوم مصراع اول موجب نمی‌شود که حس عاطفی این بیت را «شادی و خوش‌گذرانی» بدانیم.

تست و پاسخ ۱۸

ابیات کدام گزینه آهنگ و موسیقی یکسان دارند؟

- الف) نه حلال است که دیدار تو بیند هر کس
 ب) تو را خود یک زمان با ما سر صحرانمی باشد
 ج) چو خورشید تابنده شد ناپدید
 د) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار
 ه) روی میوشان که بهشتی بود
 که حرامست بر آن کش نظری طاهر نیست
 چو شمسست خاطر رفتن به جز تنها نمی باشد
 در حجره بستند و گم شد کلید
 که توسنی چو فلک رام تازیانه توسن
 هر که ببیند چو تو حور ای صنم

- ۱) ج - ه
 ۲) الف - ب
 ۳) ب - د
 ۴) ه - د

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره خوانش درست ابیات و تمرین مستمر به شما کمک می کند تا هوش و درک موسیقایی خود را تقویت کنید و به راحتی متوجه ریتم و وزن هر بیت شوید. این تمرین ها به خصوص در کنکور که زمان برای شما اهمیت بیشتری پیدا می کند، به دادتان می رسد.

پاسخ تشریحی ابیات «ب» و «د» که در این گزینه آمده است، هر دو وزنی سنگین و ملایم دارند که هنگام خوانش متوجه آن می شویم. بررسی سایر ابیات:

الف) و «ه» هر دو آهنگ و وزنی تند و شاد دارند.
 بیت «ج» دارای وزنی کوبنده و حماسی است.

تست و پاسخ ۱۹

مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می شود؟

«تا خار غم عشقت، آویخته در دامن کوه نظری باشد، رفتن به گلستان ها»

- ۱) چه بزم او گه رامش چه روضه رضوان
 ۲) بیا که وقت بهار است تا من و تو به هم
 ۳) در آن دیار که آن روی لاله گون باشد
 ۴) اگر دو هفته بود چهره گلستان سرخ
 چه دست او گه بخشش چه چشمه حیوان
 به دیگران بگذاریم باغ و صحرا را
 به گل زند چمن آرا در گلستان را
 مدام از می لعلی است روی جانان سرخ

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در چنین ساختاری از سؤالات، بهتر است ابتدا مفهوم و مضمون بیت سؤال را بیابید و سپس در گزینه ها دنبال آن مفهوم یا مشابه آن باشید.

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ۲: ترجیح یار بر باغ و گلستان (بی توجهی به گلستان با وجود عشق یار) بررسی مفهوم سایر ابیات:

- ۱) توصیف مجلس جشن و بخشش ممدوح
 ۲) به دلیل زیبایی چهره معشوق، باغبان در باغ خود را می بندد (برتری زیبایی یار بر باغ).
 ۳) چهره یار از شراب لعل گون همواره سرخ رنگ است.

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم کدام بیت «وفاداری به معشوق در هر شرایطی» نیست؟

بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«ما را سری است با تو که گر خلق روزگار دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم»

- ۱) هزار دشمن اگر بر سرند سعدی را
 - ۲) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
 - ۳) گو کم یار برای دل اغیار نگیر
 - ۴) گر دوست می‌آید برم یا تیغ دشمن بر سرم
- به دوستی که نگوید به جز حکایت دوست
به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
دشمن این نیک پسندد که تو گیری کم دوست
من با کسی افتاده‌ام کز وی نپردازم به کس

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳)

مفهوم این گزینه «توجه به یار» را توصیه می‌کند و بیان می‌دارد که «بی توجهی به یار خواست دشمنان و مطلوب آن‌هاست»؛ اما مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات ۱، ۲ و ۴ «وفاداری به معشوق حتی به قیمت دادن جان خود» است.

علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴

تست و پاسخ ۱۱

کدام گزینه با توجه به تاریخ ادبیات نادرست است؟

- ۱) مغولان در اوایل قرن هفتم به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بزرگانی چون نجم‌الدین کبری و عطار در این یورش کشته شدند.
- ۲) شعر دوره عراقی نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد؛ قصیده کم‌رنگ شد و غزل گسترش یافت.
- ۳) خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر مقتدر غازان‌خان و هلاکو است و مهم‌ترین کتاب او جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
- ۴) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است؛ مثنوی جمشید و خورشید او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در مبحث تاریخ ادبیات، نام اشخاص، نام آثار، پدیدآورنده‌ها و دوره‌های تاریخی مهم‌اند. بهتر است هنگام مطالعه، آن‌ها را به صورت رمز گذاری به خاطر بسپارید و هنگام پاسخ‌دهی به آزمون‌ها دقت ویژه‌ای داشته باشید. از طرف دیگر فهم مطالب تاریخ ادبیات به ذهنی خط‌کشی شده نیاز دارد تا دوره‌های مختلف تاریخی را از هم تفکیک کند.

خواجه رشیدالدین فضل‌الله وزیر غازان‌خان و اولجایتو بوده است، نه هلاکو.

سایر موارد درست ذکر شده‌اند.

تست و پاسخ ۱۲

در مورد ویژگی‌های زبانی نثر دوره عراقی، کدام گزینه کاملاً درست است؟

- ۱) نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آن‌جا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد.
- ۲) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت، هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود؛ مانند کتاب «ظفرنامه شامی» که قدیمی‌ترین تاریخ درباره تیمور است.
- ۳) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت. حاشیه‌نویسی‌های متعددی نیز به نثر فنی بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.
- ۴) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی در دوره تیمور سرعت گرفت؛ اما سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر، به وجود نیامد.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی: مطالب گفته شده در این گزینه کاملاً درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) در این گزینه باید گفت: **نثر فنی** کم کم در قرن هفتم ضعیف می شود. **نثر ساده** در اکثر کتاب های این دوره جای **نثر فنی** را می گیرد.
- ۳) در دوره مغول، حاشیه نویسی های نوشته شده بر تاریخ های قدیم به **نثر ساده** بودند.
- ۴) **سستی و ضعف** در ساخت دستوری جملات **نثر**، از ویژگی های **نثر دوره تیموری** است.

تست و پاسخ ۱۳

کدام گزینه از ویژگی های **زبانی شعر دوره عراقی** است؟

- ۱) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله - جایگزینی «در» به جای «اندر»
- ۲) کم شدن لغات فارسی اصیل قدیم - توجه بیشتر به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع»
- ۳) کاربرد بسیار اندک «آیدون، ایدر، آبا و آبر و ...» - جایگزینی «می» به جای «همی»
- ۴) از رونق افتادن قصیده و رواج غزل عارفانه و عاشقانه - در هم آمیختگی مختصات نو و کهن

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی: به کارگیری نشانه «مر» در کنار «مفعول» از ویژگی های **زبانی دوره خراسانی** است و در این دوره کم می شود (رد ۱).
توجه به «علوم ادبی» هم که جزء ویژگی های ادبی است؛ نه **زبانی** (رد ۲).
هم چنین از رونق افتادن قصیده (و کلاً سخن از قالب های شعری) مربوط به ویژگی های ادبی است (رد ۴).

نکته: یادتان باشد مطالبی که مربوط به «واژه» یا «جمله» می شود در حوزه **زبانی** متن بررسی می شود و مطالبی که مربوط به آرایه ها، ردیف، قافیه و قالب های شعری یا قالب های **نثر** (داستان، خاطره و ...) است در حوزه **ادبی** متن بررسی می شود. مفهوم و انواع ادبی هم که می دانید جزء ویژگی های **فکری** متن اند.

تست و پاسخ ۱۴

در همه گزینه ها همه ارکان تشبیه حاضر هستند، به جز

- ۱) چو گل سوار شود بر هوا سلیمان وار
 - ۲) به سان سوسن اگر ده زبان شود حافظ
 - ۳) اگر هزار فغان کرده است بلبل مست
 - ۴) گفتمش قد بلندت به صنوبر ماند
- سحر که مرغ درآید به نغمه داود
چو غنچه پیش تواس مهر بر دهن باشد
چو غنچه پرده براندازد از هزار چه غم؟
گفت کاین دل شده را بین که چه کوتاه نظر است

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی: در این گزینه «چو» در معنی «هنگامی که» به کار رفته و ادات تشبیه نیست و این بیت فاقد تشبیه است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) مشبه: گل / مشبه به: سلیمان / وجه شبه: بر هوا سوار شدن / ادات تشبیه: وار
- ۲) مشبه: حافظ / مشبه به: (۱) سوسن (۲) غنچه / وجه شبه: (۱) ده زبان شدن (۲) مهر بر دهان داشتن / ادات تشبیه: (۱) به سان (۲) چو
- ۴) مشبه: قدت / مشبه به: صنوبر / وجه شبه: بلندی / ادات تشبیه: ماند

نکته: برای یافتن «ادات تشبیه» حواستان به معنی واژه ها باشد. اگر واژه ای در معنایی غیر از «مثل و مانند» به کار رفته باشد، ادات تشبیه محسوب نمی شود؛ مانند «چو» در ۳.

تست و پاسخ ۱۵

در همه گزینه‌ها به جز گزینه «تشبیه» وجود دارد.

- ۱) به جز ابروی تو، محراب دل حافظ نیست
- ۲) یا رب تو آن جوان دلاور نگاه دار
- ۳) گدایی در میخانه طُرفه اکسیری است
- ۴) جمال یار ندارد حجاب و پرده ولی

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در این گزینه تشبیهی وجود ندارد.

بررسی تشبیه در سایر گزینه‌ها:

- ۱ تشبیه «ابرو» به «محراب» به صورت مضمَر یا پنهان.
- ۲ تشبیه «آه» به «تیر» (اضافه تشبیهی).
- ۳ تشبیه «گدایی در میخانه» به «اکسیر» (تشبیه اسنادی).

تست و پاسخ ۱۶

در کدام گزینه تعداد پایه‌های آوایی متفاوت است؟

- ۱) گر برآرد عشقت از جانم قیامت
- ۲) همین حاصلت باشد از عمر باقی
- ۳) محبت با کسی دارم کز او با خود نمی‌آیم
- ۴) خسته تیغ فراقم سخت مشتاقم به غایت

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سؤال‌های شمارشی، کنار قسمت‌های مورد نظر سؤال علامت بزنید و در پایان آن‌ها را بشمارید و با هم مقایسه کنید.

پاسخ تشریحی در همه گزینه‌ها در هر مصراع چهار پایه آوایی وجود دارد، به جز ۱ که در آن سه پایه آوایی وجود دارد:

گَر بَ را رَد	عِش قَ تَز جا	نَم قِ یا مَت
---------------	---------------	---------------

تست و پاسخ ۱۷

در کدام گزینه همه پایه‌های آوایی تنها سه هجا دارند؟

- ۱) چو بر روی زمین باشی توانایی غنیمت دان
- ۲) بی ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود
- ۳) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
- ۴) ترک عالم گیر و عالم گیر شو زیرا که ما

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی در این گزینه، هر پایه آوایی سه هجا دارد؛ در حالی که پایه‌های آوایی سایر گزینه‌ها، چهارهجایی‌اند.

مَ	رَن	جان	دَ	لَم	را	کِ	این	مُر	غِ	وَح	شی
----	-----	-----	----	-----	----	----	-----	-----	----	-----	----

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۲)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ ج ب ر و ی ر مین با شی ت وا نا یی غ نی مت دان

۲ بی ما ه مه رف رو ز خد تا بگ د را تم رو ز خد

۴ تر ک عا لم گی ر عا لم گبر شو زی را ک ما

تست و پاسخ ۱۸

پایه‌های آوایی بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«از عشق آن جان جهان بگذشتم از جان و جهان وز مهر آن سرو روان از نارون بازآمدم»

- ۱) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم از / ج ا نُ جَ هان - وَز مِهر آن سَر / و رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا م دَم
- ۲) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَ مَز / ج ا نُ جَ هان - وَز مِه رِ آن / سَر و رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا م دَم
- ۳) از عِشْقِ آن ج ا / نِ جَ هان بُگ / دَش تَم از ج ا / نُ جَ هان - وَز مِهر آن سَر / و رَ و ا ن ز / ن ا ر و ن / با ز ا م دَم
- ۴) از عِش قِ آن / ج ا نِ جَ هان / بُگ دَش تَم از / ج ا نُ جَ هان - وَز مِه رِ آن / سَر و رَ و ا ن / ا ز ن ا ر و ن / با ز ا م دَم

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۲)

درس‌نامه ●● برای نوشتن پایه‌های آوایی، لازم است شعر را همان‌طور که می‌خوانیم، با تفکیک هجاها بنویسیم و سپس دسته‌بندی کنیم.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

در ۱) در پایه سوم حذف همزه داریم و باید به صورت: «بُگ دَش تَ مَز» هجانویسی شود. مصراع دوم نیز خطا در دسته‌بندی دارد.

۲) از همان رکن اول خطا وجود دارد: «عِش قِ» دو هجاست.

۴) در این گزینه هم مثل ۱) عدم توجه به حذف همزه در رکن سوم مصراع اول و رکن آخر مصراع دوم، سبب شده است که گزینه نادرست شود.

تست و پاسخ ۱۹

مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

یعنی کدام گزینه، «توجه و عنایت معشوق را مایه بلندمرتبتگی می‌داند؟»

«از لعل تو گر یابم انگشتی ز نهار صد ملک سلیمانم در زیر نگیں باشد»

- ۱) خاک است هستی تو و خواهی که زر شوی
 - ۲) در انگشت اگر دیدی سلیمان خاتم دولت
 - ۳) برگذرم ز نه فلک گر گذری به کوی من
 - ۴) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی
- از کیمیای نیستیش بهره‌مند کن
سلیمان را بماندی در دهان انگشت چون خاتم
پای نهم بر آسمان گر به سرم امان دهی
که براتم به لب چشمه کوثر نکنی

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی در ۳) همانند بیت سؤال، سخن از این است که عاشق با توجه و عنایت معشوق به کمال و بلندمرتبتگی می‌رسد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) از هستی خود گذشتن مایه بلندمرتبتگی است.

۲) مدح ممدوح و برتری او.

۴) برتری معشوق بر نعمت‌های بهشتی (شاعر لب معشوق را به چشمه کوثر که چشمه بهشتی است، ترجیح می‌دهد).

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم کدام بیت «توصیه به عزت نفس و ستایش آن» نیست؟

ابیات زیر با همه گزینه‌ها، به جز گزینه ارتباط معنایی دارد.

«مردِ آزاده در میان گروه گرچه خوش‌خو و عاقل و داناست
محترم آنگهی تواند بود که از ایشان به مالش استغناست
وان که محتاج خلق شد، خوار است گرچه در علم، بوعلی سیناست»

- (۱) دستِ طمع چو پیش کسان می‌کنی دراز
 - (۲) گرچه گردآلود فقرم شرم باد از همتم
 - (۳) جاننا، به حاجتی که تو را هست با خدای
 - (۴) عزّت ز قناعت است و خواری ز طمع
- پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
گر به آب چشمه خورشید دامن تر کنم
آخر دمی پیرس که ما را چه حاجت است
با عزّت خود بساز و خواری مطلب

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: مفهوم مشترک ابیات سؤال و ۱، ۲ و ۴ «توصیه به عزت نفس و ستایش آن» است. در حالی که مفهوم ۳ «طلب لطف و توجه از معشوق» است.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۰

تست و پاسخ ۲۱

عبارت درست در ارتباط با پیامدهای ارادی کنش انسانی و عبارت نادرست در ارتباط با پیامدهای غیرارادی کنش انسانی، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) پیامدهای طبیعی کنش انسانی هستند که رخ دادن یا ندادن آن‌ها احتمالی است. - ترک یا معتادشدن به مواد مخدر، پیامد غیرارادی مصرف این مواد توسط انسان‌ها است.
- (۲) این پیامدها، به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر و افراد دیگر وابسته است. - این دسته از پیامدهای غیرطبیعی، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند.
- (۳) این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را اراده کند. - پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی هستند، یعنی حتماً انجام می‌شوند.
- (۴) پاکیزه‌شدن دست و صورت پس از وضوگرفتن، از پیامدهای ارادی کنش است. - پیامدهای غیرارادی، نتیجه طبیعی کنش هستند که به اراده انسان بستگی ندارند.

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱)

مشاوره در پاسخ به سؤالات جامعه‌شناسی، توجه به قیدها و افعال بسیار اهمیت دارد. اغلب اوقات نادرستی در یک کلمه، باعث نادرست‌شدن کل عبارت می‌شود؛ پس هنگام مطالعه کتاب درسی، به تکتک واژگان توجه کنید.

درس‌نامه • پیامدهای کنش انسانی

پیامدهای کنش‌های انسان با توجه به نقش اراده انسان در آن، به دو دسته پیامدهای ارادی و غیرارادی تقسیم می‌شوند.

(۱) **پیامدهای ارادی** این دسته از پیامدها، به اراده افراد انسانی (یعنی خود کنشگر و یا افراد دیگر انسانی) وابسته است. این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری، آن‌ها را انجام دهد.

(پیامدهای غیرطبیعی، پیامدهای احتمالی) مثال: دانشجویی کتاب درسی خود را مطالعه می‌کند (کنش انسانی)، در پی آن: اولاً به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد. ثانیاً: استاد متناسب با تلاش او نمره می‌دهد.

پیامد ارادی کنش است که وابسته به اراده خود کنشگر است. پیامد ارادی کنش است که به اراده افراد دیگر وابسته است.

نکته پیامد ارادی کنش انسان، احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام شود یا انجام نشود.

(۲) **پیامدهای غیرارادی** این دسته از پیامدها، به اراده افراد انسانی بستگی ندارد. این دسته از آثار، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند.

(پیامدهای طبیعی، پیامدهای قطعی) مثال: وقتی شما پنجره‌ها را باز می‌کنید (کنش انسانی)، هوای کلاس تغییر می‌کند.

پیامدهای غیرارادی کنش

نکته پیامد غیرارادی کنش انسان، قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست (پیامدهای ارادی، نتیجه طبیعی کنش نیستند). - نادرست (ترک یا معتادشدن، پیامد ارادی و وابسته به اراده خود کنشگر است).

نکته مثال‌های کتاب درسی درباره موضوعات مختلف حتماً مطالعه شود. مثال‌های صفحه ۸ کتاب درسی دهم را فراموش نکنید!

۲) درست - نادرست (پیامدهای غیرارادی، طبیعی هستند، نه غیرطبیعی).

۳) درست - درست

۴) نادرست (پاکیزه‌شدن دست و صورت، پیامد طبیعی و غیرارادی وضوگرفتن است). - درست

تست و پاسخ ۲۲

نحوه تحقق و شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان را کدام نمودار به درستی ترسیم می‌کند؟

- (۱) کنش اجتماعی ← تحقق ارزش‌ها و هنجارها ← ضروری‌ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تداوم بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۲) کنش اجتماعی ← گرایش و تمایل افراد به ارزش‌های اجتماعی ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها به نظام رفتاری افراد ← ضروری‌ساختن تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه ← تداوم‌بخشیدن به ارزش‌ها و هنجارها با عمل به آن‌ها
- (۳) کنش اجتماعی ← تحقق پدیده‌های اجتماعی خرد ← انتقال هنجارها و ارزش‌ها از طریق تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان
- (۴) کنش اجتماعی ← جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال فرهنگ با تعلیم و تربیت ← تحقق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی ← شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی کلان

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دهم - درس ۲)

مشاوره هر جا در کتاب درسی، ترتیبی بین مطالب پیدا کردی، حتماً تقدم و تأخر اون‌ها رو با شماره‌گذاری مشخص کن؛ درست مثل پاسخ تشریحی این سؤال. یکی از تیپ‌های اصلی سؤال در درس جامعه‌شناسی، سوالات این شکلیه!

پاسخ تشریحی

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (۲)، از طریق کنش اجتماعی (۱)، تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند (۳) تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه؛ ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند. (۴) افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، به آن‌ها تداوم می‌بخشند. (۵) تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان به همین طریق شکل می‌گیرند.

تست و پاسخ ۲۳

به ترتیب «تفاوت جهان اجتماعی با موجودات زنده»، «نوع شناخت سازنده جهان اجتماعی» و «حاصل کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها» کدام است؟

- (۱) اعتباری‌بودن نظم و عضویت اعضا در جهان اجتماعی - مشترک و عمومی - پدیده‌های اعتباری
- (۲) انتقال جهان اجتماعی به نسل بعد از طریق فرهنگ - غیرارادی و تکوینی - جهان اجتماعی
- (۳) تکوینی‌بودن آگاهی و شناخت موجود در جهان اجتماعی - فردی و خصوصی - جهان انسانی
- (۴) وابستگی اعضا به یکدیگر برای حفظ حیات موجود زنده - اعتباری و ارادی - پدیده‌های اجتماعی

پاسخ: گزینه ۱

(پایه‌شناسی دهم - درس ۳)

درس‌نامه مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده

(۱) شباهت‌ها
جهان اجتماعی، همانند موجودات زنده، **اعضای مختلفی** دارد و این اعضا در ارتباط با هم، از نوعی **نظم** برخوردارند.
نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است.

اعضای جهان اجتماعی، همانند اعضای موجودات زنده، به یکدیگر **وابسته‌اند** و در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

(۲) تفاوت‌ها
جهان اجتماعی ← **اعتباری** است و با **اراده و آگاهی** انسان به وجود می‌آید. آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، **آگاهی مشترک و عمومی** است.
موجودات زنده ← **تکوینی** است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل، با اراده اعضا **تغییر نمی‌کند**.

موجودات زنده طول عمر معینی دارند. آن‌ها از طریق **زاد و ولد**، زندگی خود را در طول زمان تداوم می‌بخشند. ویژگی‌های آن‌ها از طریق **وراثت** از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند، اما جهان اجتماعی با **انتقال فرهنگ** خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود.

پاسخ تشریحی

- یکی از تفاوت‌های جهان اجتماعی با موجودات زنده این است که عضویت اعضا و نظم در جهان اجتماعی، اعتباری است؛ اما عضویت اعضا و نظم در بدن موجودات زنده، تکوینی است.
- آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.
- منظور از پدیده‌های اعتباری، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها است.

نکته

- عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها ← تکوینی / غیرارادی
- عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن ← اعتباری / ارادی / قراردادی
- آگاهی و شناخت سازنده جهان اجتماعی ← مشترک / عمومی

تست و پاسخ ۲۴

به ترتیب، علت هر یک از عبارات‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی
- معناداربودن کنش انسان‌ها
- فروریختن جهان اجتماعی

- توجه به دیگران در انجام کنش - آگاهانه، ارادی و هدفدار بودن کنش‌های انسانی - ناتوانی یک نسل در حفظ فرهنگ خود
- انجام کنش در حضور فیزیکی دیگران - ویژگی‌های متمایزکننده کنش انسان از رفتار سایر موجودات - مخالفت با فرهنگ عمومی
- ناظربودن اراده و آگاهی انسان به دیگران - توجه به هنجارها و ارزش‌های اجتماعی - ناتوانی افراد در انتقال فرهنگ به نسل‌های بعدی
- متناسب‌بودن کنش‌های انسانی با یکدیگر - آگاهانه و ارادی بودن رفتارهای انسان‌ها - تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

(پایامه‌شناسی دهم - درس‌های ۱، ۲ و ۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره

مهم‌ترین کار شما هنگام مطالعه درس جامعه‌شناسی، پیدا کردن علت و معلول‌ها توی جملات کتاب درسیه. همین کاری که من توی پاسخ‌نامه این سؤال انجام دادم رو توی کل کتابتون انجام بدید.

پاسخ تشریحی

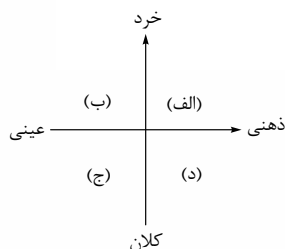
- کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود؛ بنابراین توجه به دیگران در انجام کنش (علت)، منجر به تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی می‌شود. (معلول)
- با توجه به ویژگی‌های کنش، یعنی آگاهانه، ارادی و هدفدار بودن (علت)، کنش انسانی، معنادار است. (معلول)
- هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد: (علت)
- الف) جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد. (معلول ۱)
- ب) جهان اجتماعی آن دگرگون شده و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود. (معلول ۲)

دام تستی

کنش اجتماعی، ممکن است بدون حضور فیزیکی دیگران نیز انجام شود؛ مانند رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه شب و به دور از چشم دیگران؛ بنابراین برای تبدیل کنش فردی به اجتماعی، حضور دیگران ضروری نیست؛ بلکه فقط توجه کنشگر به دیگران کافی است. (رد ۲)

تست و پاسخ ۲۵

به ترتیب موارد کدام گزینه، می‌توانند مصداق مناسبی برای جایگاه‌های «الف»، «ب»، «ج» و «د» باشند؟

- تصور معلم کلاس اول - خانه مسکونی - علائم راهنمایی و رانندگی - نظم
- مدرسه - نگارش کتاب - کنش‌های بیرونی - تصور صلح جهانی
- کشور - نظام آموزشی - جنگ جهانی اول - بیکاری
- تفکر درباره فوتبال - کلاس درس - بحران زیست‌محیطی - عدالت

پاسخ: گزینه ۴

(پایامه‌شناسی دهم - درس ۴)

درس نامه •• پدیده‌های اجتماعی: اجزای جهان اجتماعی‌اند که می‌توان آن‌ها را با توجه به دو معیار تقسیم‌بندی کرد:

توضیح: پدیده‌های اجتماعی را می‌توان براساس **اندازه و دامنه** آن‌ها، از یکدیگر تفکیک کرد. به این ترتیب، طیفی در جهان اجتماعی ترسیم می‌شود که در یک سوی آن پدیده‌های اجتماعی خرد (کوچک) و در سوی دیگر آن پدیده‌های اجتماعی کلان (بزرگ) قرار می‌گیرند.

۱) اندازه و دامنه

مثال:

کلان	میان	خرد
←		→
فرهنگ و جامعه	گروه‌ها و سازمان‌ها	کنش اجتماعی افراد

فایده: فایده این تقسیم‌بندی این است که میزان **اثرگذاری و اثرپذیری** از پدیده‌ها را بهتر درک می‌کنیم.

توضیح: پدیده‌های اجتماعی را از حیث **عینی یا محسوس بودن**، یا **ذهنی و نامحسوس بودن**، می‌توان در یک طیف قرار داد.

۲) ابعاد عینی و ذهنی

مثال:

ذهنی	میان	عینی
←		→
نظم	قوانین راهنمایی و رانندگی	سرعت‌گیر

فایده: در جهان اجتماعی، **بعد ذهنی و معنایی** پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد.

نکته تمامی پدیده‌های اجتماعی، بعد معنایی و ذهنی دارند؛ اما همه پدیده‌ها، بعد محسوس و عینی ندارند.

پاسخ تشریحی

تفکر درباره فوتبال ← خرد و ذهنی / کلاس درس ← خرد و عینی / بحران زیست‌محیطی ← کلان و عینی / عدالت ← کلان و ذهنی

نکته باید به این مسئله توجه داشت که خرد یا کلان بودن پدیده‌ها را باید به نسبت سایر پدیده‌ها بررسی کنیم. برای مثال، پدیده «قوانین راهنمایی و رانندگی» در مقایسه با پدیده «علائم راهنمایی و رانندگی» کلان محسوب می‌شود؛ اما در مقایسه با پدیده «نظم»، خرد یا میانه محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) خرد و ذهنی - خرد و عینی - خرد و عینی - کلان و ذهنی (نظم گاهی می‌تواند خرد هم باشد).

۲) خرد و عینی (مدرسه اگر با کلاس درس مقایسه شود، متوسط و میانه است). - خرد و عینی - عینی (کنش‌ها گاهی می‌توانند خرد و گاهی کلان باشند). - کلان و ذهنی

۳) کلان و ذهنی - کلان و ذهنی - کلان و عینی - عینی (خرد یا کلان بودن آن، بستگی به حجم و گستردگی بیکاری دارد).

تست و پاسخ ۲۶

دیدگاه طولی و تک‌خطی

در ارتباط با تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) جوامع، نظریه «جهان‌های اجتماعی در طول هم» معتقد است که:

۱) حرکت جهان‌های اجتماعی به دو مرحله تقسیم می‌شود؛ در جوامع ارگانیکی تقسیم کار شکل نگرفته است و در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

۲) تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی، از نوع تفاوت‌های ذاتی است؛ همانند تفاوت دو گونه متفاوت از موجودات زنده که هر یک مراحل رشد متناسب با خود را دنبال می‌کنند.

۳) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ از این‌رو براساس نظریه استعمار، جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشرفته و صنعتی را الگوی کار و حرکت خود قرار دهند.

۴) جهان‌های اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند می‌توانند به صورت فعالانه و سالم از یکدیگر تجربه کسب کنند؛ اما مسیر متفاوتی را دنبال کنند.

پاسخ: گزینه ۳

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵)

درس نامه در ارتباط با این که آیا جهان های اجتماعی، مسیرهای رشد یکسانی دارند یا متفاوت عمل می کنند، دو نظر وجود دارد:

جهان های اجتماعی در طول هم	جهان های اجتماعی در عرض هم
عده ای از جامعه شناسان، از جمله آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس، معتقدند جهان های اجتماعی شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را طی می کنند.	عده دیگری از اندیشمندان، از جمله مردم شناسان معتقدند جهان های اجتماعی متنوع اند و فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می آورند.
معتقدند همه جهان های اجتماعی شبیه یک موجود زنده اند و تفاوت آن ها، همانند تفاوتی است که موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود را طی می کند.	معتقدند تفاوت میان جهان های اجتماعی، همانند تفاوت دو گونه متفاوت (مانند شیر و آهو) است.
در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می گیرند و جوامع عقب مانده، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. این موضوع منجر به شکل گیری نظریه استعمار شده است که امروزه به استعمار تبدیل شده است.	مطابق با این دیدگاه، جهان اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند، می توانند به صورت سالم و فعالانه از یکدیگر تجربه کسب کنند، اما نمی توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.
- مطابق با این دیدگاه، دورکیم، حرکت جوامع بشری را به دو مرحله تقسیم می کند: - جوامع مکانیکی؛ در آن تقسیم کار شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی (مانند تقسیم کار سنی و جنسی) است. - جوامع ارگانیکی؛ در آن تقسیم کار گسترده وجود دارد.	مردم شناسان، براساس این دیدگاه، از جهان های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می کنند.

پاسخ تشریحی

۲ و ۴، مربوط به نظریه «جهان های اجتماعی در عرض هم» است. در ۱ هم «ارگانیکی» و «مکانیکی» باید جابه جا شوند.

تست و پاسخ ۲۷

پاسخ هر یک از پرسش های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• کدام بخش ها از جهان اجتماعی می توانند حذف شوند و با حذف آن ها، جهان اجتماعی تداوم می یابد؟

عقاید و ارزش ها

• پیامد تفاوت های مربوط به لایه های عمیق جهان اجتماعی چیست؟

• در چه صورتی نهادهای اجتماعی همچون نهاد خانواده و تعلیم و تربیت آشکار می شوند؟

۱) نمادها و هنجارها - پذیرفته شدن تغییرات درون یک جهان اجتماعی - وقتی مجموعه ای از ارزش ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می کند.

۲) لایه های سطحی جهان اجتماعی - تبدیل جهان اجتماعی به جهان دیگر - وقتی اجزا و لایه های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.

۳) لایه های بنیادین جهان اجتماعی - رخ دادن تغییرات درون جهان اجتماعی واحد - وقتی اجزا و لایه های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.

۴) هنجارها و نهادهای اجتماعی - تفاوت میان جهان های اجتماعی مختلف - وقتی مجموعه ای از ارزش ها برای رفع نیازهای معینی از افراد اختصاص پیدا می کند.

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

• لایه های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها) می توانند حذف شوند و با حذف آن ها، جهان اجتماعی همچنان تداوم می یابند.

نکات

- ۱) لایه‌های عمیق (بنیادین) جهان اجتماعی (عقاید و ارزش‌ها) به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
 - ۲) عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی ← عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد.
- ← باورها و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان
- ← عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی ← جایگاه انسان در جهان
- ← تفسیر انسان‌ها از مرگ و زندگی خود

- تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است، جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.

نکته

براساس تقسیم‌بندی اجزای جهان اجتماعی به لایه‌های مختلف، تفاوت‌های مختلفی نیز در جهان اجتماعی پدید می‌آید:

تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)	● از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. ● درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.
تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (ارزش‌ها و عقاید)	● جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. ● از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

تست و پاسخ ۲۸

در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر، هر دو عبارت کدام گزینه با بیت زیر مرتبط است؟
 «در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است»

- ۱) در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، رواج می‌یابند. - جهان از موادی ساخته شده که هیچ‌گونه قداستی ندارند.
- ۲) در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. - رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر جامعه را عقلانیت ابزاری می‌نامند.
- ۳) جهان متجدد، علمی که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کنند را علم نمی‌داند. - علوم تجربی، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از مسائل طبیعی را می‌دهد.
- ۴) جهان صرفاً از موجودات خامی ساخته شده است که در اختیار و کنترل بشرند. - در جهان متجدد، عناصر مقدس و معنوی طرد می‌شوند.

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی دهم - درس ۶)

مشاوره از همه جای کتاب درسی، از جمله بخوانیم و بدانیم‌ها، فعالیت‌ها، زیرنویس عکس‌ها و حتی ابیات مرتبط با متن، در کنکور سؤال طرح می‌شود!

نکته ابیات مرتبط با بحث فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد:

- ۱) «قوت افرنگ از علم و فن است از همین آتش چراغش روشن است» ← رشد علوم تجربی و عقلانیت ابزاری
- ۲) «در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی‌منزل است» ← تقدس‌زدایی و طرد عناصر معنوی

پاسخ تشریحی

یکی از ویژگی‌های جهان متجدد، تقدس‌زدایی و طرد عناصر معنوی از جهان است. در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند؛ به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند، به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند. بیت صورت سؤال با این مفهوم مرتبط است.

تست و پاسخ ۲۹

هر یک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام فرهنگ و جهان اجتماعی است؟

- خلافت و کرامت انسان، از اعتقادات و ارزش‌های اصلی آن است.
- طبیعت را محصور رازها و افسون‌های فوق طبیعی می‌داند.
- بخش‌هایی که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند.
- ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان را به فراموشی می‌سپارد.
- (۱) فرهنگ معنوی - جهان اساطیری - فرهنگ عمومی - فرهنگ دنیوی
- (۲) جهان اجتماعی اسلام - جهان سکولار - فرهنگ آرمانی - جهان اساطیری
- (۳) اسلام - فرهنگ اساطیری - فرهنگ عمومی - جهان اجتماعی سکولار
- (۴) جهان دینی - جهان اجتماعی معنوی - خرده‌فرهنگ موافق - جهان متجدد

(پایانه‌شناسی دهم - درس‌های ۳، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

- توحید و یکتاپرستی و خلافت و کرامت انسان، از اعتقادات و ارزش‌های جهان اجتماعی اسلام است.
- جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند.
- آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، فرهنگ عمومی نامیده می‌شود.

نکته

فرهنگ عمومی	آن بخش از فرهنگ، که همه اعضای جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، فرهنگ عمومی است.
خرده‌فرهنگ	• بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به قوم، قشر، صنف یا گروه خاصی است، خرده‌فرهنگ نامیده می‌شود: • خرده‌فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی، خرده‌فرهنگ موافق نامیده می‌شوند. اغلب خرده‌فرهنگ‌ها با فرهنگ عمومی سازگارند. • خرده‌فرهنگ‌های ناسازگار با فرهنگ عمومی، ضدفرهنگ نام دارد.

- جهان دنیوی (سکولار) ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد.

تست و پاسخ ۳۰

درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی مخلوق انسان نیستند.
- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.
- کم و زیاد شدن جمعیت یک جامعه یا رشد و افول اقتصاد آن، نشان از ظهور جهان اجتماعی جدیدی دارد.
- عبارت «انسان تربیت‌پذیر است» نشان‌دهنده یکی از ارزش‌های نهاد تعلیم و تربیت است.

(۲) درست - نادرست - نادرست - درست

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست - درست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست

(پایانه‌شناسی دهم - درس‌های ۲، ۴، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت سوم: کم و زیاد شدن جمعیت و یا رشد یا افول اقتصاد، از جمله تغییرات و تفاوت‌هایی است که جهان اجتماعی آن را درون خود می‌پذیرد و نشان از ظهور جهان اجتماعی جدید ندارد.

عبارت چهارم: عبارت «انسان تربیت‌پذیر است» نشان‌دهنده یکی از عقاید نهاد تعلیم و تربیت است.

جامعه‌شناسی یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۴

تست و پاسخ ۲۱

دربارهٔ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی، کدام‌یک به ترتیب در ارتباط با دیدگاه طبیعت‌گرایان نادرست، و در ارتباط با دیدگاه متفکران مسلمان درست است؟

(۱) جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است و علوم طبیعی با علوم انسانی تفاوت دارد - جهان فرهنگی مهم‌تر از سایر جهان‌ها و در تعامل با جهان تکوینی است.

(۲) جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود - برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.

(۳) ظرفیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود - جهان ذهنی و تکوینی، اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(۴) جهان تکوینی براساس حکمت خداوند، با جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد - جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تأکید می‌کند.

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱)

مشاوره در ارتباط با تعامل جهان‌های مختلف (ذهنی، فرهنگی و تکوینی) سه دیدگاه وجود دارد. ویژگی‌های هر سه دیدگاه، در درس‌نامهٔ این سؤال آمده است؛ اما به صورت خلاصه:

- اگر عبارتی به اهمیت جهان طبیعی اشاره داشت → دیدگاه اول
- اگر عبارتی به اهمیت جهان فرهنگی اشاره داشت → دیدگاه دوم
- اگر عبارتی به اهمیت هر سه جهان اشاره داشت → دیدگاه سوم

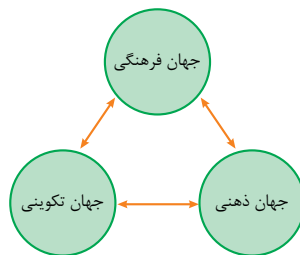
درس‌نامه در ارتباط با تعامل جهان‌های مختلف، سه دیدگاه وجود دارد:

براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها، نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی، تفاوتی قائل نیستند نتیجه ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود. جهان فرهنگی → جهان ذهنی → جهان طبیعت	دیدگاه اول (طبیعت‌گرایان)
این گروه جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست. جهان تکوینی مادهٔ خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع در آن دخیل و تصرف می‌کنند. جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند. جهان طبیعت → جهان ذهنی → جهان فرهنگی	دیدگاه دوم (فرهنگ‌گرایان)

براساس این دیدگاه، جهان‌های فرهنگی، ذهنی و تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

- از نگاه قرآن
- جهان تکوینی محدود به طبیعت نیست.
 - ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود.
 - جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.
 - مثلاً قرآن، بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تأکید می‌کند.
 - جامعه و فرهنگ و جهان فردی اشخاص، هر دو مهم هستند.
 - مثلاً قرآن، از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.
 - انسان، اخلاق الهی داشته باشد؛ جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی
 - هرگاه جامعه، فرهنگ توحیدی داشته باشد؛ آن‌ها می‌گشاید.
 - افراد و جامعه، هویتی زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن‌ها، سر باز می‌زنند.
 - مشرکانه داشته باشند؛ ظرفیت‌های الهی و آسمانی، از انسان‌ها پنهان می‌ماند.

دیدگاه سوم
(دیدگاه قرآن و
متفکران مسلمان)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱ نادرست (در دیدگاه طبیعت‌گرایان، علوم طبیعی یا علوم انسانی تفاوتی ندارد). - نادرست (در دیدگاه قرآنی، جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند).
- ۲ درست - درست
- ۳ درست - نادرست (مربوط به دیدگاه فرهنگ‌گرایان است).
- ۴ نادرست (مربوط به دیدگاه قرآن و متفکران مسلمان است). - درست

تست و پاسخ ۲۲

هر یک از موارد زیر، به ترتیب در صورت فقدان کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی به وقوع می‌پیوندند؟

- تفرقه بین جوامع و تباه‌شدن منابع و امکانات بشر
- تبدیل انسان‌ها به موجوداتی منفعل
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود
- فراهم‌شدن زمینه نفوذ سلطه‌گران

- ۲ عدالت و قسط - مسئولیت - حقیقت - مسئولیت و تعهد
- ۴ مسئولیت و تعهد - عقلانیت - حقیقت - آزادی و حریت

- ۱ معنویت - تعهد - عقلانیت - مسئولیت و تعهد
- ۳ عدالت - مسئولیت - عقلانیت - عدالت و قسط

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

- نکته فرهنگ جهانی مطلوب، دارای شش ویژگی است: ۱) حقیقت ۲) معنویت ۳) عدالت و قسط ۴) آزادی و حریت ۵) مسئولیت و تعهد ۶) عقلانیت. فقدان هر یک از این ویژگی‌ها، نتایجی به همراه دارد که همواره در کنکور مورد سؤال قرار گرفته است.

- پاسخ تشریحی فرهنگ جهانی باید از عدالت برخوردار باشد که از تفرقه بین جوامع و تباه‌شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کند.
- فرهنگ‌های غیرمسئول، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، انسان‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌کنند.
 - اگر فرهنگ به حقیقتی قائل نباشد، نمی‌تواند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد؛ در نتیجه فرهنگ نمی‌تواند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کند.

تکنیک

- ناتوانی فرهنگ در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود ← نتیجه فقدان حقیقت
- ناتوانی فرهنگ در دفاع از هویت خود ← نتیجه فقدان سطح اول عقلانیت

تست و پاسخ ۲۳

عبارت زیر با کدام یک از گزینه‌ها ارتباط بیشتری دارد؟

- «مغولان پس از فتح ایران، چین و هند، تحت تأثیر فرهنگ این اقوام قرار گرفتند و حتی غازان خان، اسلام آورد و اسلام را دین رسمی اعلام کرد.»
- (۱) امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی، حضور نظامی سربازان و قدرت نظامی شکل می‌گیرد و اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوانی همراه است.
 - (۲) برخی فرهنگ‌ها و جوامع، سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌دانند و در گذشته تاریخ، فرهنگ‌های سلطه‌گر و استکباری، امپراتوری‌های بزرگی به وجود آورده‌اند.
 - (۳) در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان بر دیگر اقوام تسلط پیدا کرده‌اند، اما غلبه نظامی آن‌ها، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نداشته است.
 - (۴) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد؛ با تضعیف قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال نظامی خود را به دست آورد.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

غلبه نظامی، همواره با غلبه فرهنگی همراه نیست.

یعنی ← در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام تسلط پیدا کرده‌اند، اما غلبه نظامی آن‌ها، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نداشته است.

- مثال: (۱) ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای خود داشتند، اما جهان‌گشایی آن‌ها به جهانی‌شدن فرهنگشان منجر نشد.
- (۲) مغولان پس از فتح ایران، چین و هند، تحت تأثیر فرهنگ این اقوام قرار گرفتند و حتی غازان خان، اسلام آورد و اسلام را دین رسمی اعلام کرد.

دام تستی

سایر گزینه‌ها عبارت‌های درستی را بیان کرده‌اند؛ اما باید به دنبال عبارتی باشیم که گویای این جمله باشد: «غلبه نظامی، با غلبه فرهنگی همراه نیست.» که این مفهوم فقط در (۳) دیده می‌شود.

تست و پاسخ ۲۴

عبارت‌های مرتبط با مفاهیم «استعمار نو»، «مدینه تغلب»، «امپریالیسم فرهنگی» و «مدینه فاسقه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

از انواع مدینه‌های جاهله در دیدگاه فارابی

- (۱) استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره - همکاری مردم برای غلبه‌یافتن بر سایر ملت‌ها - پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط توسط قوم مغلوب - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- (۲) شکل‌گیری پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره - دنبال کردن هدف خوار و مقهور کردن دیگران - تصرف بازارها و مواد خام کشورهای دیگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها
- (۳) استفاده از کودتای نظامی برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته - کشورگشایی، قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان - از بین رفتن مقاومت فرهنگی یک جامعه - هنجارها و رفتارهای ناهمسو با حق
- (۴) استفاده از ابزارهای فرهنگی به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات - خوار و بی‌ارزش‌شمردن مردم جوامع دیگر - اشغال نظامی توسط جوامع استعمارگر - رفتارهای مخالف با عقاید و ارزش‌ها

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۲ و ۳)

مشاوره در درس جامعه‌شناسی تیترها خیلی اهمیت دارند. باید مطالب زیر هر تیتتر در کتاب درسی را با عنوان آن تیتتر انطباق بدید. این کار توی سؤالات این‌چنینی به‌کارتون میاد!

نکته جامعه آرمانی فارابی، مدینه فاضله نام دارد. فارابی در مقابل مدینه فاضله، از مدینه جاهله نام می‌برد که این جامعه انواع مختلفی دارد: مدینه تغلب، مدینه فاسقه، مدینه ضاله و ...

درس نامه •• مقایسه انواع «امپریالیسم» و «استعمار»

امپریالیسم سیاسی	با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.	
امپریالیسم اقتصادی	در آن، قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.	
امپریالیسم فرهنگی	در آن، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.	

دوره زمانی	● نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپائیان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.	
	● در این مدت، تصرفات اروپائیان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.	
استعمار قدیم	علت موفقیت‌ها	● (۱) پیشرفت در زمینه دریانوردی ● (۲) پیشرفت در زمینه فنون نظامی ● (۳) اقتصاد صنعتی موفقیت‌های استعمار قدیم، ناشی از سه عامل بود
	کارکردها	● استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد. ● اروپائیان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کرد.
استعمار نو	زمان شکل‌گیری	پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به وجود آمد.
	ابزارها	(۱) کشور استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده است، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود بهره می‌برد. (۲) دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کند.
	اهداف	در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.
	ابزارها	در استعمار فرانو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی، به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.
استعمار فرانو	اهداف	● جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند. ● مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.
	سایر اصطلاحات	اصطلاحات شبیخون فرهنگی، ناتوی فرهنگی و تهاجم فرهنگی، بیانگر استعمار فرانو است.

پاسخ تشریحی

- در استعمار نو، کشور استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده است، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره برای رسیدن به اهداف استعماری خود بهره می‌برد.
- در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.

- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.
- فارابی، جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق است، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

تست و پاسخ ۲۵

به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- پذیرش عقاید و ارزش‌ها توسط انسان‌ها
 - سازش قدرت سیاسی جوامع اسلامی با دولت‌های غربی
 - غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان در تاریخ فرهنگ اسلامی
- (۱) عمق و غنای معرفتی عقاید و ارزش‌های اسلامی - سلطه و نفوذ سیاسی جوامع غربی بر فرهنگ اسلامی - هضم و جذب گروه‌های مهاجم درون فرهنگ اسلامی
- (۲) ورود هنجارها و رفتارها به عرصه فرهنگ بشری - پیوند قدرت حاکمان جوامع اسلامی با جهان غرب - رفتار قدرت‌های جوامع اسلامی در چارچوب‌های قومی و قبیله‌ای
- (۳) جلوه و نمود تاریخی پیدا کردن عقاید و ارزش‌ها - تبدیل استبداد ایلی و قومی به استبداد استعماری - آشکارنشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن
- (۴) ورود عقاید و ارزش‌ها به عرصه فرهنگ بشری - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی در استبداد ایلی و قومی - استفاده از مفاهیم و ارزش‌های غیراسلامی توسط حاکمان جوامع اسلامی

پاسخ: گزینه ۳

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۴)

مشاوره علت و معلول‌ها بخش مهم سؤالات جامعه‌شناسی در کنکور هستند. هنگام مطالعه، این موارد را همانند پاسخ‌نامه این سؤال مشخص کنید.

پاسخ تشریحی

- عقاید و ارزش‌ها، با پذیرش انسان‌ها (علت)، به عرصه فرهنگ بشری راه می‌یابند و جلوه و نمود تاریخی پیدا می‌کنند (معلول).
- قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی (علت)، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد (معلول).
- در دوران خلافت، غلبه قدرت‌هایی که در چارچوب قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند (مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی) (علت) مانع می‌شد که ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود (معلول).

تست و پاسخ ۲۶

عبارات کدام گزینه، به ترتیب جاهای خالی جدول مقابل را تکمیل می‌کند؟

روشنگری در معنای خاص		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
«ب»	عقل‌گرایی و نفی وحی	قرون هفدهم و هجدهم
دانش سکولار	«الف»	قرون نوزدهم و بیستم
«ج»	«د»	پایان قرن بیستم

- (۱) افول تجربه‌گرایی - دئیسم - پدیدآمدن علم فاقد توانایی دآوری - نفی عقل و وحی
- (۲) نفی عقل و وحی - پدیدآمدن دانش ابزاری - بحران معرفتی - ناتوانی در تشخیص درست و غلط
- (۳) نفی تجربه - بحران معرفت‌شناختی - ناتوانی در تشخیص خوب یا بد بودن رفتارها - افول تجربه‌گرایی
- (۴) حس‌گرایی - اعتقاد به خدای بدون برنامه برای سعادت بشر - بحران معرفتی - نفی عقل و وحی

پاسخ: گزینه ۴

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۵)

روشنگری		
معنای عام	ویژگی‌ها و پیامدها	روشنگری در اسلام
	اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی، عقل و تجربه ← تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.	در فرهنگ دینی اسلام، عقل، وحی و تجربه روش‌های شناخت حقیقت‌اند.
معنای خاص	دوره زمانی	ویژگی‌ها و پیامدها
	قرن ۱۷ و ۱۸	- ویژگی: عقل‌گرایی و نفی وحی - پیامد: دئیسم (اعتقاد به خدای بدون برنامه برای هدایت و سعادت بشر)
	قرن ۱۹ و ۲۰	- ویژگی: حس‌گرایی، نفی عقل و وحی - پیامد: پدیدآمدن دانش ابزاری و سکولار (علمی که توان داوری درباره ارزش‌های و هنجارها را ندارد).
	از پایان قرن ۲۰	- ویژگی: افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی - پیامد: بحران معرفت‌شناختی (ناتوانی در تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها)

تست و پاسخ ۲۷

- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟
- کدام مورد از ویژگی‌های استبداد استعماری رضاشاه محسوب می‌شود؟
 - وقتی فردی اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند، وارد کدام جهان می‌شود؟
 - تفاوت ادبیات قرون وسطی با ادبیات اومانیستی دوره مدرن چیست؟

- حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات اومانیستی برخلاف ادبیات قرون وسطی، بر بعد معنوی انسان تأکید ندارد.
- هویت غیراسلامی - جهان انسانی و اجتماعی - در ادبیات اومانیستی، نویسندگان چهره انسان‌های اسوه را در هاله‌ای از قداست ترسیم می‌کنند.
- تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب - جهان فرهنگی - ادبیات قرون وسطی، برخلاف ادبیات مدرن، به سلوک‌های معنوی و مشاهدات الهی انسان توجه دارد.
- دوری از رویارویی با فرهنگ اسلامی - جهان ذهنی - ادبیات دوره مدرن، حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند.

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱، ۴ و ۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره «بخوانیم و بدانیم» های کتاب درسی فراموش نشه! قسمت سوم این سؤال از بخوانیم و بدانیم آمده است.

درس‌نامه •• تفاوت راهبردی استبداد استعماری و استبداد ایلی و قومی

تفاوت راهبردی استبداد قومی و استبداد استعماری	
استبداد ایلی و قومی	استبداد استعماری
دارای هویتی غیراسلامی بود.	دارای هویتی غیراسلامی بود.
پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت.	در سایه جهان غرب عمل می‌کرد.
از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلامی دوری می‌کرد.	چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند.	به دلیل این که در سایه قدرت جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، مظاهر اسلامی را حذف می‌کرد.
مثال: استبداد ناصرالدین‌شاه	مثال: استبداد رضاخان

پاسخ تشریحی

- استبداد استعماری (مانند استبداد رضاشاه)، به دلیل این که در سایه فرهنگ غرب عمل می کرد، چاره ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. قسمت اول (۱)، (۲) و (۳)، مربوط به ویژگی های استبداد استعماری است.
- وقتی فردی > درباره موضوعی خاص می اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد.
- اندیشه اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می کند؛ برای مثال کتابی می نویسد، مجسمه ای می سازد و یا به دیگری مهر می ورزد، به جهان فرهنگی وارد می شود.
- ادبیات قرون وسطی، به سلوک های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجه دارد.

نکته خب حالا به مناسبت حل این سؤال، یه نگاهی به جدول زیر بندازیم. این جدول، مقایسه ای بین هنر، ادبیات و حقوق در دوره قرون وسطی و دوره مدرن ارائه داده:

ابعاد	قرون وسطی	دوران مدرن (اومانیسم)
هنر	- بر بعد معنوی انسان تأکید می کرد. - نقاشان، چهره انسان های اسوه را در هاله ای از قداست ترسیم می کردند.	بر بعد جسمانی و زیبایی های بدنی تمرکز می کند.
ادبیات	به سلوک های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجه دارد.	- حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می کند. - رمان در فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.
حقوق	مبتنی بر فطرت الهی انسان است.	حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیستی، صرفاً براساس خواسته ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می گیرد.

تست و پاسخ ۲۸

روند انکار دخالت دین در امور دنیوی، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- مواجهه اروپائیان با مسلمانان ← از اعتبار انداختن ایمان و وحی ← دنیاگرایی و سکولاریسم عملی ← انتقاد از عملکرد آباء کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- جنگ های صلیبی ← فرو ریختن اقتدار کلیسا ← ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا ← رویکرد دنیوی رقیبان دنیاطلب کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- فرو ریختن اقتدار کلیسا ← به بندگی گرفتن بندگان خداوند از سوی آباء کلیسا ← از اعتبار افتادن عقل و وحی ← انتقاد از عملکرد آباء کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی
- پوشش دینی رفتار دنیاگرایانه آباء کلیسا ← دنبال کردن سکولاریسم عملی در کلیسا ← ظهور پادشاهان و قدرت های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا ← تلاش برای حذف کلیسا ← انکار دخالت دین در امور دنیوی

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه شناسی یازدهم - درس ۶)

مشاوره هر جا در کتاب درسی، ترتیبی بین مطالب پیدا کردی، حتماً تقدم و تاخر اون ها رو با شماره گذاری مشخص کن؛ درست مثل پاسخ تشریحی این سؤال.

پاسخ تشریحی جنگ های صلیبی، مواجهه اروپائیان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه (۱)، زمینه های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد (۲). فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت های محلی، به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند (۳). این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود (۴) و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند (۵).

تست و پاسخ ۲۹

هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

- فرهنگ جاهلی در مقابل اسلام مقاومت آشکار می کرد.
- زمینه های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.
- استعمار نو، جایگزین روش های استعمار قدیم شد.

- ۱) پس از فتح مکه - بعد از شکل گیری حرکت های اعتراض آمیز مذهبی - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته در کشورهای مستعمره
- ۲) عصر نبوی تا فتح مکه - پس از بالا گرفتن تب طلا در دوره رنسانس - پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه در قرن بیستم
- ۳) پس از فتح مکه - به دنبال تحریفات مسیحیت در قرون وسطی - پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه در قرن بیستم
- ۴) عصر نبوی تا فتح مکه - به دنبال رشد تجارت و کشف آمریکا - به دنبال به قدرت رساندن نیروهای وابسته به کشورهای مستعمره

(جامعه شناسی یازدهم - درس های ۳، ۴ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

• فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرد.

نکته عملکرد فرهنگ جاهلی در دوره های مختلف:

- قبل از ظهور اسلام ← فرهنگ شبه جزیره عربستان، جاهلی و قبیله ای بود.
- در عصر نبوی تا فتح مکه ← در برابر اسلام مقاومت آشکار کرد.
- پس از فتح مکه ← به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفت.
- در دوران خلافت ← دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت را در جامعه اسلامی براساس روابط قبیله ای و عشیره ای سازمان داد.

• در دوره رنسانس، با رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا، زمینه های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی فراهم آمد.

• استعمار نو، پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

تست و پاسخ ۳۰

توضیحات چه تعداد از مفاهیم زیر، در مقابل آن به درستی ذکر شده است؟

- الف) فرهنگ سلطه: به دنبال آوردن تسلط یک قوم، گروه و جامعه
- ب) ناسیونالیسم: اصل قرار دادن دلبستگی به ملت و سرزمین و نژاد
- ج) پروتستانتیسم: نتیجه رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی هستی
- د) اومانیسم: اصالت روش تجربی در شناخت حقیقت
- ه) رنسانس: بازگشت جهان غرب به فرهنگ مسیحیت
- و) لیبرالیسم: جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

(جامعه شناسی یازدهم - درس های ۲، ۴، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره

کتاب جامعه شناسی یازدهم، پر از مفاهیم و اصطلاحات تخصصیه. در ارتباط با این مفاهیم، چند مورد رو خوب یاد بگیرید:

۱) تعریف این مفهوم (۲) علت پدید آمدن (۳) پیامدها (۴) ویژگی ها (۵) مفاهیم مرتبط (۶) نظریه پردازان.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- الف) درست — فرهنگ سلطه یا استکبار، تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.
- ب) درست — ناسیونالیسم، مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری را آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده هویت ملت‌ها می‌داند.
- ج) درست — پروتستانتیسم، از نهضت‌های جدید دینی است که در نتیجه سکولاریسم پنهان (یعنی رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان) پدید آمده است.
- د) نادرست — اومانیزم به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است. اصالت روش تجربی، بیانگر یکی از مراحل روشنگری در معنای خاص در فرهنگ غرب است.
- ه) نادرست — رنسانس به معنای تجدید حیات و تولد دوباره است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. دلیل نام‌گذاری این دوره به رنسانس، این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم (نه مسیحیت) بازگشت.
- و) درست — لیبرالیسم، یعنی جایزدانستن همه امور در قیاس با خواست انسان.

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰، ۲۳ تا ۴۶

• عَيْنِ الْأَنْسَبِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ﴾:

- ۱) و از آسمان آبی نازل شده است که با آن از میوه‌ها برای شما رزقی قرار داد!
- ۲) و از آسمان آبی را فرو فرستاده است و با آن برای شما از میوه‌ها رزقی را بیرون آورد!
- ۳) و آب را از آسمان نازل کرد تا به وسیله آن میوه‌هایی را برای شما روزی قرار دهد!
- ۴) و آبی را از آسمان نازل کرد، پس با آن میوه‌ها را به عنوان روزی شما بیرون آورد!

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۴ - صفحه ۵۵)

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «أَخْرَجَ» یعنی چی؟ «من الثمرات» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «أَنْزَلَ»: فرو فرستاده است. / «من السماء»: از آسمان / «ماء»: آبی / «أَخْرَجَ به»: با آن بیرون آورد / «من الثمرات»: از میوه‌ها / «رِزْقًا»: رزقی / «لکم»: برای شما
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) نازل شده است («أَنْزَلَ» یعنی «نازل کرد» نه «نازل شد») - قرار داد (معادل «أَخْرَجَ: بیرون آورد» نیست!)
- ۳) آب («ماء»، نکره است) - میوه‌هایی (حرف «من» در «من الثمرات»: از میوه‌ها» ترجمه نشده است!) - قرار دهد (مانند ۱)
- ۴) میوه‌ها (مانند ۳) - روزی شما (حرف «لِ» در «لکم: برای شما» ترجمه نشده است!)

تست و پاسخ ۳۲

﴿يُمْكِنُ لِلسِّيَاحِ أَنْ يَشَاهِدُوا تَسَاقُطَ الْأَسْمَاقِ مِنَ السَّمَاءِ فِي الْهِنْدُورَاسِ مَرَّتَيْنِ سَنَوِيًّا﴾:

- ۱) گردشگران ممکن است که پی‌درپی افتادن ماهی‌ها را از آسمان هندوراس سالانه بارها مشاهده کنند!
- ۲) برای گردشگران ممکن است که در هندوراس سقوط پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان سالانه دو بار ببینند!
- ۳) گردشگران این امکان را دارند که هر سال در هندوراس افتادن پی‌درپی ماهی‌ها را از آسمان دوباره ببینند!
- ۴) برای گردشگران در هندوراس دو بار در یک سال ممکن است که سقوط ماهی‌ها از آسمان را مشاهده کنند!

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۳ - صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

مشاوره در تست‌های ترجمه تک‌جمله‌ای، گزینه‌ها را به صورت عمودی بخوانید و با هم مقایسه کنید. بعد به سراغ کلمات متفاوت رفته و رد گزینه کنید تا به پاسخ صحیح برسید!

خودت حل کنی بهتره «مَرَّتَيْنِ» و «سَنَوِيًّا» رو دریاب!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «يُمْكِنُ»: ممکن است / «السِّيَاحِ»: برای گردشگران / «أَنْ يَشَاهِدُوا»: که ببینند / «تَسَاقُطَ الْأَسْمَاقِ»: سقوط پی‌درپی ماهی‌ها / «من السماء»: از آسمان / «في الهندوراس»: در هندوراس / «مَرَّتَيْنِ»: دو بار / «سَنَوِيًّا»: سالانه

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) گردشگران (حرف «لـ» برای «در» «للسیاح» ترجمه نشده است!) - هندوراس (حرف «فی» در «فی الهندوراس» ترجمه نشده است!) - بارها («مرّتين: دو بار» مثنی است نه جمع! «مرّات» معادل «بارها» است!)
 ۲) گردشگران (مانند ۱) - هر سال (معادل «سنوياً» سالانه» نیست!) - دوباره (معادل «مرّتين: دو بار» نیست!)
 ۳) در هندوراس («فی الهندوراس» مربوط به بخش آخر جمله است نه بخش اول آن!) - در یک سال (مانند ۲)

۳۳

تست و پاسخ

«رَبِّي هُوَ الَّذِي جَهَّزَ النَّاسَ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةً لِيَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايِشاً سَلَمِيّاً وَيَجْتَنِبُوا الْعُدْوَانَ!»:

- ۱) پروردگارم کسی است که مردم را به اندیشه نیرومند مجهز ساخته تا با یکدیگر زندگی سالم داشته باشند و از دشمنان دوری کنند!
 ۲) همان کسی که مردم را به نیروی اندیشه مجهز نموده تا با یکدیگر مسالمت‌آمیز زندگی کنند و از دشمنان اجتناب نمایند، پروردگار من است!
 ۳) پروردگار من همان است که مردم را به نیروی اندیشمند مجهز نموده تا با هم مسالمت‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی خودداری کنند!
 ۴) پروردگارم همان کسی است که مردم را به نیروی اندیشمند مجهز کرد تا با یکدیگر صلح‌آمیز زندگی کرده و از دشمنی دوری کنند!

(درس ۱ و ۴ - صفحه‌های ۳ و ۴۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در تست‌های ترجمه، جمع یا مفرد بودن اسم‌ها بسیار اهمیت دارد. پس به این مورد خوب دقت کنید و باهاش رد گزینه کنید!

خودت حل کنی بهتره «مفتکرة» یعنی چی؟ «هو الَّذي» چه طور؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «رَبِّي»: پروردگارم / «هُوَ الَّذِي»: همان کسی است که / «جَهَّزَ»: مجهز کرد / «بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةً»: به نیروی اندیشمند / «لِيَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ»: تا با یکدیگر زندگی کرده / «تَعَايِشاً سَلَمِيّاً»: مسالمت‌آمیز / «يَجْتَنِبُوا»: دوری کنند / «الْعُدْوَانَ»: از دشمنی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) اندیشه نیرومند («قوة» و «مفتکرة» جابه‌جا ترجمه شده‌اند!) - سالم (معادل «سلمي»: صلح‌آمیز» نیست!) - دشمنان («العدوان: دشمنی» مفرد و مصدر است نه جمع!)
 ۲) همان کسی که ... (ساختار جمله متفاوت است و «رَبِّي» به اشتباه در بخش آخر جمله ترجمه شده است!) - اندیشه (معادل «مفتکرة» اندیشمند» نیست!) - دشمنان (مانند ۱)
 ۳) همان است که («الَّذي»: کسی که» ترجمه نشده است، البته این ایراد، جزئی است و چون نسبت به ۴ تفاوت دیگری نداریم، باید با سخت‌گیری بیشتری رد گزینه را انجام دهیم!)

۳۴

تست و پاسخ

«كُلَّ صَبَاحٍ تَتَجَلَّى الشَّمْسُ بِجُذُوتِهَا الْمُسْتَعْرَةِ أَقُولُ فِي نَفْسِي: هَذِهِ فَرْصَةٌ لِي حَتَّى أُحَاوِلَ وَ أُتَنَفَّعَ بِالْحَيَاةِ!»:

- ۱) هر صبح اخگر فروزان خورشید جلوه‌گر می‌شود و من با خودم می‌گویم: «این فرصت برای من است تا تلاش کنم و از زندگی‌ام بهره ببرم!»
 ۲) هر صبحی که خورشید با پرتوهای آتشین خود جلوه‌گر می‌شود با خودم می‌گویم: «این فرصتی برای من است که بکوشم و از زندگی سود ببرم!»
 ۳) هر صبح که خورشید با اخگر فروزانش نمایان می‌گردد با خودم می‌گویم: «این یک فرصت برای من است تا این که تلاش کنم و از زندگی بهره‌مند شوم!»
 ۴) هر صبح که اخگر فروزان خورشید نمایان می‌شود با خودم می‌گویم: «این یک فرصت است، پس تلاش می‌کنم تا از زندگی بهره‌مند شوم!»

(درس ۱ و ۴ - صفحه‌های ۲ و ۴۶)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره ترجمه اسم اشاره در جمله (مثلاً تفاوت «هؤلاء» و «هؤلاء الطلاب») یکی از مهم‌ترین نکات ترجمه در تست‌هاست. خوب خوب یاد بگیریدش.

خودت حل کنی بهتره «جذوتها المستعرة» رو بررسی کنی تمومه!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «کلّ صباح»: هر صبح / «تَجَلَّى»: نمایان می گردد. / «الشمس»: خورشید / «بجذوتها المستعرة»: با اخگر فروزان / «أقول في نفسي»: با خودم می گویم / «هذه فرصة»: این یک فرصت است. / «لي»: برای من / «حَتَّى أحوال»: تا این که تلاش کنم / «أنتفع بالحياة»: از زندگی بهره مند شوم
خطاهای سایر گزینه ها:

❶ اخگر فروزان خورشید (حرف «ب» و ضمیر «ها» در «بجذوتها» ترجمه نشده است!) - این فرصت (معادل «هذه الفرصة» است نه «هذه فرصة»!) - زندگی ام (در «الحياة» ضمیری به کار نرفته است!)

❷ پرتوهای آتشین خود («جذوة» مفرد و به معنای «پاره آتش» است)

❸ اخگر فروزان خورشید (مانند ❶) - عبارت «لي: برای من» ترجمه نشده است! - تلاش می کنم (معادل «حَتَّى أحوال»: تا تلاش کنم» نیست! توجه کنید که «حَتَّى» به اشتباه در کنار فعل «أنتفع» ترجمه شده)

نکته وقتی بعد از اسم اشاره یک اسم ال دار می آید، یک گروه اسمی داریم و باید بدون مکث (ویرگول) ترجمه شوند. (هذه الفرصة: این فرصت، ...) اما وقتی بعد از اسم اشاره یک اسم بدون ال می آید یک جمله کامل داریم (معمولاً با فعل «است») و باید با مکث (ویرگول) ترجمه شوند. (هذه فرصة: این، یک فرصت است!)

تست و پاسخ ۳۵

عیّن الخطأ:

- ۱) الإنسان بعد أن يموت يتنبه و يحصد ما زرع آدمی پس از آن که بمیرد، بیدار می شود و آن چه را کاشته درو می کند!
- ۲) الأمطار تُصير الأرض بعد إغبار خضرة: باران ها زمین را پس از غبار آلودگی سرسبز می گردانند!
- ۳) يحتفل الإيرانيون في كل سنة بيوم يُسمونه بالتوروز: ایرانیان هرساله روزی را که «نوروز» می نامند، جشن می گیرند!
- ۴) يحبّ المؤمن أن يقوم بعمل يفرّح الفقراء: مؤمن دوست دارد کاری را انجام دهد که فقیران خوشحال شوند!

(درس ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای حل کردن این نوع تست ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون ها برای تمرین کردن این مدل تست ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطای این گزینه:

انجام دهد (معادل «يقوم بعمل»: به کاری بپردازد» نیست!) - خوشحال شوند (معادل «يُفرح»: شاد کند» نیست. این فعل از باب تفعیل و متعدی است، نه لازم!)

تست و پاسخ ۳۶

«دانشمندان گروه هایی را برای آشنایی با آن پدیده فرستادند!»:

- ۱) أرسلوا العلماء فريقاً لمعرفة تلك الظاهرة!
- ۲) العلماء أرسلوا أفرقةً للتعرف على تلك الظاهرة!
- ۳) العلماء أرسلوا أفرقة ليعرفوا هذه الظاهرة!
- ۴) أرسل العلماء فريقاً للتعرف على ذلك الظاهرة!

(درس ۳ - صفحه ۳۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل جمع یا مفرد بودن کلمات و ضمیرها خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره «فريق» جمعه يا مفرد؟ «تلك» می شه «آن» يا «هذه»؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: دانشمندان فرستادند: «العلماء أرسلوا، أرسَل العلماء» / گروه‌هایی: «أفرقة» / برای آشنایی با: «للتَّعَرَّف على» / آن پدیده: «تلك الظَّاهرة»

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱ «أرسَلوا» (وقتی انجام‌دهنده فعل بعد از آن به کار می‌رود، باید فعل را به شکل مفرد و بدون شناسه بنویسیم! «العلماء» بعد از این فعل

آمده بنابراین «أرسَل» صحیح است!) - «فريقاً» (معادل «گروه» است نه «گروه‌ها»!)

۳ «أرسَلوا» (این فعل امر است و معادل «ارسال کنید»!) - «ليعرفوا» (این عبارت فعل و معادل «تا بشناسند» است، اما «آشنایی» مصدر است!) - «هذه» (معادل «این» است نه «آن»!)

۴ «فريقاً» (مانند ۱) - «ذلك» (با توجه به مؤنث بودن «الظَّاهرة» باید از «تلك، آن» استفاده کنیم نه «ذلك، آن» که مذکر است!)

اقرأ النَّصَّ التالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (٣٧ - ٣٩) بما يناسب النَّصَّ:

«يُوجد نوع من السمك في إفريقيا يستتر نفسه في موادَّ تخرج من فمه عندما يشعر بأنَّ الأرض صارت جافَّة. ينام هذا السمك تحت الأرض أكثر من سنة و هو لا يحتاج إلى ما تحتاج إليه الأحياء و ينتظر نزول الأمطار. حين يختفي السمك يبحث الصيادون عن مكان اختفائه فيصيدونه وبيعه لِمَن يُحبُّون الأسماك العجيبة. هذا السمك من أعجب الأسماك التي تعرَّف عليها الإنسان و سمَّاه السمك المدفون.»

ترجمه متن

«نوعی از ماهی در آفریقا وجود دارد که وقتی احساس می‌کند زمین خشک شده است خودش را در موادی پنهان می‌کند که از دهانش خارج می‌شود. این ماهی بیشتر از یک سال زیر زمین می‌خوابد در حالی که به چیزهایی که موجودات زنده به آن احتیاج دارند نیازی ندارد و منتظر بارش باران می‌شود. وقتی که ماهی پنهان می‌شود صیادان به دنبال محل پنهان شدنش می‌گردند و شکارش کرده و آن را به کسانی که ماهی‌های عجیب را دوست دارند می‌فروشند. این ماهی از عجیب‌ترین ماهیانی است که انسان با آن آشنا شده است و آن را ماهی دفن‌شده نامیده است.»

تست و پاسخ ۳۷

«الأرض الجافَّة هي الأرض التي ...!» عَيِّن الصَّحيح:

- ۱) لا تنمو فيها نبات!
- ۲) لا يعيش فيها كائن!
- ۳) ليس فيها أثر من الماء!
- ۴) لا ينزل المطر عليها أبداً!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سوالات درک مطلب بر ای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی زمین خشک همان زمینی است که ...:

- ۱) در آن گیاهی رشد نمی‌کند!
- ۲) در آن موجودی زندگی نمی‌کند!
- ۳) در آن اثری از آب نیست! (با توجه به این که ماهی منتظر بارش باران می‌ماند، این گزینه صحیح است!)
- ۴) هرگز بر آن باران نمی‌بارد! (خب ممکن است بعداً باران ببارد)

تست و پاسخ ۳۸

«السَّمَك المدفون...»: عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) عندما يخنفي تحت الأرض لا يحتاج إلى الهواء!
 (۲) لا يقدر أن يعيش في القارات الأخرى!
 (۳) يصيده الصيادون عندما يموت من الجوع!
 (۴) يستر نفسه تحت الأرض عندما يحس بأن المطر ينزل!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخونید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ماهی دفن شده...:

- ۱ وقتی زیر زمین مخفی می‌شود به هوا احتیاجی ندارد! (متن گفته به چیزهایی که موجودات زنده احتیاج دارند نیاز نداره، پس شامل آب، هوا، غذا و ... می‌شه)
 ۲ نمی‌تواند در قاره‌های دیگر زندگی کند! (متن در این باره چیزی نگفته!)
 ۳ صیادان زمانی آن را شکار می‌کنند که از گرسنگی می‌میرد! (این ماهی نیازی به غذا ندارد!)
 ۴ زمانی که حس می‌کند باران می‌بارد خودش را زیر زمین مخفی می‌کند! (وقتی که حس می‌کند زمین خشک شده این کارو می‌کنه!)

تست و پاسخ ۳۹

عَيْن الصَّحِيح عن التحليل الصرفي والإعراب: «الأرض - ينتظر - تعرّف - المدفون»

- (۱) الأرض: اسم - مفرد مذکر - جمعه المكسّر: «أراضي» / مضاف إليه
 (۲) ينتظر: فعل مضارع - للمفرد المذكر - ماضيه: انتظر - لازم
 (۳) تعرّف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تعريف) - لازم
 (۴) المدفون: اسم - مفرد مذکر - على وزن «مفعول» - حروفه الأصلية: «دفن» / صفة

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این مدل تست‌ها که از کنکور دی ۱۴۰۱ مد شده سعی کنید ابتدا بخش سمت راست گزینه‌ها رو بررسی کنید چون معمولاً به مراجعه به متن احتیاجی نداره و بعد اگر حل نشد بخش سمت چپ رو بررسی کنید. ضمناً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱ مذکر («الأرض» مؤنث است. دقت کنید که این کلمه نشانه مؤنث ندارد و باید آن را حفظ باشیم!)
 ۲ لازم («ينتظر»: انتظار می‌کشد» متعدی است و «نزول» مفعول آن است!)
 ۳ مصدره: تعریف (این فعل بر وزن «تَفَعَّلَ» و ماضی باب تَفَعَّلَ است، بنابراین مصدر آن «تَعَرَّفَ» است!)

• عَيْن الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية:

تست و پاسخ ۴۰

عَيْن الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) هَلْ تُصَدِّقُ نَسَاطَتِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ كَالْمَطَرِ!
 (۲) الصَّيْنُ أَوَّلُ دَوْلَةٍ اسْتَحْدِمَتِ التُّقُوْدَ الْوَرَقِيَّةَ!
 (۳) لَا تَجْتَمِعْ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ!
 (۴) هُوَ اللَّهُ الَّذِي ذُو حِكْمَةٍ بِالْغَةِ وَ قُدْرَةٍ مُقْتَدِرَةٍ!

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۴ - صفحه ۵۲)

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سر اغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

«دَوْلَة» (تلفظ صحیح این کلمه «دَوْلَة» است!) - «إِسْتَخْدِمَتْ» (این فعل ماضی باب استفعال است؛ بنابراین باید از وزن «إِسْتَفْعَلَ» ساخته شود، در نتیجه «إِسْتَخْدِمَتْ» صحیح است!)

تست و پاسخ ۴۱

«عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ».

۱) ور در این جا جهل و نادانی بُود	اندر آن عالم پشیمانی بُود
۲) ندارد کار نادان هیچ سامان	که نادانی ندارد هیچ درمان
۳) طلب کردم ز دانایی یکی پند	مرا فرمود با نادان مپیوند
۴) بپرس هر چه ندانی که ذلّ پرسیدن	دلیلِ راه تو باشد به عزّ دانایی

(درس ۴ - صفحه ۵۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سوالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند، پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره جمله رو ترجمه کن و نزدیک‌ترین گزینه رو انتخاب کن.

پاسخ تشریحی ترجمه عبارت: «همانا خداوند بر نادانی عذر نمی‌پذیرد!»

مفهوم ۱) پرهیز از نادانی و نزدیک‌ترین مفهوم به عبارت صورت سؤال است!

تست و پاسخ ۴۲

عَيْنِ مَا فِيهِ الْأَسْمُ الْمُثْنَى:

- ۱) قد ينزل المطر في قريتنا لمدة ساعتين فتملاً الأنهار و تفرح الفلاحين!
- ۲) أتعلمين أن المسلمين خمس سگان العالم يعيش أكثرهم في «آسيا»!
- ۳) قام شرطي الجمارك بتفتيش حقيتي فوجد فيها فرشاة الأسنان و فساتين!
- ۴) عندما يأتي الربيع تجد العين أغصان الأشجار نضرة و تفرح بها!

(درس ۱ - صفحه ۱۱۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تشخیص اسم مثنی رو خوب یاد بگیر: «اسم مفرد + ان» یا «اسم مفرد + ين»

خودت حل کنی بهتره دنبال ساختارهایی که گفته شد بگرد و اگر حرکت‌گذاری «ين» انجام نشده بود، با توجه به معنای جمله مثنی رو از جمع تشخیص بده.

پاسخ تشریحی کلمه «ساعتين: دو ساعت» مثنی است.

در ۲) «تعلمين» که فعل است و «المسلمين: مسلمانان» جمع مذکر سالم است. در ۳) «الأسنان: دندان‌ها» جمع مکسر «سين» و «فساتين: لباس‌های زنانه» جمع مکسر «فستان» است.

در ۴) هم «العين: چشم» اسم مفرد و «أغصان: شاخه‌ها» جمع مکسر «عُصن» است!

تست و پاسخ ۴۳

عین «السن» لیست من الحروف الأصلية للفعل:

(۱) كان العلماء قد يئسوا من معرفة أسرار مطر السمك!

(۲) لا تستوي الحسنة ولا السيئة ادفع بالتي هي أحسن ﴿

(۳) لا تسبوا الذين يدعون من دون الله فيسبوا الله ﴿

(۴) إن وعد الله حق فاستغفر لذنبك ﴿

(درس ۴ - صفحه ۵۵)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تشخیص حروف اصلی فعل علاوه بر این مدل سوالات در تشخیص وزن کلمات هم بسیار کاربرد دارد و مهمه، پس حتماً خوب تمرینش کن!

خودت حل کنی بهتره سعی کن با پیدا کردن کلمات هم خانواده، سه حرف اصلی (همان حروف مشترک بین هم خانواده ها) رو پیدا کنی.

پاسخ تشریحی در فعل «استغفر» حروف «غ ف ر» اصلی بوده و «س» حرف زائد است.

در ۱ حروف «ی ا س» سه حرف اصلی «یئسوا»، در ۲ «س و ی» سه حرف اصلی «تستوي» و در ۳ «س ب ب» سه حرف اصلی «لا تسبوا» و فیسبوا» می باشد!

تست و پاسخ ۴۴

عین فعلاً الحروف الزائدة فيه أقل:

(۱) تخرج طلاب فرع «الفيزياء» من الجامعة بعد أربع سنوات!

(۲) زملائي تعلّموا الدّرس الثّاني جيّداً مع أنّه صعب جدّاً!

(۳) هناك في القرآن آيات تؤكّد على حرّية العقيدة!

(۴) تحيّر الناس جميعاً عند مشاهدة هذا الفلم عن الدّلافين!

(دروس ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تشخیص حروف زائد کمی از تشخیص حروف اصلی پیچیده تر است. اگر فعل در باب های ثلاثی مزید باشد، باید به وزن ماضی آن نگاه کنید و تعداد حروف زائد رو تشخیص بدهید. اگر هم فعل در باب های ثلاثی مزید نبود، یعنی هیچ حرف زائدی ندارد.

خودت حل کنی بهتره مطابق روشی که در بخش «مشاوره» گفته شد گزینه ها رو بررسی کن.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه ها:

۱ از آن جا که فعل «تخرج» برای «طلاب» به کار رفته، بنابراین باید مذکر باشد ← «تَخَرَّجَ»

در نتیجه حروف «ت ر» (تشدید) حروف زائد هستند. ۲

۲ فعل «تعلّموا» از «تعلّم» ساخته شده است که حروف زائد آن «ت ل» (تشدید) می باشد. ۲

۳ از آن جا که فعل «تؤكد» برای «آیات» به کار رفته، بنابراین باید مؤنث باشد ← «تَوَكَّدَ»

در نتیجه ماضی آن «أكّد» بوده و حرف «ک» (تشدید) حرف زائد است. ۱

۴ از آن جا که فعل «تحيّر» برای «الناس» به کار رفته، بنابراین باید مذکر باشد ← «تَحَيَّرَ»

در نتیجه حروف «ت ی» (تشدید) حروف زائد هستند. ۲

تست و پاسخ ۴۵

عین ما لیس فیہ فعل متعدّد:

- ۱) ارحم من فی الأرض یرحمک من فی السماء!
- ۲) ﴿بالحق أنزلناه و بالحق نزل﴾
- ۳) البلاد الإسلامیة مجموعة من الشعوب تختلف فی لغاتها و ألوانها!
- ۴) ﴿یتفکرون فی خلق السماوات و الأرض ربنا ما خلقت هذا باطلا﴾

(درس ۳ - صفحه ۳۸)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای تشخیص فعل متعدی کافی است به دنبال مفعول آن بگردید. اگر فعلی مفعول داشته باشد، متعدی و اگر نداشته باشد لازم!

خودت حل کنی بهتره به دنبال مفعول در گزینه ها بگرد و اگر پیدا کردی گزینه رو رد کن.

پاسخ تشریحی

- در این گزینه فعل «تختلف: اختلاف دارند» لازم بوده و مفعول ندارد!
- در ۱) «ارحم: رحم کن» فعل متعدی و «من» مفعول آن است. هم چنین «یرحم: رحم می کند» متعدی و «ك» مفعول آن است.
- در ۲) «أنزلنا: نازل کردیم» متعدی و «ه» مفعول آن است.
- در ۴) هم «ما خلقت: خلق نکردی» فعل متعدی و «هذا» مفعول آن است.

عربی، زبان قرآن یازدهم: صفحه های ۱ تا ۴۶

• عین الأنسب فی ترجمة العبارات من أو إلى العربیة (۳۱-۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿و اقصد فی مشیک و اغضض من صوتک إن أنکر الأصوات لصوت الحمیر﴾

- ۱) در راه رفتن آهسته باش و صدایت را پایین بیاور چه زشت ترین صداها، صدای خران است!
- ۲) وقتی راه می روی میانه رو باش و صدایت پایین باشد زیرا صدای خران صدایی زشت است!
- ۳) در راه رفتن میانه رو باش و صدای خود را پایین بیاور زیرا زشت ترین صداها، صدای خران است!
- ۴) وقت راه رفتن آهسته برو و صدایت را بالا نیاور چون صدای خران صدای بسیار زشتی است!

(درس ۱ - صفحه ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در آزمون ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره عبارت «فی مشیک» رو دریاب!

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «اقصد: میانه رو باش / «فی مشیک»: در راه رفتن / «اغضض من صوتک»: صدای خود را پایین بیاور / «إن»: زیرا، چه / «أنکر الأصوات»: زشت ترین صداها / «صوت الحمیر»: صدای خران

خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) راه رفتن (ضمیر «ك: تو» در «مشیک» ترجمه نشده است!) - آهسته باش (معادل «اقصد» نیست!)
- ۲) وقتی (اضافی است!) - راه می روی («مشی: راه رفتن» مصدر و اسم است نه فعل!) - پایین باشد («اغضض» فعل امر مخاطب است و معادل «پایین بیاور»!) - صدایی زشت (اولاً «أنکر» اسم تفضیل است و باید با «تر» یا «ترین» ترجمه شود، ثانیاً «الأصوات» جمع است و معرفه، نه مفرد و نکره!)
- ۴) وقت (اضافی است!) - راه رفتن (مانند ۱) - آهسته برو (معادل «اقصد» نیست!) - بالا نیاور (معادل «اغضض» نیست!) - صدای بسیار زشتی (مانند ۲)

تست و پاسخ ۳۳

«إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْمُعْجَبِ بِنَفْسِهِ، فَإِنَّهُ يُؤْثِرُ نَفْسَهُ عَلَيْكَ وَ يُمَرِّرُ حَيَاتَكَ!»:

- ۱) از دوستی با خودشیفته پرهیز کن زیرا او خودش را بر تو ترجیح می دهد و زندگی را تلخ می کند!
- ۲) از دوست خودپسند بر حذر باش چراکه نفسش بر تو تأثیر می گذارد و زندگی را به تلخی می کشاند!
- ۳) از دوستی با خودپسند دوری کن زیرا او خودش را از تو برتر دانسته و باعث تلخی زندگی ات می شود!
- ۴) با انسان خودشیفته دوستی نکن همانا او بر نفس تو تأثیر می گذارد و زندگی تو را تلخ می نماید!

(درس ۲ - صفحه های ۱۹ و ۲۶)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره ساختار «إِيَّاكَ وَ مصدر» ساختار مهمی در ترجمه هست؛ خوب یادش بگیرد! در این ساختار «إِيَّاكَ» به صورت «پرهیز» ترجمه می شود و ساختار تحذیر (هشدار) دارد.

خودت حل کنی بهتره فعل «يُؤْثِرُ» رو دریاب!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْمُعْجَبِ بِنَفْسِهِ»: از دوستی با خودشیفته پرهیز کن / «فَائِدَةُ»: زیرا او / «يُؤْثِرُ نَفْسَهُ عَلَيْكَ»: خودش را بر تو ترجیح می دهد / «يُمَرِّرُ حَيَاتَكَ»: زندگی ات را تلخ می کند.

خطاهای سایر گزینه ها:

- ۲) دوست («مُصَادَقَةُ: دوستی کردن» مصدر است و با «صديق: دوست» متفاوت است!) - تأثیر می گذارد (فعل «أَثَرُ، يُؤْثِرُ» از مصدر «إِثَارَ: ترجیح دادن» است و با «أَثَرُ، يُؤْثِرُ» از مصدر «تأثير: تأثیر گذاشتن» تفاوت دارد!) - به تلخی می کشاند (معادل دقیقی برای «يُمَرِّرُ» نیست!)
- ۳) برتر دانسته (معادل «يُؤْثِرُ» نیست!) - باعث تلخی می شود اولاً، «باعث» اضافی است ثانیاً، «يُمَرِّرُ» یعنی «تلخ می کند».
- ۴) دوستی نکن (معنای دقیقی برای «إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ» نیست) - نفس تو («نفسه» یعنی «خود او») - تأثیر می گذارد (مانند ۲)

تست و پاسخ ۳۳

«مَنْ حَاوَلَ رُؤْيَةَ جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ عِنْدَمَا يَطِيرُ لَا يَقْدِرُ لِإِتْهَمَا يَتَحَرَّكَانِ ثَمَانِينَ مَرَّةً تَقْرِيْباً فِي الثَّانِيَةِ الْوَاحِدَةِ!»:

- ۱) اگر کسی تلاش کند بال های مرغ مگس را هنگام پرواز ببیند، نمی تواند زیرا آن ها حدوداً هشتاد بار در ثانیه حرکت می کنند!
- ۲) کسی که بخواهد بال مرغ مگس را وقتی می پرد ببیند، نمی تواند زیرا تقریباً در هر ثانیه آن ها را هشتاد بار تکان می دهد!
- ۳) هر کس تلاش نماید که بال های مرغ مگس را وقتی پرواز می کند ببیند، نمی تواند چون آن ها تقریباً هشتاد بار در یک ثانیه تکان می خورند!
- ۴) کسی نمی تواند بال های مرغ مگس را وقتی در حال پرواز است ببیند چون آن ها را تقریباً هشتاد بار در یک ثانیه به حرکت در می آورد!

(درس ۳ - صفحه ۳۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره از حضور «مَنْ: هر کس» و کلمه اول گزینه ها می فهمیم که با یک جمله شرطی سرو کار داریم؛ پس اولین چیزی که باید به یاد بیاوریم این است که اگر فعل شرط یا جواب شرط ماضی باشند، مجازیم اونا رو به شکل مضارع هم ترجمه کنیم!

خودت حل کنی بهتره «يَتَحَرَّكَانِ» مفرده یا نه؟ «مَنْ» شرط در فارسی معادل چی بود؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «مَنْ»: هر کس / «حَاوَلَ رُؤْيَةَ»: تلاش کند ببیند / «جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ»: بال های مرغ مگس / «عِنْدَمَا»: وقتی / «يَطِيرُ»: پرواز می کند / «لَا يَقْدِرُ»: نمی تواند / «لِإِتْهَمَا»: چون آن ها / «يَتَحَرَّكَانِ»: تکان می خورند / «ثَمَانِينَ مَرَّةً تَقْرِيْباً»: تقریباً هشتاد بار / «فِي الثَّانِيَةِ الْوَاحِدَةِ»: در یک ثانیه

خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) اگر کسی (معادل «مَنْ» نیست!) - پرواز («يَطِيرُ» فعل است نه اسم!)

- ۲ بخواید (معادل «حاول: تلاش کرد» نیست!) - بال («جناحي» در اصل «جناحين» بوده است، بنابراین مفرد نیست! دقت کنید که «جناح» معادل «بال» است و «جناحي» قطعاً مفرد نیست!) - هر ثانيه («هر» معادل «الواحدة: یک» نیست!) - تكان می دهد («يتحركان: تكان می خورند» فعل لازم است نه متعدی، بنابراین باید طوری ترجمه شود که با «چه چیزی را؟» متناسب نباشد!)
- ۴ کسی نمی تواند ... (ساختار جمله عربی شرطی است و با ۴ متفاوت است!) - در حال پرواز (معادل فعل «يطير» نیست!) - به حرکت در می آورد (مانند ۲)

نکته وقتی اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم مضاف‌إليه می گیرند، «ن» از آخرشان حذف می شود!
مثال: «جناحين: دو بال» + «الطائر: پرنده» ← «جناحي الطائر»

تست و پاسخ ۳۴

«كثير من المتفرجين ما استطاعوا أن يشاهدوا المباراة النهائية في الملعب لأنه قد امتلأ قبل ساعتين!»:

- ۱) بیشتر تماشاگران قادر نیستند که مسابقه پایانی را در ورزشگاه ببینند زیرا آن ساعت‌ها قبل پر شده بود!
- ۲) تعداد زیادی از تماشاگران نتوانستند مسابقه پایانی را مشاهده کنند زیرا آن‌جا از دو ساعت پیش پر است!
- ۳) بسیاری از تماشاگران نتوانستند که مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند زیرا آن از دو ساعت قبل پر شده است!
- ۴) تماشاگران زیادی نتوانستند مسابقه فینال را در ورزشگاه ببینند چون ورزشگاه از ساعت‌ها قبل پر شده است!

(درس ۳ - صفحه ۳۹)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره به تفاوت «كثير: بسیار» و «أكثر: بیشتر» توجه ویژه‌ای داشته باشید. ضمناً ساختار «قد + ماضی» که معادل «ماضی نقلی» در فارسی هست رو خوب به خاطر بسپارید!

خودت حل کنی بهتره «كثير من» یعنی چی؟ «في الملعب» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «كثير من المتفرجين»: بسیاری از تماشاگران / «ما استطاعوا»: نتوانستند / «أن يشاهدوا»: که ببینند / «المباراة النهائية»: مسابقه فینال / «في الملعب»: در ورزشگاه / «لأنه»: زیرا آن / «قد امتلأ»: پر شده است / «قبل ساعتين»: دو ساعت قبل خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) بیشتر (اولاً، معادل «أكثر» است نه «كثير»! ثانیاً «من» ترجمه نشده) - قادر نیستند («ما استطاعوا» ماضی است نه مضارع!) - ساعت‌ها («ساعتين» مثنی و معادل «دو ساعت» است!)
- ۲) عبارت «في الملعب» در ورزشگاه ترجمه نشده است! - آن‌جا (معادل «ه» در «لأنه» نیست!) - پر است («قد امتلأ» معادل ماضی نقلی است نه مضارع!)
- ۴) تماشاگران زیادی («المتفرجين» و «كثير» موصوف و صفت نیستند، ضمناً حرف «من: از» ترجمه نشده است!) - ورزشگاه (درست است که ضمیر «ه» به «الملعب» برمی گردد ولی بهتر است که به صورت «آن» ترجمه شود) - ساعت‌ها (مانند ۱)

تست و پاسخ ۳۵

عین الصَّحیح:

- ۱) يُعجبنا الجنود المدافعون عن وطننا الإسلامي: از سربازانی که از میهن اسلامی مان دفاع می کنند، خوشمان می آید!
- ۲) لا أدع حبك أبداً حتى أبدأ إلى رفات: عشق تو را هرگز رها نمی کنم تا این که به استخوان‌هایی پوسیده تبدیل شوم!
- ۳) أحبكم عندنا من يقوم بتحسين خلقه: محبوب ترین شما نزد ما کسی است که اخلاقش را نیکو گرداند!
- ۴) لا تشبه أحداً بالحيوانات فيسخط الله: کسی را به حیوانات تشبیه نکن زیرا خداوند را خشمگین می کنی!

(درس ۱ و ۳ - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید؛ پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) سربازانی («الجنود: سربازان» معرفه است نه نکره!) - دفاع می‌کنند («المدافعون: دفاع‌کنندگان» اسم است نه فعل و «سربازان دفاع‌کننده» صحیح است!)

۳) نیکو گرداند (معادل «يقوم بتحسين خلقه: به نیکو کردن اخلاقش بپردازد» نیست!)

۴) خشمگین می‌کنی («يُخْضِبُ: خشمگین می‌شود» غایب (سوم شخص) است نه مخاطب (دوم شخص)!)

تست و پاسخ ۳۶

«این ورزشکار یک نمونه تربیتی است که با او جوانان هدایت می‌شوند!»

- ۱) هذا اللاعب نموذجٌ تربويّ يَهْدِي به الشَّباب!
 ۲) هذا الرِّياضيّ نموذجٌ لتربية الشَّباب و هدايتهم!
 ۳) هذا الرِّياضيّ نموذجٌ تربويّ يَهْدِي به الشَّباب!
 ۴) هذا اللاعب من نماذج تربويّة يَهْدِي بها الشَّباب!

(درس ۱ - صفحه ۲)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل جمع یا مفرد بودن کلمات و ضمیرها خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره معادل «ورزشکار» چی می‌شه؟ «هدایت می‌شوند» فعله یا اسم؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: این ورزشکار: «هذا الرِّياضيّ» / یک نمونه تربیتی: «نموذجٌ تربويّ» / با او: «به» / جوانان: «الشَّباب» / هدایت می‌شوند: «يَهْدِي»
 خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) اللاعب (این کلمه معادل «بازیکن» است نه «ورزشکار») - يَهْدِي (این فعل متعدی و معادل «هدایت می‌کند» است نه «هدایت می‌شود»!)
- ۲) لتربية (معادل «برای تربیت» است نه «تربیتی») - هدايتهم («هدایت می‌شوند» فعل است اما این عبارت یعنی «هدایت کردنشان»!)
- ۴) اللاعب (مانند ۱) - من نماذج (اولاً، «من» اضافی است ثانیاً، «نمونه» مفرد است اما این کلمه جمع است!) - بها (ضمیر به «ورزشکار: الرِّياضيّ» برمی‌گردد، بنابراین باید مذكر بیاید نه مؤنث)

اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۷ - ۳۹) بما يناسب النَّصَّ:

«التَّنَفُّسُ هُوَ أَحَدُ أَهَمِّ الْخَصَائِصِ الْمَشْتَرَكَةِ لِجَمِيعِ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ فَلَا يُمَكِّنُ لَهَا الْإِسْتِمْرَارَ فِي الْحَيَاةِ بِدُونِهِ. بِالطَّبَعِ، يُمْكِنُ لِلْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ أحياناً أَنْ تَدُومَ حَيَاتُهَا لِمُدَّةٍ مُعَيَّنَةٍ دُونَ أَنْ تَتَنَفَّسَ. عَلَى سَبِيلِ الْمَثَالِ قَدْ يَسْتَطِيعُ بَعْضُ النَّاسِ أَنْ يَتَوَقَّفُوا عَنِ التَّنَفُّسِ لِمُدَّةٍ خَمْسَ دَقَائِقٍ أَوْ أَكْثَرَ. هُنَاكَ نَوْعٌ مِنَ السَّمَكِ فِي إِفْرِيقِيَا يُمْكِنُ لَهُ الْعِيشُ لَأَكْثَرَ مِنْ عَامٍ بِدُونِ الْمَاءِ وَالطَّعَامِ وَالْهَوَاءِ. الْأَكْسِجِينُ الَّذِي يَدْخُلُ جِسْمَ الْإِنْسَانِ عَنْ طَرِيقِ التَّنَفُّسِ يَصِلُ إِلَى جَمِيعِ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ عِبْرَ تِيَّارِ الدَّمِّ وَإِذَا نَقَصَ مَقْدَارُ الْأَكْسِجِينِ فِي الدَّمِّ تَهْدَدُ حَيَاةُ الْإِنْسَانِ.»

ترجمه متن

«نفس کشیدن یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مشترک همه موجودات زنده است و ادامه زندگی برای آن‌ها بدون آن ممکن نیست. البته گاهی ممکن است موجودات زنده، زندگی‌شان برای مدت مشخصی بدون این‌که نفس بکشند ادامه یابد. به عنوان مثال بعضی از مردم گاهی می‌توانند به مدت پنج دقیقه یا بیشتر نفس کشیدن را متوقف کنند. نوعی از ماهی در آفریقا وجود دارد که می‌تواند بیشتر از یک سال بدون آب و غذا و هوا زندگی کند. اکسیژنی که از طریق تنفس وارد بدن انسان می‌شود از طریق جریان خون به تمام اعضای بدن می‌رسد و اگر مقدار اکسیژن در خون کاهش یابد زندگی انسان تهدید می‌شود.»

تست و پاسخ ۳۷

عین الصحیح:

- (۱) لیست للكائنات الحیة خصائص مشتركة إلا التنفس!
- (۲) قد يمكن أن نرى كائناً حياً يعيش دون أن يتنفس!
- (۳) كل إنسان يستطيع أن يتوقف عن التنفس أكثر من خمس دقائق!
- (۴) الكائنات الحیة تُوصل الأكسجين إلى أعضائها عن طريق الدم!

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱ موجودات زنده جز نفس کشیدن ویژگی‌های مشترکی ندارند! (نه دیگه متن گفته «أحد أهم الخصائص» یعنی «یکی از مهم‌ترین ویژگی‌ها».)
- ۲ گاهی ممکن است موجود زنده‌ای را ببینیم بدون این که نفس بکشد، زندگی می‌کند! (بله دیگه مثل اون ماهیه در آفریقا!)
- ۳ هر انسانی می‌تواند بیشتر از پنج دقیقه نفس کشیدن را متوقف کند! (نه دیگه متن گفته «قد يستطيع» یعنی «گاهی می‌تواند»!)
- ۴ موجودات زنده اکسیژن را از طریق خون به اعضایشان می‌رسانند! (تمام موجودات زنده این‌طور نیستند!)

تست و پاسخ ۳۸

عین الخطأ:

- (۱) يُوجد سمك إفريقيّ يعيش لمدة طويلة دون أن يتنفس!
- (۲) إذا امتنع الإنسان عن التنفس ينقص مقدار الأكسجين في دمه!
- (۳) لا يقدر الإنسان أن يجذب الأكسجين إلا عن طريق التنفس!
- (۴) أهم ما يهدّد حياة البشر هو نقص الأكسجين في دم الإنسان!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱ یک ماهی آفریقایی وجود دارد که برای مدتی طولانی بدون آن که نفس بکشد زندگی می‌کند! (بله در متن ذکر شده!)
- ۲ اگر انسان از تنفس امتناع کند (نفس نکشد) مقدار اکسیژن در خورش کاهش می‌یابد! (بله در خط آخر متن توضیح داده شده!)
- ۳ انسان فقط از طریق نفس کشیدن می‌تواند اکسیژن جذب کند! (شما راه دیگه‌ای سراغ دارید؟)
- ۴ مهم‌ترین چیزی که زندگی بشر را تهدید می‌کند، کمبود اکسیژن در خون انسان است! (مهم‌ترین؟؟ پس بمب اتمی، هوش مصنوعی، آلودگی هوا، فقر و ... چی می‌شن؟)

تست و پاسخ ۳۹

عین الخطأ عن التحليل الصرفي والإعراب: «أهم - يُمكن - مُعيّنة - تتنفس»

- (۱) أهم: مفرد مذکر - اسم تفضیل (مصدره: اهتمام) - معرب/ صفة و مرفوع
- (۲) يُمكن: فعل مضارع - للمفرد المذکر - مزيد ثلاثي (ماضیه: أمکن) - لازم/ فاعله «الاستمرار»
- (۳) مُعيّنة: مفرد مؤنث - اسم مفعول (مأخوذ من فعل «عین») - معرب/ صفة و مجرور
- (۴) تتنفس: مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - لازم/ فعل و فاعل و الجملة فعلية

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواه یا خطا رو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن، چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

مصدره «اهتمام» (تمام اسم تفضیل‌هایی که ما باهاشون سروکار داریم از یک فعل یا مصدر ثلاثی مجرد ساخته شده‌اند، در حالی که «اهتمام» مصدر ثلاثی مزید از باب افتعال است!) - صفة و مرفوع (این کلمه برای «أحد» مضاف‌الیه و در نتیجه مجرور است! دقت کنید که «أهمّ الخصائص» هم ترکیب وصفی نیست، چون در عربی صفت پیشین نداریم و همیشه اسم دوم باید صفت باشد و در این‌جا «الخصائص» صفت نیست بلکه مضاف‌الیه است!)

• عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية:

تست و پاسخ ۴۰

عین الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) اِشْتَرَيْتُ سِرَاطِيلَ وَ قَسَاتِينَ مِنَ الْمُتَاجِرِ بِأَسْعَارٍ رَخِيصَةٍ!
- (۲) الْمَلَمَعَاتُ هِيَ أَشْعَارٌ فَارِسيَّةٌ تُوْجَدُ فِيهَا أَيْبَاتٌ عَرَبِيَّةٌ!
- (۳) الْعَشِيَّةُ هِيَ نِهَآئَةُ النَّهَارِ وَ بَدَايَةُ ظِلَامِ اللَّيْلِ!
- (۴) الْكَذَابُ يُقَرِّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَ يُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ!

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱ و ۲ - ترکیبی)

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

«اِشْتَرَيْتُ» (این کلمه فعل ماضی از باب افتعال است، بنابراین باید از وزن «اِفْتَعَلَ» ساخته شود؛ در نتیجه «اِشْتَرَيْتُ» صحیح است!) - «الْمُتَاجِرِ» (این کلمه جمع مکسر «الْمُتَجَرِّ: مغازه» و اسم مکان است، بنابراین باید بر وزن «مَفَاعِلَ» باشد؛ پس «الْمُتَاجِرِ» صحیح است!)

تست و پاسخ ۴۱

عین عبارة لا تناسب العبارات الأخرى في المفهوم:

- (۱) إِنِّي رَأَيْتُ دَهْرًا مِّنْ هَجَرِكِ الْقِيَامَةِ!
- (۲) فِي بَعْدِهَا عَذَابٌ فِي قَرْبِهَا السَّلَامَةُ!
- (۳) وَ إِنْ هَجَرْتُ سِوَاءَ عَشِيَّتِي وَ غَدَاتِي!
- (۴) أَحَبَّتَنِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ غَدَاتِي!

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۲ - صفحه ۱۹)

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند، پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره چاره‌ای جز ترجمه کردن جمله‌ها نداریم!

پاسخ تشریحی: ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) همانا من روزگار را از دوری تو [مانند] قیامت می‌بینم!
 - ۲) در دوری او عذاب و در نزدیکی آرامش است!
 - ۳) اگر بروی شب و روزم یکسان می‌شود!
 - ۴) عزیزانم مرا رها کردند همان‌طور که دشمنانم می‌خواستند!
- توضیح: در سه گزینه اول اشاره دارد به سختی و رنج در دوری از معشوق، اما در ۴ این چنین نیست!

تست و پاسخ ۴۲

عین ما فيه اسم التفضيل:

- ۱) إِنَّ الْأَحْمَقَّ يَرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ وَلَكِنْ يَضُرُّكَ!
- ۲) الْحَوْتُ الْأَزْرَقُ يَبْلُغُ وَزْنَهُ مِثَّةً وَ سَبْعِينَ طَنًّا تَقْرِيْبًا!
- ۳) أَهْدَى الْكَلِمَاتِ مَا يَعْمَلُ بِهَا صَاحِبُهَا!
- ۴) مَا أَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره: تشخیص اسم تفضیل از پرتکرارترین سؤالات کنکورهای سال‌های اخیر هست. از این سؤال به راحتی گذر نکنید که خیلی ساده هست!

خودت حل کنی بهتره: دنبال کلمه‌ای بر وزن «أفعل» یا «فعلی» بگرد که فعل و رنگ و عیب و ایراد نباشد!

- پاسخ تشریحی:** در ۳ کلمه «أهدى» در «أهدى الكلمات ما ...: هدايت‌کننده‌ترین کلمات چیزی است که ...» اسم تفضیل است. در ۱ «الأحمق: نادان» عیب است. در ۲ «الأزرق: آبی» رنگ است. در ۴ هم «ما أَرْضَى: راضی نکرد» فعل ماضی است!

تست و پاسخ ۴۳

عین ما فيه اسم المبالغة و اسم المكان معاً:

- ۱) يَجْتَهِدُ الْعَمَالُ الْإِيرَانِيُّونَ فِي الْمَصْنَعِ لِإِنْتِاجِ مَا نَحْتَاجُ إِلَيْهِ!
- ۲) نَزَلَتِ الطَّيَّارَةُ فِي الْمَطَارِ بِصُعُوبَةٍ لَأَنَّ جَنَاحَهَا كَانَ مِنْكَسَرًا!
- ۳) الزُّوَّارُ يَأْتُونَ إِلَى هَذِهِ الْمَنَاطِقِ الْقَدِيمَةِ لَزِيَارَةِ آثَارِهَا التَّارِيخِيَّةِ!
- ۴) أَسْعَارُ النِّظَارَاتِ الشَّمْسِيَّةِ وَالطَّبِيَّةِ فِي هَذَا السُّوقِ غَالِيَةٌ جَدًّا!

پاسخ: گزینه ۲

(دروس ۱ و ۲ - صفحه‌های ۹ و ۲۳)

مشاوره: در پیدا کردن اسم مبالغه فقط به وزن کلمه توجه کنید نه معنای آن! به تفاوت «فَعَال» و «فُعَال» هم توجه ویژه‌ای داشته باشید، اما برای تشخیص اسم مکان علاوه بر وزن کلمه باید به معنای آن هم دقت کنید!

خودت حل کنی بهتره: وزن «فَعَال» یا «فَعَالَة» رو پیدا کن و مطمئن شو که جمع نباشه، چون اگه جمع باشه یعنی بر وزن «فُعَال» هست نه «فَعَال»! بعد از اون به دنبال اسم مکان بر وزن‌های «مَفْعَل»، «مَفْعِل»، «مَفْعَلَة» و «مَفَاعِل» بگرد.

- پاسخ تشریحی:** در ۲ «الطَّيَّارَةُ: هواپیما» اسم مبالغه و «الْمَطَارُ: فرودگاه» اسم مکان است! دقت کنید که اسم مکان گاهی به شکل «مَفَال» هم به کار می‌رود که در اصل همان «مَفْعَل» بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) کلمه «المَصْنَع» جمع مکسر «المَصْنَع: کارخانه» و اسم مکان است، اما «العَمَال: کارگران» جمع مکسر «العَامِل» و اسم فاعل است نه اسم مبالغه!
- ۳) در این عبارت نه اسم مبالغه داریم نه اسم مکان. «الزُّوَّار: زائران» جمع است (با توجه به «يَأْتُونَ»)، بنابراین بر وزن «فُعَال» بوده و جمع مکسر «الزَّائِر» و اسم فاعل است. کلمه «مَنَاطِق» هم جمع مکسر «مِنْطَقَة» است که بر وزن «مِفْعَلَة» هست و اسم مکان نیست! (دقت کنید اسم مکان هیچ وقت با کسره شروع نمی‌شه!)

۴۴ کلمه «النظارات» جمع «النظارة: عینک» و اسم مبالغه است، اما هیچ اسم مکانی به کار نرفته است! دقت کنید که «السوق: بازار» را اسم مکان نگیرید، چون بر وزن های اسم مکان نیست!

تست و پاسخ ۴۴

عین جمله لیست شرطیّه:

- (۱) من فتنش عما لا يرتبط به فهو الخاسر!
- (۲) من ذاق حلاوة العلم لا يتعب في طلبه!
- (۳) من أهان زميلي الذي ينصح أصدقاءه في عيوبهم!
- (۴) من يتفكروا في خلق العالم يجدوا له خالفاً حكيماً!

(درس ۳ - صفحه های ۳۶ و ۳۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره دقت کنید که در تست های شرط حتماً بعد از ادات شرط (مثل «من») دنبال فعل شرط و جواب شرط باشید و هر جمله ای که با «من» شروع بشه لزوماً شرطی نیست!

خود حل کنی بهتره گزینه ای رو پیدا کن که جواب شرط (نتیجه نهایی بخش اول جمله) نداشته باشه.

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه ها:

- ۱ هر کس در چیزی جست و جو کند که به او ارتباطی ندارد، پس او زیان دیده است. («فتنش» فعل شرط و «هو الخاسر» جواب شرط است!)
- ۲ هر کس شیرینی علم را بچشد، در طلب آن خسته نمی شود! («ذاق» فعل شرط و «لا يتعب» جواب شرط است!)
- ۳ چه کسی به هم کلاسیم که دوستانش را درباره عیب هایشان نصیحت می کرد، توهین کرده است؟
- ۴ کسانی که در آفرینش جهان می اندیشند، برای آن خالق حکیم می یابند! («یتفکروا» فعل شرط و «يجدوا» جواب شرط است!)

تست و پاسخ ۴۵

عین «ما» یختلف نوعه:

- (۱) ما أقام المؤمن من الفرائض يقربه من الله و يغضب الشيطان!
- (۲) ما أسرع الله في معاقبة المستبد الذي لا يرى لأحد عليه حقاً!
- (۳) ما أغرب طريقة التمساح في تنظيف أسنانه بعد تناول الطعام!
- (۴) ما أحسن خلق معلّمنا في الصفّ فيحبّه التلاميذ كثيرًا!

(درس ۳ - صفحه های ۳۶ و ۳۷)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سؤالات انواع «من»، یا انواع «ما» حتماً اول چک کنید که «ما» قبل از فعل آمده یا اسم! به وزن «ما أفعل» هم خوب دقت کنید که ساختار تعجبی دارد و «ما» در آن «ما تعجب» است!

خود حل کنی بهتره باید جمله ها رو ترجمه کنی!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه ها:

- ۱ آن چه که مؤمن از واجبات الهی انجام می دهد، او را به خدا نزدیک می کند و شیطان را خشمگین! («ما تعجبی» است!)
- ۲ چه قدر شتابان است خداوند در مجازات استبدادگری که برای کسی حقی نمی بیند! («ما تعجبی» است!)
- ۳ چه قدر عجیب است روش تمساح در تمیز کردن دندان هایش پس از خوردن غذا! («ما تعجبی» است!)
- ۴ چه قدر خوب است اخلاق معلم ما در کلاس، بنابراین دانش آموزان او را بسیار دوست دارند! («ما تعجبی» است!)

تاریخ دهم: صفحه‌های ۱ تا ۶۰ / جغرافیای دهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۲

تست و پاسخ ۴۶

به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی دوره رنسانس، چه تحولی در علم تاریخ پدید آمد؟

- (۱) فقط رویدادها ثبت می‌شدند و توجه چندانی به علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نمی‌شد.
- (۲) مورخان درباری می‌کوشیدند که از اسناد و مدارک دولتی برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.
- (۳) سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی، اساس تاریخ‌نگاری قرار گرفت.
- (۴) کار تاریخ‌نگاری را وقایع‌نویسانی بر عهده گرفتند که شاهان و حاکمان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند.

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - درس ۱ - پیشینه تاریخ‌نگاری)

درس‌نامه ● بیشتر مورخان دوران اسلامی، به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند. برخی از وقایع‌نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند و آنان را در مسافرت‌ها و جنگ‌ها همراهی می‌کردند. بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می‌توانستند از آن‌ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.

پاسخ تشریحی

به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دوره رنسانس در اروپا به وقوع پیوست، علم تاریخ نیز متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد. اساس این شیوه، بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود. سایر گزینه‌ها مربوط به دوره «تاریخ‌نگاری سنتی»، یعنی پیش از تحول یافتن علم تاریخ در دوره رنسانس هستند.

تست و پاسخ ۴۷

کدام گزینه درباره گاه‌شماری «خورشیدی - قمری بابلی» درست است؟

- (۱) سال، دوازده ماه ۳۰ روزه داشت.
- (۲) هر سه سال، یک ماه به سال اضافه می‌شد.
- (۳) پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.
- (۴) گاه‌شماری رومی به دستور امپراتور روم براساس آن اصلاح شد.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در جهان)

مشاوره

گاه‌شماری یکی از اون مباحث مهم درس تاریخچه که سابقه طرح سوال در کنکور سراسری رو هم داره؛ پس لازمه که انواع گاه‌شماری‌ها و ویژگی‌های هر کدوم رو به صورت دقیق به خاطر بسپاری. برای این کار هم می‌تونن از جدولی که در بخش درس‌نامه برات تهیه کردیم، استفاده کنی.

درس‌نامه ● مهم‌ترین مطالبی که باید درباره گاه‌شماری‌ها بدانید، به شرح زیر است:

گاه‌شماری	توضیحات
بابلی	- خورشیدی - قمری: سال به ۱۲ ماه قمری ۲۹ یا ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. - برای رفع اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
مصری	- سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌شد. - برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی «کبیسه» می‌گرفتند.
رومی	- در سال ۴۶ ق.م به دستور ژولیوس سزار، گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شد. - گاه‌شماری مسیحیان توسط پاپ گرگوار سیزدهم اصلاح شد که امروزه با نام گاه‌شماری میلادی شناخته می‌شود.
قمری	بر پایه گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است و مبدأ آن، اول محرم سال هجرت پیامبر از مکه به مدینه است.
اوستایی	- سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. - برای رفع اختلاف، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند. - مبدأ گاه‌شماری به تخت نشستن هر پادشاه بود و نام ماه‌ها و روزها، براساس نام ایزدان و فرشتگان تعیین می‌شد.

پاسخ تشریحی

در بین النهرین و به‌ویژه در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد (نادرستی ۱). از آن‌جا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند. (درستی ۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۳) درباره گاه‌شماری «مصری» و «اوستایی» درست است.

۴) گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری «مصری» اصلاح شد، نه بابلی.

تست و پاسخ ۴۸

کدام یک از آثار باستانی زیر، به صورت اتفاقی و توسط سربازان فرانسوی کشف شده است؟

- (۱) سنگ‌نوشته روزتا (۲) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی (۳) بقایای شهر پمپئی (۴) نقاشی غار لاسکو

(تاریخ دهم - درس ۳ - مراحل کار باستان‌شناسان (کشف و شناسایی))

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه ● گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی و یا بروز پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زمین‌لرزه از دل زمین نمایان شده و نظر باستان‌شناسان را به خود جلب کرده‌اند؛ مانند:

- (۱) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی، امپراتور چین باستان (به طور اتفاقی توسط تعدادی از کشاورزان چینی که مشغول کندن چاه بودند، کشف شد).
(۲) سنگ‌نوشته روزتا (توسط سربازان فرانسوی در مصر کشف شد).
(۳) مردان نمکی زنجان و تمدن عظیم جیرفت در استان کرمان

پاسخ تشریحی

سنگ‌نوشته مشهور روزتا که با خطوط مصر باستان (هیروگلیف و دموتیک) و نیز خط یونانی نگارش یافته، به طور اتفاقی توسط سربازان فرانسوی که در زمان ناپلئون، مصر را اشغال کرده بودند، کشف شد.

دام‌تستی

درسته که آرامگاه شی‌هوانگ‌تی هم به صورت اتفاقی کشف شد؛ اما کشاورزان چینی اون رو پیدا کردن، نه سربازان فرانسوی.

تست و پاسخ ۴۹

در «عصر نوسنگی»، کدام تحول رخ داد؟

- (۱) انسان توانست هنر نقاشی را برای نشان‌دادن احساس و اندیشه خود به کار گیرد.
(۲) با اختراع خط و گسترش یکجانشینی، دوره تاریخی زندگی بشر آغاز شد.
(۳) کشف آتش، بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط تأثیر گذاشت.
(۴) بشر با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دهم - درس ۴ - دوره تولید فوراک)

مشاوره

دو تا تقسیم‌بندی درباره تاریخ زندگی بشر وجود دارد: یکی بر اساس نوع معیشت (شامل دوره گردآوری خوراکی و تولید خوراکی) و دیگری بر اساس نوع ابزارهای مورد استفاده (شامل دوره‌های پارینه‌سنگی، میان‌سنگی، نوسنگی و ...). کتاب درسی به این تقسیم‌بندی‌ها به صورت جدا از هم اشاره کرده، اما ما توی درس‌نامه برات یک‌جا آورديم چون که بدونی کجاهاشون با هم دیگه مطابقت و همپوشانی داره.

درس‌نامه ● باستان‌شناسان، مراحل زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن، به دوره‌های زیر تقسیم کرده‌اند:

دوره پارینه‌سنگی	ساخت ابزار از سنگ و استخوان؛ کشف آتش؛ گسترش استفاده از غار و...
دوره گردآوری خوراکی	دوره میان‌سنگی (فراپارینه‌سنگی)
دوره تولید خوراکی	نوسنگی
	دوره مس و سنگ
	دوره مفرغ
	سفالگری؛ استفاده از مس به روش چکش کاری
	استفاده از فلز مس؛ استخراج طلا و نقره؛ آغاز شهرنشینی
	ابداع خط و نگارش؛ گسترش شهرنشینی؛ شکل‌گیری نخستین تمدن‌ها

پاسخ تشریحی

در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر این که فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳ مربوط به «دوره گردآوری خوراک» (پیش از دوره نوسنگی) هستند و ۲ مربوط به «دوره مفرغ» (پس از دوره نوسنگی) است.

تست و پاسخ ۵۰

کدام موارد درباره تمدن «مصر باستان» درست است؟

الف) مردم مصر، خدایان خود را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند.

ب) فرعون‌ها از شخصی با عنوان کارگزار کل کشور برای اداره امور کشور استفاده می‌کردند.

ج) در دوره امپراتوری میانه، قدرت فرعون‌ها در اوج بود و اهرام سه‌گانه به دستور آنان ساخته شد.

د) توتنخامون، از فرعون‌های دوره جدید، یگانه پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید ترویج کرد.

۱) د - الف ۲) ب - ج ۳) الف - ب ۴) ج - د

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - درس ۴ - تمدن مصر باستان)

درس‌نامه مدتی پس از آن که سومریان زندگی در شهرها را آغاز کردند، در مصر نیز تمدن شروع به جوانه‌زدن کرد. مورخان، تاریخ مصر باستان را به سه دوره امپراتوری قدیم، میانه و جدید تقسیم می‌کنند.

پاسخ تشریحی

مصریان باستان، خدایان زیادی را می‌پرستیدند. آن‌ها خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند؛ شاید به این سبب که زندگی در اطراف رود پربرکت نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود. (درستی عبارت «الف»)

فرعون‌ها برای اداره امور کشور، از وزیر یا شخصی با عنوان «کارگزار کل کشور» استفاده می‌کردند که مسئولیت اداره امور اداری، مالی و قضایی را بر عهده داشت. (درستی عبارت «ب»)

در «دوره امپراتوری قدیم»، قدرت فرعون‌ها در اوج بود و اهرام سه‌گانه، که اکنون یکی از شاهکارهای معماری جهان باستان است، به دستور آنان ساخته شد. (نادرستی عبارت «ج»)

«آمن هوتپ چهارم»، یکی از فرعون‌های دوره جدید، کوشید یگانه پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید در مصر ترویج کند، اما پس از مرگ او، کاهنان دوباره پرستش چندخدایی را رایج کردند. (نادرستی عبارت «د»)

تست و پاسخ ۵۱

کدام موارد درباره وقایع دوران فرمانروایی سلسله «هان» بر سرزمین چین درست است؟

الف) جاده‌ای که چین را به اروپا متصل می‌کرد، گشایش یافت.

ب) با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت و کتاب‌هایش سوزانده شد.

ج) با اتصال بخش‌های مختلف دیوار چین به یکدیگر، دژی محکم بنا شد.

د) آیین بودا به چین راه یافت و مورد پذیرش تعدادی از مردم چین قرار گرفت.

۱) د - ج ۲) ب - الف ۳) ج - ب ۴) الف - د

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دهم - درس ۵ - تمدن چین باستان)

درس‌نامه پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی، چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و اندکی بعد، سلسله «هان» روی کار آمد. در دوران فرمانروایی این سلسله، تغییر و تحولات چشمگیری در چین رخ داد. کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت‌نمایی کرد و چینیان دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند. هان، با گسترش قلمرو خود از سمت جنوب و غرب، با کشورها و تمدن‌های دیگر (از جمله ایران) ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برقرار کرد.

نکته

شی‌هوانگ‌تی به شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالف بود و دستور داد آثارش را بسوزانند و حکیمان پیرو او را نابود کنند، اما پس از او و در دوران حکومت هان، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و تعلیم داده شد.

پاسخ تشریحی

جاده‌ای که در قرون جدید به عنوان جاده ابریشم شهرت یافته و چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره هان گشایش یافت (درستی عبارت «الف»). هم‌چنین در دوران سلسله هان، آیین بودا به چین راه یافت و به تدریج در کنار آیین کنفوسیوس و دیگر آیین‌ها، مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت (درستی عبارت «د»).

عبارت‌های «ب» و «ج» مربوط به دوره فرمانروایی «شی هوانگ‌تی» (فرمانروای سلسله چهاین) هستند.

دام تستی ۳ اگه رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، یعنی سلسله‌های «چهاین» و «هان» رو با هم اشتباه گرفتی.

تست و پاسخ ۵۲

«عصر تاریکی» در تاریخ یونان باستان در پی کدام واقعه آغاز شد؟

- (۱) ضعف و انحطاط تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و بروز جنگ‌های داخلی
- (۲) ویران شدن شهرهای میسنی در پی هجوم طایفه‌های بیابان گرد دشت‌های اروپای شرقی
- (۳) تسلط یافتن ارتش جنگجو و نیرومند فیلیپ مقدونی بر دولت - شهرهای خسته و متفرق یونان
- (۴) قرار گرفتن حکومت یونان در سرایشی سقوط به دنبال تداوم نزاع میان دولت - شهرهای آتن و اسپارت

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ دهم - درس ۶ - تمدن یونان باستان)

مشاوره توی درس تاریخ، «آغاز» ها و «پایان» ها خیلی خیلی مهم هستن؛ مثلاً این که فلان دوره با کدوم رویداد آغاز شد یا طومار فلان سلسله با کدوم واقعه پیچیده شد، خیلی مهمه. پس موقع مطالعه درس تاریخ، هر جا به این کلیدواژه‌ها رسیدی، شش دنگ حواست رو جمع کن.

درس نامه در حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابان گردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها «میسن» نام داشت. به همین دلیل، اولین دوره تمدن یونان را «عصر میسنی» می‌گویند.

پاسخ تشریحی تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م. یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن را «عصر تاریکی» نامیده‌اند؛ پس از آن به تدریج دولت - شهرهای مختلفی در یونان سربرآوردند و به قدرت رسیدند.

تست و پاسخ ۵۳

کدام رویداد زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم آورد؟

- (۱) گرویدن امپراتور کنستانتین به مسیحیت
- (۲) انتخاب بیزانسیوم به عنوان پایتخت امپراتوری روم
- (۳) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس علیه امپراتور کنستانتین
- (۴) حمله ترکان عثمانی به مرزهای شرقی امپراتوری روم

(تاریخ دهم - درس ۶ - تمدن روم باستان)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره به این زودی که یادت نرفته توی مشاوره سؤال قبل چی گفتیم؟! اینم یه جورایی مثل همونه.

پاسخ تشریحی پس از آن که امپراتور کنستانتین، بیزانسیوم (قسطنطنیه / استانبول) را به پایتختی برگزید، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. روم غربی در ۴۷۵ م. در اثر هجوم اقوام بیابان گرد نابود شد، اما روم شرقی تا سال ۱۴۵۳ م. که پایتخت آن توسط امپراتوری مسلمان عثمانی فتح شد، دوام آورد.

نکته در سال ۷۳ ق.م. بردگان رومی به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت و پس از دو سال، قیام آن‌ها را سرکوب کرد.

دام تستی ۲، زمینه‌ساز تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی نبود؛ بلکه باعث سقوط امپراتوری روم شرقی شد.

تست و پاسخ ۵۴

کدام یک از عملکردهای انسان، تعادل محیط را در طولانی مدت حفظ می‌کند؟

- (الف) ایجاد پیست اسکی در ارتفاعات زاگرس
- (ب) احداث نیروگاه‌های تولید برق آبی و بادی
- (ج) حفر چاه‌های عمیق برای تأمین آب کارخانه‌ها
- (د) انتقال آب از استان اصفهان به مزارع استان یزد
- (۱) الف - د
- (۲) ج - ب
- (۳) ب - الف
- (۴) د - ج

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای دهم - درس ۱ - روابط متقابل انسان با محیط)

مشاوره برای پاسخ به این سؤال، باید به دنبال فعالیت‌هایی باشی که حکایت از روابط دوستانه انسان با محیط طبیعی داشته باشن و باعث صدمه و تخریب محیط زیست نشن.

درس نامه ●● عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:

- (۱) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها (عملکرد مثبت)
- (۲) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها (عملکرد منفی)

نکته ●● عملکرد مثبت انسان در محیط طبیعی، تعادل محیط را در مدت طولانی حفظ می‌کند.

پاسخ تشریحی ایجاد ورزش‌های مناسب در هر محیط طبیعی (مانند ورزش‌های زمستانی در مناطق کوهستانی) و تولید انرژی‌های پاک (مانند برق آبی و بادی) از جمله عملکردهای مثبت انسان در محیط طبیعی به شمار می‌روند. حفر چاه‌های عمیق برای تأمین آب کارخانه‌ها (که می‌تواند خطر نشست زمین را افزایش دهد) و انتقال آب از یک استان به یک استان دیگر (که نیازمند تخریب محیط طبیعی برای احداث تجهیزات مورد نیاز است و می‌تواند استان مبدأ را با خطر کمبود آب مواجه سازد و باعث از بین رفتن مزارع آن شود) از جمله عملکردهای منفی انسان در محیط طبیعی هستند.

تست و پاسخ ۵۵

چرا جغرافی‌دانان با دید ترکیبی، موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کنند؟

- (۱) میان دانش جغرافیا و سایر علوم و فنون رابطه‌ای دوسویه وجود دارد.
- (۲) اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
- (۳) محیط انسانی حاصل تعامل محیط طبیعی و محیط جغرافیایی است.
- (۴) مطالعه پدیده‌ها بدون کل‌نگری، تعادل محیط طبیعی را بر هم می‌زند.

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای دهم - درس ۱ - کل‌نگری یا دید ترکیبی در پغرافیا)

درس نامه ●● دید ترکیبی (کل‌نگری) یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

پاسخ تشریحی چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی (که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است) سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

دام تستی اگر ۲۲ رو به عنوان پاسخ سؤال انتخاب کردی، به این نکته توجه نکردی که مطالعه موضوعات جغرافیایی بدون دید ترکیبی لزوماً منجر به از بین رفتن تعادل در محیط طبیعی نمی‌شود. اگر هم رفتی سراغ ۲۳، حواست نبوده که «محیط جغرافیایی»، حاصل تعامل انسان و محیط، نه این‌که محیط انسانی نتیجه تعامل محیط طبیعی و محیط جغرافیایی باشد.

تست و پاسخ ۵۶

در کدامیک از پرسش‌های جغرافیایی زیر، روابط متقابل انسان و محیط مورد توجه قرار گرفته است؟

- (۱) عوامل مؤثر در خشک‌شدن دریاچه ارومیه کدام‌اند؟
- (۲) احداث سد‌ها چه تأثیری بر تعادل جریان رودها دارد؟
- (۳) چرا تداوم خشکسالی، بحران ریزگردها را تشدید می‌کند؟
- (۴) از بین رفتن پوشش گیاهی چگونه باعث ایجاد سیل می‌شود؟

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای دهم - درس ۲ - سؤالات کلیدی در پغرافیا)

مشاوره پرسش‌های کلیدی در جغرافیا، یکی از مباحث مهم درس جغرافیه که به شیوه‌های مختلف، سابقه طرح در کنکور سراسری رو هم دارد. این تست یه نمونه سؤال از این مبحثه؛ منتظر باش تا در آزمون‌های بعدی، نمونه‌های دیگه‌اش رو هم ببینی. نگی نگفتی‌ها!

درس نامه ●● سؤالات کلیدی در جغرافیا عبارت‌اند از:

پرسش	حوزه مورد مطالعه	مثال برای پرسش	مثال برای پاسخ
کجا؟	رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها	بحران ریزگردها در کجا رخ داده است؟	غرب و جنوب غربی ایران
چه چیزی؟	ماهیت هر پدیده یا مسئله	چه چیزی رخ داده است؟	وجود ریزگردهای بیش از حد مجاز در هوا

پرسش	حوزه مورد مطالعه	مثال برای پرسش	مثال برای پاسخ
چرا؟	علت و چرایی وقوع پدیده	چرا بحران ریزگردها به وجود آمده است؟	تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر
چه موقع؟	روند زمانی موضوعات	چه زمانی بحران ریزگردها شدت می‌یابد؟	فصل گرم سال
چه کسانی	روابط متقابل انسان و محیط	کدام فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در بروز بحران ریزگردها نقش داشته است و تأثیر آن بر محیط و انسان چیست؟	بی‌توجهی به تثبیت خاک
چه‌طور (چگونه)؟	بررسی سیر تکوین و تحول پدیده	زمینه‌های به وجود آورنده بحران ریزگردها چیست؟	قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، واحه‌ها و ...

پاسخ تشریحی با توجه به جدول مندرج در بخش درس‌نامه، از میان گزینه‌های این سؤال، تنها پرسش مذکور در (۲) به روابط متقابل انسان و محیط اشاره دارد و به نوعی تداعی‌کننده پرسش «چه کسانی؟» است، می‌باشد؛ زیرا از فعالیت‌های انسان (احداث سد) و تأثیر آن بر محیط طبیعی (تعادل جریان رودها) می‌پرسد.

دام تستی سایر پرسش‌ها اگرچه به طور غیرمستقیم می‌توانند به فعالیت‌های انسان هم اشاره داشته باشند، اما اختصاصاً از فعالیت‌های انسان نمی‌پرسند و عوامل طبیعی هم می‌توانند در بروز آن‌ها نقش داشته باشند.

تست و پاسخ ۵۷

با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
«پس از جمع‌آوری و طبقه‌بندی اطلاعات،»

- ۱) پژوهشگر ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به مکان پژوهش می‌برد
- ۲) نوبت به ارائه دلایل علمی و منطقی برای تأیید یا رد فرضیه‌ها می‌رسد
- ۳) حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش آغاز می‌شود
- ۴) پژوهشگر پی می‌برد به سؤالی مشابه سؤال او قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر

(جغرافیای دهم - درس ۲ - مراحل پژوهش در جغرافیا)

پاسخ: گزینه ۳

درس‌نامه ●● مراحل پژوهش در جغرافیا به ترتیب عبارت‌اند از:

طرح سؤال و بیان مسئله	بهتر است صورت مسئله به شکل سؤالی نوشته شود و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود. در این مرحله، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.
تدوین فرضیه	فرضیه، پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به پرسش تحقیق است. فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.
جمع‌آوری اطلاعات	از دو روش «کتابخانه‌ای» (استفاده از نقشه‌ها، عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای، سالنامه‌های آماری و ...) و «میدانی» (مصاحبه، مشاهده و پرسش‌نامه) برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده می‌شود.
پردازش اطلاعات	اطلاعات غیرضروری، حذف و اطلاعات مرتبط با پژوهش حفظ می‌گردد و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود.
نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها	پژوهشگر با ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد و پیشنهادهایی را برای رفع مشکل مورد نظر مطرح می‌کند.

پاسخ تشریحی در گام چهارم از یک پژوهش جغرافیایی، پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مربوط به مرحله «جمع‌آوری اطلاعات»، ۲) مربوط به مرحله «نتیجه‌گیری» و ۴) مربوط به مرحله «طرح سؤال و بیان مسئله» است.

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه به علت اهمیت خلیج فارس اشاره دارد؟

- (۱) حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
- (۲) به دلیل جنس سواحل و مجاورت با اقیانوس هند، از نظر نظامی اهمیت بسیاری دارد.
- (۳) به خاطر مجاورت با آب‌های آزاد، به بازار بزرگ مصرف آسیای میانه دسترسی دارد.
- (۴) دروازه خروجی نفت و یکی از گذرگاه‌های استراتژیک و تجاری مهم جهان است.

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای دهم - درس ۳ - موقعیت نسبی ایران (دلایل اهمیت خلیج فارس))

درس‌نامه ●● خلیج فارس به دلایل زیر دارای اهمیت است:

- (۱) داشتن ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا
- (۲) دارابودن حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی (بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان)
- (۳) بازار مصرف بزرگ بودن به دلیل درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت (یکی از کانون‌های ثروتمند جهان)
- (۴) داشتن ارزش فرهنگی و سیاسی به خاطر واقع شدن در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام

پاسخ تشریحی

خلیج فارس بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان است که حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را خود جای داده است.

دام‌تستی اگه ۲ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، خلیج فارس رو با «تنگه هرمز» اشتباه گرفتی!

تست و پاسخ ۵۹

کدام موارد درباره ناهمواری‌های کشورمان ایران درست‌اند؟

- (الف) بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهد.
- (ب) ناهمواری‌های کشور ما بیشتر در اواخر دوره سوم زمین‌شناسی پدید آمده‌اند.
- (ج) در مناطق پست داخلی ایران، تغییرات اقلیمی مشغول تغییر شکل ناهمواری‌ها است.
- (د) قله‌های مهم منطقه کوهستانی آذربایجان حاصل میلیون‌ها سال کوه‌زایی مواد رسوبی‌اند.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) د - ب (۴) ج - الف

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای دهم - درس ۳ - ناهمواری‌های ایران)

درس‌نامه ●● با توجه به نقشه پراکندگی ناهمواری‌های ایران، می‌توان تقسیماتی را در آن تشخیص داد:

منطقه کوهستانی آذربایجان	منطقه کوهستانی شمال کشور	سرزمین‌های کوهستانی
منطقه کوهستانی تالش		
منطقه کوهستانی البرز		
کوه‌های شمال خراسان		
منطقه کوهستانی غربی (زاگرس)		
منطقه کوهستانی مرکزی (مثلثی که از به هم وصل کردن کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در قزوین و قله کوه بزمان (خضر زنده) در سیستان و بلوچستان ایجاد می‌شود.)		
دشت‌ها در نواحی داخلی (مانند دشت لوت و ...)		سرزمین‌های پست و هموار
جلگه‌های کم‌ارتفاع در سواحل دریاها (مانند جلگه باهوکلان و ...)		

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- (الف) درست است؛ زیرا بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهد.
- (ب) نادرست است؛ زیرا ناهمواری‌های ایران بیشتر طی «دوران‌های اول تا سوم» زمین‌شناسی پدید آمده است و «پیدایش نهایی» آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است.
- (ج) درست است؛ زیرا در مناطق پست داخلی ایران، تغییرات اقلیمی مشغول تغییر شکل ناهمواری‌ها است.
- (د) نادرست است؛ زیرا قله‌های مهم منطقه کوهستانی آذربایجان (یعنی سهند و سبلان) در اثر «فعالیت‌های آتشفشانی» ایجاد شده‌اند.

دام‌تستی آگه ۱ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، احتمالاً قله‌های منطقه کوهستانی آذربایجان رو با رشته‌کوه البرز اشتباه گرفتی، چون چین‌خوردگی‌های البرز حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی هستند، نه قله‌های سهند و سبلان.

تست و پاسخ ۶۰

دشتی که در تصویر مقابل مشاهده می‌شود، در اثر چه عاملی ایجاد شده است؟

- ۱) انحلال مواد آهکی در نتیجه فرسایش آبی و هموارشدن زمین‌های اطراف
- ۲) رسوب‌گذاری و انباشت مواد حاصل از فرسایش در مجاورت نواحی پست و هموار
- ۳) چین‌خوردن برخی از ناهمواری‌های موجود در حد فاصل تاقدیس‌ها یا در میان ناودیس‌ها
- ۴) ایجاد ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی روی بقایای به‌جامانده از دوران‌های قدیم زمین‌شناسی

(پغرافیای دهم - درس ۴ - سرزمین‌های هموار (دشت‌ها))

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای پاسخ‌گویی به این سؤال، در قدم اول باید تشخیص بدی که تصویر مورد سؤال مربوط به کدام دشته (دشت لوت) و در قدم بعدی، گزینه‌ای رو پیدا کنی که در رابطه با نحوه شکل‌گیری این دشت درست باشه.

درس‌نامه علل پیدایش دشت‌ها عبارت‌اند از:

نمونه	علت پیدایش دشت
دشت کاکان در استان فارس	برخی دشت‌ها در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها ایجاد شده‌اند.
دشت نهاوند در استان همدان	بعضی از دشت‌ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند.
ماهی‌دشت در استان کرمانشاه دشت ارژن در استان فارس	پارهای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموارشدن زمین‌ها هستند.
دشت لوت	برخی از دشت‌ها از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده‌اند، اما در روی آن‌ها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است.

پاسخ تشریحی تصویر مورد سؤال، «دشت لوت» را نشان می‌دهد که از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم بر جای مانده، اما در روی آن ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است.

تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۶۵ / جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۲

تست و پاسخ ۴۶

کدام گزینه درباره نوعی از تاریخ‌نگاری که «تاریخ طبری» از مهم‌ترین نمونه‌های آن به شمار می‌رود، درست است؟

منظور «تاریخ‌نگاری عمومی» ه.

- ۱) از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
- ۲) با رواج در میان سلسله‌های مختلف، با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
- ۳) دربردارنده اطلاعات ارزشمند درباره تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است.
- ۴) انگیزه اصلی نویسندگان آن، نگارش زندگی‌نامه مفخر و مشاهیر محلی بوده است.

(تاریخ یازدهم - درس ۱ - کتاب‌های تاریخی (تاریخ عمومی))

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره وقتی سؤالی به صورت غیر مستقیم پرسیده میشه، در قدم اول باید صورت سؤال رو بر ای خودت واضح و روشن کنی؛ مثلاً در این سؤال، اول باید به خاطر بیاری که از بین انواع تاریخ نگاری، تاریخ طبری از کدام نوعه (تاریخ عمومی) و بعد بری سراغ گزینه ها و گزینه مرتب رو انتخاب کنی.

درس نامه کتاب های تاریخی یکی از مهم ترین منابع پژوهش در گذشته به شمار می روند. در جدول زیر، به انواع کتاب های تاریخی و مشهور ترین نمونه هر نوع، اشاره شده است:

نوع کتاب تاریخی	محتوا	نمونه مشهور
تاریخ عمومی	تاریخ جهان از آفرینش عالم تا رویدادهای زمان حیات مؤلف	تاریخ طبری
تاریخ محلی	ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی نامه مفاخر و مشاهیر محلی	تاریخ سیستان
تاریخ سلسله ای	ثبت و ضبط رویدادهای دوران حکومت فرمانروایان کوچک و بزرگ محلی	تاریخ بیهقی
تک نگاری	شرح تاریخ زندگی یک فرمانروا به صورت ویژه و متمرکز به اشاره خود او	عجائب المقدور فی نوائب تیمور
تاریخ منظوم	بیان رویدادهای تاریخی به نظم و در قالب شعر	شاهنامه فردوسی

پاسخ تشریحی تاریخ نگاری عمومی یکی از شاخه های تاریخ نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت. از مهم ترین و مشهور ترین تاریخ های عمومی می توان به «تاریخ طبری» تألیف محمد بن جریر طبری اشاره کرد. بررسی سایر گزینه ها:

۲) درباره «تاریخ های سلسله ای»، ۳) درباره «سفرنامه ها» و ۴) درباره «تاریخ های محلی» درست است.

تست و پاسخ ۴۷

با توجه به انواع روش های تاریخ نگاری، کدام کتاب ها به روشی واحد نگارش یافته اند؟

۱) «تجارب الامم» و «اخبار الطوال»

۲) «فتوح البلدان» و «مروج الذهب»

۳) «تاریخ بیهقی» و «تجارب الامم»

۴) «مروج الذهب» و «تاریخ طبری»

(تاریخ یازدهم - درس ۲ - انواع روش های تاریخ نگاری)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه مورخان تاکنون تقسیم بندی های مختلفی از روش های تاریخ نگاری ارائه کرده اند که مشهور ترین آن ها عبارتند از:

نوع تاریخ نگاری	ویژگی	نمونه مشهور
روایی	مورخ بدون هیچ گونه دخل و تصرفی در روایات، آن ها را عیناً نقل می کند. نویسنده هیچ گونه نقد و نظری درباره درستی یا نادرستی خبر ارائه نمی دهد.	تاریخ طبری (محمد بن جریر طبری)
ترکیبی	مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایات، یک گزارش از مجموع آن ها تنظیم می کند؛ لذا ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه های خبر از چشم او دور بماند.	فتوح البلدان (بلاذری) اخبار الطوال (دینوری)
تحلیلی	مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایات مربوط به یک رویداد و نقد آن ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می کند.	تجارب الامم (ابوعلی مسکویه) تاریخ بیهقی (ابوالفضل بیهقی) مروج الذهب (مسعودی)

پاسخ تشریحی از برجسته ترین آثاری که به شیوه تاریخ نگاری «تحلیلی» تألیف شده اند می توان به «تجارب الامم» اثر ابوعلی مسکویه، «تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی و «مروج الذهب» اثر مسعودی اشاره کرد. «تاریخ طبری»، یک تاریخ «روایی» است و «اخبار الطوال» و «فتوح البلدان»، تاریخ های «ترکیبی» هستند.

تست و پاسخ ۴۸

کدام موارد دربارهٔ نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شبه‌جزیرهٔ عربستان در آستانهٔ ظهور اسلام درست‌اند؟

(الف) هر یک از طایفه‌ها، خود را به یکی از سه قبیلهٔ عدنانی، قحطانی یا قریشی منسوب می‌کردند.

(ب) تنها قدرت نفوذ قریش متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم بود.

(ج) برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.

(د) مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت.

(۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) ب - الف (۴) ج - د

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - درس ۳ - شبه‌جزیرهٔ عربستان در آستانهٔ ظهور اسلام)

مشاوره در برخی سؤالات سبک درست و نادرست، گاهی فقط یه واژه سبب نادرستی یه عبارت میشه؛ در این جور سؤالات هیچ راه میانبری وجود نداره و فقط و فقط به خاطر سپردن دقیق مطالب کتاب درسیه که می‌تونه بر ای پیدا کردن پاسخ صحیح بهت کمک کنه؛ پس موقع مطالعهٔ درس تاریخ، حواست به همهٔ جزئیات باشه.

درس‌نامه در آستانهٔ ظهور اسلام، ساکنان شبه‌جزیرهٔ عربستان را قبیله‌ها و طایفه‌های گوناگون عرب تشکیل می‌دادند که هر یک خود را به یکی از دو دستهٔ قحطانی (جنوبی) و عدنانی (شمالی) منسوب می‌کردند (نادرستی عبارت «الف»). در دوران پیش از اسلام، قبیله‌های عرب به صورت پراکنده و جدا از هم می‌زیستند و حکومت فراگیر و قدرتمندی در شبه‌جزیرهٔ عربستان وجود نداشت. البته برخی از این قبایل، مانند قریش، به سبب در اختیار داشتن ادارهٔ کعبه و برقراری رابطهٔ تجاری با سایر سرزمین‌ها، قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان قبایل دیگر داشتند، اما این قدرت و نفوذ را نمی‌توان به منزلهٔ حکومتی پایدار شمرد؛ زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت (نادرستی عبارت «ب»).

پاسخ تشریحی عبارت‌های «ج» و «د» درست‌اند؛ مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت و سران قریش از طریق تجارت با شام و دیگر سرزمین‌های اطراف شبه‌جزیرهٔ عربستان، سود سرشاری کسب می‌کردند. هم‌چنین، اعراب فاقد دستاوردهای قابل توجهی بودند و حتی در میان شهرنشینان نیز ویژگی‌های زندگی صحرانشینی غلبه داشت و برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود. بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) نادرست است؛ زیرا قریش یکی از قبیله‌هایی بود که خود را به عدنان فرزند حضرت اسماعیل منسوب می‌دانست (یعنی عدنانی بود).

(ب) نادرست است؛ زیرا قدرت و نفوذ قریش فقط اقتصادی و تجاری بود و این قدرت متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت.

دام‌تستی اگر ۳ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، حواست به دوتا نکتهٔ ظریف نبوده؛ اول این که قبیلهٔ قریش خودش هم جزء قبایل عدنانی بوده و دوم این که، درسته در بین قبیله‌های عرب، قریش یه سر و گردن از بقیه برتر بوده، اما خب فقط پولدار بوده و قدرت نظامی و سیاسی خاصی نداشته.

تست و پاسخ ۴۹

کدام گزینه دربارهٔ مهم‌ترین رویداد سال دهم هجری درست است؟

(۱) رسول خدا به حضرت علی مأموریت داد که برای ابلاغ سورهٔ براءت عازم شهر مکه شود.

(۲) حاکمان عمان، بحرین و نجران به اسلام گرویدند و با بستن پیمان، تابع حکومت مدینه شدند.

(۳) کعبه از بت‌ها پاک‌سازی شد و پس از آن، قبیله‌های اطراف شهر مکه نیز به تدریج اسلام را پذیرفتند.

(۴) پیامبر ضمن معرفی امام علی به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - درس ۴ - گسترش و تحول امت و حکومت پیامبر (هفتهٔ الوداع))

مشاوره برای پاسخ گویی راحت تر به سؤالات مربوط به زمان وقوع رویدادها، بهر آنکه تاریخ و واقعه مهم رو بر ای خودت نشون کنی و تاریخ بقیه وقایع رو با توجه به اون تخمین بزنی. مثلاً اگر به خاطر سپرده باشی که وفات پیامبر سال یازدهم هجری بوده بهر آنکه می تونی تشخیص بدی که از بین گزینه های این سؤال، واقعه غدیر خم (جانشینی حضرت علی) که به وفات پیامبر نزدیک تر بوده، احتمالاً در سال دهم هجری رخ داده.

درس نامه مهم ترین وقایع تاریخ اسلام در فاصله سال های ششم تا دهم هجری به شرح زیر است:

سال ششم	پیما صلح حدیبیه میان پیامبر و مشرکان قریش منعقد شد. حضرت محمد (ص)، سران امپراتوری ها و دولت های بزرگ را به اسلام دعوت کرد.
سال های هفتم و هشتم	تعدادی از حاکمان محلی در عربستان (مانند عمان، بحرین، نجران و یمن) یا به اسلام گرویدند یا با بستن پیما و پرداخت جزیه، تابع حکومت مدینه شدند.
رمضان سال هشتم	مکه به صورت مسالمت آمیز، فتح و کعبه از بت ها پاک سازی شد.
سال نهم (سال وفود)	هیئت های نمایندگی قبیله های مختلف عرب، از هر سو به مدینه آمدند و ضمن پذیرش اسلام، فرمانبرداری خود را از رسول خدا اعلام کردند.
آخرین ماه های سال نهم	نزول سوره توبه (برائت) رسول خدا به حضرت علی مأموریت داد که برای ابلاغ سوره برائت عازم شهر مکه شود.
سال دهم	آخرین حج رسول خدا و واقعه غدیر خم (اعلام جانشینی امام علی)

پاسخ تشریحی حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد. در آن زمان، بیشترین نگرانی آن حضرت مربوط به آینده امت اسلامی بود. رسول خدا پس از پایان مراسم حج و هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیر خم، مهم ترین وصیت خود را ایراد کرد. ایشان، ضمن معرفی امام علی به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد. برای دیدن علت نادرستی سایر گزینه ها، به نگاه دوباره به جدول بخش درس نامه بنداز.

تست و پاسخ ۵۰

- پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر، کدام گروه ها به مخالفت با حکومت وی برخاستند؟
- الف) کسانی که در واپسین سال های حیات پیامبر (ص) اسلام آورده بودند و با تعالیم آن آشنایی نداشتند.
- ب) مسلمانان غیر عرب به خصوص ایرانیان که به بذل و بخشش بیت المال به امویان اعتراض داشتند.
- ج) مهاجرانی که به انتصاب انصار در سمت های فرماندهی سپاه و حکومت شهرها معترض بودند.
- د) آن هایی که با پدیدار شدن آثار بیماری در حضرت محمد (ص)، ادعای پیامبری کردند.

۱) الف - ج ۲) د - ب ۳) الف - د ۴) د - ج

(تاریخ یازدهم - درس ۵ - پالش های حکومت ابوبکر)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره سؤالات چند عبارتی معمولاً جزء سؤالات دشوار طبقه بندی میشن، اما تا چشمت به این جور سؤالات خورد، کنار نذارشون و نرو سراغ سؤال بعدی. شانس تو امتحان کن؛ چون شاید نه تنها سخت نباشن، بلکه یه نشونه هایی توشون باشه که جواب رو راحت پیدا کنی. مثلاً توی این سؤال، اگر حواست باشه که ابوبکر خلیفه اول بوده، اشاره به آخرین سال های وفات پیامبر در عبارت های «الف» و «د»، می تونه تو رو به جواب درست برسونه.

درس نامه هنگامی که امام علی و بنی هاشم مشغول برگزاری مراسم تدفین پیامبر بودند، گروهی از انصار در مکانی موسوم به «سقیفه بنی ساعده» در مدینه گرد هم آمدند تا درباره تعیین جانشین رسول خدا تصمیم بگیرند. سرانجام، پس از بحث و گفت و گو، نخست عمر و ابوعبیده و سپس تعدادی از انصار حاضر در سقیفه، با ابوبکر به عنوان خلیفه و جانشین پیامبر بیعت کردند.

پاسخ تشریحی

پس از رحلت پیامبر و آغاز خلافت ابوبکر، سه گروه با حکومت وی به مخالفت پرداختند:

- (۱) گروه‌هایی از قبایل عربستان که در سال‌های پایانی زندگانی رسول خدا و پس از گسترش قدرت مسلمانان، اسلام آورده بودند و با تعالیم آن انس و آشنایی نداشتند.
- (۲) افرادی که در واپسین روزهای زندگانی رسول خدا و با پدیدار شدن آثار بیماری آن حضرت، ادعای پیامبری کردند.
- (۳) کسانی بودند که ابوبکر را به عنوان خلیفه قبول نداشتند و به طور آشکار از حضرت علی حمایت می‌کردند.

دام تستی

اگر رفتی سراغ (۲)، حواست نبوده که اتفاقاً دوتا خلیفه اول (ابوبکر و عمر) حواسشون بوده که عدالت رو بین گروه‌های مختلف مردم رعایت کنن و حاکمان شهرها و فرماندهان سپاه رو از هر دو گروه مهاجرین و انصار انتخاب می‌کردن. اگر هم رفتی سراغ (۲)، که کلاً پرت افتادی؛ چون ابوبکر که خلیفه اول بوده کجا و قدرت گرفتن امویان کجا؟!

تست و پاسخ ۵۱

چرا مسلمانان در صدد برآمدند تا مصر را تسخیر کنند؟

- (۱) تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و عربستان در معرض خطر قرار می‌داد.
- (۲) فتح مصر، زمینه را برای پیشروی مسلمانان در مناطق میانی قاره اروپا فراهم می‌کرد.
- (۳) مصریان به امپراتوری روم شرقی برای مقابله با اعراب مسلمان کمک می‌کردند.
- (۴) شهر اسکندریه در جنوب مصر، از ثروت و آبادانی بسیاری برخوردار بود.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۵ - فتح مصر)

درس نامه

مصریان به دلایل مختلفی از حاکمیت امپراتوری روم بر سرزمین خویش ناخشنود بودند؛ از یک سو، مالیات‌های سنگینی را به رومیان می‌پرداختند و از سوی دیگر، اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. گروه‌هایی از پیروان آیین یهود نیز که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند.

نکته

فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در برابر سپاه اسلام بود.

پاسخ تشریحی

مصر نیز همچون شام، به هنگام ظهور اسلام، بخشی از قلمرو امپراتوری روم شرقی بود. اسکندریه در شمال مصر، یکی از مراکز مهم نیروی دریایی آن امپراتوری به شمار می‌رفت. تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و حتی در شبه جزیره عربستان در معرض خطر جدی قرار می‌داد. از این رو، مسلمانان بعد از فتح شام، در صدد برآمدند مصر را نیز تسخیر کنند.

نکته

«عمرو عاص» که آبادانی و ثروت فراوان سرزمین مصر را از نزدیک مشاهده نموده و تا اندازه‌ای با وضعیت سیاسی و اجتماعی آن جا آشنا بود، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به آن سرزمین به عهده گرفت.

دام تستی

اگر یکی از (۲) یا (۴) رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی؛ به دو تا نکته توجه نداشتی. درسته که اسکندریه، شهر ثروتمندی بوده و ثروتش هم چشم اعراب رو گرفته بوده، اما خب این شهر در شمال مصر بوده، نه جنوبش. از طرف دیگه، فتح مصر زمینه پیشروی اعراب مسلمان رو در قاره آفریقا هموارتر می‌کرد، نه اروپا.

تست و پاسخ ۵۲

واگذاری حکومت عراق به حجاج بن یوسف، بیانگر کدام ویژگی خلافت خاندان اموی است؟

- (۱) قومیت‌گرایی و تشدید تعصبات قبیله‌ای
- (۲) استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت
- (۳) ترویج تفکر جبرگرایی و پذیرش تقدیر الهی
- (۴) تأمین منافع شخصی در توزیع درآمدهای عمومی

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۶ - سیاست و حکومت امویان (استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت))

درس نامه مهم ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و «تبدیل خلافت دینی به سلطنت» بود. نشانه ها و آثار این تحول به شکل های مختلف در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در دوران خلافت اموی ظاهر شد:

استفاده از زور برای کسب و حفظ قدرت	معاویه، نخستین خلیفه ای بود که برخلاف خلفای پیش از خود، با زور و غلبه نظامی، زمام امور را به دست گرفت. در زمان امویان، اخذ بیعت با تهدید و اجبار همراه بود.
موروثی شدن خلافت	معاویه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را برای موروثی کردن خلافت برداشت. برخی از خلفای اموی، هم زمان برای دو پسر خود به عنوان ولیعهد بیعت می گرفتند.
قومیت گرایی و تشدید تعصبات قبیله ای	امویان در مرتبه اول، قبیله خود یعنی بنی امیه و قریش را بر اقوام غیرعرب برتری بخشیدند. در زمان حکومت آنان، مسلمانان غیرعرب (موالی)، موقعیت اجتماعی پایین تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند و از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی محروم بودند.
تبعیض و نابرابری اقتصادی	خلفای اموی، بیت المال مسلمانان را همچون خزانه شخصی خود می دانستند و در توزیع درآمدهای عمومی، بیشتر منافع شخصی، خاندانی، قبیله ای و قومی خود را در نظر داشتند.
ترویج تفکر جبرگرایی	بر اساس این فکر، تمامی آنچه برای انسان و جامعه رخ می دهد، خواست و تقدیر الهی است و هیچ گریزی از آن نیست. امویان می خواستند چنین القا کنند که فرمانروایی آنان و اقداماتی که انجام می دهند، تقدیر خداوند است و نباید در مقابل این تقدیر ایستاد.

پاسخ تشریحی حکومت بنی امیه همواره در برابر معترضان و مخالفان خود سیاست سرکوب و خشونت را اجرا می کرد. بیشتر صاحب منصبان سیاسی و نظامی حکومت اموی، به ویژه حاکمان شهرها و مناطق مختلف قلمرو خلافت، افرادی خشن و خون ریز بودند. حجاج بن یوسف ثقفی از مشهورترین این افراد بود.

تست و پاسخ ۵۳

کدام گزینه درباره اوضاع سیاسی جهان اسلام پس از مرگ «هشام بن عبدالملک» درست است؟

- عبدالرحمن بن اشعث به همراه سپاهیان خود علیه خلیفه جدید اموی شورش کرد.
- با تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان گسترش یافت.
- خاندان آل عباس، شبکه منظمی از داعیان را به وجود آورد و مرکز فعالیت خود را خراسان قرار داد.
- عمل به کتاب خدا و سنت پیامبر که توسط خلفای پیشین کنار گذاشته شده بود، مجدد از سر گرفته شد.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۶ - قیام عباسیان و سقوط امویان)

درس نامه عباسیان یا بنی عباس، خاندانی منسوب به عباس بن عبدالمطلب (عموی پیامبر) هستند. با اوج گیری مخالفت و مبارزه با حکومت اموی در اوایل قرن دوم هجری، خاندان عباسی شبکه منظمی از داعیان (مبلغان) را به وجود آورد که به صورت سزی فعالیت می کرد. این داعیان، کانون فعالیت های خود را مناطق دور از مرکز خلافت، به خصوص «خراسان» که گرفتار درگیری قبیله های مهاجر عرب بود، قرار داده بودند.

پاسخ تشریحی پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی امیه، فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت و دعوت عباسی به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، وارد مرحله سرنوشت سازی شد.

دام تستی ۳ نمی تونه درست باشه؛ چون خاندان آل عباس، مدت ها قبل از مرگ هشام بن عبدالملک، شبکه تبلیغاتی خودشون رو برای مبارزه با خلافت امویان راه انداخته بودن و مرگ هشام فقط جرئت و جسارت بیشتری برای مبارزه به اون ها بخشید.

تست و پاسخ ۵۴

ویژگی اصلی هر ناحیه جغرافیایی چیست؟

- قابلیت تقسیم به نواحی کوچک تر طبیعی و انسانی
- وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی
- تفاوت و تمایز آشکار با سایر بخش های پیرامونی
- شباهت با نواحی مجاور و تفاوت با نواحی دورتر

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای یازدهم - درس ۱ - ناحیه)

درس نامه در مکان در روی زمین ویژگی‌هایی دارد، هم‌چنین میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی «پیوستگی و هماهنگی» وجود دارد که آن مکان را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد. یکی از کارهای جغرافی دانان، مطالعه «شباهت‌ها و تفاوت‌ها»ی مکان‌ها است. مکان‌هایی که ویژگی‌های «مشابه» دارند، همان «نواحی» هستند.

پاسخ تشریحی تعریف ناحیه: بخشی از سطح زمین که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. از تعریف بالا می‌توان نتیجه گرفت:

- (۱) ویژگی اصلی هر ناحیه، «وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن» است (وحدت‌یابی).
- (۲) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد.

دام تستی درسته که هر ناحیه با ناحیه مجاور خودش تفاوت داره، اما این موضوع، ویژگی اصلی ناحیه محسوب نمی‌شه؛ پس (۳) نمی‌تونه درست باشه. (۲) هم درست نیست؛ چون هر ناحیه با ناحیه مجاور خودش هم تفاوت داره.

تست و پاسخ ۵۵

کدام موارد از مصادیق این مفهوم که «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند» به شمار می‌روند؟

(الف) تصمیمات اوپک دربارهٔ صدور نفت بر اقتصاد اروپا اثر می‌گذارد.

(ب) کشورهای کوهستانی مانند افغانستان فاقد خطوط راه‌آهن هستند.

(ج) امکان تولید برق خورشیدی در استان سمنان بیشتر از استان ایلام است.

(د) افزایش قیمت برنج مازندران می‌تواند نوع تغذیهٔ مردم تهران را تغییر دهد.

(۴) د - الف

(۳) ج - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

(بغرافیه‌ای یازدهم - درس ۲ - انسان و ناحیه (نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند))

پاسخ: گزینه (۲)

مشاوره یه سرنخ! برای پاسخ به این سؤال، باید به دنبال عبارتهایی باشی که توی اون‌ها، محیط طبیعی به انسان می‌گه چیکار بکن و چیکار نکن. مثلاً تابش شدید خورشید توی یزد، به انسان می‌گه همه چی برای تولید برق خورشیدی فراهمه و کوهستان به انسان می‌گه من از جای خودم جُم نمی‌خورم، پس نمی‌تونی راه‌آهن بکشی. در حالی که توی عبارتهای دیگه، تصمیمات اوپک و افزایش قیمت برنج، همه و همه کارهای خود انسان‌ها هستند.

درس نامه در خصوص رابطهٔ متقابل انسان با محیط، چهار نکتهٔ قابل ملاحظه وجود دارد:

نوع رابطه	مثال
انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.	ایجاد نواحی صنعتی در اطراف تهران
نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.	دشواری‌بودن احداث راه‌آهن در مناطق کوهستانی
نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.	تأثیر وقوع خشکسالی در استرالیا بر افزایش قیمت غلات
نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.	مهاجرت مردم میانمار به بنگلادش در اثر سیاست‌های دولت

پاسخ تشریحی با توجه به جدول مندرج در بخش درس‌نامه، عبارتهای «ب» و «ج» نشان می‌دهند که «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند»؛ در حالی که عبارتهای «الف» و «د» حکایت از «رابطه و کنش متقابل نواحی» دارند.

تست و پاسخ ۵۶

کدام گزینه دربارهٔ نواحی طبیعی و انسانی و مرزهای آن‌ها نادرست است؟

(۱) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است و مرزهای آن‌ها قابلیت تغییر دارد.

(۲) تعیین مرزهای نواحی انسانی دشوارتر از ترسیم مرزهای نواحی طبیعی است.

(۳) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

(۴) نواحی انسانی برخلاف نواحی طبیعی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

(بغرافیه‌ای یازدهم - درس ۲ - کانون و مرزهای ناحیه)

پاسخ: گزینه (۴)

درس نامه ۵۶ مهم ترین ویژگی های نواحی و مرزهای آنها عبارت اند از:

ویژگی های نواحی و مرزهای آنها	توضیحات
تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است.	تعیین مرز نواحی انسانی (مانند نواحی زبانی یا قومی) دشوارتر از نواحی طبیعی (مثل نواحی خاک یا زیست بوم) است.
قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است.	گاه یک ناحیه، بخشی از یک روستا، شهر یا استان یا یک کشور است و گاه چند کشور و قاره را دربرمی گیرد و مقیاس جهانی دارد.
مرزهای نواحی قابل تغییرند.	در اثر فعالیت های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود (مثل مهاجرت روستاییان یا وقوع خشکسالی).
مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.	مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم گیری انسان ها تعیین می شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آب و هوایی، زبانی، قومی و... بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می گیرد.

پاسخ تشریحی امروزه همه نواحی طبیعی و انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند؛ برای مثال، نهادهایی مانند شوراها، شهرداری ها، بخشداری ها، استانداری ها، سازمان ها و بالاخره حکومت ها، مدیریت این نواحی را به دست گرفته اند و درباره آن ها تصمیم گیری می کنند و سیاست ها و خط مشی هایی را به کار می بندند.

تست و پاسخ ۵۷

با توجه به کمربندهای فشار و گردش عمومی جو، کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟
«در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه،»

- ۱) بر اثر صعود هوا، یک منطقه کم فشار تشکیل می شود
- ۲) هوا سنگین شده، فرو می نشیند و یک منطقه پرفشار ایجاد می کند
- ۳) رطوبت هوا پس از حرکت به سوی عرض های بالاتر، به صورت باران فرومی ریزد
- ۴) هوای صعود کرده، در نواحی فوقانی جو، تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می شود

(پهرفایای یازدهم - درس ۳ - کمربندهای فشار و گردش عمومی جو)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ۵۷ پراکندگی کانون های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است:

نوع منطقه فشار	حرف اختصاری	مناطق شکل گیری
منطقه کم فشار	L	منطقه استوایی منطقه معتدله حوالی عرض ۶۰ درجه
منطقه پرفشار	H	قطب ها (شمال و جنوب) منطقه جنب حاره حوالی عرض ۳۰ درجه

پاسخ تشریحی در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، بر اثر صعود هوا یک منطقه کم فشار ایجاد می شود. البته، این صعود هوا تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می کند و هوای نسبتاً گرم تر را به سمت بالا می راند.

تست و پاسخ ۵۸

کدام گزینه درباره منطقه آب و هوایی (E) در طبقه بندی «کوپن» درست است؟

- ۱) میانگین سردترین ماه سال بین ۱۸+ تا ۳- درجه سانتی گراد است که زمینه رشد جنگل های خزان دار را فراهم می سازد.
- ۲) اگرچه اختلاف دما زیاد است، اما به علت بارش زیاد در تمام سال، برای رویش جنگل های بارانی مناسب می باشد.
- ۳) هیچ ماهی بیشتر از ۱۰ درجه سانتی گراد نیست و به علت کمبود بارش، برای رشد گیاهان نامناسب است.
- ۴) بارش در تابستان بیشتر از زمستان است که همین امر باعث رویش جنگل های مخروطی می شود.

(پهرفایای یازدهم - درس ۳ - طبقه بندی نواحی آب و هوایی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه یکی از معروف ترین تقسیم بندی های نواحی آب و هوایی، طبقه بندی «کوپن» است که بر مبنای سه معیار «بارش»، «دما» و «پوشش گیاهی» انجام شده است.

علامت آب و هوا	نام آب و هوا	دما	بارش	پوشش گیاهی
A	استوایی (گرم و مرطوب)	هیچ ماهی سردتر از $+18^{\circ}\text{C}$ نیست.	بارش در تمام سال	مناسب برای جنگل های بارانی استوایی
B	خشک	اختلاف دما زیاد است.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه
C	معتدل	میانگین سردترین ماه بین $+18^{\circ}\text{C}$ تا -3°C است.	بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم	مناسب برای جنگل های خزان دار
D	سرد	میانگین سردترین ماه کم تر از -3°C است.	بارش تابستان بیشتر از زمستان	مناسب برای جنگل های مخروطی سردسیری
E	بسیار سرد (قطبی)	هیچ ماهی بیش از $+1^{\circ}\text{C}$ نیست.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه

پاسخ تشریحی در طبقه بندی آب و هوایی کوپن، علامت (E) نشان دهنده آب و هوای بسیار سرد (قطبی) است که در این نوع آب و هوا، هیچ ماهی بیشتر از 10° درجه سانتی گراد نیست و به علت کمبود بارش، برای رشد گیاهان نامناسب است.

تست و پاسخ ۵۹

کدام موارد درباره انواع ناهمواری ها و اشکال زمین درست اند؟

- (الف) فلات ها، کوه ها، دره ها و دشت ها، چهار ناهمواری اصلی و عمده سطح زمین به شمار می روند.
 (ب) فلات ها سرزمین های مرتفع، بسیار وسیع و نسبتاً همواری هستند که در میان کوه ها محصورند.
 (ج) دشت ها از مهم ترین شکل های زمین هستند که با وسعت های مختلف در همه قاره های جهان وجود دارند.
 (د) اگرچه کوه ها از تپه ها مرتفع ترند، اما درباره ارتفاع کوه ها و تپه ها و تفاوت آن ها با یکدیگر اتفاق نظر وجود ندارد.
- (۱) الف - د (۲) ج - ب (۳) ب - الف (۴) د - ج

(جغرافیای یازدهم - درس ۴ - ناهمواری ها و اشکال زمین)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه چهار ناهمواری اصلی و عمده سطح زمین عبارتند از:

فلات ها	سرزمین های مرتفع و نسبتاً همواری که در کوهستان ها محصور بوده و کناره های آن ها با شیب تند به نواحی پست متصل می شود.	مهم ترین ناهمواری های سطح زمین
کوه ها	ناهمواری های برجسته و مرتفعی هستند که معمولاً دامنه های تند و قله های برجسته دارند.	
تپه ها	نسبت به کوه ها ارتفاع کمتری دارند، اما از نواحی پیرامون خود بلندترند.	
دشت ها	سرزمین های پست و نسبتاً هموار که در میان کوه ها یا در کنار سواحل و یا میان فلات ها و کف دره ها قرار گرفته اند.	

نکته فلات ها و کوه ها هر دو مرتفع اند، اما کوه دارای قله است و هرچه به سمت نوک آن می رویم، باریک تر می شود، در حالی که فلات، مرتفع و نسبتاً مسطح است.

پاسخ تشریحی دشت ها از مهم ترین شکل های زمین هستند که با وسعت های مختلف در همه قاره های جهان وجود دارند. دشت ها بیش از یک سوم سطح زمین را پوشانده اند و نواحی عمده سکونت، زندگی و فعالیت انسان ها را تشکیل می دهند.
 اگرچه کوه ها از تپه ها مرتفع ترند، اما درباره ارتفاع کوه ها و تپه ها و تفاوت آن ها با یکدیگر اتفاق نظر وجود ندارد. برای مثال در برخی منابع، ارتفاع کوه ها بیشتر از 600 متر و تپه ها کم تر از 600 متر در نظر گرفته شده است، حال آن که در برخی منابع دیگر، ارتفاع تپه ها 200 تا 300 متر ذکر شده است. بنابراین، عبارت های «ج» و «د» درست اند.

دام تستی اگر ۲ رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، حواست نبوده که همه فلات‌ها وسیع نیستن و بعضی از اون‌ها وسعت‌های کمی دارن. اگر هم رفتی سراغ ۱، به این توجه نکردی که فلات‌ها، کوه‌ها، تپه‌ها (نه دره‌ها) و دشت‌ها، چهار نوع ناهمواری اصلی سطح زمین هستن و دره‌ها در حقیقت ثمره و نتیجه شیب‌های تند کوه‌ها هستن.

تست و پاسخ ۶۰

کدام گزینه درباره شکلی از فرسایش که در تصویر زیر مشاهده می‌شود، درست است؟

- ۱) رایج‌ترین شکل فرسایش تراکمی در بیابان‌ها به شمار می‌رود.
- ۲) می‌تواند طی یک سال، ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کند.
- ۳) در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شود.
- ۴) در دشت‌های ریگی و نواحی دارای شن‌ها و ماسه‌های ریز و درشت شکل می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای یازدهم - فرسایش طبیعی در بیابان (یاردانگ یا کلوت))

مشاوره برای پاسخ‌گویی به این سؤال و سؤالات مشابه اون، در قدم اول باید تشخیص بدی که تصویر مورد سؤال مربوط به کدام پدیده یا عارضه طبیعی (مثلاً در این سؤال: کلوت یا یاردانگ) و در قدم دوم، گزینه‌ای رو پیدا کنی که در رابطه با اون پدیده یا عارضه درست باشه.

درس نامه اشکال فرسایش طبیعی در بیابان‌ها، ناشی از دو فرایند «کاوشی» یا «تراکمی» است:

دشت ریگی (رگ) یا سنگ‌فرش بیابانی	کاوشی (حفر مواد)	اشکال فرسایش طبیعی در بیابان
چاله‌های بادی		
یاردانگ (کلوت)		
گرزدیو و ستون‌های سنگی (دودکش جن یا Hoodoo)		
تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه یا Dune) مانند برخان	تراکمی (رسوب‌گذاری مواد)	

پاسخ تشریحی تصویر مورد سؤال، یک کلوت (یاردانگ) را نشان می‌دهد. کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. باد به تدریج بخش نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی می‌مانند.

کلوت‌ها که حاصل فرسایش بادی - آبی هستند، در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «تراکمی» نادرست و «کاوشی» درست است.

۲ درباره «تپه‌های ماسه‌ای» صادق است.

۴ «دشت ریگی» خود یکی از اشکال فرسایش «کاوشی» در بیابان‌ها است.

دام تستی اگر حواست به تفاوت میان فرسایش کاوشی و فرسایش تراکمی نباشه، ممکنه به راحتی توی دام ۱ بیفتی.

منطق دهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۸

تست و پاسخ ۶۱

کدام عبارت ابزاری بودن منطق را به طریقه روشن‌تری به تصویر کشیده است؟

- (۱) منطق، مانند بتن است که در لابه‌لای افکار انسان ریخته می‌شود و آن را مستحکم می‌کند.
- (۲) آجرهایی که یک بنا استفاده می‌کند تا بنای یک ساختمان را به اجرا درآورد، مانند منطق است.
- (۳) منطق همچون شاقول بتایی است که بنای فکری انسان را مستحکم می‌کند.
- (۴) منطق را می‌توان به یک بنا تشبیه کرد که سعی می‌کند از ابزار مختلف برای استحکام ساختار فکری استفاده کند.

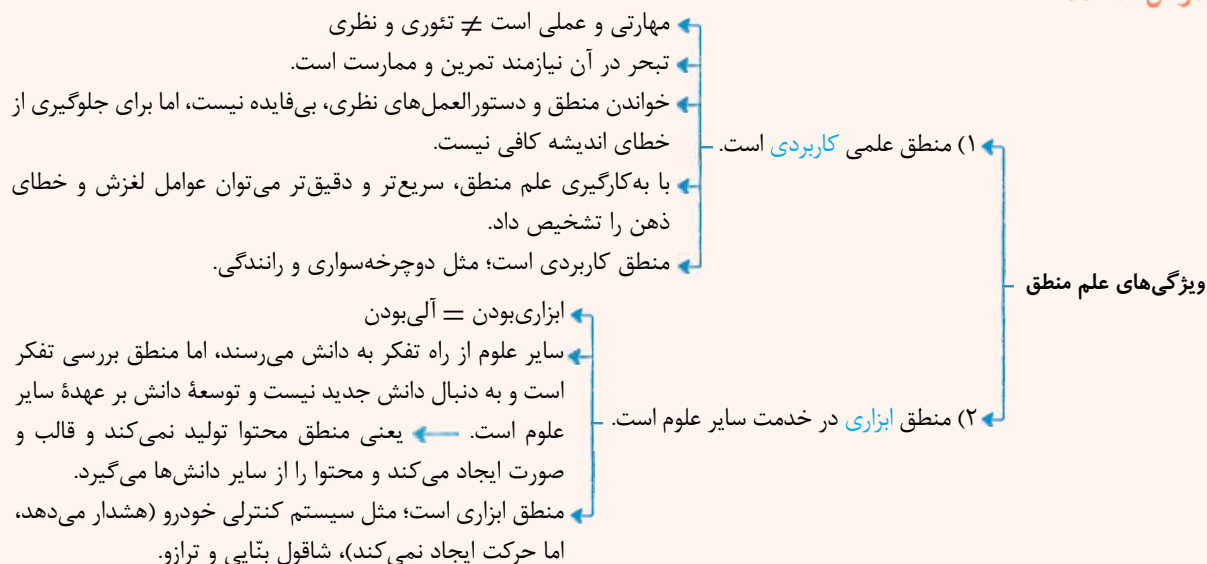
پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۱)

پاسخ تشریحی ابزاری بودن منطق به این معناست که منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم؛ یعنی منطق مانند سیستم کنترلی خودرو فقط هشدار می‌دهد و حرکت ایجاد نمی‌کند یا مانند شاقول بتایی کمک می‌کند که بنای فکری مستحکم بنا شود، اما آجر و سایر مواد را از سایر علوم می‌گیرد. به عبارتی منطق صورت و قالب تولید می‌کند نه محتوا.

در (۱) و (۲)، منطق به مواد و محتوا تشبیه شده و در (۴) بیان شده که منطق از سایر علوم به عنوان ابزار استفاده می‌کند، در حالی که منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم.

درس‌نامه

تست و پاسخ ۶۲

مقدمات یک استدلال چگونه هستند و ویژگی آن‌ها کدام است؟

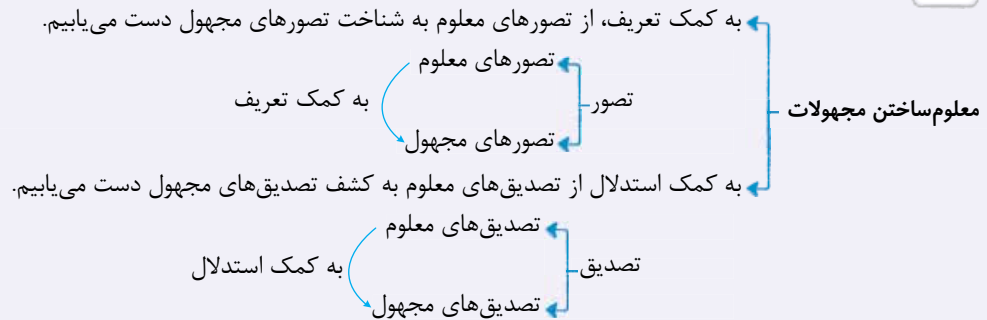
- (۱) تصدیق معلوم - در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم.
- (۲) تصدیق معلوم - به واقعیت داشتن یا نداشتن آن‌ها کاری نداریم.
- (۳) تصدیق مجهول - ارتباط آن‌ها با سایر امور اهمیتی ندارد.
- (۴) تصدیق مجهول - در آن‌ها حکم و قضاوت وجود دارد.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۱)

پاسخ تشریحی یک استدلال به کمک تصدیق‌های معلوم، موجب می‌شود تا بتوانیم به شناخت و کشف تصدیق‌های مجهول برسیم. در تصدیقات حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن‌ها سلب می‌کنیم.

نکته

تست و پاسخ ۶۳

در صورت مجهول بودن کدام گزینه می‌توانیم از تعریف کمک بگیریم؟

- ۱) مور، چه می‌داند که بر دیوارهٔ اهرام می‌گذرد یا بر خشتی خام؟
- ۲) یا رب مباد آن که گدا معتبر شود!
- ۳) دنیا همه هیچ و کار دنیا همه هیچ
- ۴) بسی رنج بردم در این سال سی

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

(منطق - درس ۱)

تعریف به کمک تصورات معلوم می‌تواند به کشف تصورات مجهول کمک کند. در میان گزینه‌های این سؤال ۲ از آن‌جا که یک عبارت دعایی است، تصور محسوب می‌شود. سایر گزینه‌ها همگی جملهٔ خبری کامل هستند و تصدیق محسوب می‌شوند. دقت کنید که ۱، علی‌رغم ظاهر سؤال‌ی دارای خبر کامل است و استفاده از انکاری است و به همین دلیل تصدیق است.

درس‌نامه

تفکر، راه رسیدن به علم است.	بخش‌های اصلی
علم	۱) تصور - آگاهی و درکی که نسبت به یک مفهوم داریم. - به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم. - تصور = مفهوم = معنا = صورت ذهنی = ادراک ساده بدون حکم
	۲) تصدیق - برقراری ارتباط میان تصورها - قابلیت صدق (تطابق با عالم خارج) و کذب (عدم تطابق با عالم خارج) را دارد. - حکم و قضاوت دارد = قضیه - در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. - جملهٔ خبری کامل و معنادار، تصدیق است. - هر جمله‌ای تصدیق نیست ← جملات - استفهامی - امر و نهی - آرزو - تعجب تصدیق نیست.

نکته استفاده از انکاری، ظاهر پرسشی دارد، اما تصور نیست و چون دارای خبر کامل است، تصدیق می‌باشد.

تست و پاسخ ۶۴

اگر بخواهیم دلالت التزامی واژه «سر» را بیان کنیم، کدام گزینه یاری دهنده ما خواهد بود؟

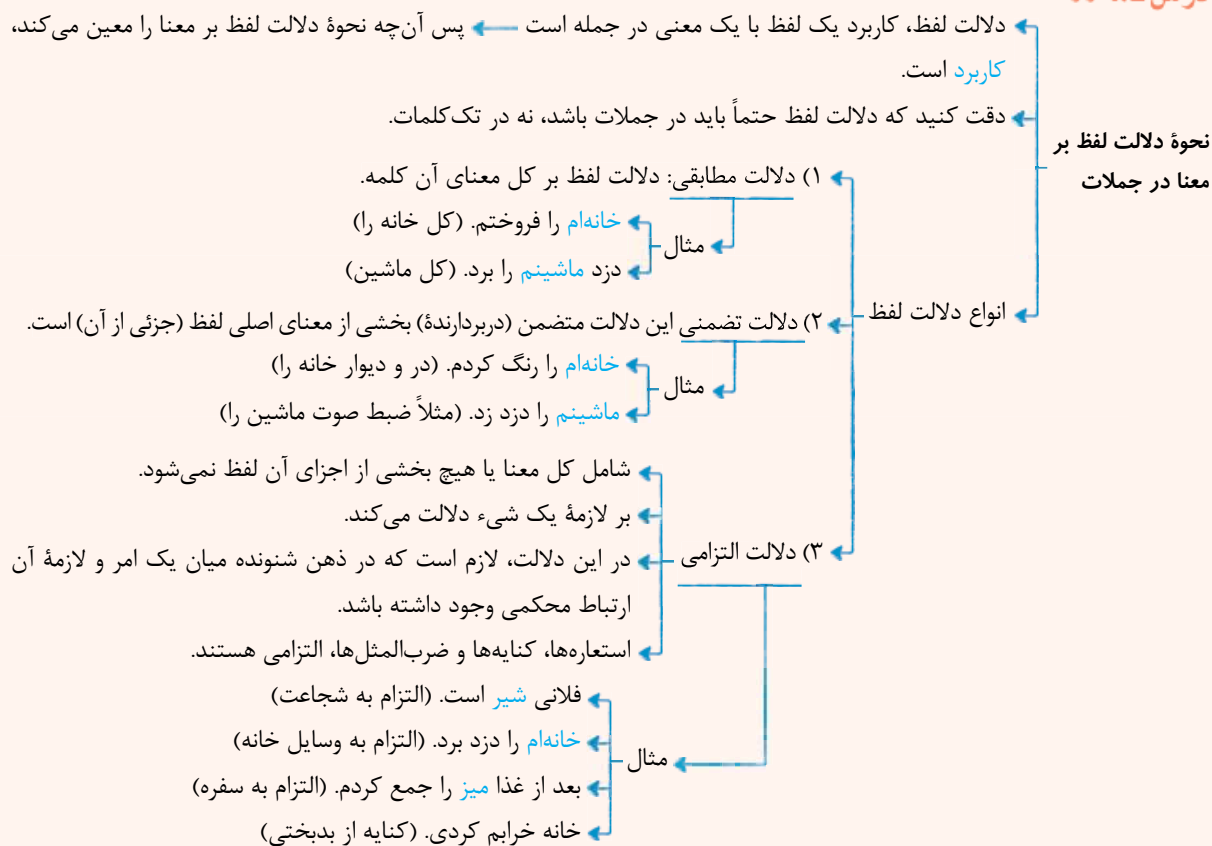
- (۱) سعید هفته پیش سر و سامان گرفت.
- (۲) در زلف چون کمندش ای دل میبچ کانجا/ سرها بریده بینی بی جرم و بی جنایت
- (۳) سارا از شدت غم، سر در گریبان فروبرد.
- (۴) او همیشه سربه زیر است.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق - درس ۲)

پاسخ تشریحی کنایه‌ها، ضرب‌المثل‌ها و استعاره‌ها، معمولاً دلالت التزامی محسوب می‌شوند، اما در این جا (۲)، دلالت مطابقی دارد و سایر گزینه‌ها، کنایه و ضرب‌المثل هستند، ولی اگر قبل یا بعد از (۳) و (۴) جملاتی را اضافه کنیم، می‌توانیم آن‌ها را از حالت التزامی خارج کنیم و از آن‌ها برداشت مطابقی کنیم؛ اما (۱) همیشه کنایه است و نمی‌توان آن را از حالت کنایه خارج کرد.

درس نامه

نکته اگر قبل یا بعد از برخی کنایه‌ها، جمله‌ای اضافه شود، می‌تواند از حالت کنایه و التزامی خارج شود و حالت مطابقی بگیرد.

تست و پاسخ ۶۵

کدام گزینه نمی‌تواند از راه الفاظ ایجاد مغالطه کند؟

- (۱) ندانستم که این دریا چه موج خون‌فشان دارد
- (۲) مریم و برادرش چهار سال اختلاف دارند.
- (۳) بی تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم
- (۴) تا توانی به جهان خدمت محتاجان کن

پاسخ: گزینه ۲

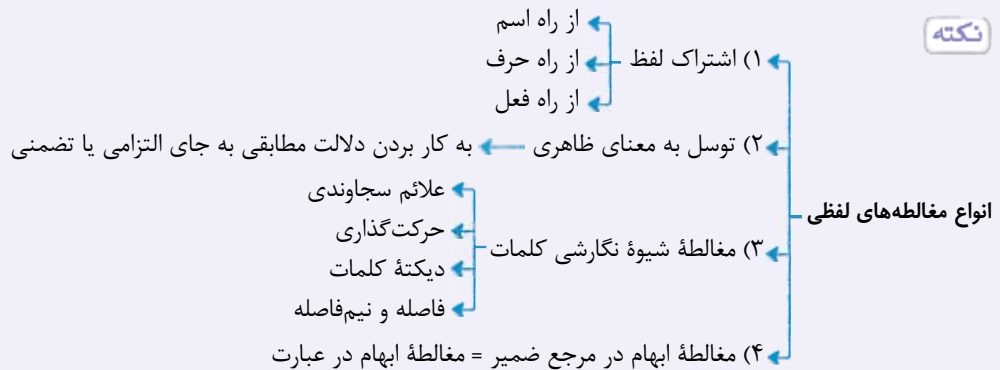
(منطق - درس ۲)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «دریاچه» یا «دریا چه» دو معنای متفاوت ایجاد می‌کند که به فاصله و نیم‌فاصله بازمی‌گردد و مغالطه شیوه نگارشی کلمات است.
- ۲ چهار سال اختلاف (به معنای دعوا) دارند یا چهار سال اختلاف سن دارند؛ پس امکان بروز مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد.
- ۳ می‌تواند مغالطه شیوه نگارشی کلمات داشته باشد:
- ۴ بی‌تو مهتاب، شبی باز ... (۲) بی‌تو مهتاب شبی، باز از ...
- هیچ مغالطه‌ای ندارد.

نکته

تست و پاسخ ۶۶

در متن زیر چند مفهوم جزئی به کار رفته است؟

«امروز، روزنامه مارکای اسپانیا اعلام کرد کریستیانو رونالدو قرارداد خود را با یک باشگاه فوتبال عربستانی به نام النصر، امضا کرده است.»

- ۱) چهار مورد ۲) سه مورد ۳) شش مورد ۴) پنج مورد

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی مفاهیم جزئی به کاررفته در متن صورت سؤال عبارت‌اند از: ۱) امروز ۲) روزنامه مارکای اسپانیا (اسم خاص) ۳) کریستیانو رونالدو (اسم خاص) ۴) النصر (اسم خاص)

درس‌نامه

راه تشخیص مفهوم جزئی	مثال
۱) اسامی خاص - اسامی علم (نه معرفه) - اسامی انواع موجودات (کلاغ، گربه و ...) اسم خاص نیست. - اسم خاص قطعاً جزئی است، حتی اگر تعداد زیادی از آن باشد، چون نزد گوینده مشخص است و یک معنا دارد.	- اسم خاص افراد: علی، حسن، فاطمه، مریم، و الله و ... - اسم خاص شهر یا کشور: تهران، مشهد، دانمارک و ... - اسم خاص مکان‌ها: میدان آزادی، خلیج فارس و ... - اسامی خاص غیرواقعی که فقط مصداق ذهنی دارند و هیچ مصداق خارجی ندارند: بابالنگ‌دراز، کارآگاه گجت و ... - اسم سیارات: مریخ، زهره، مشتری و ...
۲) اشاره‌شده‌ها	- این کتاب - همین ماشین - همان خودکار - آن درخت - خانه مورد نظر
۳) واژه‌ها، الفاظ و کلمات	«سیب» سه حرف دارد ← منظور واژه سیب است. «اسب» یک نقطه دارد ← منظور واژه اسب است.
۴) ضمائر در جملات	حسن دانشجوی خوبی است. او رتبه اول دانشگاه است.
۵) تاریخ‌های دقیق	- مهرماه سال ۱۳۹۵ هجری شمسی - تابستان سال ۱۳۷۰ هجری شمسی - امروز (این روز) - امسال (این سال)

تست و پاسخ ۶۷

- کدام گزینه می‌تواند از نظر نسبت‌های چهارگانه با سایر گزینه‌ها متفاوت باشد و یا وارد نسب اربعه نشود؟
- (۱) گیاه و جاندار
(۲) فدراسیون بسکتبال و فدراسیون ورزشی
(۳) غزل و شعر
(۴) کولر آبی و وسیله سرمایشی

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱ رابطه گیاه و جاندار عموم و خصوص مطلق است.

۲ رابطه فدراسیون بسکتبال و فدراسیون ورزشی، عموم و خصوص مطلق است.

۳ غزل و شعر دو گونه رابطه دارند

۱) غزل به معنای قالب شعری یا شعر، عموم و خصوص مطلق است.
۲) غزل به معنای اسم خاص یک دختر با شعر هیچ رابطه‌ای ندارند، چون نسبت‌های چهارگانه مخصوص مفاهیم کلی است و اسم خاص که یک مفهوم جزئی است در آن جای ندارد.

۴ رابطه کولر آبی و وسیله سرمایشی، عموم و خصوص مطلق است.

(منطق - درس ۳)

آزمون یکم حضوری

رشته انسانی

درس نامه

نکته: نسبت‌های چهارگانه فقط برای مفاهیم کلی است و مفاهیم جزئی نقشی در آن ندارند.

تست و پاسخ ۶۸

با توجه به قضایای صادق زیر، کدام دسته‌بندی مفهومی درست است؟

«هر ب الف است»، «بعضی ب ج است»، «بعضی د ب نیست»، «هیچ ه ج نیست»

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

در طبقه‌بندی مفاهیم دو رابطه داریم، عموم و خصوص مطلق یا تباین.

قضیه «هر ب الف است»، نشان‌دهنده رابطه عموم و خصوص مطلق (الف < ب) است؛ به همین دلیل ① و ④ که در آن‌ها «ب < الف» است، نادرست هستند.

قضیه «بعضی ب ج است» بیانگر رابطه عموم و خصوص مطلق است که هم در «ب < ج» درست است و هم در «ج < ب».

قضیه «بعضی د ب نیست» بیانگر رابطه تباین میان «ب» و «د» است و یا رابطه عموم و خصوص مطلق در حالتی که «د < ب» باشد.

قضیه «هیچ ه ج نیست» فقط بیانگر رابطه تباین میان «ه» و «ج» است.

درس نامه

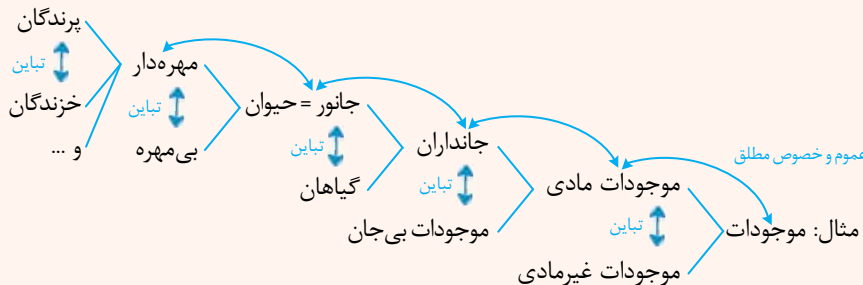
هنگامی که مفاهیمی را طبقه‌بندی می‌کنید، وجوه اشتراک آن‌ها با مفاهیم مشابه و وجوه افتراق آن‌ها با مفاهیم غیرمشابه را مشخص می‌کنید.

در این دسته‌بندی‌ها از مفهوم عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.

در یک دسته‌بندی درست، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعه خود در طبقه دیگر، رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند.

در یک دسته‌بندی درست، اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه تباین داشته باشند.

استفاده از نسبت‌های چهارگانه در طبقه‌بندی مفاهیم

تست و پاسخ ۶۹

کدام تعریف نشان‌دهنده شکل زیر می‌باشد؟

① خفاش: پستانداری که پرواز می‌کند.

② مربع: شکلی چهارضلعی که اضلاع آن دوه‌دو موازی است.

③ مصدر: عبارتی که بیانگر وقوع یک حالت است.

④ عینک طبی: وسیله‌ای برای بهتر دیدن

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

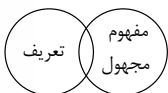
زمانی که تعریف نه جامع باشد و نه مانع باشد، رابطه مفهوم مجهول و تعریف با یکدیگر عموم و خصوص من وجه می‌شود.

در تعریف مصدر جامع نیست، چون برخی مصدرها بیانگر انجام یک کار هستند؛ هم‌چنین این تعریف مانع هم نیست، چون فعل هم این گونه است. بررسی سایر گزینه‌ها:

① هم جامع است و هم مانع است.

② مانع نیست، چون مستطیل و لوزی و ... هم این گونه هستند.

④ مانع نیست، چون لنز هم این گونه است.

(منطق - درس ۴)

درس نامه ..

جامع و مانع	ویژگی	مثال
هم جامع باشد و هم مانع باشد.	تعریف درست، همین تعریف است. رابطه مفهوم مجهول با تعریف، «تساوی» است.	انسان: حیوان ناطق است. جیوه: فلزی است که در دمای طبیعی مایع است.
تعریفی که جامع باشد، اما مانع نباشد.	این تعریف از چیزی که باید باشد عام تر و بزرگ تر است، چون غیر از مصادیق مفهوم مجهول، چیزهای دیگر را هم در بر می گیرد. به این نوع تعریف، تعریف به اعم می گویند. وقتی تعریف به اعم است ← مفهوم مجهول آخص است. رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است.	انسان: حیوان است. مربع: شکل چهارضلعی است.
تعریفی که مانع باشد، اما جامع نباشد.	این تعریف از چیزی که باید باشد خاص تر و کوچک تر است، چون تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی گیرد. به این نوع تعریف، تعریف به اخص می گویند. وقتی تعریف به اخص است ← مفهوم مجهول آعم است. رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است.	مثلث: شکلی با سه ضلع برابر است.
نه جامع باشد و نه مانع باشد.	تعریفی که تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی گیرد و غیر از مصادیق مفهوم مجهول را هم در بر می گیرد. در این تعریف، رابطه مفهوم مجهول با تعریف، یا عموم و خصوص من وجه است یا تباین. اگر رابطه مفهوم مجهول با تعریف تباین باشد به آن تعریف بی ربط می گویند.	پرنده: حیوانی که پرواز می کند. جامع نیست: پنگوئن، شترمرغ مانع نیست: خفاش (پستانداری که پرواز می کند).

تست و پاسخ ۷۰

در تعریف مفهومی «آینه» به «شیء صیقلی جیوه اندود انعکاس دهنده نور»، امر خاص کدام است؟

- (۱) شیء صیقلی جیوه اندود
(۲) انعکاس دهنده نور
(۳) جیوه اندود انعکاس دهنده نور
(۴) جیوه اندود

(منطق - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: این تعریف به این شکل است: «آینه: شیء صیقلی انعکاس دهنده نور جیوه اندود» که امر عام در آن «شیء صیقلی انعکاس دهنده نور» است، چراکه مفاهیم مشابه زیادی دارد؛ مثل شیشه، بدنه ماشین یا ... و امر خاص در آن «جیوه اندود» است که منحصر به آینه است.

درس نامه ..

راه بهتری برای معرفی یک مفهوم پس از تعریف لغوی

برای تعریف مفهومی یک مفهوم مجهول، ابتدا یک مفهوم عام (ویژگی مشابه و مشترک مفهوم مجهول با چیزهای مشابه آن) بیان می کنیم؛ بدین ترتیب ذهن شنونده به سمت انواع چیزها با آن ویژگی مشابه می رود ← سپس یک مفهوم خاص را درباره مفهوم مجهول بیان می کنیم (وجه تفاوت مفهوم مجهول با سایر امور مشابه ← موارد استفاده و کاربرد آن مفهوم مجهول)

دقت کنید که یکی از کاربردهای طبقه بندی مفاهیم، در تعریف مفهومی است ← در این نوع تعریف به وسیله دسته بندی ویژگی های یک مفهوم به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن (امر خاص، ویژگی منحصربه فرد) به تعریف مفهوم می پردازیم.

چون در این تعریف به تحلیل مفهوم مورد نظر می پردازیم به آن تعریف تحلیلی هم می گویند.

تعریف مفهومی = تعریف تحلیلی

فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۴۲
تست و پاسخ ۶۱

کدام گزینه دیدگاه ملاصدرا را دربارهٔ مراتب تفکر نشان می‌دهد؟

- (۱) همهٔ انسان‌ها، حتماً در طول زندگی وارد فطرت ثانی خواهند شد.
- (۲) پرداختن به فطرت اول شایستهٔ انسان نیست و باید خود را از آن دور کنیم.
- (۳) فطرت ثانی مرحله‌ای برتر و عالی‌تر از فطرت اول است که برای رسیدن به آن باید از فطرت اول عبور کرد.
- (۴) هر انسانی توان ورود به فطرت اول را ندارد و باید جدیت و پیوستگی داشته باشد.

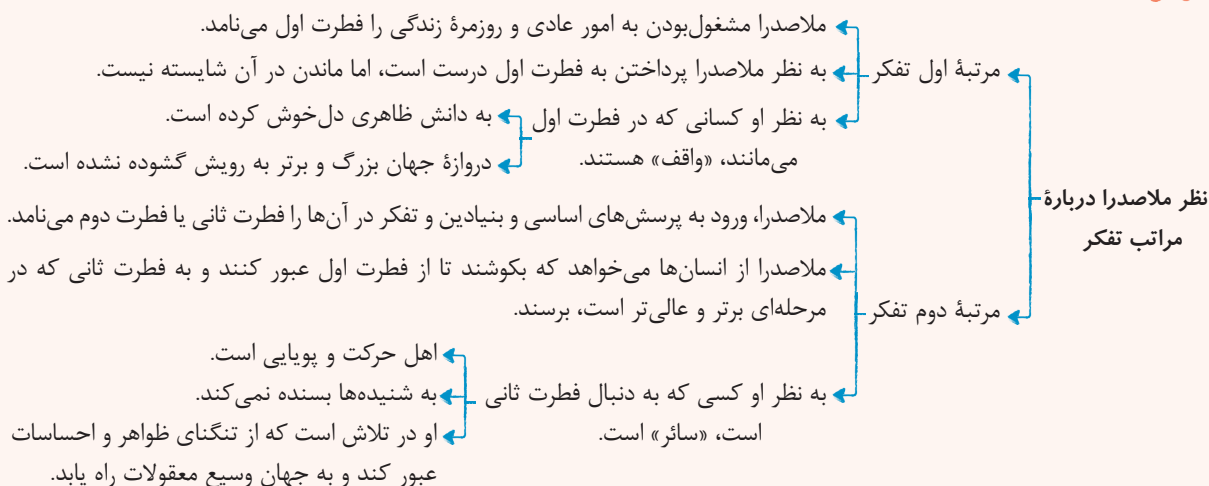
پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی، مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها را فطرت اول می‌داند و ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را در فطرت ثانی، می‌نامند. وی مانند در فطرت اول را شایستهٔ انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند تا از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر انسانی وارد تفکر بنیادین نمی‌شود.
- (۲) به نظر ملاصدرا مانند در فطرت اول شایسته نیست، نه پرداختن به آن.
- (۴) فطرت اول یعنی تفکر دربارهٔ مسائل روزمره پس برای همهٔ انسان‌هاست.

درس نامه

تست و پاسخ ۶۲

نتیجهٔ پردازش آن دسته از ویژگی‌های موجودات که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست، توسط فیلسوف، کدام است؟

- (۱) فلسفه دارای موضوع ویژه‌ای است که یک وجود خاص می‌باشد.
- (۲) تمام تلاش فلسفه بررسی دقیق وجود مطلق و شناساندن آن به سایر مردم است.
- (۳) فلسفه دارای موضوع خاصی است که یکی از راه‌های بررسی آن روش استدلالی است.
- (۴) فلسفه مادر سایر علوم و پایه و اساس مباحث آن‌ها است.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه یازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: فلسفه دربارهٔ یک موجود خاص بحث نمی‌کند (رد ۱)؛ بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد (موضوع اصل وجود است، نه وجود مطلق که خدا است) (رد ۲). فیلسوف دربارهٔ آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت می‌کند که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست. به همین خاطر، مباحث فلسفی پایه و اساس مباحث سایر علوم به شمار می‌آیند. از طرفی تنها روش فلسفه استدلال است (رد ۳).

نکته موضوع فلسفه وجود است که در هر مبحثی بنیادی ترین بخش آن را بررسی می کند و روش فلسفه مانند ریاضیات، عقلی و قیاسی است. آن چه برای فلسفه منحصر به فرد است، موضوع آن است، نه روشش.

تست و پاسخ ۶۳

اگر بخواهیم رابطه بخش های مختلف ریشه فلسفه را به تصویر بکشیم، کدام گزینه یاریگر ما در این مسیر خواهد بود؟

- (۱) ستون های فلسفه هر کدام ما را به معرفت درستی درباره موضوعات مربوط به مطلق وجود می رساند.
- (۲) بررسی جریان قانون علیت در معرفت شناسی انجام می شود و با توجه به آن به شناخت درباره وجود می رسیم.
- (۳) معرفت شناسی زیرمجموعه هستی شناسی است و امکان شناخت وجود، مقدم بر معرفت به وجود است.
- (۴) معرفت شناسی و وجود شناسی مسائل اساسی فلسفه های مضاف را به دانش های خاص منتقل می کنند.

پاسخ: گزینه ۳

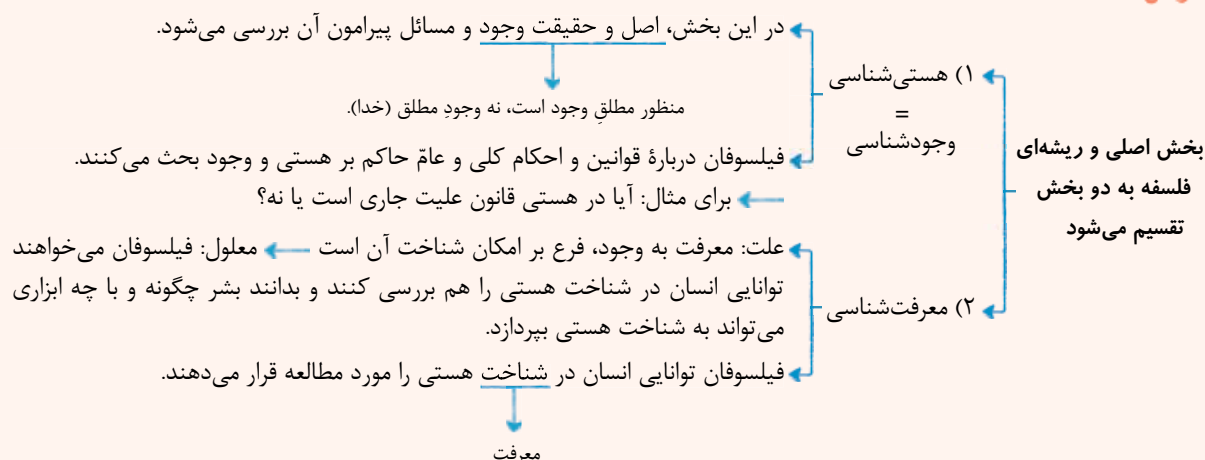
(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی بخش اصلی و ریشه ای فلسفه شامل دو قسمت هستی شناسی و معرفت شناسی است که در هستی شناسی قوانین و احکام کلی حاکم بر هستی و وجود بررسی می شود و در معرفت شناسی، توانایی انسان در شناخت هستی مورد مطالعه قرار می گیرد. دقت کنید که معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است، یعنی ابتدا امکان شناخت بررسی می شود و سپس معرفت حاصل می شود یا به عبارتی امکان شناخت وجود، مقدم بر معرفت به آن است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) ستون فلسفه، شاخه فلسفه است و ارتباطی به ریشه فلسفه ندارد.
- ۲) بررسی جاری بودن قانون علیت در هستی مربوط به هستی شناسی است، نه معرفت شناسی.
- ۴) فلسفه مضاف مسائل ریشه ای فلسفه را به دانش های خاص منتقل می کند.

درس نامه

تست و پاسخ ۶۴

با توجه به آن چه در متن زیر آمده است، کدام گزینه درباره جامعه ترسیم شده در این متن صادق است؟
 «جامعه با افراد هویت می یابد و هرگاه تعدادی از افراد دور هم جمع شوند، یک جامعه را تشکیل داده اند. آن چه مهم است این است که باید از ایجاد تعاونی های اقتصادی پرهیز کرد و طبق منافع سرمایه داران جامعه را هدایت کرد.»

- (۱) در سیاست به سوسیالیسم گرایش دارند.
- (۲) قائل به تقویت مدارس دولتی هستند.
- (۳) لیبرالیسم منحصر به این افراد است.
- (۴) یکی از مبانی اجتماعی آن ها آزادی است.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی

آنچه در متن صورت سؤال آمده بیانگر دیدگاه اصالت فرد است که گرایش آن‌ها لیبرالیسم است (رد ۱) و به مدارس خصوصی روی می‌آورند (رد ۲) و به دنبال آزادی، مالکیت خصوصی و سرمایه‌داری هستند. دقت کنید که لیبرالیسم یک گرایش سیاسی است که منحصر به اصالت فرد نیست، اما در اصالت فرد هم از آن استفاده می‌شود.

درس نامه ..

دیدگاه فیلسوفان	ویژگی‌ها	گرایش سیاسی	کلمات و اصطلاحات
اصالت فرد	جامعه را مجموعه افرادی می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند. منافع و مصلحت افراد بر منافع جامعه مقدم است.	«لیبرالیسم» که تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است.	سرمایه‌داری مالکیت خصوصی آزادی مدارس خصوصی
اصالت جامعه	افراد جامعه نقش و هویتی مستقل ندارند و افکار و اندیشه‌ها و تصمیمات تابع شرایط اجتماعی است. منافع جمع در اولویت است.	«سوسیالیسم» که تأمین‌کننده منافع جمعی است.	عدالت اجتماعی مالکیت دولتی بیمه‌های فراگیر تعاونی اقتصادی مدارس دولتی
اصالت هم‌زمان فرد و جامعه	افراد تحت تأثیر عوامل اجتماعی هستند، اما هیچ‌گاه قدرت اختیار و تصمیم‌گیری را از دست نمی‌دهند و می‌توانند روی جامعه اثر بگذارند.	—	—

تست و پاسخ ۶۵

- کدام گزینه نشان‌دهنده ثمره‌ای از تفکر فلسفی است که بدون بهره‌بردن از منطق می‌توان به آن دست یافت؟
- تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورها و بیان مغالطات فلسفی جهت عبرت گرفتن دیگران.
 - عدم اتکا به افراد و اشخاص در مسائل فلسفی و تبعیت از برهان و استدلال در این مسائل.
 - معنایابی زندگی و تعیین اهداف براساس باورهای انسان.
 - تلاش برای رهایی از باورهایی که بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد ایجاد شده‌اند.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی

باورهای انسان فلسفه او را می‌سازند و نقش تعیین‌کننده در اهداف او دارند و از طرفی فلسفه به زندگی هر کس معنا می‌دهد؛ پس هر انسانی که وارد تفکر فلسفی شود، زندگی‌اش معنا می‌گیرد و برای زندگی هدف انتخاب می‌کند و در این امر نیازی به استفاده از منطق نیست، اما اگر انسان قدرت تفکر خود را افزایش دهد و با استفاده از قواعد تفکر (منطق)، در امور فلسفی بیندیشد به فواید و ثمراتی از جمله دوری از مغالطه، استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیرمنطقی دست می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- بیانگر دوری از مغالطه است.
- بیانگر استقلال در اندیشه است.
- بیانگر رهایی از عادات غیرمنطقی است.

تست و پاسخ ۶۶

- کدام تشبیه وصف حال کسی است که طبق تمثیل غار افلاطون، ناگهان زنجیرهایش پاره شد و با حقیقت مواجه شده است؟
- خوردن شیرینی زیاد، دل انسان را می‌زند و از آن دست می‌کشد.
 - چشیدن مقدار اندک فلفل و منصرف‌شدن از خوردن ادامه آن.
 - کفش تنگی که با راه رفتن زیاد به مرور پای انسان را می‌زند.
 - وقتی صدای ضبط زیاد است و به مرور احساس سردرد به شنونده دست می‌دهد.

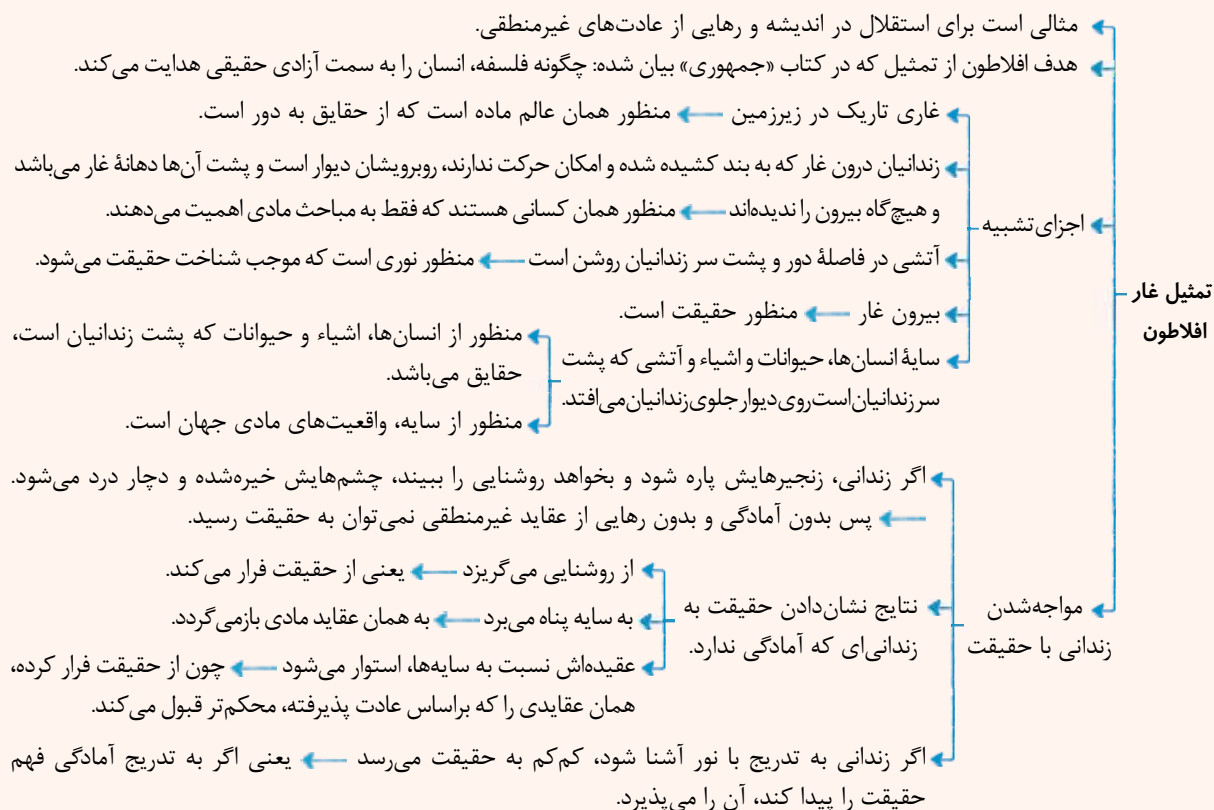
پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی

کسی که ناگهان با نور روبه‌رو می‌شود، چشم‌هایش خیره می‌شود و به دلیل احساس درد زیاد چون آمادگی تدریجی نداشته است، از آن دست می‌کشد مانند کسی که شیرینی زیاد، دل او را می‌زند.

درس نامه

تست و پاسخ ۶۷

کدام گزینه نشان‌دهنده نظر فردی است که لفظ «فلسفه» را برای اولین بار بیان کرد؟

- ۱) آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.
- ۲) اعداد و اصول اعداد، همان عنصر اولیه همه موجودات هستند.
- ۳) به جای آموزش علوم باید به فن سخنوری و تلاش برای پیروزی بر رقیب روی آورد.
- ۴) نخستین مجموعه‌ها یا قطعاتی که با زبان فلسفی در یونان باستان نگاشته شده است.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

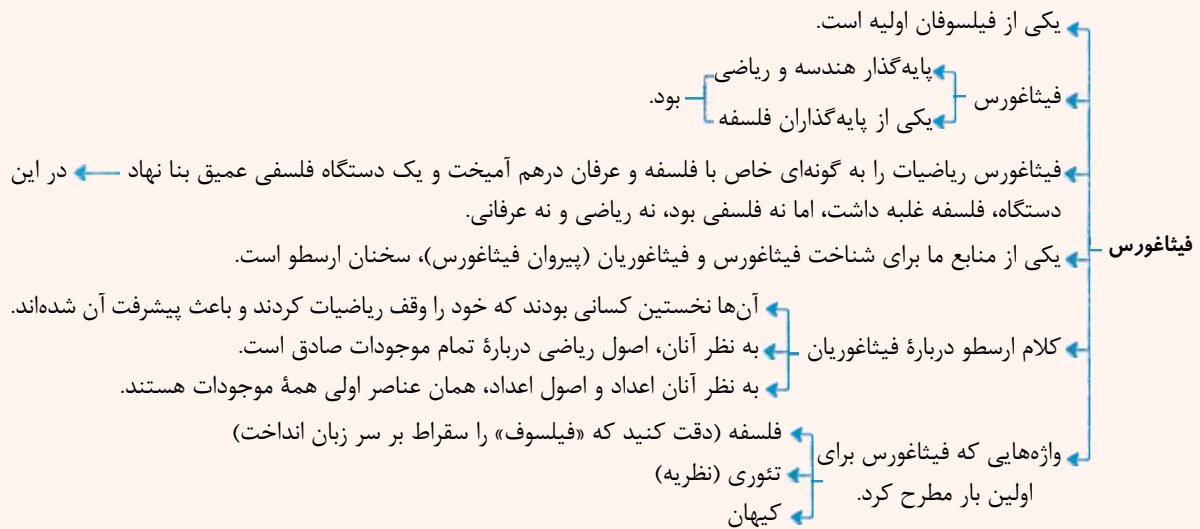
پاسخ تشریحی

فیثاغورس برای اولین بار لفظ «فلسفه»، «تئوری» و «کیهان» را مطرح کرد و به نظر او و فیثاغوریان، اعداد و اصول اعداد عنصر اولی موجودات هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نظر تالس است.
- ۲) نظر سوفیست‌ها می‌باشد.
- ۳) عبارت درستی است، اما ارتباطی با نظرات فیثاغورس ندارد.

درس نامه

تست و پاسخ ۶۸

کدام عبارت درباره دیدگاه‌های هراکلیتوس و پارمنیدس درست است؟

- پارمنیدس برای اولین بار مفاهیم «بودن» و «شدن» را معنا کرد.
- پارمنیدس وجود هرگونه حرکت و تغییر در جهان را انکار می‌کند.
- متناسب با نظر هراکلیتوس، وحدت اضداد، زمینه‌ساز تحول دائمی جهان است.
- طبق نظر هراکلیتوس علی‌رغم وجود «بودن» و «شدن» در کنار هم، «شدن» واقعیت دارد.

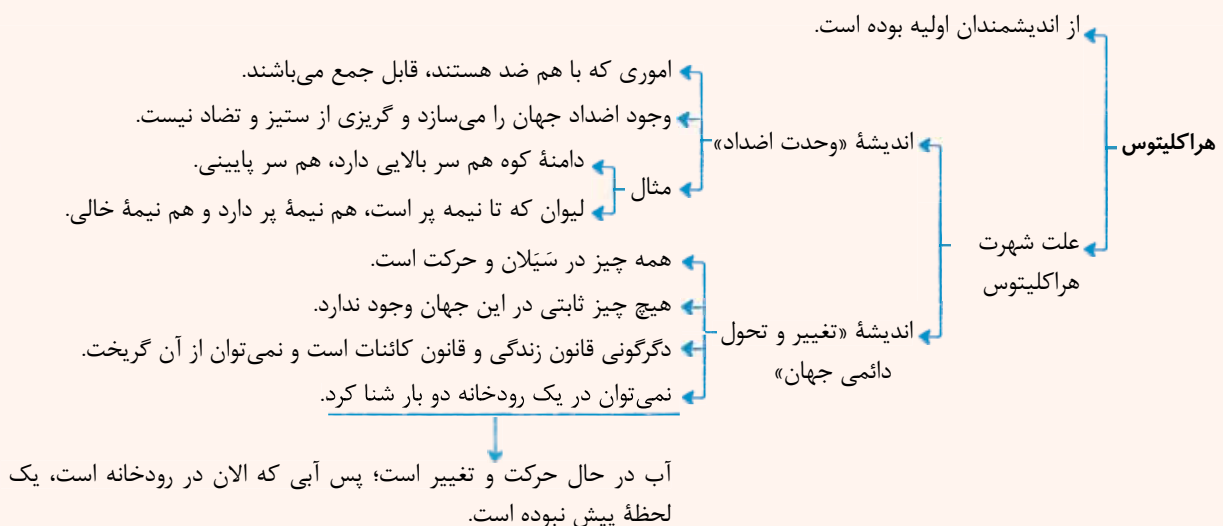
پاسخ: گزینه ۳

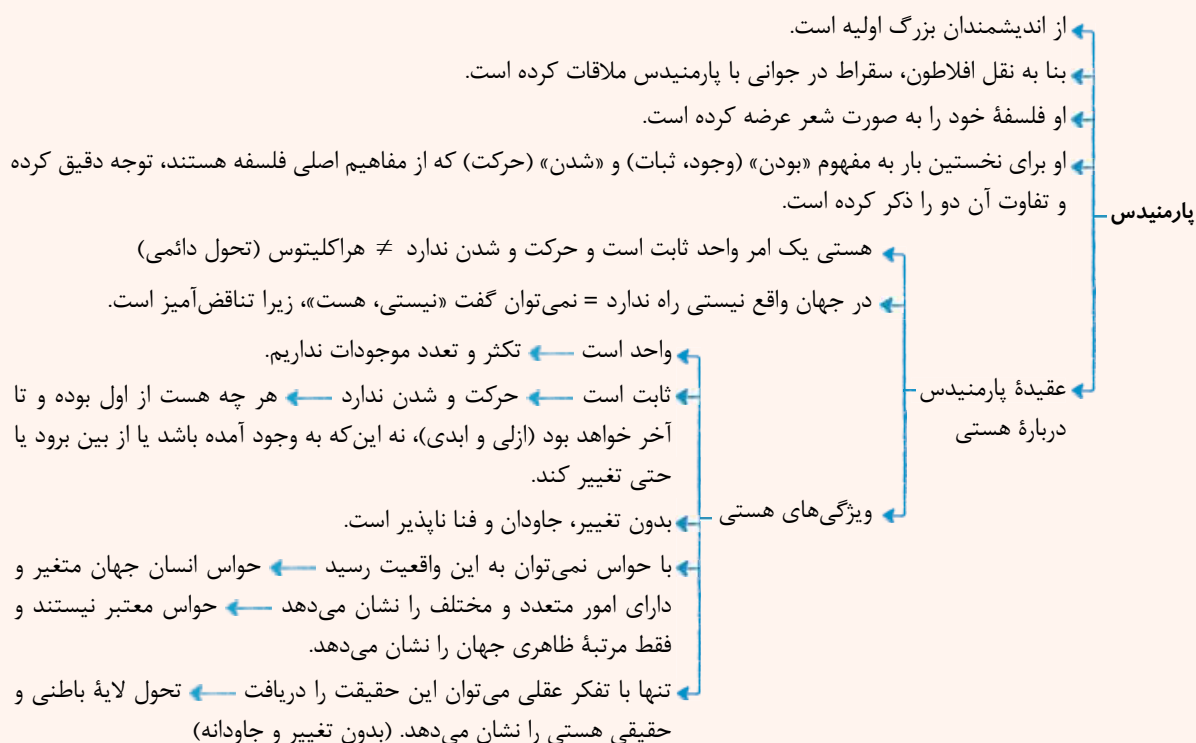
(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی: هراکلیتوس معتقد بود جهان مدام در حال حرکت و تحول و تغییرات (تحول دائمی) است که وجود این تحولات ناشی از وحدت اضداد می‌باشد. طبق نظر او «ثبات و بودن» در جهان وجود ندارد. (رد ۴)

پارمنیدس برای اولین بار به تفاوت مفاهیم «بودن» و «شدن» پرداخت، نه معنای آن‌ها (رد ۱) و از طرفی حرکت و تغییر را انکار نمی‌کرد، اما بیان می‌کرد که تغییرات موجود ظاهری هستند و واقعی نیستند.

درس نامه

تست و پاسخ ۶۹

کدام گزینه بیانگر راهی است که سقراط با استفاده از آن اعتقاد خویش به خدا را نشان داد؟

- ۱) قبول وجود آتش با دیدن و حس کردن آن
- ۲) قبول چاقو با پذیرش برندگی آن
- ۳) پذیرش انسان و قبول صفات مختلف او
- ۴) پذیرش ماوراء و فوق بشر

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی سقراط خطاب به ملتوس می گوید: «آیا ممکن است کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان شود؟ آیا کسی پیدا می شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد، ولی وجود خدا را منکر شود؟» سقراط با قبول صفات به قبول منشأ صفات رسیده است که ۲ هم این مطلب را نشان می دهد.

تست و پاسخ ۷۰

کدام عبارت درباره زندگی فلسفی سقراط و دادگاه محاکمه او، نادرست است؟

- ۱) هدف او همنشینی با توانگران و تهیدستان بوده است تا از او سؤال بپرسند و به سخنان او گوش فرادهند.
- ۲) سقراط گریز از بدی را دشوارتر از گریز از مرگ می داند، چراکه بدی تندتر می دود.
- ۳) تنها کسی که می تواند از نصیب و بهره هر فرد آگاه باشد، خداوند متعال است و ما نمی توانیم قضاوتی در این مورد داشته باشیم.
- ۴) تلاش سقراط برای دستیابی به اسرار آسمان ها و زمین یکی از اتهامات کهنه سقراط بوده است.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی مطلب بیان شده در ۱ رسالت سقراط است، نه هدف او. طبق کلام خود سقراط، هدف او متقاعد ساختن مردم نسبت به این است که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهند.

نکته دقت کنید که هدف چیزی است که انسان خودش برای خودش تعیین می کند، اما رسالت، وظیفه ای است که خدا بر دوش انسان می نهد.

اقتصاد دهم: صفحه‌های ۱ تا ۵۴

تست و پاسخ ۷۱

عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) هر یک از عبارت‌های: «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.» کارآفرینان واقع بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند. - فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. به کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟

ب) کدام گزینه در خصوص ویژگی افرادی که راه‌های کسب درآمد نامشروع را انتخاب کرده‌اند، نادرست است؟

ج) تولیدکننده‌ای که دچار ضرر و زیان شده است، تلاش می‌کند تا با و از وضعیت زیان دوری کند.

۱) الف) تیزبین - پراگیزه - خوش بین / ب) این افراد نه تنها با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند، بلکه برکت را نیز از

زندگی خودشان دور می‌کنند و اقتصاد خود و جامعه را در سراشیبی سقوط قرار می‌دهند. / ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

۲) الف) پراگیزه - خوش بین - تیزبین / ب) آن‌ها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوء استفاده

می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. / ج) افزایش قیمت فروش محصول خود - کاهش بهره‌وری

۳) الف) تیزبین - پراگیزه - خوش بین / ب) معمولاً به دنبال گران خریدن و ارزان فروختن‌اند و خرید و فروش برخی از کالاها را به صورت

رقابتی درمی‌آورند. / ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

۴) الف) پراگیزه - خوش بین - تیزبین / ب) به دلیل زودتر آشکارشدن کارهای نامشروعشان در شهرها، آن‌ها ترجیح می‌دهند به روستاها

کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند. / ج) افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

(درس ۱- ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، هزینه‌های تولید و درآمد و سود، مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد هلال)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره از این به بعد عادت کنید به سؤال‌های چندقسمتی. توی کنکور سراسری تقریباً تمامی سؤال‌های متنی و مفهومی به صورت ترکیبی و چندقسمتی است. برای پاسخ‌گویی به این سؤال‌ها از قسمتی شروع کنید که از پاسخ صحیح آن مطمئن هستید و بعد با بررسی گزینه‌ها قطعاً در کم‌ترین زمان ممکن پاسخ صحیح رو پیدا خواهید کرد.

پاسخ تشریحی الف) ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین	فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش بین	کارآفرینان واقع بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
پراگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

۱) صحیح است.

۲) صحیح است.

۳) نادرست است. معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن‌اند و خرید و فروش یا قاچاق برخی از کالاها، در انحصار آن‌ها است.

۴) نادرست است. از آن‌جا که معمولاً دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود، ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ

کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند.

ج) اگر درآمدهای به‌دست‌آمده از هزینه‌های تولید کمتر باشد، کسب و کار تولیدکننده دچار ضرر و زیان می‌شود؛ بنابراین تولیدکننده، تلاش

می‌کند تا با «افزایش درآمد» و «کاهش هزینه‌ها» از وضعیت زیان دوری کند.

تست و پاسخ ۷۲

- با توجه به اطلاعات زیر که مربوط به یک کارگاه تولیدی فرضی در طول یک سال است، مشخص کنید عملکرد سالیانه این کارگاه تولیدی چگونه است؟
- حقوق ماهیانه هر یک از کارگران: ۵ میلیون تومان (در مجموع ۶ کارگر)
 - هزینه سالانه خرید مواد اولیه: ۱۵۶ میلیون تومان
 - بهای سالانه خدمات آب، برق، گاز و تلفن: $\frac{1}{3}$ هزینه سالانه خرید مواد اولیه
 - هزینه استهلاک سالیانه: $\frac{1}{5}$ حقوق سالانه کارگران
 - هزینه خرید خودروی فرزند مدیر کارخانه: ۸۰ میلیون تومان
 - قیمت متوسط هر دستگاه تولیدی در سال: ۴۵۰ هزار تومان
 - تعداد دستگاه تولیدی سالیانه: ۱۵۰۰ دستگاه

(۲) ۳۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۱) ۳۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

(۴) ۴۵ میلیون تومان سود یا منفعت

(۳) ۴۵ میلیون تومان ضرر یا زیان

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال پای ثابت کنکور چند سال اخیر بوده، حتماً روش تمرکز ویژه‌ای داشته باشید. به صورت سؤال هم دقت کنید اگر عملکرد سالیانه بنگاه مد نظر بود، حواستون باشه تمامی مبالغ (چه هزینه‌ها چه درآمد) رو به صورت سالیانه حساب کنید.

پاسخ تشریحی

برای تبدیل ماهیانه به سالیانه می‌دونید چی کار کنید دیگه!

میلیون تومان ۶۷۵ = تومان ۶۷۵,۰۰۰,۰۰۰ = $۱,۵۰۰ \times ۴۵۰,۰۰۰$ = درآمد سالانه کارگاه تولیدی

میلیون تومان ۳۶۰ = $۵ \times ۶ \times ۱۲$ = حقوق سالانه کارگران

میلیون تومان ۵۲ = $\frac{1}{3} \times ۱۵۶$ = بهای سالانه خدمات آب، برق، گاز و تلفن

میلیون تومان ۷۲ = $\frac{1}{5} \times ۳۶۰$ = حقوق سالانه کارگران $\times$ هزینه استهلاک سالانه

میلیون تومان ۶۴۰ = $۳۶۰ + ۱۵۶ + ۵۲ + ۷۲$ = مجموع هزینه‌های سالانه کارگاه تولیدی

با کم کردن مجموع هزینه‌ها از درآمد، به میزان سود (یا زیان) می‌رسیم، و چون میزان درآمد از میزان هزینه‌ها بیشتر است، بنابراین بنگاه اقتصادی سود کرده است.

توجه هزینه خرید خودروی فرزند مدیر کارخانه جزء هزینه‌های تولید کارگاه تولیدی نیست.

تست و پاسخ ۷۳

موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) تقسیم سود در شرکت‌ها است.

(ب) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، است.

(ج) مالکیت کامل سود از کسب و کار است.

(د) برای این که تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید، است.

(ه) مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، مجسم کنیم.

(۱) (الف) به تناسب مالکیت سهام / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) تمام منافع را با تمام هزینه‌های هدررفته حداقل / (ه) هزینه‌های هدررفته

(۲) (الف) به تناسب مالکیت سهام / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه - بیشتر از هزینه‌ها / (ه) هزینه فرصت

(۳) (الف) بر اساس هر نفر یک سهم / (ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) هزینه‌های هدررفته را محاسبه - میزان هزینه‌های هدررفته حداقل / (ه) هزینه‌های هدررفته

(۴) (الف) بر اساس هر نفر یک سهم / (ب) یکسان و صرف نظر از سرمایه هر عضو / (ج) مزایای - شخصی / (د) تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه - بیشتر از هزینه‌ها / (ه) هزینه فرصت

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۲ - کسب و کار شفاهی، شرکت و تعاونی‌ها / درس ۳ - قانون پنجم، بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید! / درس ۴ - هزینه فرصت اجتماع)

مشاوره طرح سؤال به صورت جای خالی از کنکور ۹۹ به بعد افزایش یافته و از قسمت‌هایی از کتاب درسی بوده که شاید دانش‌آموزان به آن توجه کم‌تری داشتند، لذا هیچ قسمت از متن کتاب درسی را بی اهمیت تلقی نکنید.

پاسخ تشریحی الف) دارایی هر شرکت به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و هر کس با خرید سهام شرکت به سهامدار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهیم است.
ب) در تعاونی‌ها، توزیع سود احتمالی در پایان دوره، به نسبت سرمایه هر عضو است.

مزایای کسب و کار شخصی	مزایای ایجاد یک شرکت سهامی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)
مالکیت کامل سود	امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبای)
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید).	تخصیص گرای بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)

د) طبق قانون پنجم اصول تصمیم‌گیری درست (بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!) داریم:
برای این که تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید، منافع بیشتر از هزینه‌هاست.

ه) مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا «هزینه فرصت» یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، مجسم کنیم.

تست و پاسخ ۷۴

درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

الف) در برآورد و مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم برای تمام افراد یکسان و مشخص است و وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی نیست.

ب) کشورها برخلاف مردم، با کمیابی منابع روبه‌رو نیستند. اگر منابع بیشتری برای تولید یک کالا و خدمات اختصاص داده شود، به همین میزان منابع برای تولید کالا و خدمات دیگر باقی می‌ماند.

ج) مثال: «پدر مریم اخیراً علی‌رغم نبود مشتری کافی برای میوه آناناس تصمیم گرفته است زمین بیشتری به این محصول اختصاص دهد.» به عامل اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن، از جمله اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری‌ها اشاره دارد.

د) هر نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید، نقطه‌ای است که غیرقابل دستیابی است، زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

۱) غ - غ - ص - غ ۲) ص - غ - ص - غ ۳) ص - ص - غ - ص ۴) غ - ص - غ - ص

پاسخ: گزینه ۱ (درس ۳ - قانون دوم؛ هزینه فرصت هر انتخاب را مناسبه کنید! قانون پنجم؛ بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید! چرا برقی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟ / درس ۴ - کارایی و ناکارایی)

مشاوره برای اولین بار این نوع از سؤالات صحیح یا غلط در کنکور سراسری ۱۴۰۱ مطرح شد. یادتوان باشه اولین و مهم‌ترین منبع شما کتاب درسیه. پاسخ دادن به این سؤالات رو از قسمتی شروع کنید که از صحیح یا نادرست بودن جمله مورد نظر مطمئن هستید.

پاسخ تشریحی الف) غلط است؛ در برآورد و مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما است.

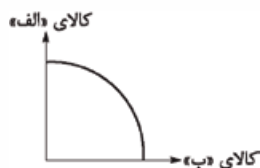
ب) غلط است؛ کشورها مانند مردم، با کمیابی منابع روبه‌رو هستند. کمیابی منابع هر جامعه را با مبادله مواجه می‌سازد. اگر منابع بیشتری برای تولید یک کالا و خدمات اختصاص داده شود، منابع کم‌تری برای تولید کالا و خدمات دیگر باقی می‌ماند.

ج) صحیح است.

د) غلط است؛ هر نقطه در زیر مرز امکانات تولید، نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است. نقاط خارج از مرز نقاطی هستند که غیر قابل دستیابی هستند؛ زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد.

تست و پاسخ ۷۵

با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک کارخانه فرضی است که دو کالای «الف» و «ب» را تولید می‌کند، هر یک از موارد زیر به ترتیب، چه وضعیتی را برای منحنی مرز امکانات تولید به وجود می‌آورند؟

الف) با پیدایش یک فناوری جدید، کارخانه قادر به افزایش تولید هر دو کالا خواهد بود.

ب) با افزایش تقاضای مشتریان، میزان تولید کالای «الف» در کارخانه افزایش می‌یابد.

ج) صاحب کارخانه تصمیم می‌گیرد تا کالای «ب» را بیشتر از کالای «الف» تولید کند.

د) صاحب کارخانه، نیروی انسانی جدید برای تولید کالای «ب» استخدام می‌کند.

ه) کارخانه با وضع تحریم مالی و میسرنبودن انتقال پول برای تحویل بخشی از مواد اولیه کالاهای تولیدی مواجه شده است.

۱) الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ب) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / د) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل

۲) الف) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ب) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / د) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ه) انتقال مرز امکانات تولید به خارج

۳) الف) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ب) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ج) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / د) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ه) انتقال مرز امکانات تولید به داخل

۴) الف) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / ب) انتقال مرز امکانات تولید به خارج / ج) جابه‌جاشدن در طول مرز امکانات تولید / د) انتقال مرز امکانات تولید به داخل / ه) انتقال مرز امکانات تولید به خارج

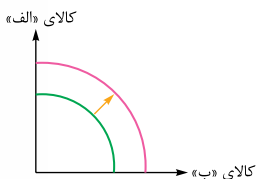
پاسخ: گزینه ۳

(درس ۴ - مرز امکانات تولید)

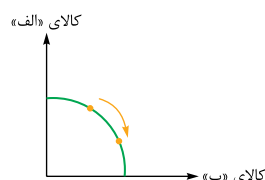
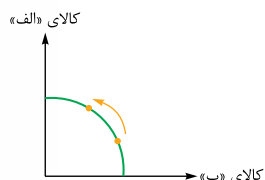
مشاوره این سؤال بر اساس تمرین ۱، صفحه ۴۱ کتاب درسی طرح شده است. تمرین‌های کتاب درسی بسیار مهم است و از بررسی دقیق آن‌ها غافل نشوید.

پاسخ تشریحی

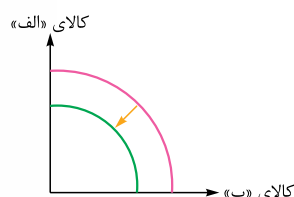
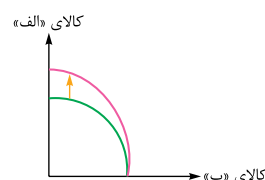
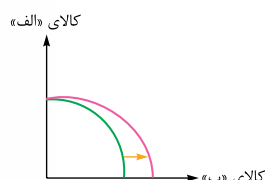
الف) خرید فناوری جدید سبب افزایش تولید هر دو محصول شده است؛ بنابراین منحنی مرز امکانات تولید به سمت بیرون یا خارج انتقال می‌یابد.

ب و ج) تغییر در میزان تولید هر یک از کالاها باعث جابه‌جایی در طول مرز امکانات تولید می‌شود.

د) با استخدام نیروی انسانی جدید که یکی از عوامل و منابع تولید است و به‌کارگیری آن تنها در تولید یک کالا، منحنی مرز امکانات تولید به سمت بیرون انتقال می‌یابد.

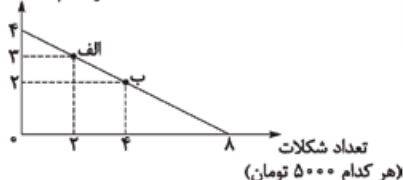

ه) هر عاملی مانند تحریم یا رکود اقتصادی که میزان مواد اولیه را کاهش دهد یا باعث شود میزان به‌کارگیری سرمایه‌های انسانی و مالی کاهش یابد یا به عبارت دیگر منابع غیرفعال در جامعه داشته باشیم، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل می‌شود.

تست و پاسخ ۷۶

تعداد موز
(هر کدام ۱۰۰۰۰۰ تومان)

در نمودار قید بودجه روبه‌رو نحوه انتخاب بین دو کالای موز و شکلات، نمایش داده شده است. در این صورت:

الف) این فرد چند واحد پولی برای خرید کالاها در اختیار دارد؟

ب) با خرید ۳۰,۰۰۰ تومان شکلات، فرد توانایی خرید چه تعداد موز را دارد؟

ج) کدام گزینه در خصوص حرکت از نقطه «ب» به «الف» صحیح است؟

۱) الف) ۴۰ هزار تومان / ب) ۱ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به

«الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۱ عدد بیشتر از کالای موز را خریداری کنیم.

۲) الف) ۸۰ هزار تومان / ب) ۲ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.

۳) الف) ۸۰ هزار تومان / ب) ۲ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۱ عدد بیشتر از کالای موز را خریداری کنیم.

۴) الف) ۴۰ هزار تومان / ب) ۱ عدد / ج) برای حرکت از نقطه «ب» به «الف» باید از خرید ۴ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۲ عدد بیشتر از کالای موز خریداری کنیم.

(درس ۳ - قید بودجه)

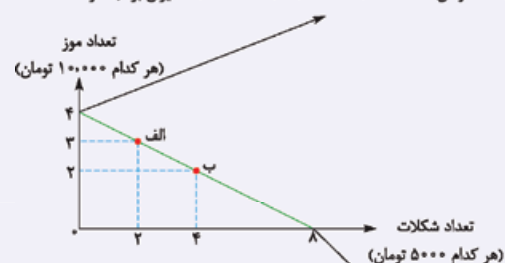
پاسخ: گزینه ۱

مشاوره مبحث قید بودجه برای فهم مباحث مرز امکانات تولید ضروری است و در واقع پیش‌زمینه آن محسوب می‌شود. در صورت مطالعه دقیق و مفهومی این مبحث در انتها شما می‌توانید هر نقطه بر روی نمودار را به درستی تحلیل کنید، حرکت بر روی نمودار و میزان افزایش و یا کاهش هر کالا را تفسیر کنید و بودجه فرد را به راحتی محاسبه کنید.

پاسخ تشریحی الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای موز و شکلات است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه «الف» می‌توان ۳ عدد موز و ۲ بسته شکلات خرید، در نتیجه خواهیم داشت:

هزار تومان ۴۰ = تومان ۴۰,۰۰۰ = $(۳ \times ۱۰,۰۰۰) + (۲ \times ۵,۰۰۰) = ۳۰,۰۰۰ + ۱۰,۰۰۰ = ۴۰,۰۰۰$ = میزان بودجه فرد

در این نقطه می‌توان حداکثر ۴ عدد موز خرید و دیگر پولی برای خرید شکلات باقی نمی‌ماند. در نتیجه بودجه فرد برابر است با:
هزار تومان ۴۰ = تومان ۴۰,۰۰۰ = $(۴ \times ۱۰,۰۰۰) + (۰ \times ۵,۰۰۰) = ۴۰,۰۰۰$ = میزان بودجه فرد

در این نقطه می‌توان حداکثر ۸ عدد شکلات خرید و دیگر پولی برای خرید موز باقی نمی‌ماند. در نتیجه بودجه فرد برابر است با:
هزار تومان ۴۰ = تومان ۴۰,۰۰۰ = $(۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (۸ \times ۵,۰۰۰) = ۴۰,۰۰۰$ = میزان بودجه فرد

تکنیک در این نوع از سؤال‌ها برای یافتن بودجه فرد از

نقاط برخورد خط بودجه با محورهای افقی یا عمودی استفاده کنید، چراکه در این نقاط میزان خرید از یک کالا حداکثر و میزان خرید از کالای دیگر صفر است و لذا محاسبات راحت‌تر و با سرعت بیشتری انجام می‌شود.

ب) **راه اول:** با توجه به بودجه فرد که برابر با ۴۰ هزار تومان است، اگر ۳۰ هزار تومان به شکلات اختصاص یابد، قطعاً ۱۰ هزار تومان برای خرید موز باقی می‌ماند. $(۴۰ - ۳۰ = ۱۰)$

با توجه به این که قیمت هر عدد موز ۱۰,۰۰۰ تومان است، در نتیجه خرید ۱۰,۰۰۰ تومان موز، یعنی فرد ۱ عدد از این کالا را می‌تواند بخرد:

$$\text{عدد ۱} = \frac{\text{میزان پرداختی برای خرید موز}}{\text{قیمت هر عدد موز}} = \frac{۱۰,۰۰۰}{۱۰,۰۰۰} = ۱$$

راه دوم: با توجه به این که قیمت هر عدد شکلات ۵,۰۰۰ تومان است، در نتیجه با خرید ۳۰,۰۰۰ تومان شکلات، یعنی فرد ۶ عدد از این کالا

را خریده: $\text{عدد ۶} = \frac{\text{میزان پرداختی برای خرید شکلات}}{\text{قیمت هر عدد شکلات}} = \frac{۳۰,۰۰۰}{۵,۰۰۰} = ۶$

با توجه به بودجه فرد و قیمت هر عدد از کالاها می‌توان معادله زیر را تشکیل داد و حل کرد:

(تعداد موز خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد موز) + (تعداد شکلات خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد شکلات) = بودجه فرد

$$عدد = \frac{40,000 - (6 \times 5,000)}{10,000} = \frac{10,000}{10,000} = 1$$

$\Rightarrow$ تعداد موز خریداری شده = (تعداد موز خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد موز) + (تعداد شکلات خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد شکلات) = بودجه فرد

(ج) در نقطه «الف» فرد می‌تواند ۳ عدد موز و ۲ عدد شکلات بخرد.

در نقطه «ب» فرد می‌تواند ۲ عدد موز و ۴ عدد شکلات بخرد.

در نتیجه برای حرکت از نقطه «ب» به «الف»، باید از خرید ۲ عدد شکلات صرف نظر کنیم تا بتوانیم ۱ عدد موز بیشتر خریداری کنیم.

تست و پاسخ

هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری‌های غیرمنطقی اشاره دارد؟

الف) فردی برای وارد شدن به یک حرفه جدید بدون آمادگی لازم و اطلاعات کافی در خصوص این کسب و کار، خانه و خودروی خود را می‌فروشد.

ب) فردی درآمد فعلی کسب و کار خود را کافی می‌داند و به پیشنهاد پسرش برای گسترش کسب و کارش توجهی نمی‌کند.

ج) فردی با وجود نداشتن توانایی مالی، برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، مبلغ زیادی را قرض کرده است.

د) فردی در یک دوره آموزشی عکاسی ثبت‌نام کرده است و بعد از چند جلسه متوجه بی‌کیفیت بودن کلاس می‌شود، اما به دلیل پرداخت کامل

شهریه آن، کلاس را تا انتها می‌رود.

۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته

۲) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته

۳) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - چسبیدن به وضعیت فعلی - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

۴) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد

(درس ۳ - چرا برخی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ سؤالی مشابه این سؤال داشتیم که مثال‌های آن خارج از متن کتاب درسی بود؛ در نتیجه مطالعه مفهومی متن کتاب الزامی است تا بتوانید به سؤال‌هایی که متن و یا مثال آن‌ها مشابه متن کتاب درسی نیست نیز پاسخ دهید.

درس‌نامه

مثال	اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)
- ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان - خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه (مرتضی پیراهن ۴۵۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را بر پیراهن ۱۶۵ هزار تومانی ترجیح می‌دهد.)	انرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها
- سراغ کارهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل، یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن (زیبا به جشن تولد دوستش دعوت شده است، هم‌چنین برای کاهش وزن و بیماری دیابت خود تحت رژیم غذایی خاصی است، اما مقداری از کیک تولد را می‌خورد.)	بی‌صبری زیاد
- خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کم‌تر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم (پدر مریم اخیراً علی‌رغم نبود مشتری کافی برای میوه آناناس، تصمیم گرفته است زمین بیشتری به این محصول اختصاص دهد.)	اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
- خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید، ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت‌شده بابت آن غذا - رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن	عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده	چسبیدن به وضعیت فعلی

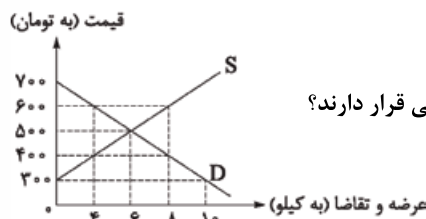
پاسخ تشریحی الف) سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آموزش لازم و بدون توجه به نیازهای آتی اشاره به عامل اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن از جمله عوامل رفتارهای غیرمنطقی اشاره دارد.

ب) فرد به وضعیت فعلی خود چسبیده است و گزینه‌های جدید را بررسی نمی‌کند.

ج) برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن، به عامل بی‌صبری زیاد از جمله عوامل رفتارهای غیرمنطقی اشاره دارد.

د) رفتن به کلاسی که علاقه‌ای به آن ندارید و ادامه دادن آن صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن، به عامل عدم توجه به هزینه‌های هدررفته از جمله عوامل رفتارهای غیرمنطقی اشاره دارد.

تست و پاسخ ۷۸

با توجه به نمودار روبه‌رو که وضعیت بازار یک کالای خاص را نشان می‌دهد:

الف) در قیمت ۶۰۰ تومان بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

ب) به ترتیب منحنی «عرضه - قیمت» و «تقاضا - قیمت» کدام است و هر یک در چه وضعیتی قرار دارند؟

ج) در کدام شرایط «اتفاق زیر» رخ می‌دهد؟

«افزایش قیمت» تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله میان «عرضه و تقاضا» از

بین برود و تعادل در «بازار» حفظ شود، این «سطح قیمت» همان «قیمت تعادلی» است.

د) در قیمت ۳۰۰ تومان، کمبود عرضه نسبت به مقدار عرضه تعادلی چه قدر است؟

ه) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

۱) الف) ۸ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد تقاضا / د) ۴ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان

۲) الف) ۴ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود عرضه / د) ۴ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان

۳) الف) ۴ کیلو کمبود تقاضا / ب) D (نزولی) - S (صعودی) / ج) مازاد عرضه / د) ۱۰ کیلو / ه) ۴۰۰ تومان و ۸ کیلو - ۳۲۰۰ تومان

۴) الف) ۸ کیلو مازاد عرضه / ب) S (صعودی) - D (نزولی) / ج) کمبود تقاضا / د) ۱۰ کیلو / ه) ۵۰۰ تومان و ۶ کیلو - ۳۰۰۰ تومان

(درس ۵ - تعادل در بازار)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این مبحث جزء مباحث کتاب درسی قدیم است. لذا تمامی سؤال‌های کنکور حداقل ۱۰ سال گذشته را به دقت بررسی کنید؛ چرا که هر سال یک سؤال از این مبحث در کنکور سراسری داشته‌ایم. (تمامی تست‌های کنکورهای گذشته در کتاب اقتصاد خیلی سبز موجود است.)

پاسخ تشریحی الف) در قیمت ۶۰۰ تومان، میزان عرضه برابر با ۸ کیلو و میزان تقاضا برابر با ۴ کیلو است، در نتیجه در این سطح از قیمت، بازار با مازاد عرضه‌ای (کمبود تقاضا) معادل با ۴ کیلو کالا روبه‌رو هستیم.

ب) منحنی «عرضه - قیمت»: S (صعودی) منحنی «تقاضا - قیمت»: D (نزولی)

ج) در بازار هنگامی «کمبود عرضه» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه، برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. بالا رفتن قیمت باعث می‌شود که از یک سو، تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند، پس در حالت کمبود، قیمت بالا می‌رود و فاصله بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود، این سطح قیمت همان قیمت تعادلی است.

د) کیلو $10 - 0 = 10$ = مقدار عرضه در قیمت ۳۰۰ - مقدار تقاضا در قیمت ۳۰۰ = کمبود عرضه در قیمت ۳۰۰ تومان

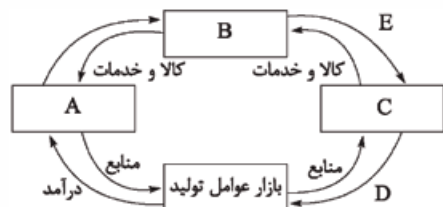
کیلو 6 = مقدار عرضه تعادلی

کیلو $4 = 10 - 6$ = مقدار عرضه تعادلی - کمبود عرضه در قیمت ۳۰۰ تومان $\Rightarrow$

ه) در نقطه تعادلی یعنی سطح قیمت ۵۰۰ تومان و مقدار ۶ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

تومان $500 \times 6 = 3,000$

تست و پاسخ ۷۹

پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه، مطرح شده است؟

(الف) در شکل مقابل هر یک از موارد A تا E به ترتیب کدام‌اند؟

(ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف کالای معمولی و کالای پست هر کدام، چه تغییری می‌کند؟

(ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با «.....» اثر «.....» بر مقدار تولید و عرضه دارند.

(د) هنگامی که در بازار یک کالا «مازاد تقاضا» وجود دارد.....

۱) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) گروهی از تولیدکنندگان موفق به فروش کالای خود نمی‌شوند؛ در نتیجه قیمت کاهش می‌یابد و بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

۲) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف کالای معمولی افزایش و مصرف کالای پست کاهش پیدا می‌کند. / (ج) کاهش هزینه‌ها - مثبتی / (د) قیمت کالا افزایش می‌یابد، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان داده و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود می‌کاهند و با افزایش قیمت کالا، فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

۳) (الف) خانوارها - بازار محصولات - بنگاه‌ها - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد / (ب) میزان مصرف هر دو کالا یک اندازه کاهش می‌یابد. / (ج) افزایش هزینه‌ها - منفی / (د) برخی از مصرف‌کنندگان قادر به خرید کالای مورد نظر خود نمی‌شوند، در این حالت کاهش قیمت سبب کاهش تولید عرضه‌کنندگان شده و فاصله عرضه و تقاضا از بین می‌رود.

۴) (الف) بنگاه‌ها - خانوارها - بازار محصولات - درآمد - خرید / (ب) با افزایش درآمد، میزان مصرف هر دو کالا افزایش می‌یابد. / (ج) بیکاری کارگران - منفی / (د) تولیدکنندگان حاضر به کاهش قیمت کالا می‌شوند و هم‌زمان با افزایش تقاضا و مصرف تقاضاکنندگان، بازار به نقطه تعادلی برمی‌گردد.

(درس ۵- جریان پررشتی ساده، بررسی بازار کالا و خدمات، تعادل در بازار کالا و خدمات)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی (الف)

خانوارها کالاها و خدمات را از بنگاه‌ها خریداری می‌کنند.

بنگاه‌ها، منابع را از خانوارها اجاره یا خریداری می‌کنند.

● در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

● پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات به عنوان درآمد بنگاه دریافت می‌شود.

● در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.

● پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت‌هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها (تحت عنوان: دستمزد، اجاره یا سود) پرداخت می‌شود.

(ب) با افزایش درآمد میزان مصرف کالای معمولی افزایش می‌یابد و میزان مصرف کالای پست کاهش می‌یابد.

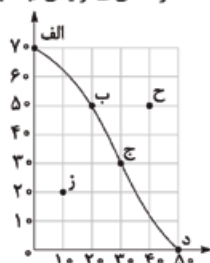
(ج) ابداعات و اختراعات معمولاً با «کاهش هزینه‌ها» اثر «مثبتی» بر مقدار تولید و عرضه دارند.

(د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بیشتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود که از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند؛ در نتیجه در حالت کمبود، قیمت زیاد می‌شود. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود.

تست و پاسخ ۸۰

مقدار کالای B تولیدی (به کیلوگرم)

مقدار کالای A تولیدی (به کیلوگرم)

با توجه به منحنی مرز امکانات تولید داده شده که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می کند:

الف) چند واحد کالای B و چند واحد کالای A در نقطه «د» تولید شده است؟

ب) اگر بنگاه در نقطه تولیدی «ج» باشد، هزینه فرصت تولید ۲۰ کیلو بیشتر از کالای B کدام است؟

ج) به ترتیب تولید در کدام نقطه ناکارا و کدام نقطه با ثابت ماندن منابع کشور، غیر قابل دستیابی است؟

۱) الف) ۷۰ - صفر / ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / ج) ز - ح

۲) الف) صفر - ۵۰ / ب) ۲۰ کیلو کالای A است که تولید شده است. / ج) ح - ز

۳) الف) صفر - ۵۰ / ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / ج) ز - ح

۴) الف) ۵۰ - صفر / ب) ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است. / ج) ح - ز

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۴ - الگوی مرز امکانات تولید، هزینه فرصت اجتماع، کارایی و ناکارایی)

الف) با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، در نقطه «د»، همه منابع و امکانات کمیاب برای تولید کالای A به کار می رود و حداکثر ۵۰ کیلو کالای A تولید می شود و دیگر امکان تولید کالای B وجود نخواهد داشت و کالای B تولید نمی شود.

ب) برای تولید بیشتر کالای B، شرکت باید به سمت چپ و بالا در طول منحنی مرز امکانات تولید حرکت کند.

یعنی از نقطه «ج» به نقطه «ب» برود. در نقطه «ج» میزان تولید کالای B، ۳۰ کیلو و میزان تولید کالای A، ۳۰ کیلو است.

در نقطه «ب» میزان تولید کالای B، ۵۰ کیلو یعنی ۲۰ کیلو بیشتر از تولید این کالا در نقطه «ج»، و میزان تولید کالای A، ۲۰ کیلو است؛

بنابراین هزینه فرصت ۲۰ کیلو بیشتر کالای B، ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است.

ج) تولید در نقاط زیر مرز امکانات تولید ناکارا است؛ مانند نقطه «ز». دستیابی به نقاط خارج از مرز امکانات تولید (مانند نقطه «ح») غیرممکن است.

روان شناسی یازدهم: صفحه های ۸ تا ۸۷

تست و پاسخ ۷۱

استاد درس جرم شناسی، پس از آموختن نکات مهم در کشف جرم به افسران تحت تعلیم خود، بخشی از لحظه وقوع جنایت در یک فیلم جنایی را نشان داده و از آنان می خواهد که «هر کدام بر اساس شّم خود حدس بزنند که چه کسی قاتل است؟» و سپس بخش دیگری از آن فیلم را نشان داده و می خواهد «برای حدس خود شواهدی ارائه دهند». در این روش هر یک از افسران در کشف جرم و پاسخ به سؤالات استاد، به ترتیب از کدام منبع کسب دانش استفاده کرده اند؟

- (۱) شهودی - فلسفی
- (۲) استناد به سخن و عمل بزرگان - تجربی
- (۳) تجربی - شهودی
- (۴) دریافت درونی - تجربی

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱ - منابع کسب آگاهی و معرفت)

درس نامه •• منابع کسب آگاهی و معرفت عبارت اند از:

- (۱) عقل یا خرد (روش های فلسفی، استدلال های منطقی و ...)
- (۲) شهود و دریافت درونی (تجارب درونی و شخصی افراد که منحصر به خودشان است).
- (۳) استناد به آیات الهی و سخن و عمل بزرگان دین
- (۴) تجربه (روش علمی یا روش های علم تجربی)

نکته

هر گاه موضوع مطرح شده توسط آزمایشات تجربی به دست آمده باشد و یا نیازمند استفاده از ابزارهای علمی باشد، منبع به کار گرفته شده روش علمی و تجربی است و اگر آگاهی به دست آمده توسط فکر و منطق باشد و فرد با استفاده از مقدمات موجود، عقلاً نتیجه گیری کند، روش او فلسفی یا منطقی است.

پاسخ تشریحی

انسان ها در پاسخ به سؤال های خود و برای کسب معرفت از منابع و روش های گوناگونی استفاده می کنند. در این جا ابتدا خواسته استاد این است که افسران بر اساس شّم خود مجرم را حدس بزنند؛ بنابراین روش آن ها روش شهودی و دریافت درونی بوده است. اما زمانی که قرار است برای حدس خود شواهدی ارائه دهند از روش استدلال های منطقی و دلایل فلسفی استفاده می کنند، زیرا براساس آن چه که در فیلم دیده اند نتیجه گیری عقلی کرده اند. توجه کنید روش آنان روش تجربی نبوده است، زیرا در روش علمی فرد باید با استفاده از مشاهدات اولیه، آزمایشاتی را انجام دهد و سپس براساس مشاهدات تجربی (آزمایشی) نتیجه گیری کند.

تست و پاسخ ۷۲

کدام یک از عبارات زیر، فرضیه ای است که دستیابی به دومین هدف علم روان شناسی را ممکن می سازد؟

- (۱) آیا ناتوانی در حل مسئله موجب احساس ناکامی و پرخاشگری می شود؟
- (۲) برای کاهش پرخاشگری در افراد باید مهارت های حل مسئله را به آنان آموخت.
- (۳) فشار روانی تغییری است که موجب برهم خوردن تعادل زندگی می شود.
- (۴) تداوم تعارض در افراد موجب بروز بیماری های جسمانی در آنان می گردد.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱ - علم تهرپی چیست؟؛ روان شناسی چه هدف هایی را دنبال می کند؟)

مشاوره در علم تجربی بعضی از مفاهیم اهمیت زیادی دارند، مانند مسئله، فرضیه، قانون یا اصل و نظریه، این مفاهیم همیشه مورد توجه طراحان کنکور بوده اند؛ همچنین تشخیص مصداق های اهداف علم روان شناسی از موضوعات مهم و دقیق درس اول کتاب درسی و یکی از سوالات پر تکرار در کنکور است.

درس نامه ● پژوهش های دانشمندان با طرح مسئله شروع می شود. در بیشتر موارد آن ها با توجه به دانش و تجربه های قبلی و همچنین با استفاده از قوه تخیلشان سعی می کنند پاسخ های اولیه و تا حد ممکن سنجیده ای به مسئله های علمی بدهند به این قبیل پاسخ ها «فرضیه» گفته می شود.

اهداف علم روان شناسی همانند سایر علوم تجربی عبارت اند از:

- (۱) توصیف (که به چگونگی یا چستی پدیده ها مربوط است).
- (۲) تبیین (که به چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می پردازد).
- (۳) پیش بینی
- (۴) کنترل

نکات فرضیه باید ویژگی هایی داشته باشد:

- (۱) حتماً باید به صورت جمله خبری باشد، چون در پاسخ به یک سؤال می آید.
- (۲) در فرضیه ها نمی توان از قیود تأکید مانند حتماً، قطعاً و ... استفاده کرد، چون هنوز قطعیت و درستی آن ها اثبات نشده و فقط حدس و گمان است که باید مورد بررسی قرار گیرد.

پاسخ تشریحی فرضیه، پاسخ اولیه و تا حد ممکن سنجیده ای است که به مسئله ها داده می شود. دومین هدف علم روان شناسی تبیین است. بنابراین سؤال به دنبال فرضیه ای است که بتواند پدیده ای را تبیین کند؛ یعنی علت وقوع آن را بیان کند. در (۴) یکی از علل بروز بیماری های جسمانی را تداوم تعارض در فرد مطرح کرده است؛ بنابراین «تبیین» صورت گرفته است.

بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) این عبارت، سؤال است و فرضیه نیست.
- (۲) چگونگی کنترل پرخاشگری را مطرح کرده است، کنترل چهارمین هدف علم روان شناسی است.
- (۳) فشار روانی را توصیف کرده است؛ بنابراین در این گزینه اولین هدف علم روان شناسی مطرح شده است.

تست و پاسخ ۷۳

در مورد ارتباط بین مفاهیم، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اقدام بدون هدف ← تفاوت فرد عادی با دانشمند
- (۲) دلیل دشواری رسیدن به یافته های یکسان در روان شناسی ← تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی
- (۳) علت محدودیت در تبیین پدیده های انسانی ← پیچیدگی انسان
- (۴) رسیدن به برداشت یکسان از مفهوم پدیده ها ← تعریف عملیاتی

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱- روش علمی؛ ویژگی های روش علمی)

مشاوره در بسیاری از قسمت های کتاب بین موضوعات مطرح شده رابطه علت و معلولی برقرار است. سعی کنید این رابطه ها را به خاطر بسپارید زیرا در بسیاری از موارد از این ارتباط ها سؤال می شود.

درس نامه ..

- در جست و جوی چیزی بودن ← هدف مندی
- اگر بدون هدف اقدامی صورت گیرد ← نتیجه بخش نبودن روش علمی
- مهم ترین تفاوت فرد عادی با فرد دانشمند در مواجهه با مسئله ها ← منظم و قاعده مند بودن مواجهه دانشمند

دلیل دشواری رسیدن به یافته های یکسان در روان شناسی ← پیچیدگی پژوهش های مربوط به انسان
 رعایت مسائل اخلاقی
 تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی

- پیچیدگی پژوهش های مربوط به انسان
 - رعایت مسائل اخلاقی
 - تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی
- موجب می شود روش علمی همواره در تبیین پدیده های انسانی با محدودیت مواجه باشد.

نکته تعریف عملیاتی ← رسیدن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان
 تکرارپذیری ← رسیدن به یافته های یکسان در آزمایش های مکرر

پاسخ تشریحی روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می شود. مهم ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه می شوند، اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی منظم و قاعده مند است. اقدام بدون هدف باعث می شود که اقدام انجام شده نتیجه بخش نباشد. در هدفمند بودن، بین فرد عادی و دانشمند تفاوتی وجود ندارد. ارتباطات مطرح شده در سایر گزینه ها درست است.

تست و پاسخ ۷۴

پاسخ به سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) دلیل نرسیدن به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم در تعریف یک علم چیست؟

ب) چه شباهتی بین پردازش ادراکی و پردازش مفهومی وجود دارد؟

ج) دانشمند با چه چیزی موقعیت های ناشناخته و مجهول را شناسایی می کند؟

۱) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - روش علمی

۲) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی - تحت تأثیر ویژگی های حسی بودن هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

۳) تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی - تحت تأثیر ویژگی های حسی بودن هر دو نوع پردازش - روش علمی

۴) تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی - میزان پایداری و کارآمدی هر دو نوع پردازش - طرح مسئله

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱ - تعریف روان شناسی؛ شفافیت چیست؟)

درس نامه ..

- ۱) گذشت زمان ۲) تغییر در مبانی و پیش فرض های علم ۳) تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی ۴) افزایش اطلاعات در هر علم ← باعث تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم می شود. این امر باعث می شود که ← در برخی مسائل علمی و یا حتی تعریف یک علم نتوان به یک نظریه واحد یا دیدگاهی منسجم رسید.
- ۱) پیچیدگی انسان ۲) رعایت مسائل اخلاقی ۳) تأثیر ارزش ها در نگاه و تفسیر پدیده های انسانی ← باعث می شود روش های علمی در تبیین پدیده های انسانی همواره با محدودیت مواجه باشد.

پاسخ تشریحی

- تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی از عواملی است که بر نرسیدن به یک نظریه واحد در تعریف یک علم تأثیر می‌گذارد.
- در هر دو نوع پردازش، توجه به ویژگی‌های حسی و ظاهری وجود دارد و وجه مشترک هر دو نوع پردازش همین مسئله است.
- دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.

نکته دانشمند با روش‌های تجربی سعی می‌کند موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را روشن کند.

دام تستی پردازش مفهومی پایدارتر و کارآمدتر از پردازش ادراکی است؛ بنابراین پایداری و کارآمدی از تفاوت‌های بین دو نوع پردازش است.

تست و پاسخ ۷۵

به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) فراخوانی زندگی به معنای شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی است.

(ب) جنبه‌های مختلف رشد می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند؛ برای مثال رشد شناختی و اجتماعی، بر رشد اخلاقی دوره نوجوانی اثر می‌گذارد.

(ج) رشد به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، گفته می‌شود که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن داشته و مستقل از عوامل محیطی است.

(د) برخی از روان‌شناسان پایان دوره نوجوانی را با عواملی مانند شروع به کار و استقلال از والدین مشخص می‌کنند.

(۲) د - د - ن - د

(۱) د - ن - ن - ن

(۴) ن - د - د - ن

(۳) ن - ن - د - د

(درس ۲ - تعریف روان‌شناسی رشد؛ عوامل وراثتی مؤثر بر رشد؛ مراحل مهم رشد در فراخوانی زندگی)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در بخش اول درس دوم (مبحث روان‌شناسی رشد) مطالب زیادی مطرح شده که برخی از آن‌ها وضوح لازم را ندارند؛ بنابراین سعی کنید این قسمت‌ها را با دقت بیشتری مطالعه کرده و نکات مربوطه را استخراج کنید. برای مثال در کتاب به صراحت گفته نشده که جنبه‌های مختلف رشد بر روی هم اثر می‌گذارند، ولی با توجه به عبارت و مثال‌های موجود در متن و تسلط بر آن‌ها می‌توانید درستی آن را نتیجه‌گیری کنید.

درس‌نامه روان‌شناسی رشد شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی، از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ رخ می‌دهد را مطالعه کند. فراخوانی زندگی به معنای طول زندگی و یا مدت زمان عمر است. رشد دارای جنبه‌های مختلف جسمانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی است که این جنبه‌ها می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند. رشد تحت تأثیر دو دسته عوامل وراثتی و محیطی قرار دارد. رشد از عوامل وراثتی محسوب می‌شود که تا حدودی تحت تأثیر محیط قرار می‌گیرد. مهم‌ترین عامل محیطی مؤثر بر رشد یادگیری است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

(الف) فراخوانی زندگی به معنای «طول زندگی»، «دامنه زندگی»، «وسعت زندگی» و یا «طول عمر» است؛ شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی موضوع مورد بررسی در روان‌شناسی رشد است؛ بنابراین این عبارت نادرست است.

(ب) جنبه‌های مختلف رشد از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند، برای مثال تغییرات هورمونی (یا تغییرات جسمانی)، رشد هیجانی در دوره نوجوانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و یا رشد شناختی و اجتماعی بر رشد اخلاقی دوره نوجوانی تأثیر می‌گذارد؛ بنابراین این عبارت درست است.

(ج) رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد. عوامل محیطی نیز می‌تواند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارد؛ بنابراین این عبارت نادرست است.

(د) نوجوانی، دوره سنی ۱۲ تا ۲۰ سالگی را شامل می‌شود. برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود؛ بنابراین این عبارت درست است.

تست و پاسخ ۷۶

هر یک از ویژگی‌های مطرح شده در عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از تغییرات رشدی هم‌زمان است؟
(الف) لیوان بلند و باریک را به لیوان پهن و کوتاه ترجیح می‌دهد.

(ب) کار اخلاقی را به خاطر این انجام می‌دهد تا دوستش را خوشحال کند.

(ج) برای استدلال از واقعیت‌های ملموس و عینی استفاده می‌کند.

(۱) بازی‌های موازی - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی

(۳) هیجانات مرکب - بازی‌های قاعده‌مند - پردازش ادراکی

(۴) هیجانات مرکب - فرضیه‌سازی - پردازش مفهومی

(درس ۲ - رشد دوره کودکی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یکی از مواردی که در تست‌های این فصل دیده می‌شود، تطبیق مهارت‌هایی است که در جنبه‌های مختلف رشد و در سنین متفاوت رخ می‌دهد.

درس‌نامه ●● رشد شناختی جنبه مهم از حیطه‌های رشد در دوره کودکی است و به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

● مواردی که به رشد شناختی کودک مربوط می‌شود عبارت‌اند از:

(۱) کودک قبل از شش ماهگی: به دنبال اشیایی که در جلوی چشمانشان پنهان کرده‌اند، نمی‌گردد.

(۲) کودکان ۴ - ۵ ساله: دارای پردازش ادراکی هستند. (هدایای بزرگ کم‌ارزش را به هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند).

(۳) مبنای استدلال در کودکی: واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

● مواردی که به رشد اجتماعی کودک مربوط می‌شود عبارت‌اند از:

(۱) ۲ تا ۳ ماهگی: لبخند اجتماعی

(۲) ۷ تا ۸ ماهگی: ترس از غریبه

(۳) ۴ تا ۵ سالگی: بازی‌های موازی (کودکان دوست دارند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند).

(۴) دوره دبستان (۷ تا ۱۲ سالگی): بازی‌های قاعده‌مند، اشتراکی، گروهی و علاقه به بازی با هم‌جنسان دیده می‌شود.

پاسخ تشریحی

(الف) اگر در دو لیوان که یکی از آن‌ها بلند و باریک و دیگری پهن و کوتاه است به اندازه مساوی شیر بریزیم و مقابل کودک چهار - پنج ساله قرار دهیم او لیوان بلند و باریک را ترجیح می‌دهد، زیرا نوع پردازش او ادراکی است و فکر می‌کند لیوان بلند شیر بیشتری دارد. کودکان در این سن بازی‌های موازی انجام می‌دهند؛ یعنی علاقه‌مند هستند که در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند. سایر گزینه‌ها هنوز در کودک ۴ - ۵ ساله دیده نمی‌شوند.

(ب) کودکان ۶ ساله کاری را اخلاقی می‌دانند که دیگران را خوشحال کند در این سن کم‌کم بازی‌های قاعده‌مند و مشترک شکل می‌گیرد. تفکر فرضیه‌سازی مربوط به دوره نوجوانی است و هنوز در کودک ۶ ساله شکل نگرفته است.

(ج) مبنای استدلال در کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است؛ در این دوره نوع پردازش ادراکی است.

تست و پاسخ ۷۷

دلیل وقوع هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) احساس توانمندی زیاد

(ب) ارزیابی دوره نوجوانی به عنوان یک بحران

(ج) ارتقای سلامت روان

(۱) رشد جنسی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی

(۲) رشد جنسی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت

(۳) رشد اندام‌های داخلی - ناگهانی‌بودن رشد - پذیرش خود و کسب هویت مثبت

(۴) رشد اندام‌های داخلی - رشد فزاینده توانایی‌های شناختی - رشد درک اخلاقی

(درس ۲ - رشد دوره نوجوانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی بدن رشد قابل توجهی دارند، به طوری که اندازه و ظرفیت شش سه برابر و اندازه قلب دو برابر می‌شود و حجم کلی خون افزایش پیدا می‌کند. این تغییرات باعث می‌شود نوجوانان احساس توانمندی زیادی کنند. نوجوانان بسیاری هستند که شروع نوجوانی را برای خود شروع یک بحران می‌دانند، آن‌ها می‌گویند یکباره احساس کردم بینی من خیلی بزرگ شده یا می‌گویند با این‌که خوشحال بودم که در حال قد کشیدن هستم، ولی بی‌قوارگی و عدم تناسب در قد را احساس می‌کردم؛ بنابراین احساس بحران در نوجوانی به ناگهانی بودن رشد و از بین رفتن تناسب بدن مربوط می‌شود. نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و برای خود هویت مثبتی قائل‌اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویت منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌تراند.

تست و پاسخ ۷۸

عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موضوعات مربوط هستند؟

(الف) موجودات زنده به خصوص انسان به احساس، نیاز دارند.

(ب) اگر چند موضوع را با یک حس دریافت کنیم، عملکرد ما کاهش می‌یابد.

(ج) پخش موسیقی یا صدا قبل از اعلام خبر اصلی آمادگی فرد را افزایش می‌دهد.

(۱) حیاتی‌بودن احساس - دریافت تک‌حسی - یکنواختی و ثبات نسبی

(۲) شرایط محرومیت حسی - دریافت چندحسی - آماده‌سازی

(۳) حیاتی‌بودن احساس - توجه پراکنده - تغییرات درونی محرک‌ها

(۴) شرایط محرومیت حسی - توجه ناقص - آگاهی نسبی

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۳ - مقدمه؛ آیا به همه آن‌چه توجه داریم آگاهی کامل داریم؟)

مشاوره

در درس سوم مفاهیم متعددی مانند: احساس، توجه، ادراک، محرومیت حسی، محرک، شدت محرک، دریافت چندحسی، دریافت تک‌حسی، جبران حسی، آماده‌سازی، تمرکز، هشدار کاذب، گوش به زنگی، جست‌وجو و ... وجود دارد که لازم است تعاریف همه آن‌ها را بدانید.

نکات

«ما به همه چیزهایی که در دامنه توجه‌مان قرار می‌گیرد آگاهی کامل نداریم»، این مطلب، عنوان بخشی از کتاب درسی است که برای آن دو نمونه ذکر شده:

- (۱) زمانی که بر روی یک مطلب متمرکز هستیم و صداها را پیرامونمان را می‌شنویم، ولی متوجه محتوای کلام نمی‌شویم.
- (۲) زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد (آماده‌سازی). حواستان باشد مواردی مانند: «وقتی کتابی را بالای سرمان می‌گذاریم تا فردا صبح آن را مطالعه کنیم، عملکرد بهتری خواهیم داشت» و «در بیمارستان یا فرودگاه‌ها قبل از اعلام خبر اصلی، آهنگ یا صدایی نواخته می‌شود» هر دو به موضوع آماده‌سازی مربوط است.

پاسخ تشریحی

(الف) این عبارت که موجودات زنده به خصوص انسان به احساس نیاز دارند، از نتایج آزمایشات مربوط به فقدان حواس یا همان شرایط محرومیت حسی است. در قسمت بعدی کتاب این جمله وجود دارد که اگر احساس گرما نمی‌کردیم به دنبال خنک کردن خودمان هم نبودیم و اگر گرسنه نمی‌شدیم به دنبال غذا نمی‌رفتیم که بیانگر اهمیت و نقش حیاتی احساس است. در شرایط محرومیت حسی که زیر نظر محقق صورت می‌گیرد، حیات فرد به خطر نمی‌افتد.

(ب) اگر از حواس مختلف برای انجام یک تکلیف استفاده شود دریافت چندحسی است که در آن کارایی فرد افزایش می‌یابد، ولی اگر از یک حس برای انجام دو یا چند تکلیف استفاده شود، دریافت تک‌حسی است و کارایی کاهش می‌یابد. (توجه ناقص)

(ج) آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک و محرک شبیه آن قرار می‌گیرد. هر گاه در بیمارستان‌ها، فرودگاه‌ها و ... قبل از اعلام خبر اصلی موسیقی یا صدایی نواخته می‌شود و سپس اصل پیام گفته می‌شود، به دلیل آماده‌کردن افراد است. موضوع آماده‌سازی بیان می‌کند که ما به همه آن‌چه توجه داریم، آگاهی کامل نداریم و آگاهی ما نسبی است.

تست و پاسخ ۷۹

اگر بازی گل یا پوچ را به کارکردهای توجه تشبیه کنیم، در کدام یک از حالات زیر به ترتیب در فرد موقعیت‌های «اصابت» و «هشدار کاذب» اتفاق افتاده است؟

- (۱) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است.
- (۲) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است.
- (۳) زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند و دست خالی است. - زمانی که دست کسی را پوچ اعلام می‌کند، ولی گل در آن است.
- (۴) زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند و گل در آن است. - زمانی که دست کسی را گل اعلام می‌کند، ولی دست خالی است.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۳- کارکردهای توجه)

درس نامه... در هر موقعیت ردیابی چهار حالت اتفاق می‌افتد: دو ردیابی درست و دو ردیابی نادرست.

(۱) اصابت: زمانی که محرک هدف وجود دارد و فرد آن را ردیابی کند. (۲) رد درست: زمانی که محرک هدف وجود ندارد و فرد آن را ردیابی نمی‌کند. (۱) هشدار کاذب: زمانی که محرک هدف وجود ندارد و فرد آن را ردیابی می‌کند. (۲) از دست دادن محرک هدف: زمانی که محرک هدف وجود دارد و فرد آن را ردیابی نمی‌کند.	تصمیم‌های درست تصمیم‌های نادرست

پاسخ تشریحی

در موقعیت توجه دو نوع علامت وجود دارد، علامت هدف و علائم انحرافی که باعث حواس‌پرتی می‌شود. در بازی گل یا پوچ فرد باید به دنبال شیء کوچکی که در دست پنهان شده (یا به اصطلاح گل) بگردد. اصابت زمانی اتفاق می‌افتد که فرد دستی را که انتخاب کرده و اعلام می‌کند که گل در آن است، درست باشد و هشدار کاذب زمانی اتفاق می‌افتد که دستی که فرد به عنوان گل انتخاب می‌کند، درست نباشد و خالی باشد.

تست و پاسخ ۸۰

در بسیاری از مواقع زمانی که افراد داخل استخر می‌روند، پاهایشان به دلیل شکست نور از زمانی که بیرون از آب هستند کوتاه‌تر به نظر می‌رسد. این موضوع به کدام یک از موارد زیر مربوط است؟

- (۱) همه آن چه را که احساس می‌کنیم ادراک نمی‌شوند.
- (۲) گاهی چیزهایی را ادراک می‌کنیم که هیچ موقع احساس نکرده‌ایم.
- (۳) آن چه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم.
- (۴) ادراک تحت تأثیر نوع پردازش قرار می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۳- محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر کنیم؟؛ خطاهای ادراکی)

نکته

توهم: به ادراک پدیده‌های احساس نشده گفته می‌شود.

خطای ادراکی: بیانگر این مطلب است که آن چه را حس می‌کنیم با آن چه ادراک می‌کنیم منطبق نیستند.

خطای شناختی: باورهای غلطی است که در طی زمان در ذهن افراد شکل گرفته است. در بیان کتاب درسی، به مجموعه خطاهای ادراکی که وارد نظام ذهنی فرد شده است، خطای شناختی گفته می‌شود.

پاسخ تشریحی

خطاهای ادراکی نشانگر این است که آن چه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. زمانی که قد افراد را به دلیل شکست نور کوتاه‌تر از حالتی که از آب بیرون هستند ادراک می‌کنیم، ادراک ما دچار خطا شده است؛ زیرا آن چه را که ادراک کرده‌ایم با آن چه احساس کرده‌ایم منطبق نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مربوط به زمانی است که محرک دریافت شده، ولی به دلیل عدم توجه، وارد سیستم شناختی ما نشده است.
- ۲) مربوط به ادراک بدون احساس یا همان توهم است. در صورت سؤال احساس وجود دارد و ما پاهای فرد را می‌بینیم.
- ۴) یافته‌های جدید نشان می‌دهد ادراک ما علاوه بر ویژگی‌های حسی، به شدت از نوع پردازش ما تأثیر می‌پذیرد؛ ولی در خطای ادراکی نوع پردازش تأثیری در ادراک فرد ندارد و در همه به یک شکل اتفاق می‌افتد.

دام تستی توجه کنید تفاوت خطای ادراکی با خطای شناختی در این است که خطای ادراکی در اکثر افراد به یک شکل اتفاق می‌افتد، یعنی وقتی افراد با یک تصویر مواجه می‌شوند و یا در یک موقعیت دیداری خاص قرار می‌گیرند، همه آن‌ها دچار یک خطا می‌شوند؛ ولی خطاهای شناختی در همه افراد دیده نمی‌شوند و فقط در بعضی از اشخاص وجود دارد و به موضوعات مختلف مربوط می‌شود. مثلاً یکی در مورد ظاهرش دچار خطا شده و خود را زشت می‌پندارد و دیگری یک درس ساده را دشوار تصور می‌کند، ولی خطاهای ادراکی در همه به یک شکل اتفاق می‌افتد. مثلاً همه افراد در خطای مولر - لایر، از بین دو خط مساوی، آن خط که پیکان واگرا دارد را بلندتر ادراک می‌کنند.